

સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૯

વાર્ષિક લવાજમ રૂ.૧૫૦/-

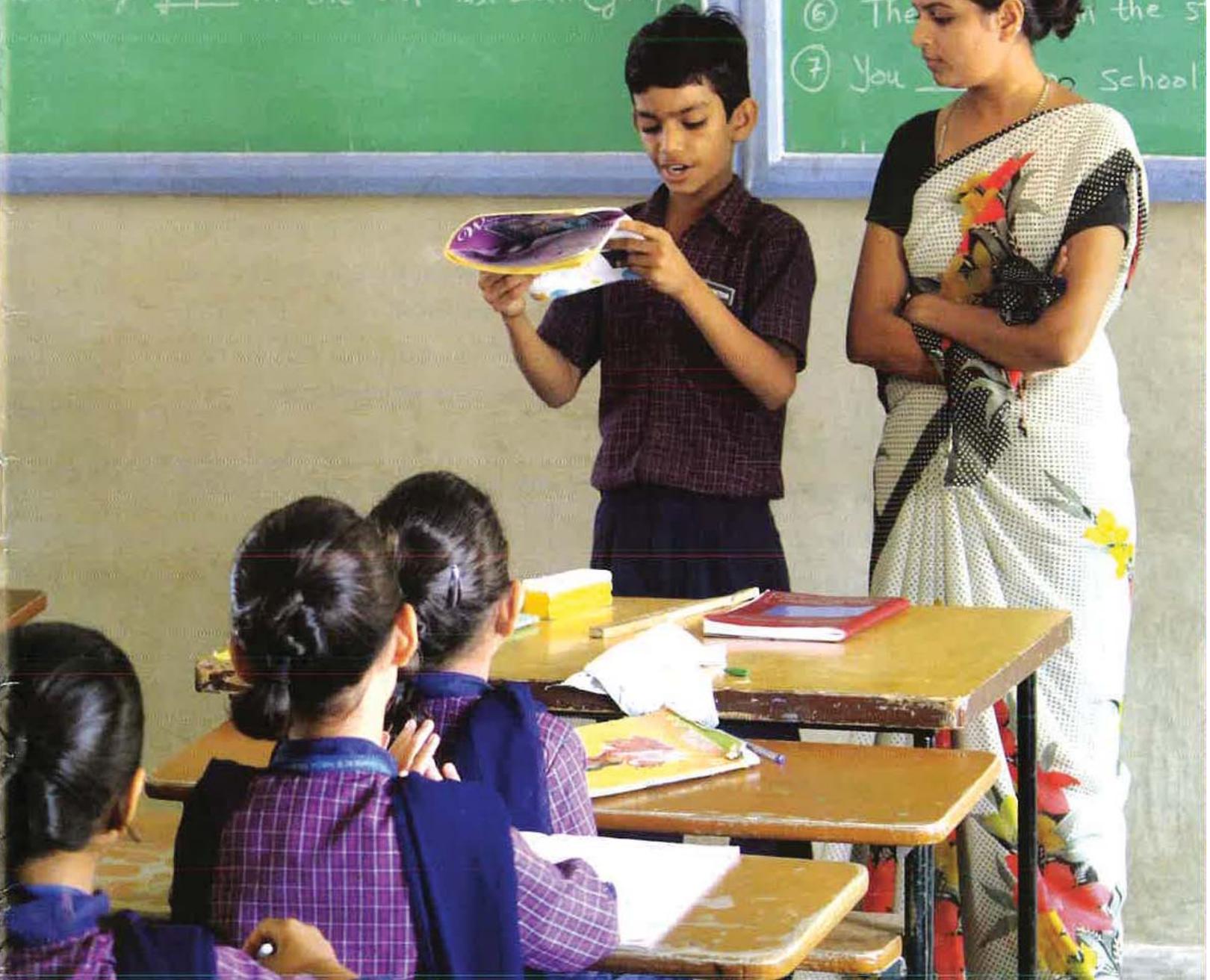

પાવન હૃદય

દ્વિ

He did not complete her homework.
She writes a beautiful diary everyday (write)
The Monkey jumped on the roof last week. (jump)

- ④ Does she play a game?
- ⑤ Me do not go to school.
- ⑥ The boy is in the school.
- ⑦ You are in school.

સ્નેહભરી ભાવાંજલિ

પુનરુત્થાનના પ્રભાતે ફરી મળીશું

સ્વ. શ્રી ચંદ્રકાન્ત જે. રાજન
આલોકે આગમન : ૦૧-૧૦-૧૯૬૬
પરલોકે ગમન : ૧૩-૯-૨૦૦૬

‘ખૂટી જાય શ્વાસ જો મારા
મીચાચે નયન રે,
આવજે તું લેવા મુજને
દે મને વચન રે.’

વ્હાલા ચંદ્રકાન્ત

આપની વિદાયને તેર વર્ષ વીતી
ગયાં! હજી પણ આપ અમારી સાથે જ
છો તેવી પ્રતીતિ હરહંમેશ થયા કરે છે.
પ્રભુધામે આનંદથી રહી અમારા માટે
સતત પ્રાર્થનાઓ અને વિનંતિઓ
કરી આશિષ વરસાવતા રહો છો તેવો
અનુભવ અમે કરી રહ્યાં છીએ.

પ્રભુ આપના દિવ્ય આત્માને શાંતિ
અર્પે તેવી ખરા અંતઃકરણની
પ્રાર્થના.

આપની યાદમાં

અલકા, અચલ, અક્ષત
નડિયાદ તથા અમદાવાદનાં કુટુંબીજનો

HAPPY BIRTHDAY!

‘તુમ જીયો હજારો સાલ’

પ્રવીણભાઈ રામજીભાઈ ડાભી (પીયૂષ)

ઘરાપર અવતરણ : તા. ૦૭ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૪

હપમી વર્ષગાંઠને પોંખતાં...

‘ભાઈ એટલે બહેનના પડખે રહેતો એક,
પિતા તુલ્ય પડછાયો, જેની હાજરીમાં,
બહેન હંમેશા નિભય રહે.’

નડિયાદ શહેરમાં રામજીભાઈ જે. ડાભી(માસ્તર) અને રામીબેનની કૂંખે જન્મેલ, નાના સંતાન તરીકે ઉછરી, અમદાવાદ નિવાસી પુષ્પાબેન મેકવાનના આદર્શ પતિ અને અમિત, સુમીત બંને સંતાનના આદર્શ પિતા બની પિતાનું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું. બદલાતા સમયનાં વહેણ સાથે, પુષ્પાબેનના અકાળ અવસાન બાદ, અમદાવાદ ઓટવ નિવાસી નૂતનબેન ક્રિશ્ચિયન સાથે પુનઃલગ્ન કરી, કર્મનિષ્ઠ સેવક બન્યા.

પિતાજીના પગલે, ન્યુ શોરોક મિલમાં નોકરી પૂર્ણ થતાં વર્તમાનમાં નિવૃત્તિની પળોને, નાનાં-ભૂલકાંઓની વાણીમાં, ઓતપ્રોત થઈ, તેમનાં તોફાનોમાં પક્ષ લેનાર વહાલા દાદા છો તમે.

બહેનની સાસરી સુધી, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક ઉપરાંત લાગણીના તંતુએ પહોંચ્યા છો તમે! ત્યારે સારા અર્થમાં ‘**મોભી**’ અને ‘**ભાઈ**’ સાબિત થયા છે. સદૈવ હસતા ચહેરે આવનાર પ્રત્યે, અદકો ચજમાનભાવ-પોતાના હાથે જલ્પાન કરી અદકેરે સંતોષ તારા ચહેરા પર માણવો એક લઠાવો છે. સંન્યાસીઓ માટેનો ઉમદા આદરભાવ અને જરૂરિયાત માટે, કશું કરી છુટવાનો પરમાર્થ -

‘લાવો કંઈ કામ છે, મને કહો ને, હું કરી દઈશ, ચિંતા શા માટે કરો છો ?’

આવાં વિધાન તમારાં વ્યક્તિત્વનાં જમા પાસાં છે. તમારા મીઠડા સ્વભાવે ‘**પીયૂષ**’ નું હુલામણું નામ સાર્થક કર્યું. તમે કુટુંબપ્રેમી છો. આપણા બહોળા કુટુંબમાં ‘**પીયૂષદાદા**’ ના પદારથની હાજરી સાથે સંજીવની બની રહી છે ત્યારે -

હે ભાઈ

उगता हुआ सूरज रोशनी दे तुझे,
खीलता हुआ फूल खुशबु दे तुझे,
मैं तो कुछ देनेके काबिल नहीं हूँ, भाई
मगर देनेवाला 'खुदा'
लाखो खुशियों दे तुझे

HAPPY BIRTHDAY

શુભેચ્છકો

કુમારી કાન્તાબેન આર. ડાભી(વડીલ બહેનશ્રી) તથા સમગ્ર પરિવાર

ન્યુ સ્ટ્રીટ, મિશન રોડ, નડિયાદ

‘ભાતૃ દેવો ભવઃ’

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. પરેશભાઈ ખુશાલભાઈ રૂણજકર

જન્મ : ૧૦-૦૯-૧૯૫૩

અવસાન : ૧૧-૦૯-૨૦૧૮

આપની ચિરવિદાયને આજકાલ કરતાં એક વર્ષ વિતી ગયું,
આપની છત્રછાયા વિનાનું આ વર્ષ અમને એક યુગ જેવું લાગ્યું!
આપ સમદૃષ્ટિથી જીવન જીવ્યા... સુખ-દુઃખને સમભાવે સ્વીકારી અમને પવિત્ર હૂંફ ધરી...
આપે અમને નિખાલસતા અને સ્નેહના સંસ્કાર આપ્યા, આપી અમને ખાનદાનીની ખુમારી,
સગાંઠાલાં તથા મિત્રોમાં બધાના પ્રિય બની રહ્યા.
કર્મ અને ધર્મનો મર્મ જાણી સર્વત્ર સુવાસ ફેલાવી ગયા.
આપ એક ઉત્તમ વારસો આપીને પરમપિતાના ધામમાં સિદ્ધાવી ગયા.
આપની યાદ અમારી જિંદગીમાં સતત ઘબડી રહી છે.
આપના આશીર્વાદ નિરંતર અમ જીવનબાગને સુરક્ષિતતા
અને પ્રસન્નતા પ્રદાન કરતાં રહે એ જ દિવ્યતમ પ્રાર્થના.

પુનરુત્થાનના પ્રભાતે મિલનની આશામાં

આપનો દુઃખી પરિવાર
નીલાબેન પરેશભાઈ રૂણજકર
દિક્ષી, રોહિનિ-રોશન, નીમીતા-મેહુલ, કીથ-કેનીથ, કનુભાઈ, હસમુખભાઈ
આરાધના સોસાયટી, સુણાવ રોડ, પેટલાદ

BOOKING
OPEN

RESIDENTIAL PLOTS FOR SALE

“BUY THE PLOT - BUILD THE HOME- LIVE THE LIFE
GALAXY GREEN RESIDENCY- DREAM INVESTMENT”

પ્રાથમ લોકેશનના N.A., NOC, ટાઇટલ ક્લીયર પ્લોટ
કંપાઉન્ડ વોલ, રોડ-રસ્તા સાથે - ૨૪ કલાક પાણી ઉપલબ્ધ

પ્લોટ નું
બુકીંગ ચાલુ છે.

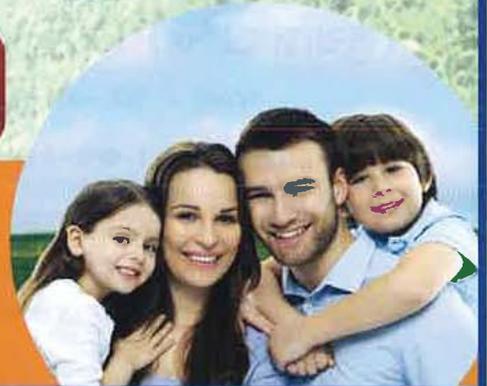

સાઇટ એડ્રેસ: ગેલેક્સી ગ્રીન રેસીડેન્સી, તુલસી ગરનાળા - ગામડી રોડ,
સરગમ પાર્કની બાજુમાં, આણંદ.

સંપર્ક : પ્રમોટભાઈ એસ. પરમાર (કિશ્ચિયન)

+91 90992 21884

+91 99096 12852

‘રસ્તો સત્ય ને જીવન તે છે, સૌને તે દોરી જાય,
ચિંતા મને કદી નવ થાય... પ્રભુ છે મારો ભલો ગોવાળ’ (યોહાન ૧૦:૧-૧૮)

પાંચમી પુણ્યતિથિએ હૃદયજ્વલ

**સુશીલાબહેન
(સુસાન્નાબહેન) બિપિનભાઈ આઝાદ**

જન્મ : ૨૪-૦૫-૧૯૩૨

અવસાન : ૦૫-૦૯-૨૦૧૪

પોતાના ભક્તોને પ્રભુ આપે મુક્તિદાન

એને શરણ જનારાનાં સાચવે છે પ્રાણ... પળે પળે કરીશ, હું તો પ્રભુજનાં ગાન...

આપનાં વ્હાલાં બાળકો

અમારાં વહાલાં મમ્મી સુશીલાબહેન(સુસાન્નાબહેન) બિપિનભાઈ આઝાદને, અમારી વચ્ચેથી વિદાય લીધાને જેતજેતામાં પાંચ વર્ષ વીતી ગયાં ! અમે આપે આપેલ સંસ્કારો અને હિંમતના બળે નીડરતાથી પ્રભુને પગલે ચાલીએ છીએ. અમે આપનાં ખાસ શ્રદ્ધા છીએ. હૃદયના ઊંડાણથી આભાર માનતાં, પરમપિતા આપના દિવ્ય આત્માને ચિરકાલીન શાંતિ અને વિરામ બક્ષે તેવી પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

‘પ્રભુને પગલે’માંથી આત્મસિદ્ધિના કેટલાંક સૂત્રો :

પ્રભુની ઈચ્છા પ્રમાણે તે તેમની સતત સેવા કરે છે.

જે પ્રભુમય થઈ જાય છે, તેનું કદી મૃત્યુ થતું નથી યા તેનો કદી નાશ થતો નથી; કેમકે પ્રભુમાં સમાયેલી સઘળી વસ્તુઓ પ્રભુ માટે જ જીવે છે એટલે તું તારા ‘અંત’નું સદા ધ્યાન રાખ. કેમકે ગયો સમય કદી પાછો આવતો નથી.

સંપૂર્ણ કાળજી રાખ્યા વગર અને ખૂબ મહેનત કર્યા વગર તું કદીયે તારા-સદ્ગુણોનો વિકાસ કરી શકતો નથી.

જો તું બેદરકાર રહીશ તો તારી બધી બાજુઓ બગડશે. પરંતુ જો તું પ્રાર્થનામાં રત રહીશ તો તને પરમશાંતિનો અનુભવ થશે અને ઈશ્વરની કૃપાને કારણે તથા તારા સદ્ગુણ પ્રત્યેના પ્રેમને કારણે તારો પરિશ્રમ તને સાવ હળવો ફૂલ લાગશે.

જે સાધક નાના દોષોને જીતી શકતો નથી તે સાધક મોટા દોષો તરફ-દોરવાઈ જાય છે. જો તે તારા જીવનની એકેએક પળને સારી રીતે જીવી જાણી હશે તો તારા અંતિમ જીવનની સંધ્યા શાંતિમય હશે.

તું સાવધ, જાગતો અને ચેતતો રહેજે અને બીજા ગમે તે કરે પણ તું તારા આત્માને સંભાળતો રહેજે.

તું તેની કદીયે અવગણના કરતો નહિ. જેટલો તું તારી જાત પ્રત્યે કડક બનીશ એટલો જ તું તારા આત્માની આધ્યાત્મિક પ્રગતિ તરફ આગળ વધીશ.

‘ધ ઈમિટેશન ઓફ કાર્લસ્ટ’ - ના અનુસર્જક બિપિન આઝાદ
‘પ્રભુને પગલે’ (૧:૨૫:૧૧, પાન નં. ૫૭)

અનુક્રમણિકા

Publisher's Name

Antony Pitchai Vedamuthu
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Place of Publication

Anand
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printer's Name

Antony Pitchai Vedamuthu
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printing at

Anand Press
Gamdi - Anand - 388001, Gujarat

Editor's Name

Jasvant Macwan
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

માનદ્ તંત્રી:

ફાધર ડો. વિનાયક જાદવ એસ.જે.

તંત્રી:

જસવંત મેકવાન
મો. ૯૪૨૭૩ ૮૨૯૯૭

સહતંત્રી:

શૈલેષ ક્રિસ્ટી

તંત્રી મંડળ

ડો. સિલાસ પટેલિયા
રાજેશ ક્રિશ્ચિયન, બકુલ મેકવાન,
ઈન્દુ રાવ, આગનેસ વાઘેલા,
ફાધર ડો. આરસકુમાર રાયપ્પન
સ્નેહલતા ભાટિયા, ફ્રાન્સિસ ડાયર્સા

લવાજમ, જાહેરાત અને પ્રસાર

માર્ટિન એમ. મેકવાન

ટાઈપ સેટિંગ: મેલકમ પી. પરમાર**ડિઝાઈન:** વિજય મેકવાન**આમંત્રિત તંત્રીલેખ**

ભાવભક્તિ કે કૃતિભક્તિ ! ❖ ફાધર એન્ડ્ર્યુ સિલ્વેરા એસ.જે. ૦૯

કાવ્યધારા (સંપાદક: ડો. સિલાસ પટેલિયા)

ફ્રાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન ❖ સવિતાબહેન પરમાર ❖ શૈલેષ વાણિયા 'શૈલ'
❖ કલ્પેશ સોલંકી 'કલ્પ' ❖ સિલાસ પટેલિયા ૧૪

તમારો પત્ર

શૈલેષ વાણિયા ❖ ફ્રાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન ૧૫

લેખો

અસાધારણ પ્રૈષિતિક હેતુ ❖ મહાદમધ્યક્ષ થોમસ મેકવાન ૧૨
કુદરતી સંપત્તિનું જતન-મનુષ્યની... ❖ સાયમન ફિલિપ ૧૬
સર્વોત્કૃષ્ટ હિંમતવાન મધર થેરેસા ❖ જયાનંદ મેકવાન ૧૮
તસ્મૈ શ્રી ગુરુવે નમઃ ❖ ડો. સુરેન્દ્ર આસ્થાવાદી ૧૯
દી' ઉજાળે દીકરી ❖ ડો. ઈશ્વર વાઘેલા ૨૦
'પહેલાં સમજો...પછી ભણાવો' ❖ અનુ. ફાધર મયંક પરમાર એસ.ડી.બી. ૨૨
શ્યામ (લઘુકથા) ❖ સિસ્ટર મનીષા મેકવાન Sch SA ૨૫
શિક્ષણમાં વિરોધાભાસ ❖ અનુવાદ : તંત્રીશ્રી ૨૬
'હા, થશે' ❖ મથુર વસાવા ૨૮
ઈસુ મારા ગુરુ ❖ ફિલોમીના પરમાર ૨૯
જાણવા જેવો જન ❖ ફ્રાન્સિસ ડાયર્સા ૩૦
શ્રદ્ધા સાથે સત્કર્મો ❖ જોન ફિલીપ મેકવાન ૩૨

કિશોરમિત્ર - સંપાદક: રાજેશ ક્રિશ્ચિયન

ડોબું (વાર્તા) ❖ ઈન્દુ રાવ ૩૭
શિક્ષણ : એક વિચાર સેતુ ❖ ફેમીદાબેન ૩૮
પરીક્ષણ (વાર્તા) ❖ રાજેશ ચૌહાણ ૪૦
સેવામાં અવરોધ અને ઉપાય ❖ ફાધર સીરિલ ડાયર્સા ૪૨
પાવનપિતા પોપનાં દર્શન...! ❖ રમણ મેકવાન ૪૪
સ્વ. સિસ્ટર હેલેના(શ્રદ્ધાંજલિ) ❖ રવિ ભાટિયા ૪૬
રજતજયંતી વિજેતાની વિદાય(શ્રદ્ધાંજલિ) ❖ ફાધર જોન રાજુ ૪૬
પ્રભુના મહિમાર્થે...(શ્રદ્ધાંજલિ) ❖ પીયૂષ પરમાર અને સિસ્ટર મેરી ડાભી ૪૭
ઝંખવાવ મિશનના શિલ્પી(શ્રદ્ધાંજલિ) ❖ શૈલેષ ક્રિસ્ટી ૪૮

પંખીની પાંખે - સંપાદક: શૈલેષ ક્રિસ્ટી

આવરણ: 'ભારતનું ભાવિ તેના વર્ગખંડમાં ઘડાય છે.' કોઠારી કમિશન(૧૯૬૬)નું આ વિધાન કેટલે અંશે વાસ્તવિક છે ? એ સાચું કે વર્ગખંડમાં ઉપાર્જિત વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાન, કૌશલ્ય તથા વલણથી જ રાષ્ટ્રનું નિર્માણ થાય છે. 'શિક્ષકદિન'ની ઉજવણી કરતા આપણે આત્મનિરીક્ષણ કરીએ !

ફોટોગ્રાફ્સ સૌજન્ય : ગુગલ

પોપ ફ્રાન્સિસ સ્વીટ્સ

‘હે પ્રભુજી, ભૌતિકવાદનો નશ્વર ફાંસલો અમારા ગળે વળગ્યો છે, ત્યારે જે શાશ્વત છે, તે આપની હાજરી અને અમારાં ભાઈભાંડુને પારખવાની અમને શક્તિ આપો.’

ગુજરાતના કેયલિકોનું સર્વાંગી માસિક

† ‘પાવન હૃદય દૂત’ ઈસુ ભગવાનના હૃદયને એટલે કે મનુષ્યાવતાર પામેલા પ્રેમસ્વરૂપ ઈશ્વરના અંતઃસ્વરૂપને સમર્પિત છે. ઈસુના પાવન હૃદયમાંથી વહેતાં જ્ઞાન, શક્તિ અને તેજ મારફતે માનવહૃદયનું અને માનવસમાજનું સર્વક્ષેત્રે નવઘડતર કરવામાં નિમિત્ત બનવું તેને ‘દૂત’ પોતાનું કર્તવ્ય સમજે છે.

† ‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાતના ઈસુસંઘ દ્વારા સ્થાપિત-સંચાલિત, સમગ્ર જીવનને ઈસુપંથી દૃષ્ટિથી સંસ્કારતું સર્વાંગી માસિક છે. ઈસુસંઘ એ કેથલિક ધર્મસભામાં આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે કામ કરતો એક સાધુસંઘ છે.

† ‘પાવન હૃદય દૂત’ સમસ્ત ગુજરાતના કેથોલિકો માટે છે. ઉપરાંત અન્ય ઈસુપંથીઓ અને અન્ય ધર્મીઓનું હિત પણ ચાહે છે. ઈસુધર્મના સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ માનવજીવન શૈલી ઘડવા ઉપરાંત વિવિધ ધર્મો અને સામાજિક વર્ગો વચ્ચે સમજણ, સદ્ભાવ અને સહકાર વધારતા રહેવાની મહેચ્છા પણ સેવે છે.

લેખ, કાવ્ય, લવાજમ, પત્રવ્યવહારનું સરનામું

‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ,
પ્રેસ કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

કાર્યાલયનો સમય

૮.૦૦ થી ૧૨.૦૦ અને ૧.૦૦ થી ૫.૦૦ કલાક સુધી.

Ph. (Office) : (02692) 240161

Mob. 94084 20847 / (02692) 240178

Website: <http://www.gspbooks.in>

e-mail : phdoot@gmail.com

રવિવારે કાર્યાલયમાં રજા રહેશે

લવાજમ

ભારતમાં વાર્ષિક : રૂ. ૧૫૦/-

પાંચ વર્ષ માટે : રૂ. ૭૦૦/-

પરદેશમાં (વાર્ષિક) : (U.S. \$ ૩૦) રૂ. ૧,૮૦૦/-

નવેમ્બર, ૨૦૧૬થી જાહેરાતના નવા દર

છેલ્લું કવરપેજ : રૂ. ૧૪,૦૦૦

અંદરની બાજુના બધાં જ કલર પેજ : રૂ. ૧૩,૦૦૦

અંદરના સામાન્ય પેજ

આખું પેજ : રૂ. ૮,૪૦૦

અર્ધુ પેજ : રૂ. ૪,૨૦૦

૧/૪ પેજ : રૂ. ૨,૧૦૦

ટ્યુકડી : રૂ. ૦,૭૦૦

જાહેરાત સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ ૧૫મી રહેશે.

દર મહિને ૨૦મી તારીખે આપની જાહેરાતનું
પૂરું જોવા રૂબરૂ આવવા વિનંતી.

લવાજમ/જાહેરાતની રકમના નાણાં ભરવા બાબત

‘દૂત’ ગ્રાહકો/જાહેરાતદાતાઓ, આપ સમય અને નાણાંનો વ્યય કર્યા વગર સીધાં જ લવાજમ/જાહેરાતની રકમ અમારા બેંક ખાતામાં જમા કરાવી શકો છો. જેની વિગત આ પ્રમાણે છે.

A/c Name: Gujarat Sahitya Prakash Society

Name of the Bank: ICICI Bank,

V.V. Nagar 388120

Account No.: 008501008925

IFS Code: ICIC0000085

રકમ બેંકમાં જમા કરાવ્યા પછી ઈમેઈલ/એસ.એમ.એસ.
ફોન કે પત્ર દ્વારા અમને જણાવવા વિનંતી.

‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ,
પ્રેસ કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

આમંત્રિત તંગ્રીલેખ...

ભાવભક્તિ કે કૃતિભક્તિ !

જાગૃતિ ધર્મ : ધારો કે તમે મા મરિયમની માનવકદની મૂર્તિ સમક્ષ ભાવભક્તિથી ઊભા છો. મા મરિયમની તેજસ્વી આંખો સાથે આંખો મિલાવીને જોઈ રહ્યા છો. હવે તમારી ભાવુકતાથી પર થઈને સહેજ તમારા વિચારોને સક્રિય કરજો. પૂછો તમારા મનને : આ મા મરિયમની સૌથી મહત્વની ખાસિયત કઈ હશે ? મન જવાબ આપશે : ‘એમની જાગૃત આંખો !’ અને જુઓ તો ખરા ! માણસ અને એમાંય નારી બેબાકળી થઈને અને આવેશમાં આવીને જોરશોરથી ભાંડવા લાગે અને કહેવા લાગે કે મારી સાથે એમ થયું ને તેમ થયું... આ બધા છે ને એ એવા જ છે ! સહેજ સ્વસ્થ થઈ ગયા પછી એમને કહી શકાય : ‘બેન ! આ તો કંઈ નવી વાત નથી. તમારી જેમ આવું બધાં સાથે થઈ શકે છે. તમારે મૂળ વાત સમજવી પડે. માણસ સ્વભાવગત સ્વાર્થી જ છે. એની જરૂરિયાતો પૂરી ન થાય તો એ ઝૂંટવી જ લેવાનો અને એમાં વળી કોઈ સબળ હંમેશ દુર્બળને જ ભોગ બનાવે. એ વાત માત્ર જાણવી નહિ પણ સમજવી પણ પડે, જેથી તમે વ્યવહારુ બનીને કોઈપણ પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિનો સામનો કરવા સક્ષમ બનો.

હજી હમણાં જ ઈસુએ જાહેર જીવનમાં ઝંપલાવ્યું હતું. કાના ગામે એમને એમનાં સ્વજનો, મા અને શિષ્યો સાથે લગ્નનું આમંત્રણ હતું. મહેમાનો ખાવાપીવામાં મશગૂલ હતા. યજમાનની પરિસ્થિતિ કેવી હશે એની કોઈનેય ખબર નહોતી. અચાનક પીરસનાર કર્મચારીઓમાં હલચલ થઈ, કારણ દ્રાક્ષાસવ ખૂટી ગયો હતો. આ વાત નોકરો અને યજમાન સિવાય બીજા કોઈપણ જાણતા નહોતા, પણ આ બાબતે કશુંક નિર્ણાયક એવું તેઓ કરી શકતા નહોતા. આ વાત મરિયમની જાગૃત નજરે ચડી. એમને મનોમન ખાતરી તો હતી જ કે એમનો દીકરો ઈસુ કંઈક કરી શકે એવો છે. દીકરા પાસે જઈને માએ કહ્યું, ‘દીકરા, એમની પાસે હવે દ્રાક્ષાસવ નથી’, ત્યારે ઈસુએ કહ્યું, ‘બાઈ, તારે ને મારે શું ? હજી મારો સમય પાક્યો નથી.’ પણ મા નોકરોને અધિકારથી બોલી, ‘એ કહે તેમ કરજો.’ મા મરિયમના આદેશ મુજબ દીકરાએ પાણીનું રૂપાંતર દ્રાક્ષાસવમાં કર્યું. ઈસુએ ગુણવત્તા સભર દ્રાક્ષાસવ બનાવીને યજમાનની લાજ રાખી. ઈસુનો જાહેર જીવનનો આ પ્રથમ ચમત્કાર. એ ચમત્કારથી ઈસુનો મહિમા વધી ગયો અને એમના શિષ્યોની એમના પ્રત્યેની શ્રદ્ધા વધી. મા મરિયમની જાગૃત આંખોએ યજમાનની સરી જતી આબરૂને આબાદ રીતે બચાવી. સંવેદનશીલ મા મરિયમ બાહ્ય પરિબળો અને અંતર્ગત પરિબળો ઝીલીને પરિસ્થિતિને અનુકૂળ પ્રતિભાવ આપતાં હતાં.

સંવેદનશીલ સહૃદયતા : મા મરિયમની બીજી એક વિશેષતા છે એમની સંવેદનશીલ સહૃદયતા. એમની મૂર્તિ સમક્ષ તમે ભાવભક્તિથી ઊભા હશો તો એમના પ્રાર્થના સભર હાથ જોડાયેલા દેખાશે. એમના એ જોડાયેલા હાથ એમની ઈશ્વર પ્રત્યેની સવિનય ભાવભક્તિની કે

સંપૂર્ણ શરણાગતિની અભિવ્યક્તિ છે. મરિયમને બાળપણથી જ એમનાં માતાપિતાએ મંદિરને સમર્પિત કર્યાં હતાં. સમગ્ર દિવસ તેઓ મંદિરમાં સેવાચારી અને પ્રાર્થના કરતાં રહેતાં. દેવદૂત તેમની પાસે જઈને કહે છે, ‘પ્રણામ, તારી ઉપર પ્રભુની કૃપા ઉતરી છે, પ્રભુ તારી સાથે છે.’ પ્રભુ તરફથી મળેલી હાકલના પ્રતિભાવમાં તેઓ કહે છે, ‘હું તો ઈશ્વરની દાસી છું. તારી વાણી મારે વિશે સારી પડો.’ મરિયમ તો સાવ સીધી, સાદી અને સરળ મનની. અટપટી કે શિષ્ટ વાતોની એને ઝાઝી ખબર ન પડે. વિરોધાભાસમાં એમનો દીકરો તો વાક્યાતુર્યમાં એકદમ પાવરધો હતો. વાદવિવાદમાં એ તો ભલાભલા પંડિતો, શાસ્ત્રીઓ, ફરોશીઓ કે હેરોદ-પિલાત જેવા રાજવી અમલદારોને ગાંઠે નહિ.

એમનો બાર વર્ષનો દીકરો ઈસુ યરુશાલેમની યાત્રાથી પાછાં વળતાં જાણીજોઈને મંદિરમાં રહી ગયો હતો. ત્રણ દિવસની શોધખોળ પછી મંદિરમાં એની ભાળ મળી. એ મંદિરમાં ધર્મગુરુઓ સાથે વિદ્યતાભરી વાતો કરતો હતો. ધર્મગુરુઓ વચ્ચે બેઠાબેઠા તે તેમનો ઉપદેશ સાંભળતો હતો અને તેમને પ્રશ્ન પૂછતો હતો. એની વાત સાંભળનાર સૌ કોઈ એની બુદ્ધિથી અને જવાબોથી ચકિત થઈ જતા હતા. એને જોઈને માબાપના આશ્ચર્યનો તો કંઈ પાર ન રહ્યો; અને માએ તેને કહ્યું, ‘બેટા, તેં આમ કેમ કર્યું ? જો, તારા બાપુ અને હું તો તને શોધી શોધીને અડધાં થઈ ગયાં.’ ઈસુએ તેમને કહ્યું, ‘તમે શું કરવા મારી શોધ કરી ? તમને ખબર નહોતી કે, હું તો મારા પિતાના ઘરમાં જ હોઈશ?’ પણ મા મરિયમને એમનું કહેવું સમજાયું નહિ. માએ આ બધી વાતો પોતાના હૈયામાં સંઘરી રાખી.

એક વખત ઈસુ લોકોને સંબોધતા હતા. અચાનક તેમનાં મા અને ભાઈઓ તેમની સાથે વાત કરવાની ઈચ્છાથી બહાર આવીને ઊભાં; એટલે કોઈએ ઈસુને કહ્યું, ‘જુઓ, આપનાં મા અને ભાઈઓ આપની સાથે વાત કરવા ઈચ્છે છે.’

ઈસુએ સંદેશો લાવનારને કહ્યું, ‘મારી મા કોણ ? અને મારા ભાઈઓ કોણ ?’ તરત જ પોતાના શિષ્યો તરફ હાથ લંબાવીને કહ્યું, ‘જો, આ રહ્યાં મારી મા અને મારા ભાઈઓ ! જે કોઈ મારા પરમપિતાની ઈચ્છા પ્રમાણે ચાલે છે તે મારો ભાઈ, તે મારી બહેન અને તે મારી મા.’

કયા સંજોગોમાં મા દીકરાને ઘરે લઈ જવા આવી હતી તે વાત જાણી લઈએ. ઈસુના વિરોધીઓએ જાણી જોઈને ઈસુ વિશે એવી વાત ફેલાવી હતી કે એમનું ભમી ગયું છે. એમનામાં ભૂત ભરાયું છે અને એ સેતાનના સરદારના નામે અપદૂતઝસ્તોને મુક્ત કરી રહ્યા છે. લોકોએ મા અને ભાઈઓને જાણ કરી કે વાત વધારે બગડી જાય તે પહેલાં એને ઘરે લાવજો અને ઠેકાણે પાડજો. ઈસુએ એ બાબતે સાફસાફ ચોખવટ કરી હતી : હું તો ઈશ્વરના પવિત્ર આત્માથી જ અપદૂતો કાઢું છું અને

એટલે જ પરિણામે તમારા દેખતાં ઈશ્વરનું રાજ્ય પ્રગટ થઈ રહ્યું છે. જો સેતાન, સેતાનને કાઢતો હોય તો સેતાનમાં જ ફૂટ પડવાની ! સેતાન પોતે જ પોતાની કબર કેમનો ખોદે ? આ તો ઈશ્વરના પવિત્ર આત્માની જ ધોર નિંદા છે અને બીજા બધાં પાપો માફ થઈ શકે પણ પવિત્ર આત્મા વિરુદ્ધ બોલનારના પાપ કદીયે માફ નહિ થાય. બધું માફ થાય પણ માણસના ઈશ્વરના વિરુદ્ધના અવિચારી બોલ નહિ. સેતાન તો જૂઠાણાંનો બાપ છે અને આ રીતે જૂઠ બોલનારને આ લોકમાં અને પરલોકમાંય માફી ન મળે. પોતાના દીકરા ઉપર થતા આરોપની ગંભીરતા જાણનાર સંવેદનશીલ માતા એમને ઘરે લઈ જવા આવ્યાં હતાં પરંતુ ઈસુએ કરેલી ચોખવટથી એમને ઈસુને સાથે લીધા વગર પાછા વળવું પડ્યું.

મરિયમની કર્તવ્યદક્ષતા : ઈસુ એ પ્રમાણે બોલતા હતા ત્યાં ટોળામાંથી એક બાઈ મોટેથી બોલી, ‘તને જેણે કૂખમાં ધારણ કર્યો અને ધવરાવ્યો તે ધન્ય છે !’ પ્રતિભાવમાં ઈસુએ કહ્યું, ‘ખરું; પણ જેઓ ઈશ્વરની વાણી સાંભળે છે અને પાળે છે તેઓ ખરું ધન્ય છે.’ ઈસુની પ્રભાવશાળી વાણી અને એમનાં અસરકારક કૃત્યોથી અતિશય પ્રભાવિત થઈને શ્રોતાઓમાંથી એક બાઈએ સહજ-સ્ફૂરણથી ઉપરોક્ત ઉદ્ગાર કાઢ્યા હતા.

ઈશ્વરે દેવદૂત ગાબ્રિયેલને મરિયમ પાસે મોકલીને પોતાનો સંદેશો આપ્યો, ‘પ્રણામ, તારી ઉપર પ્રભુની કૃપા ઊતરી છે, પ્રભુ તારી સાથે છે.’ મરિયમ ઈશ્વરની વાણી સાંભળીને ક્ષોભ પામ્યાં અને વિચાર કરવા લાગ્યા કે, આ તે કેવા પ્રકારનાં પ્રણામ ! પછી દેવદૂતે એમની આગળ ઈશ્વરી યોજના પ્રસ્તુત કરી. મરિયમે ઈશ્વરની વાણી સાંભળી અને સ્વીકારી લીધી. ઈશ્વરની વાણી પ્રત્યે એમણે આંખ આડા કાન ન કર્યા પણ એ વાણીને પોતાના વર્તન સાથે વણી લીધી.

ઈશ્વરની વાણી પ્રત્યેની એમની એ આજ્ઞાંકિતતાની પ્રગાઢ અસર એમના દીકરા ઈસુ ઉપર પડી. મૃત્યુનો પ્યાલો ઈસુ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યો ત્યારે ઈસુએ પરમપિતાને પ્રાર્થના કરી, ‘હે પિતા, જો તારી ઈચ્છા હોય તો મારી આગળથી આ પ્યાલો લઈ લે, તેમ છતાં મારી નહિ પણ તમારી ઈચ્છા પૂર્ણ થાઓ.’ મરિયમની ઈશ્વરના વચન પ્રત્યેની આજ્ઞાંકિતતાથી ઈસુ એટલા બધા પ્રભાવિત થઈ ગયા કે આખરે તેમણે પણ ઈશ્વરે સોંપેલા તારણના મિશન પ્રત્યેની આજ્ઞાધીનતાને લીધે આત્મસમર્પણ કર્યું. ઈસુ અને મા મરિયમ એમ બેઉએ ઈશ્વરની વાણી પ્રત્યે જીવનના ભોગે વફાદારી દર્શાવી. પવિત્ર આત્માથી સભર એવા ઈશ્વરે બક્ષેલી અપાર કૃપાથી આભારવશ થઈને ખુદ મા મરિયમે સ્તુતિગાન ગાયું હતું.

‘મારું અંતર પ્રભુનો મહિમા ગાય છે,
અને મારો આત્મા મારા ઉદ્ધારક પરમેશ્વરમાં રાયે છે.
કારણ, તેણે પોતાની દીકરી દીન દાસી ઉપર કૃપાદષ્ટિ છે.
ખરે, આજથી બધા યુગો અને બડભાગી માનશે.’

કાના ગામેથી છેક કાલવારી સુધીની યાત્રા : કાના ગામે લગ્ન સમારંભમાં ઈસુ પાસેથી પ્રથમ ચમત્કાર કરાવીને મા મરિયમે દીકરાને જાહેર જીવનમાં દાખલ કર્યો. પછી છેક કાલવારી સુધી તેમણે ઈસુને સાથ આપ્યો પણ હવે એમની ભૂમિકા બદલાઈ ગઈ હતી. એમણે મા તરીકે ભૂમિકા ત્યજીને ખુદ પોતાના દીકરાની શિષ્યા તરીકેની ભૂમિકા સ્વીકારી લીધી. દીકરાની મા તરીકે એ ઈસુની આગળ આગળ ચાલતી હતી પણ

હવે શિષ્યા તરીકે એ ઈસુની પાછળ પાછળ ચાલતી હતી. એ ચાલી છેક કાલવારી સુધી. કાલવારીએ મા નિરાધાર થવાની અણીએ હતાં એટલે મા માટે પ્યાલ રાખીને ઈસુએ એમને પોતાના વહાલા શિષ્ય યોદાને સોંપ્યાં અને તે ઘડીથી મરિયમ માને યોદાને આશ્રય આપ્યો. ઈસુના સ્વર્ગારોહણ પછી શિષ્યોના સંગાથમાં એ એમની સાથે શુભસંદેશ પ્રગટ કરવા લાગ્યાં. ઈસુના સ્વર્ગારોહણ પછી માતા મરિયમ શિષ્યો સાથે રહેવા ગયાં, જ્યાં પીતર અને યોદાન, યાકોબ અને આંદ્રિયા, ફિલિપ અને થોમા, અર્થોભી અને માથ્થી, અલ્ફીનો દીકરો યાકોબ અને જહાલ સિમોન અને યાકોબનો દીકરો યહૂદા અને ઈસુના ભાઈઓ અને કેટલીક સ્ત્રીઓ પણ હતા. પચાસમાના પર્વ વેળાએ તેઓ ભેગા થયા હતા ત્યારે એ બધામાં પવિત્ર આત્માનો સંચાર થયો. પવિત્ર આત્માએ એમને જુદી જુદી ભાષાઓમાં ઉસ્ફૂર્ત રીતે બોલવાનું દાન આપ્યું.

માતા મરિયમનું જીવન જ એમનો શુભસંદેશ હતો. એમનું સમગ્ર વ્યક્તિત્વ જ ઈસુનું પ્રતિબિંબ હતું. પેઢી દર પેઢીએ વિવિધ સ્વાંગ અને રૂપોમાં મા મરિયમનું નિરૂપણ થતું આવ્યું છે. અનાથોની માતા, નિરાધારોની માતા, ઉંટેશ્વરી, મુક્તેશ્વરી, વિશ્વેશ્વરી, માઉન્ટ મેરી, લૂર્ડ્સ, કોરવી, આરોગ્ય, નિત્યસહાયક વગેરે વગેરે. આ યાદી પૂરી પણ ન થાય એટલી વિવિધતામાં મા મરિયમનું નિરૂપણ થયું છે. મા મરિયમને એમના ભક્તોએ તર્કવિતર્કથી પર જઈને એટલી બધી પૂજનીય બનાવી છે કે ભાવવિભોર ભક્તોએ એમને મધ્યપ્રવાહમાં લાવીને તારણહાર ઈસુને પશ્ચાત્ત્ભૂમિમાં સેરવી દીધા છે! મા મરિયમની પૂજાઅર્ચના બાબતે ક્યારેક ભાવભક્તિનો એટલો બધો અતિરેક થાય છે કે એ યથાર્થ ભક્તિના બદલે આપણું ગાંડપણ બને છે. એક ભાઈએ મને વાત કરી કે એમના ચર્ચમાં મા મરિયમની બે જુદા જુદા નામની મૂર્તિઓ મૂકવામાં આવી છે. લોકો બેઉ મૂર્તિઓની પૂજાઅર્ચના કરે છે. એમણે ફાધર પાસે ચોખવટ માગી તો તેમણે કહ્યું કે, ‘ભક્તગણ તો સીધા, સાદા અને સરળ મનના હોય, તમારા જેવા વિવેચક કે વિચારવંત ન હોય.’ કોઈ દેવળમાં વળી એક જ મા મરિયમની બે મૂર્તિઓ હોય પણ અલગ અલગ પ્રકારની. ભલે દેવળ એક માતાને નામે હોય પણ ત્યાં બે જુદી જુદી માતાની માનતા, નોવેના-પ્રાર્થનાઓ પણ થતી હોય. આ મરિયમની પૂજા બાબતે પ્રોટેસ્ટન્ટ પંથીઓ કેથોલિકો સાથે ટીકાત્મક વલણ રાખે છે. મા મરિયમ ભક્તિ એટલી બધી છવાઈ જાય છે કે સંભવ છે કે એના પરિણામે આપણી ભક્તિમાં આંશિક અંધશ્રદ્ધા ક્યારે પેસી જાય છે એની ખબરેય ન પડે.

એટલે સહજ આત્મંથન કરીને આત્મખોજ કરીએ : આપણે શાને પ્રાધાન્ય આપીએ છીએ ? લાગણી સભર ભાવભક્તિને કે આચરણ લક્ષી કૃતિભક્તિને ? ઈસુ પોતે આચરણલક્ષી કૃતિશીલ હતા. જે કાંઈ વક્તવ્ય કરવાનું હોય એના પહેલાં એ એને આચરણમાં મૂકતા. એટલે જ એમના વક્તવ્યમાં વિસંગતિ ન હોય; સુસંગતિ જ હોય. એ બોલે તે જ કરતા હતા. એમને વાતમાં પકડવા માગતા ભલભલા શાસ્ત્રપંડિતો, પ્રખર વિદ્વાનો, પિલાત-હેરોદ જેવા રાજવીઓ ભોઠા પડી જતા, કારણ કે એમના વક્તવ્ય અને કર્તવ્ય - ભક્તિ અને કૃતિ, વાણી અને વર્તનમાં મેળસુમેળ કે સુસંગતિ જ હોય. નવા કરારમાં બંધેય ઈસુ છવાઈ ગયેલા છે અને મા મરિયમ તો પાશ્વભૂમિમાં છે પણ આપણી ભાવભક્તિના કારણે ઈસુ પાશ્વભૂમિમાં અને મા મરિયમ બંધે છવાઈ જાય છે !

આજે ખ્રિસ્તી ધર્મજનો વધુ ને વધુ ભક્તિપંથીય બની ગયા છે. એને લગતા કર્મકાંડો વડે ઈશ્વરનો આપણા ઉપર અનુગ્રહ થશે અને પરિણામે આપણી બધી આધિ, વ્યાધિ અને ઉપાધિઓ મટી જશે એવી માન્યતા દૃઢ થઈ રહી છે, એવી આશંકા થાય છે. એને અમુક પરિબળો અને વિભૂતિઓ પ્રોત્સાહિત કરે છે અને સક્રિય રીતે રોગનિવારણ બાબતે પણ સક્રિય રહે છે. રોગ નિવારણના મેળાઓનું પણ આયોજન થાય છે. એમાં પ્રોટેસ્ટન્ટ પંથીઓના આવા મેળાઓનું અનુકરણ થતું હોય. એમાં કોઈ કાયાપોચા કેથોલિક મળે તો એ કેથોલિક પંથ છોડીને બીજા પંથમાં જાય છે.

આ પરિબળોનું નિરીક્ષણ કરીએ તો આપણી શ્રદ્ધા માટે આ બાધક તો નથી એ ચકાસવું પણ પડે. આપણી ભક્તિઓ પાછળના આપણાં સુષુપ્ત મનોવલણનું સહેજ વિશ્લેષણ કરીએ તો - એ પાછળના આપણા કયા મનોભાવ કે પરિબળો પ્રગટ થશે ? હા, મરિયમની માનતા થાય, નોવેના-નવસંધ્યા ભક્તિ કરાય, નવધા ભક્તિ થાય, એમના ઉત્સવો ઉજવાય, એમના નામે જાતજાતની વિધિઓ થાય, એમના જુદા જુદા નામના મંદિરોમાં ભક્તિગણની ગિરદી થાય, આપણી માનતા ફળીભૂત પણ થાય અને ચાલોને એમના નામે ધનસંચય પણ થાય. વિરોધાભાસે ઈસુનામની નોવેના કે માનતા કે ભક્તિ ચાલશે ખરી ?! મરિયમ નામે તીર્થધામો પણ વધી રહ્યાં છે.

ખ્રિસ્તી સમાજ તરીકે આપણે તો ખ્રિસ્તી એટલે સાક્ષાત પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્તના અનુયાયી છીએ. સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા વડે આપણે ઈસુના શિષ્ય થયા છીએ અને શિષ્ય તરીકે આપણું કર્તવ્ય છે. શુભસંદેશની ઘોષણા કરવી અને એની સાથે સાથે જ્યાં હજી ઈસુનું નામ અપરિચિત છે ત્યાં શુભસંદેશ પ્રગટ કરીને ઈસુની ધર્મસભાની સ્થાપના કરવી. તમારા એક બીજા પ્રત્યેના પારદર્શક પ્રેમ ઉપરથી બીજાઓને ખાતરી થશે કે સાથે જ તમે મારા શિષ્ય છો !

મા મરિયમ સૌને એ જ સર્વગ્રાહી, પારદર્શક, પ્રમાણિક, ભાવ અને કૃતિનો મિલાપ કરતી જીવનશૈલીની યથાર્થ અનુભૂતિ કરાવીને એમનાં પ્રેમ, પ્રેરણા, પ્રોત્સાહન અને માર્ગદર્શનથી આપણું જીવન સાર્થક કરે છે. ધન્ય છે એ મહાન વિભૂતિ જેણે સૌને સાક્ષાત ઈશ્વરપુત્ર પ્રભુ ઈસુને પ્રદાન કર્યાં છે. એમની કૃપા અને પ્રેરણાથી આપણે પણ એમની જેમ ઈસુના સાચા શિષ્ય થઈએ એવી અર્ચના કરવી, કારણ ઈસુના મા મટીને તેમના એવા શિષ્ય બની ગયાં કે માણસોની હર પેઢી એમને ધન્ય અને મહાન ગણે છે. ●

- ફાધર એન્ડ્ર્યુ સિલ્વેરા એસ.જે.

લેખક અને મદદનીશ સભાપુરોહિત, આરોગ્ય માતા દેવાલય - ભરૂચ

જાહેરાત અંગે ધ્યાનમાં લેવા જેવી અગત્યની બાબતો

૧. આગામી અંક માટે જાહેરાત દર મહિનાની ૧૫ તારીખ સુધી સ્વીકારવામાં આવશે.
૨. જાહેરાતનું પ્રૂફ દર મહિનાની ૨૦ તારીખે અવશ્ય ચેક કરી જવું, જો ૨૦મી તારીખે રવિવાર કે જાહેર રજાનો દિવસ આવતો હોય તો ૨૧મી તારીખ સમજવી.
૩. જાહેરાત આપવા માટે સાહિત્ય પ્રકાશમાં રૂબરૂ આવવું અથવા phdoot@gmail.com ઉપર ઈ-મેલ કરવી.
૪. જાહેરાતના નાણાં બેન્ક દ્વારા, ચેક દ્વારા અને રોકડા સ્વીકારવામાં આવશે. બેન્કની વિગતો 'દૂત'માં આપેલ છે.
૫. જાહેરાત સાથે તમારું પૂરું નામ, સરનામું, મોબાઇલ નંબર, વોટ્સએપ નંબર તથા ઈ-મેલ અવશ્ય આપવાં.
૬. ઈસુના જીવન-શિક્ષણ અને ધર્મસભાના સિદ્ધાંતોની નીતિમતા વિરુદ્ધની જાહેરાત 'દૂત'માં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે નહીં. તમારી જાહેરાતમાં કોઈ શબ્દ, શબ્દસમૂહ, વાક્યાંશ કે વાક્ય એ પ્રમાણે માલુમ પડશે તો તે શબ્દ... રદ કરવામાં આવશે. કલર અને ડિઝાઇન 'દૂત'ની નીતિવિષયક પ્રમાણેના રહેશે.
૭. જાહેરાતનું પ્રુફ તપાસ કર્યા બદલ તારીખ સાથે સહી કરવાની કાળજી રાખવા વિનંતી.
૮. વ્યાયિક હકૂમત (Jurisdiction) આણંદ જિલ્લો રહેશે.
૯. જાહેરાત દાતાઓ અંગે વિશેષ સૂચનાઓ 'દૂત'માં દર મહિને પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે.

'દૂત'ની નીતિવિષયક સ્પષ્ટતા

ગ્રાહકોને... કવિ/લેખકોને...વિજ્ઞાપન દાતાઓને...

૧. 'દૂત'માં પ્રસિદ્ધ થતી જાહેરાત કેથોલિક ધર્મસભાના સિદ્ધાંતો અને મૂલ્યોને સુસંગત હોવી જોઈએ.
૨. 'દૂત'માં આવતી તમામ જાહેરાતોની વિચારસરણી સાથે 'દૂત' બંધાયેલ નથી.
૩. 'દૂત'માં પ્રગટ થતી જાહેરાતની સત્યતાની ખાતરી ગ્રાહકે કરવાની રહેશે. ખાતરી બાબતે 'દૂત' જવાબદાર રહેશે નહિ.
૪. 'દૂત'માં પ્રગટ થતા વિચારો કે અભિપ્રાયની જવાબદારી જે તે લેખકની રહે છે.
૫. કાર્યાલયને મોકલેલ લેખની નકલ/ફોટો લેખકે પોતાની પાસે રાખવી, મળેલ નકલ પરત કરવા કાર્યાલય બંધાયેલ નથી.
૬. લેખના સુધારા-વધારાનો અબાધિત અધિકાર તંત્રીશ્રીનો રહેશે જેની નોંધ લેવી.
૭. અન્યત્ર પ્રકાશિત થયેલ સામગ્રી-લેખ 'દૂત'માં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે નહીં. લેખકે તે અંગેની બાંહેધરી આપવાની રહેશે.
૮. અસ્વીકૃત લેખ/કાવ્ય/સમાચાર અંગે પત્રવ્યવહાર અશક્ય છે.
૯. ધર્મસભામાં નોંધપાત્ર પ્રદાન ધરાવનાર વ્યક્તિઓ વિશેષ જ 'દૂત'માં શ્રદ્ધાંજલિ લેખ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.
૧૦. કવિ/લેખક/વિજ્ઞાપન દાતાઓએ પોતાની કૃતિ/જાહેરાત સાથે પોતાનું પૂરું નામ-સરનામું, મોબાઇલ/વોટ્સએપ નંબર તથા ઈ-મેઇલ આઈ.ડી. અવશ્ય આપવાં. કવિ/લેખકોએ પોતાનો પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો પણ આપવો.
૧૧. વ્યાયિક હકૂમત (Jurisdiction) આણંદ જિલ્લો રહેશે.

અસાધારણ પ્રૈષિતિક હેતુ

ઓક્ટોબર ૨૦૧૯

મૂળ લેખક : મહાધર્માધ્યક્ષ થોમસ મેકવાન, ભાવાનુવાદ : બકુલ મેકવાન

વહાલા પુરોહિતો, બંધુઓ, ભગિનીઓ અને શ્રદ્ધાળુ ધર્મજનો, વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ ૨૨મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના પત્ર દ્વારા સમગ્ર ધર્મસભાને અસાધારણ પ્રૈષિતિક મહિના તરીકે ઓક્ટોબર ૨૦૧૯ની ઉજવણી કરવા નિમંત્રણ આપે છે. આ નિમંત્રણનો ઉદ્દેશ વડાધર્મગુરુ બેનેદિક્ત પંદરમાના ૩૦મી નવેમ્બર, ૧૯૧૯ના રોજ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ શુભસંદેશ પ્રસાર સંબંધી પ્રૈષિતિક પત્રની ૧૦૦મી વર્ષગાંઠની યાદગીરી તરીકે ઉજવણી કરવાનો છે. લેટિન ભાષામાં મેક્સિમમ ઈલુડ (Maximam Illud) તરીકે જાણીતો આ પત્ર શુભસંદેશ પ્રસારને વેગીલો બનાવવા સંદર્ભે લખવામાં આવ્યો હતો. આ ઉજવણીનો ઉદ્દેશ ખ્રિસ્તીજનો તરીકે સમગ્ર માનવજાતને શુભસંદેશ પ્રસારની આપણી અનિવાર્ય ફરજની યાદ તાજી કરાવવાનો છે.

બીજી વેટિકન પરિષદના અનેક ચાવીરૂપ દસ્તાવેજો પૈકીનો એક લ્યુમેન જેન્સિસમ (Lumen gentium) અર્થાત્ 'રાષ્ટ્રોનો ઉજાસ' જે ધર્મસભા વિષયક અડગ એવું બંધારણ છે તેમાં સમાવિષ્ટ સંદેશો કહે છે : 'પિતાએ જેમ મને મોકલ્યો છે તેમ હું તમને મોકલું છું.' (યોહાન ૨૦:૨૧) તે મુજબ તેઓએ પ્રેષિતોને પણ મોકલતાં કહ્યું, 'મને આખી સૃષ્ટિ ઉપર સંપૂર્ણ સત્તા આપવામાં આવેલી છે.' (માથ્થી ૨૮:૧૮).

ધર્મસભાને પ્રેષિતો તરફથી, ખ્રિસ્તના તારણ બક્ષનાર સંદેશની ઘોષણા કરવાનો આ ગંભીર આદેશ સાંપડ્યો છે અને પૃથ્વીના અંત સુધી આ સંદેશનો પ્રસાર કરવાનો જ છે. (પ્રેષિતોનાં ચરિતો ૧:૮) પરિણામે, ધર્મસભા પ્રેષિતોના શબ્દોને આત્મસાત્ કરતાં જણાવે છે, 'શુભસંદેશનો પ્રચાર કરવા માટે તો હું ગૌરવ લઈ શકતો નથી. એ ક્યાં વગર તો મારો છૂટકો નથી. જો હું શુભસંદેશનો પ્રચાર ન કરું તો મારી દુર્દશાનો પાર ન રહે.' (૧ કરિંથ ૯:૧૬) અને ધર્મસભા, ઉદય પામી રહેલી ધર્મસભાઓ જ્યાં સુધી પૂર્ણપણે સ્થાપિત થાય નહિ અને આવી ધર્મસભાઓ સ્વયં શુભસંદેશ પ્રસારની કામગીરી કરી શકે નહિ ત્યાં લગી શુભસંદેશની સૂચનાઓ આપવાનું જારી રાખે છે. સમગ્ર વિશ્વ માટે ખ્રિસ્તને તારણનો સ્ત્રોત બનાવવાની ઈશ્વરની યોજના પૂર્ણપણે સાકાર થાય તે માટે ધર્મસભાને પોતાની ભૂમિકા ભજવવા પવિત્ર આત્મા દ્વારા ફરજ પાડવામાં આવે છે. ખ્રિસ્તના દરેક શિષ્યને તેની સ્થિતિ અનુસાર શ્રદ્ધાના પ્રસારની જવાબદારી આપવામાં આવી છે. (LG 17)

બીજી વેટિકન પરિષદ બાદ, વડાધર્મગુરુ પુનિત પાઉલ છઠ્ઠાએ શુભસંદેશ પ્રસાર સંબંધી પ્રૈષિતિક ઉદ્બોધનમાં શુભસંદેશ બાબતે આપણા ઉત્સાહને નવપલ્લવવિત કરવાનું આહ્વાન કરતાં જણાવ્યું છે કે, ધર્મસભાનો આવશ્યક હેતુ બધા જ લોકોને શુભસંદેશ પહોંચાડવાનો છે; અર્થાત્, ધર્મસભાની હયાતીનો ઉદ્દેશ જ શુભસંદેશ પ્રસારનો છે.

(EN 14, 1975) વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં જે લોકોએ પોતાની ગરીબી, જાતિ, વંશ, ધર્મ અથવા લિંગભેદના કારણે માનવ ગરિમા ગુમાવી દીધી છે, તે ગરિમાનું પુનઃસ્થાપન કરવા શુભસંદેશ પ્રસારમાં સખત પરિશ્રમ કરવો પડશે.

ધર્મપ્રસારની તાતી જરૂરિયાતનો સામનો કરી રહેલા વડાધર્મગુરુ સંત જહોન પાઉલ બીજાએ કાંઈક આવા શબ્દોમાં ધર્મપરિષદ (CL) પછીના તેઓના પ્રૈષિતિક ઉદ્બોધનના સમાપનમાં કહ્યું હતું : 'ત્રીજી સહસ્ત્રાબ્દીના ઊંબરે ઊભેલી ધર્મસભા, ધર્માધિકારીઓ અને શ્રદ્ધાળુ તેમ તમામ લોકોને ખ્રિસ્તની આજ્ઞાનું પાલન કરવા ધર્મસભાની જવાબદારીની વધુ દૃઢતાથી અનુભૂતિ થવી જોઈએ,' 'તમે દુનિયામાં બધે જઈને આખી સૃષ્ટિને શુભસંદેશ સંભળાવો.' (માર્ક ૧૬:૧૫) અને નવી ધગશ સાથે શુભસંદેશ પ્રસારની કામગીરી હાથ ધરવી જોઈએ. (CL 64, 1988)

વડાધર્મગુરુ બેનેદિક્ત પંદરમા તેઓના પ્રૈષિતિક પત્રમાં શુભસંદેશ પ્રસાર સંબંધી પુનરોચ્ચાર કરતાં જણાવે છે, 'પ્રભુ ઈસુ જે કાર્ય સતત ચાલતું રહે તેવી ઝંખના રાખે છે તે શુભસંદેશ પ્રસારનું કાર્ય ધર્મસભા માટે આવશ્યક છે : આ કામગીરીની અવગણના કરી શકાય નહિ; ધર્મસભાની આ સ્વાભાવિક અભિવ્યક્તિ છે. તેઓ આગળ વાત કરતાં જણાવે છે,' 'ઈતિહાસમાં, અલગ અલગ સ્થળો, પરિસ્થિતિઓ અને ઐતિહાસિક સમયગાળા અનુસાર, આ કામગીરીએ નવું રૂપ ધારણ કરીને નવી તરકીબો અપનાવી છે.'

૨૦૧૩માં પવિત્ર આત્માના પર્વે વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસે આપેલા ધર્મોપદેશમાં પણ તેઓએ આગ્રહપૂર્વક જણાવેલું, 'નિષ્ક્રિય ધર્મસભા એ માંદલી ધર્મસભા છે. ધર્મસભાએ પોતાના કોયલામાંથી બહાર આવવાની જરૂર છે. ક્યાં? તેઓએ પોતાનું અસ્તિત્વ બતાવવું પડશે. તેઓ ગમે તે હો પણ બહાર આવવું રહ્યું. ઈસુ આપણને જણાવે છે. : 'તમે દુનિયામાં બધે જઈને આખી સૃષ્ટિને શુભસંદેશ સંભળાવો.' (માર્ક ૧૬:૧૫)

ખ્રિસ્તનો દરેક અનુયાયી ખ્રિસ્તને પ્રગટ કરવા જ અસ્તિત્વ ધરાવે છે. એ આપણા માટે વિકલ્પની વાત નથી ! આપણે એક બાબત યાદ રાખવાની જરૂર છે કે, આપણી ફરજ અને જવાબદારી એ માનવ ધર્મનું વિસ્તૃતીકરણ નથી, બલકે ખ્રિસ્ત પ્રબોધ્યા ધર્મનું વિસ્તૃતીકરણ છે; આપણું લક્ષ્ય સ્વર્ગીય પિતૃભૂમિનું નાગરિકત્વ હાંસલ કરવાનું છે, નહિ કે, પૃથ્વીલોકની ખેવના કરવાનું. આપણું કૃત્ય પવિત્ર છે; આ એવું કૃત્ય છે જે માનવીય તર્કની મર્યાદાથી પર છે.

આપણું જીવન એ આપણો સંદેશ હોવો જોઈએ. પુરોહિતો અને સંન્યસ્તોને પવિત્ર જીવન અર્થે તેડવામાં આવ્યા છે. આપણે પ્રાર્થનામય લોકો બનીને, ઈશ્વર સમક્ષ આત્માઓને ઉગારી લેવાની ઉત્કટ યાચના

કરીને સતત ઈશ્વરના સાંનિધ્યમાં રહેવાનું છે. જે ઈશ્વરની ઘોષણા કરે છે તે ઈશ્વરનાં નરનારી હોવાં જ જોઈએ. જે વ્યક્તિ બીજાઓને પાપનો ચિક્કાર કરવાનું કહે છે તેણે પાપનો ચિક્કાર પોતાનાથી જ કરવાનો છે. ઠાલા શબ્દોથી ઉપદેશ આપવા કરતાં ઉદાહરણ બેસાડીને ઉપદેશ આપવો વધુ અસરકારક છે.

વડાધર્મગુરુ બેનેદિક્ત પંદરમાનો પ્રૈષ્ઠિક પત્ર જણાવે છે : 'આપણા પ્રભુ ખ્રિસ્તના ઉદાહરણીય જીવનમાંથી પ્રેરણા મેળવનારા ભરપૂર આત્મવિશ્વાસથી પ્રૈષ્ઠિક કાર્ય માટે ચાલી નીકળે છે, પરંતુ તેણે એક વાત અવશ્ય યાદ રાખવાની છે કે, વ્યક્તિના આત્મવિશ્વાસનો આધાર સંપૂર્ણપણે ઈશ્વર પર નિર્ભર છે. માણસોના હૃદયમાં માત્ર ઈશ્વર જ પ્રવેશી શકે અને તેઓના મનને સત્યના તેજથી ઝળાંહળાં કરી શકે; માત્ર ઈશ્વર જ સદ્ગુણોના તણખા થકી તેઓની ઈચ્છાઓને પ્રદીપ્ત કરી શકે; માત્ર ઈશ્વર જ તેઓને સત્યની તલાશ કરવાનું સામર્થ્ય આપીને તેઓએ અનુભવેલી ભલાઈને લાગુ કરી શકે. કોઈ દૂત તેની કામગીરી કરે અને તેને ઈશ્વરની સહાય સાંપડે નહિ તો તે નિષ્ફળ જશે અને છતાં તેને સોંપવામાં આવેલી કામગીરી પૂરી કરવા હિંમતપૂર્વક આગળ ધપવા તેની પાસે પ્રયોજન છે, કારણ, જે ઈશ્વરની કૃપાની યાચના કરે છે તેને આ કૃપાથી વંચિત રાખવામાં આવતો નથી અને તે વ્યક્તિ આ ઈશ્વરદત્ત કૃપા પર અવલંબિત રહી શકે છે.' (૨૯)

ઈશ્વરના રાજ્યના પ્રસારની પ્રક્રિયામાં શ્રદ્ધાળુને નેતૃત્વ આપીને પ્રોત્સાહિત કરવો જોઈએ. શ્રદ્ધાળુઓ લોકોની વચ્ચે રહેતા હોવાના કારણે ધર્મસભામાં તેઓનું સ્થાન મહત્ત્વનું છે. તેઓ પણ પવિત્ર આત્માના મંદિર સમા છે. તેઓ વિશ્વમાં ઉજાસ પાથરીને, પુરોહિત અને સંન્યસ્તવર્ગની સાથે કાર્યરત રહીને, અન્ય શ્રદ્ધામાંથી આવતા લોકોને ઈશ્વર સમક્ષ લઈ આવવા ઈશ્વરનું સક્રિય માધ્યમ બની શકે છે ! ધર્મસભાએ જવાબદાર અને કટિબદ્ધ એવા ધર્મશિક્ષકો અને ધર્મસભા સંલગ્ન વિવિધ સંગઠનો માટે સભ્યોની શોધ ચલાવવી જોઈએ. આ એવા લોકો છે જેઓ સાધારણ લોકોની મધ્યે રહીને કામ કરી શકે છે. શ્રદ્ધાળુ વ્યક્તિ ઈશ્વરના તેડાને માટે તૈયારી કરી શકે છે, ધર્મસેવકોને નાણાકીય સહાય કરી શકે છે, અને પ્રાર્થના કરનાર પ્રૈષ્ઠિક જૂથમાં જોડાઈ શકે છે.

પુરોહિતો અને સંન્યસ્તવર્ગને તેઓના ધર્મપ્રાંતો / નિવાસસ્થાનોમાં ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯ને અસાધારણ પ્રૈષ્ઠિક મહિના તરીકે ઉજવવાનું આયોજન હાથ ધરવા અરજ કરીએ છીએ. આ ઉજવણીનો એકમાત્ર ઉદ્દેશ ઊંડા પાણીમાં જાળ નાખીને અને આવનારી પેઢીઓ માટે ખ્રિસ્તના કાર્યને આગળ ધપાવવાનું છે.

ઈશ્વરનાં મહાન માતા, પ્રેષિતોનાં રાણી, સાથે મળીને કરેલી આપણી પ્રાર્થના પરમેશ્વર સાંભળે, અને શુભસંદેશનો પ્રચાર-પ્રસાર કરનારા એલચીઓ પર પવિત્ર આત્માની કૃપાઓ વરસાવે. ઈશ્વર તમારા પર આશિષ વરસાવે એ જ આશા અને પ્રાર્થના સહ...●

(પ્રેષિત સંત થોમાના તહેવારના દિવસ ૩૩૭ જુલાઈ, ૨૦૧૯ના રોજ આપેલ ધર્મોપદેશ.)

ધર્માચાર્ય નિવાસ, શાંતિવન, પેથાપુર, ગાંધીનગર - ૩૮૨ ૬૧૦,
ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૨૭૫૪૧

email : thomas macwan@yahoo.co.in

જાહેર આમંત્રણ

'તમે દુનિયામાં બધે જઈને આખી સૃષ્ટિને શુભસંદેશ સંભળાવો.' (માર્ક ૧૬:૧૫)

સંઘની સ્થાપના સમયે
૩૧ જુલાઈ ૧૯૩૬

ઈસુનાં આ વચનોને આત્મસાત કરીને
સ્વ. પૂજ્ય સિ. મારિયા ઝાવિયરે પોતાનાં
સાધ્વીબહેનોને આદેશ કર્યો હતો કે,
'ઈશ્વરનો મહિમા ફેલાવવા હંમેશા તત્પર રહો.'
લીટલ ડૉટર્સ ઓફ સેન્ટ ફ્રાન્સિસ ઝેવિયર સાધ્વીસંઘ,
સંઘનાં સ્થાપિકા સ્વ. પૂજ્ય સિ. ઝાવિયરની
૧૧૦મી (૧૯૦૯ થી ૨૦૧૯) જન્મજયંતી,
૯ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૯ સોમવારના રોજ ઉજવે છે.

સાધ્વીસંઘની સ્થાપના અને ગુજરાતમાં
પ્રભુના શુભસંદેશની ઘોષણાના
વિરલ કાર્ય માટે આપનો તથા
પવિત્ર પ્રૈષ્ઠિકનો અમે આભાર માનીએ છીએ.
સ્વ. સિ. ઝાવિયરના વિરલ જીવન કવનને
પ્રભુ વિશેષ આશીર્વાદથી નવાજે અને
'પ્રભુની સેવિકા' (The Servant of God)
માટે પદાર્પણ કરે તે માટે પ્રાર્થના તથા
ખ્રિસ્તચર્યામાં અમારી સાથે જોડાવા
આપને હાર્દિક આમંત્રણ પાઠવીએ છીએ.
સ્વ. સિ. ઝાવિયરની કબર પર
પુષ્પાર્પણ સવારે ૭:૧૫ કલાકે
પવિત્ર ખ્રિસ્તચર્યા સાંજે ૬:૦૦ કલાકે

સ્વ. સિસ્ટર ઝાવિયર
૧૨ ડિસેમ્બર ૧૯૯૬

સપ્રેમ,
લીટલ ડૉટર્સ ઓફ
સેન્ટ ફ્રાન્સિસ ઝેવિયર
સંઘનાં સિસ્ટર્સ
સંપર્ક : ૭૫૬૭૦ ૭૮૪૫૩

: વિશેષ આમંત્રણ :

ગામડી ધર્મવિભાગનાં ધર્મજનો-વિવિધ મંડળોને દિવસ દરમિયાન
કબરની મુલાકાત પ્રાર્થના માટે હાર્દિક આમંત્રણ
સ્વ. સિ. ઝાવિયરની કબર : પુષ્પવિહાર, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ

નવેમ્બર - ૨૦૧૯

મહત્વના દિવસો :

- ૧૨ નવેમ્બર : રાષ્ટ્રીય પક્ષી દિન
- ૧૪ નવેમ્બર : બાલ દિન
- ૧૬ નવેમ્બર : રાષ્ટ્રીય પત્રકાર દિન
- ૧૮ નવેમ્બર : એન.સી.સી. દિન
- ૨૦ નવેમ્બર : બાળ અધિકાર દિન
- ૨૪ નવેમ્બર : આંતર રાષ્ટ્રીય સ્વૈચ્છિક રક્તદાન કેમ્પ
- ૨૬ નવેમ્બર : રાષ્ટ્રીય બંધારણ દિન

ધર્મસભાના મહત્વના દિવસો :

- ૦૧ નવેમ્બર : સર્વ સંતોનું પર્વ
- ૦૨ નવેમ્બર : સર્વ સદ્ગત ભક્તોની સ્મૃતિ
- ૦૯ નવેમ્બર : લાતેરાન મહામંદિરનું પ્રતિષ્ઠાપન
- ૧૦ નવેમ્બર : કમ્યુનિકેશન સન્ડે
- ૨૧ નવેમ્બર : કુમારી મરિયમનું મંદિરમાં સમર્પણ
- ૨૪ નવેમ્બર : રાજ રાજેશ્વરનું પર્વ
- ૨૬ નવેમ્બર : સંત જોન બર્કમન્ટ
- ૩૦ નવેમ્બર : પ્રેષિત સંત આદ્રિયા

આ વિષય ઉપરાંત અન્ય વિષયના લેખ 'દૂત' કાર્યાલયને તેમજ
કાલ્યા, કાલ્યાધારાના સંપાદકને
તા. ૫ મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯ સુધીમાં મોકલવા વિનંતી.

પાવન હૃદય
દૂત

કાવ્યધારા

પડઘાય દિલે

પરોઢના પંખી તણા,
કલબલ પડઘાય દિલે !

ઘંટી તણા પડ માંહી,
પીસાતાં દાણા પડઘાય દિલે !

વહેલી સવારે ભજનિકોનાં,
ભજન કેરાં સૂર પડઘાય દિલે !

પરોઢ થતાં કૂકડા કેરા,
પોકાર પડઘાય દિલે !

- ફાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન

વર્ષા સાંજે

ઘેરાયાં શ્યામ ઘન
ધુમ્મસ છાયાં,
તો વળી ક્યાંય ધવલ -
નીરખું વર્ષા-નભે..

હરિત વૃક્ષ વૃંદ,
ઝાંખી ઝાંખી ક્ષિતિજ,
વાતાવરણે નર્યું નીરવ,
ના સમીરનો ય સૂર...
નીરખી આ સૌંદર્ય-સૃષ્ટિ
મૂર્છિત મુજ આ ચેતન-
તે સરી રહ્યું મુજ અસ્તિત્વ
કો' સ્વપ્નલોકે... !

- સવિતાબહેન પરમાર

ગમે છે !

મૌસમના પહેલા વરસાદમાં ભીંજવું,
પાનખરમાં વસંત થવું મને ગમે છે.

આંખે આવે આંસુની ધાર જીવનભર મારી,
લોકોને હસાવતાં રહેવું મને ગમે છે.

જિંદગીની સફરમાં જોઈ ઘણી સાંજ,
જોયા સ્વાર્થના સંબંધો...

મિત્રો ! લાગણીના મહાસાગરમાં
તરવું મને ગમે છે...

છૂટા પડેલા સંબંધોની યાદ,
સ્વપનોની દુનિયામાં ભટકવું મને ગમે છે !

- શૈલેષ વાણિયા 'શૈલ'

સન્માનમાં છે કે નહીં ?

ફૂલ જેવા ફૂલ પણ, ત્યાં ભાનમાં છે કે નહીં ?
ફૂલથી નાજુક અમે, એ ધ્યાનમાં છે કે નહીં ?

સાંજ પડતાં બાળકો સૌ ભેગાં થઈને આવતાં,
બાળપણ તારું હવે, મેદાનમાં છે કે નહીં !

જે ગઈકાલે અહીં આવ્યા હતા, સાથે મળી
શોધ એની યાદ આ વેરાનમાં છે કે નહીં ?

ડાળમાંથી પાંદડા છૂટા થયાની વાત છે,
એટલી સમજણ હવે નાદાનમાં છે કે નહીં ?

શ્વાસ ચાલે એટલી પૂરતી નથી આ જિંદગી,
આ ગઝલ એના કહો, સન્માનમાં છે કે નહીં ?

- કલ્પેશ સોલંકી 'કલ્પ'

સાંજ

સમી સાંજના આ વિખરાતા
સોનેરી કિરણો

એની સુવર્ણરજ જરાતરા વેરે
મારી આંખમાં -

જે ઊઘડતા આકાશે
ટમટમતાં તારાઓમાં

ચમકતી રહે...

જે રાત્રિના અંધકારને કાપવામાં
મને એ જ સરળતા કરી આપે...

ક્યાંકથી ટહૂકેલા પંખીનું મીઠું ગીત
રહી ગયું હશે મારા કાનમાં

તે આ શાંત રાત્રિની

મારી એકલતામાં મધુર સંગીત છેડે છે

જે મને રાત્રિ કાપવામાં સરળતા રહે છે...

વૃક્ષની એ લીલીછમ ઘેઘૂર ઘટા પર
પડતો રતુંબડો ઉજાસ

આ ઘોર અંધારામાંયે મારી આંખ
જુએ છે ને મારે હૈયે હામ બાંધે છે !

એક સાંજ આમ આવા રૂપે

મારામાં ઠરી હશે

એની મનેય આ અંધારી રાતે જ

જાણ થઈને !

- સિલાસ પટેલિયા

શિક્ષક બોલે અને વિદ્યાર્થી ઝબુકે તેણું નામ શિક્ષણ.

શિક્ષકદિન નિમિત્તે
સર્વ ગુરુજનોને હાર્દિક શુભેચ્છાઓ
- 'દૂત' પરિવાર

સરનામું:

To,

ડો. સિલાસ પટેલિયા

૨૦૧-સેફોન કલાસિક

SBS Colony, કિલ્લક ચાર રસ્તા

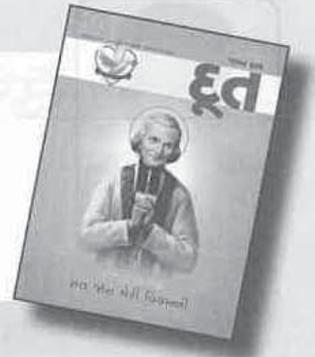
નિગામપુરા વડોદરા - ૩૯૦૦૦૨

મો: ૯૩૭૭૨૬૬૮૨૯

તમારો પત્ર

(૧)

‘દૂત’ ઓગસ્ટના મુખપૃષ્ઠ પર સંત જોન મેરી વિયાત્રીની છબી જોતાં કલમ રોકી ન શક્યો. મોન્સીગર વી.જી. દાસે આ આકર્ષક છબી કરતાં અધિક સુંદર રીતે સંતનો પરિચય આપ્યો છે. સંતના જીવનનું સાદું રહસ્ય - ‘સર્વસ્વ આપી દેવું, કશું રાખવું નહીં,’ અપનાવીએ તો જીવન ધન્ય બની જાય.

‘આપણે આઝાદ, બરબાદ કે મહાન !’ તંત્રીલેખમાં આપણે આઝાદ બન્યા, બરબાદ બનતા અટકાવીએ અને મહાન બનવાનો પુરુષાર્થ કરીએનો સંદેશ મળે છે. મુખપૃષ્ઠના ડિઝાઈનર, મોન્સીગર વી.જી.દાસ અને તંત્રીને અભિનંદન. — શૈલેષ વાણિયા (ખંભોળજ)

(૨)

ઓગસ્ટ ૨૦૧૮ના લેખો મહદ અંશે ઉચ્ચકોટિના અને ઉચિત લાગ્યા. આઝાદદિનના સંદર્ભમાં તંત્રી લેખમાં આઝાદ, બરબાદ કે મહાન એમાંથી આપણે કયા વર્ગમાં આવીએ છીએ તે આપણે જાતે જ નક્કી કરવાનું છે. ચૂંટણી ટાણે બુદ્ધિશાળી વર્ગની નિરસતા એ દેશના શાસકોની ગેરવહીવટની સાક્ષી પૂરે છે. મહિલાઓના રક્ષણ માટેના ઘડેલા કાયદા કરતાં મહિલાઓ પર અનેક ગણા અત્યાચારો થયા છે.

આ કયા પ્રકારની આઝાદી ! તંત્રીશ્રીને અભિનંદન. ‘સંત જોન મેરી વિયાત્રી’ લેખમાં રેવ. ફાધર વી.જી.દાસે સંતના જીવન અને કવન ઉપર ખૂબ જ તલસ્પર્શી માહિતી રજૂ કરી છે. આદર્શ સંતના લક્ષણોથી ભરપૂર લેખ જાણવા લાયક છે. સર્વ પુરોહિતો સંતના ઉપદેશાનુસાર એમના જેવું જીવન વ્યતિત કરે એ જ પ્રાર્થના. ધન્યવાદ ફાધર વી.જી.દાસને.

‘આંદોલન અને પ્રજાની માનસિકતા’માં શ્રી બકુલભાઈએ દાખલા દલીલો આપીને આપણા દેશની પ્રજા કેટલી નિર્મલ્ય છે તે દર્શાવ્યું છે. અન્ય દેશોની સરખામણીમાં આપણા દેશની પ્રજા આંદોલન કરવામાં ઊણી ઊતરી છે. આઝાદીની ચળવળ વખતે પ્રજાએ જે અગ્રેજો સામે આંદોલન કર્યું હતું તેવું આજે નથી. જ્યાં વિરોધ કરવાનો હોય ત્યાં પ્રજા નિર્મલ્ય બની જાય છે. પરિણામે સત્તાધીશો મનમાની કરવામાં ફાવી જાય છે. એટલે પ્રજાની માનસિકતા બદલવાની જરૂર છે. સુંદર માહિતી ભરપૂર લેખ લખવા બદલ શ્રી બકુલભાઈને અભિનંદન.

તદુપરાંત અન્ય લેખો પણ માહિતી સભર અને જાણવા લાયક લાગ્યા. કવિ મિત્રોની રચનાઓ ભાવવાહી જણાઈ. સર્વ લેખક મિત્રો, કવિ મિત્રો તથા તંત્રી સાહેબ અને તેમની ટીમને અભિનંદન.

— ફાન્સિસ ગાલુસ મેકવાન, યાવડાપુરા

‘પાવન હૃદય દૂત’ને મળેલ દાન

ડો. પ્રા. રોમાન ભાટિયા અને પરિવાર	ચકલાસી	૧૦૦૦	સ્વ. વાલીબેન રોમાનભાઈ	ગોમતીપુર	૧૦૦
રામીબેન કરસનભાઈ	ગામડી	૧૦૦	જગદીશભાઈ નારા	ભરૂચ	૫૦૦
સ્વ. આબ્બાબેન કાર્લ ડાભી	આણંદ	૫૦૦	સ્વ. ચીમનભાઈ ઘૂળાભાઈ ડાભી	મણિનગર	૧૦૦
સ્વ. શાંતાબેન સાયમનભાઈ મેકવાન	યાવડાપુરા	૧૦૦	સ્વ. મારિયાબેન ફીલીપભાઈ	આણંદ	૧૦૦
તીમોથી (રમણભાઈ) પી. વાણિયા	આણંદ	૧૦૦	ઈશબ મોજુસ ક્રિશ્ચિયન	અમદાવાદ	૧૦૦
સ્વ. દિનાબેન છોટુભાઈ	આણંદ	૫૦૦	સ્વ. બેનભાઈ માર્કલભાઈ	મણિનગર	૧૦૦
રેગીનાબેન તથા જેકબભાઈ સી. મેકવાન	બેડવા	૫૦૦૦	સ્વ. માગરિટ પીયુષભાઈ	આણંદ	૨૦૦
શ્રી એડવિન એફ. પરમાર	મણીનગર	૧૦૦	ફિદેશબેન રાયમુન્દભાઈ પરમાર	ગામડી	૨૦૦
સ્વ. રતિલાલભાઈ(રોમાનભાઈ) વડાલાવાળા	આણંદ	૧૦૦	એલીઝબેથ પોલ પરમાર	અમદાવાદ	૫૦૧
સ્વ. શનાભાઈ ગોવિંદભાઈ ક્રિશ્ચિયન	વણસર	૧૦૧	સ્વ. કાંતિભાઈ સીરીલભાઈ પરમાર	સામરખા	૨૦૧
સ્વ. ગંગાબેન દાનિયેલભાઈ બાદવ	મંજુપુરા	૧૦૦	સ્વ. બાસીલ એ. પરમાર	નડિયાદ	૨૫૦
સ્વ. શાંતાબેન બાર્નાબાસ	સામરખા	૧૦૦	સ્વ. દેવજીભાઈ રાહોડ	નડિયાદ	૧૦૦
સ્વ. મેકવાન કિરિટભાઈ મથેઉસ	વલાસણ	૧૦૦	સ્વ. સીલ્વેસ્ટર લાલજી તરફથી	અમદાવાદ	૧૦૦
સ્વ. પ્રેમલતાબેન જેકબભાઈ તરફથી	ગોમતીપુર	૨૦૦			

કુદરતી સંપત્તિનું જતન-મનુષ્યની જવાબદારી

સાયમન ફિલિપ

વડાધર્મગુરુ માન્ય પ્રાર્થના હેતુ

દુનિયાના સમુદ્ર અને મહાસાગરની સુરક્ષા માટે રાજકારણીઓ, વૈજ્ઞાનિકો અને અર્થશાસ્ત્રીઓ એકજૂથ બની કામ કરે.

વિશ્વવ્યાપક: દુનિયાના સમુદ્ર અને મહાસાગરની સુરક્ષા માટે રાજકારણીઓ, વૈજ્ઞાનિકો અને અર્થશાસ્ત્રીઓ એકજૂથ બની કામ કરે.

બાળપણમાં આર.સી. મિશન પ્રાથમિક શાળા, લાંબવેલમાં ભણતાં, શાળામાં ગવાતા, ‘પ્રભુ નમીએ પૂરી પ્રીતે’ એ પ્રાર્થના-ગીતમાં આવતી કડી, ‘બનાવી તે બધી દુનિયા, બનાવ્યા તે ઊંડા દરિયા’ માંના ‘ઊંડા દરિયા’ મને મુગ્ધ કરી દેતા કારણ કે સૂરજ, ચંદ્ર કે તારા તો રોજ જોવા મળતા પણ દરિયો કદી જોયો નહોતો. લેખની તૈયારી કરતાં પ્રથમ દ્રષ્ટિએ મને નવાઈ લાગી કે આવા સંપૂર્ણ રીતે વાણિજ્યિક(commercial)લાગતા હેતુને વડાધર્મગુરુના પ્રાર્થના હેતુઓમાં કેમ સ્થાન મળ્યું હશે? પણ આ લેખ માટે મંથન કરતાં સર્વ પ્રથમ એ ધ્યાનમાં આવ્યું કે મહાસાગરોનું અસ્તિત્વ માનવજીવનમાં કેટલું બધું મહત્ત્વનું હશે કે આપણે પમી જૂન વિશ્વ પર્યાવરણ દિન તરીકે ઉજવતાં હોઈએ છીએ તેમ છતાં ૮મી જૂન વિશ્વ મહાસાગર દિન તરીકે અલગથી ઉજવવામાં આવે છે.

આ બાબત સમજવા માટે આવો આપણે, મહાસાગરોનું માનવજીવનમાં કેટલું મોટું પ્રદાન છે એ દર્શાવતી વિવિધ બાબતો જોઈએ.

(૧) મહાસાગરોને પૃથ્વીનાં ફેફસાં કહેવામાં આવે છે. એક પ્રચલિત અને લોકપ્રિય માન્યતા છે કે પૃથ્વી પર પ્રાણવાયુનું મહત્તમ ઉત્પાદન વૃક્ષોને આભારી છે પણ આશ્ચર્યજનક હકીકત એ છે કે આપણા દસ શ્વાસમાંથી સાત શ્વાસ આપણે સમુદ્ર દ્વારા ઉપાર્જિત પ્રાણવાયુથી કરીએ છીએ, આપણા અને સમુદ્ર વચ્ચેના અંતરના કોઈ પણ બાધ સિવાય. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો પૃથ્વી પરના ૭૦% થીય વધુ પ્રાણવાયુનું ઉપાર્જન સમુદ્રો/મહાસાગરોને આભારી છે. વરસાદી અમેઝોનનાં જંગલો માત્ર ૨૮% પ્રાણવાયુનું ઉપાર્જન કરે છે.

(૨) હવામાન કરતાંય પચાસ ગણો વધુ અંગારવાયુ સમુદ્રો શોષી લે છે.

(૩) ૭૦% કરતાંય વધુ ક્ષેત્ર ધરાવતા વિષુવવૃત્ત પરથી પૃથ્વીના બીજા છેડાઓ તરફ ગરમીનું સ્થળાંતર સમુદ્રો દ્વારા થાય છે જેના થકી આપણા હવામાન અને ઋતુચક્રનું નિયમન થાય છે.

(૪) સમુદ્રો વિવિધ પ્રકારનાં રસાયણોના ભંડાર છે જેનો ઉપયોગ જીવનરક્ષક દવાઓ બનાવવામાં થાય છે.

(૫) સમુદ્રો પૃથ્વી પરના જીવોના જીવનાધાર તો છે જ પણ એનાથીય વિશેષ પૃથ્વી પર ન જોવા મળે એવા વૈવિધ્યપૂર્ણ સજીવ/સેન્દ્રિય પ્રાણીઓ અને વનસ્પતિનું ઘર પણ છે.

(૬) સમુદ્રો વેપાર, રોજગાર, આહારના સ્ત્રોત રૂપે તેમના ઉપયોગ ઉપરાંત મનોરંજન, વિવિધ સ્પોર્ટ્સ માટે જાણીતા છે. દુનિયાના સમુદ્ર કિનારા(beaches)પ્રવાસન ઉદ્યોગ માટે મુખ્ય સાધન બની ગયા છે.

(૭) દરિયાઈ વાહનવ્યવહાર આજે પણ વેપાર-ધંધા માટે પ્રાચીનકાળમાં હતું એટલું જ મહત્ત્વ ધરાવે છે.

(૮) સમુદ્રનાં ઊંડા જળ કેટલાંય મહાકાય અને વિશિષ્ટ પ્રાણીઓનું ઘર છે.

ઉપર વર્ણવેલી હકીકતો મહાસાગરોની માનવજીવનમાં રહેલી અદ્ભુત ઉપયોગિતા અને તેને કારણે એમની અનિવાર્યતા વિષે સચોટ નિર્દેશ કરે છે પણ ઈશ્વરનું સૌથી અદ્ભુત સર્જન એવી માનવજાત પોતાના લોભી અને સ્વાર્થી વલણને કારણે સમુદ્ર સંપત્તિનું નિકંદન કાઢવાના માર્ગે અગ્રેસર છે. આજે વિશ્વ સમક્ષ મહાસાગરોના જતન બાબતે જે પડકારો ઊભા થયેલા છે તે પૈકીના નીચે દર્શાવેલા પડકારો મુખ્ય છે.

(૧) મત્સ્યઉદ્યોગનો સ્વાર્થી અને લોભી અતિરેક: માછલીઓના પ્રજનન અને સંવર્ધનને ધ્યાનમાં રાખ્યા સિવાય ફક્ત વેપાર માટે જ માછલીઓ પકડવાના કારણે આપણે કુદરતી નિયમ વિરુદ્ધ વર્તીને કુદરતનો ભંડાર પણ ખાલી કરી નાખીએ છીએ. વૈજ્ઞાનિકોએ આ માટે માછલીઓની પરિપૂર્તતા કરવા માટેની પદ્ધતિ અને દરિયાઈ રક્ષિત વિસ્તાર જેવી શોધખોળો દ્વારા આ પડકારને પહોંચી વળવાનો માર્ગ કાઢ્યો છે પણ જરૂરી છે એનું અમલીકરણ જે માટે પ્રમાણિક શાસન વ્યવસ્થાની.

(૨) દરિયાકાંઠાઓનું પ્રદુષણ: ઉદ્યોગો દ્વારા રોજ ઠલવાતાં રસાયણો અને અન્ય બગાડથી ‘દરિયાઈ મૃત વિસ્તારો’ નું સર્જન થઈ રહ્યું છે જે મહાસાગરો માટે મોટું જોખમ છે. આ પ્રદુષણને ડામવા માટે જરૂરી છે કે સ્વાર્થી રાજનીતિ છોડીને એને માટે જરૂરી આવશ્યક પગલાં લેવામાં આવે.

(૩) દરિયાઈ પ્રાણી અને વનસ્પતિના નિવાસસ્થાનનું નિકંદન: સમુદ્રોમાં ઉપસ્થિત કોરલ રીફ જેને મહાસાગરોના વરસાદી જંગલોની ઉપમા આપવામાં આવી છે એ દરિયાઈ પ્રાણીઓ અને વનસ્પતિના અસ્તિત્વ માટે મહત્ત્વનું સ્થાન ધરાવે છે જેના નીકળી રહેલા નિકંદનને કારણે દરિયાઈ પ્રાણીઓ અને વનસ્પતિ સામે અને કુદરતી પદ્ધતિઓ સામે મોટો ખતરો ઊભો થયેલ છે.

(૪) વોર્મિંગ(હવામાનમાં વધતું જતું ઉષ્ણતામાન) : આ અંગ્રેજી શબ્દ એના ગુજરાતી તરજુમા સિવાય પણ ગુજરાતીમાં પ્રચલિત થઈ ગયો છે. એનાથી ગરમી ઉપરાંત અંગારવાયુનું પ્રમાણ ભયજનક વટાવી

રહ્યું છે. પણ અહીં આપણે દરિયાઈ વૉમિંગની ભયંકર સ્થિતિની વાત કરીએ છીએ. છેલ્લી સદીમાં ફક્ત ૦.૧ ડીગ્રી સેલ્સિયસના નજીવા લાગતા દરથી વધતાં દરિયાઈ ઉષ્ણતામાનથી એલ્ગા નામના દરિયાઈ ઘાસના અસ્તિત્વ સામે મોટું જોખમ ઊભું થઈ રહ્યું છે જે ઘાસ દરિયાઈ જીવસૃષ્ટિના યોગ્ય સ્થળાંતર, કોરલ રીફના અસ્તિત્વને ટકાવી રાખવામાં અને દરિયાઈ સપાટીને વધારવામાં સિંહફાળો આપે છે.

(૫) સમુદ્રોનું અમ્લીકરણ(Acidification) : આ પડકાર પણ અંગારવાયુ સાથે સંકળાયેલ છે જેનાથી સમુદ્રોમાં કાર્બોનિક એસિડનું નિર્માણ થાય છે અને તેથી દરિયાઈ જીવોત્પાદનની પ્રક્રિયા ગંભીરપણે ખોરવાઈ જાય છે.

સમુદ્રો અને મહાસાગરોની માનવજાતિ માટેની ઉપયોગિતા અને માનવજાતિએ તેમના તંદુરસ્ત અસ્તિત્વ સામે જે પડકારો સર્જ્યા છે એ જોયા બાદ આપણે સમજી શકીએ છીએ કે ઈશ્વર દ્વારા થયેલા એમના પ્રત્યેક સર્જનની પાછળ કેટલી દુરંદેશીપણું હતું અને બધું કેવાં વિશિષ્ટ પ્રયોજનથી નિર્માયું હતું.

ઈશ્વરનાં બધાં સર્જનોમાં માનવીનું સર્જન એક વિશિષ્ટ અને ખૂબ જ ઉમદા તેમજ મહાન ઉદ્દેશ્યના ભાગરૂપે કરવામાં આવ્યું હતું જે આપણે ઉત્પત્તિના ગ્રંથના પ્રથમ અધ્યાયની ૨૬ કડીમાં જોઈ શકીએ છીએ. ‘પછી ઈશ્વરે કહ્યું, ‘આપણે માણસ બનાવીએ, જે આપણી પ્રતિમૂર્તિરૂપ અને આપણને મળતો આવતો હોય; અને સમુદ્રમાંનાં માછલાં ઉપર, અને આકાશમાંનાં પંખીઓ ઉપર, અને ઢોરો ઉપર, અને બધાં જ જંગલી

પ્રાણીઓ ઉપર અને પેટે ચાલનારાં બધાં પ્રાણીઓ ઉપર તે હકૂમત ચલાવે.’ આમ ઈશ્વરે માનવીનું સર્જન એની પ્રતિમૂર્તિરૂપ કરીને તેમજ એને સૃષ્ટિ ઉપર હકૂમત ચલાવવાનો વિશેષાધિકાર આપીને માનવીને એક મોટી જવાબદારી સોંપી છે કે માનવી ઈશ્વરની યોજનામાં સહભાગી બનીને ઈશ્વરે રચેલી આ સૃષ્ટિના જતન અને જાળવણીની જવાબદારી સમજપૂર્વક, નિઃસ્વાર્થ રીતે અને જનકલ્યાણ એ જ અંતિમ ધ્યેય નજર સમક્ષ રાખીને નિભાવે. પણ સમયના પ્રવાહમાં માનવીની તૃષ્ણાઓ, સ્વાર્થ, લોભ અને લાલચોએ માનવીને એની આ ભૂમિકાથી બિલકુલ વિમુખ કરી દીધો છે. જેના જતનની અને જાળવણીની જવાબદારી જેને શિરે છે એ જ માનવી આજે કુદરતી સંપત્તિનું નિકંદન કાઢી રહ્યો છે. જેને હકૂમત સોંપવામાં આવે તેની જવાબદારી બને છે કે જેના ઉપર એને હકૂમત સોંપવામાં આવી હોય એનું જતન અને રક્ષણ કરે. જેમ પ્રાચીન કાળમાં રાજાઓ પોતાના હકૂમત હેઠળની પ્રજાનું જતન કરતા અને એમની સુખાકારીનું પણ ધ્યાન રાખતા.

મહાત્મા ગાંધીએ કહ્યું છે કે “કુદરત પાસે બધાની જરૂરિયાત માટે પુરતું છે પણ લોભ માટે નહીં.” આમ હજીય વધુ મોડું થાય એ પહેલાં રાજકારણીઓ, અર્થશાસ્ત્રીઓ અને વૈજ્ઞાનિકો સમુદ્રો અને મહાસાગરોનો સ્વાર્થયુક્ત કે લોભ કે લાલચયુક્ત તેમજ વિવેકહીન ઉપયોગ ટાળીને એના જનકલ્યાણ માટે જરૂરી એ પ્રકારનો ઉપયોગ કરવાના માર્ગે વળે અને એકજૂથ થઈને કાર્ય કરે એ માટે વડાધર્મગુરુના આ હેતુ માટે વિશેષ પ્રાર્થના કરીએ.

મૂળ ગામ લાંભવેલ, હાલ વડોદરા

ગ્રો-વેલ નર્સિંગ એકેડેમી

કોઈપણ ડોલેશન
વગર
મફત પ્રવેશ

ક્રમ	કોર્સનું નામ	વર્ષ	લાયકાત
(૧)	હોસ્પિટલ આસિસ્ટન્ટ	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૨)	GNM (માર્ગદર્શન-બેંગલોર)	૩ વર્ષ	દોરણ.૧૨ પાસ
(૩)	પેશન્ટ કેર ટેકનિશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૪)	એક્સ-રે ટેકનીશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૫)	ડિપ્લોમા ઈન નર્સિંગ એન્ડ મેટરનીટી આસિસ્ટન્ટ	૨ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૬)	ઓપરેશન થિયેટર ટેકનીશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ

કિલ્લોલ હોસ્પિટલ નીચે, મહાવીર માર્ગ, આણંદ-૩૮૮૦૦૧.
 ફો: (૦૨૬૯૨)૨૫૯૨૧૦.
99 135 57505
96 382 78952
 માત્ર થોડી બેઠકો બાકી છે,
 હેલા તે પહેલા ના ધોરણે પ્રવેશ

મફત : સ્ટડી મટીરીયલ, નોટબુક્સ, કોલેજ બેગ તથા ગામડેથી આવનાર બહેનોને બસ પાસ
GNM નર્સિંગની વિશેષતાઓ: ❖ બેંગલોરની INC અને KNC માન્યતા પ્રાપ્ત કોલેજોમાં પ્રવેશ
❖ સૌથી ઓછી, પોષાય તેવી ફી ❖ બહેનો માટે હોસ્ટેલ ❖ દરેક સ્કોલરશીપનો લાભ
સભાપુરોહિતશ્રીનું ભલામણ પત્ર લઈ આવનારને ફી માં રાહત એડમીશન સેન્ટર(સુરત): 79 908 21469

સર્વોત્કૃષ્ટ હિંમતવાન મધર થેરેસા

જયાનંદ મેક્વાન

સંત મધર થેરેસાના ઘણા સદ્ગુણો છે જેને કારણે સંસાર તેમને યાદ કરે છે. જગતે જેમને તરછોડ્યા હતા તેવા લોકોને તેમણે ગળે વળગાડ્યા હતા. શુભસંદેશનાં મૂલ્યોને તેઓ યથાથરૂપે જીવ્યાં હતાં. પણ એક પુરોહિત જેમણે તેમને નજીકથી જોયાં હતાં તેમના મતે સંતપદ માટે તેમની સર્વોત્કૃષ્ટ હિંમત કારણભૂત છે, જે તમામ ગુણોમાં શિરમોર હોઈ શકે ! પોતાના સાધ્વીજીવન દરમિયાન તેમણે કેટલોક સમય આધ્યાત્મિક દિશાશૂન્ય પરિસ્થિતિ (spiritual darkness) અનુભવી, જેને તેઓ ‘પ્રભુએ સંપૂર્ણ તરછોડી દીધી’ની લાગણી તરીકે વર્ણવે છે.

‘આ આધ્યાત્મિક અંધકારના સમય દરમિયાન તેમણે જે શ્રદ્ધાના બળે જીવનનાવ હંકાર્યું તે હિંમત દાદ માગી લે તેવી છે. આ નિર્ભેળ શ્રદ્ધા જ તેમને પરાક્રમી પુરવાર કરે છે.’ એવો અભિપ્રાય મધર થેરેસાના સંતપદ માટેની પ્રક્રિયાના સાક્ષી ફાધર બ્રેઈન કોલોડીજેકએ કેથલિક ન્યૂઝ એજન્સીના સંવાદદાતાને એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું. ફાધર બ્રાયન કે. એ ૧૯૮૯માં મધર થેરેસા દ્વારા સ્થાપિત મિશનરીઝ ઓફ ચેરિટી ફાધર્સના સભ્ય છે. તદ્દન દિશાહીન સ્થિતિમાં, ત્રિપ્લ વેદનાનો અકથ્ય કાળ તેમણે જીવે જાણ્યો, જેણે તેમને વિરલ પ્રતિભાશાળી બનાવ્યાં. ‘હૈયે વડવાનલ જલે, તોયે સાગર ગાયે’ની જેમ યાતનાના સમયે પણ જે પરસેવા કરતાં રહ્યાં તે બાબતે તેમને અજોડ બનાવ્યાં છે. જેને માટે તેમને સલામ કરવી ઘટે.

૨૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૧૦માં સ્કોપયે હાલના નોર્થ મેસેઝોનિયામાં જન્મેલાં આગનેસ ગોન્ઝા બોયાઝાનો ૧૭ વર્ષની ઉંમરે ‘સિસ્ટર્સ ઓફ લોરેટો’માં જોડાયાં, પણ વર્ષો પછી તેમને લાગ્યું કે પ્રભુએ તેમને વિશેષ સેવા માટે હાકલ કરી છે એટલે શિક્ષણસેવા છોડી ગરીબોની સેવાર્થે ગરીબો મધ્યે વસ્યાં. સમયાંતરે તેમણે મિશનરીઝ ઓફ ચેરિટીના નામે જ સાધ્વીસંઘ, ધર્મબંધુ અને ધર્મગુરુઓના સંઘની સ્થાપના કરી.

સૌ પ્રથમ સંન્યાસિની સાધ્વીસંઘની સ્થાપના ૧૯૫૦ માં અને ૨૦ વર્ષ બાદ ૧૯૬૮માં ધર્મબંધુ સંઘની સ્થાપના કરી હતી. બહેનો માટે પ્રાર્થનારત(contemplative) સાધ્વીસંઘની શરૂઆત ૧૯૭૬માં અને એ જ પ્રકારે ભાઈઓના પ્રાર્થનારતસંઘની શરૂઆત ૧૯૭૯માં કરી હતી.

૧૯૮૮માં મિશનરી ઓફ ચેરિટી ફાધર્સની સ્થાપના થઈ જેમને ધર્મપ્રાંતમાં સંન્યસ્ત સંઘનો દરજ્જો પણ મળ્યો છે. તેના સભ્યો ગરીબાઈ, બ્રહ્મચર્ય, આજ્ઞાધીનતા તથા ગરીબમાં ગરીબની સમર્પિત સેવા કરવાનાં વ્રત ધારણ કરે છે. એથી વિશેષ ‘લે મિશનરીઝ’ (ધર્મજન મિશનરીઝ)ની પણ ૧૯૮૪માં શરૂઆત કરવામાં આવી હતી તથા સંપ્યાબંધ સંગઠિત જૂથોનો પણ ‘મિશનરીઝ ઓફ ચેરિટી સ્પિરિટ્યુલ ફેમિલી’ માં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

કોઈપણ વ્યક્તિને સંત જાહેર કરવા પહેલાં તેમના સર્વોત્તમ સદ્ગુણોને પારખવામાં આવે છે. ફાધર બ્રાયન કે. ના જણાવ્યા પ્રમાણે મધર થેરેસાનું સમગ્ર જીવન સદ્ગુણી-પરાક્રમી-સાહસિક હતું, જેને તેમણે કાનોકાન સાંભળ્યું છે, બીજાઓની સાક્ષીઓમાં અનુભવ્યું છે અને વીસ વર્ષના જીવનમાં એક અંતેવાસી તરીકે સાક્ષાત્કાર કર્યાં છે. જ્યારે તેમણે ‘હાકલ અંતર્ગત હાકલ’(A call with call)ને અનુસરીને લોરેટો સંઘ છોડીને નવા સાધ્વીસંઘની સ્થાપના કરી, તે સમયગાળામાં અનુભવેલી પછડાટ સહન કરીને સ્થિર રહ્યાં, જેણે તેમને મહાન બનાવ્યાં છે, અંતરમાં ભલે પ્રભુના પ્રેમની અલિપ્ત રહ્યાંની વેદના રહેંસી નાખતી હોય તેમ છતાંયે જેમને પણ મળ્યા તેમનો સ્મિતવદને સત્કાર કર્યો હતો, જરૂરિયાતમંદની દિલ દઈ સેવા કરી હતી. અરે તેમની ફોટોગ્રાફીમાં પણ ચહેરા પર દૃઢ મનોબળનું તેજ પ્રગટતું હતું.

૧૯૫૭માં મધર થેરેસાએ પોતાના આધ્યાત્મિક માર્ગદર્શકને પત્રમાં પાઠવ્યું હતું : ‘મેં હાંક મારી, મેં સતત ધીરજ ગુમાવ્યા વગર અરજ ગુજારી, મેં રાડો નાખી, પણ કોઈ પ્રત્યુત્તર નહીં. મેં અંતરનાં ઊંડાણથી પ્રભુને ધા નાખી, પણ મળ્યો કેવળ ખાલીપો, જે મારા હૈયાને ધારદાર છરીની જેમ ભોંકતો રહ્યો.’

પ્રેમ શબ્દની કોઈ અનુભૂતિ નહીં. મને કહેવામાં આવ્યું હતું કે, પ્રભુ મારા અંતરમાં વસે છે પણ વાસ્તવમાં તો મારા અંતરમાં હતો કેવળ અંધકાર, ઉદાસીનતા અને ખાલીપણું, જેના અવેજમાં મારા આત્માને કંઈપણ સ્પર્શી શક્યું નહીં ! મધર થેરેસાએ ‘ઈસુની પીડા’માં સહભાગી બનવા ઘણી ઉત્કટતાથી પ્રાર્થના કરી હતી અને તેમના આધ્યાત્મિક માર્ગદર્શન સમેત ઘણા લોકો માનતા હતા કે મધરની અસ્વીકાર અને તરછોડાયેલાની લાગણી એ ખ્રિસ્તની પીડા અને મૃત્યુના સમયની એકલતાના અનુભવની ઝાંખી હતી.

આધ્યાત્મિક વનવાસ (desert)ની ઉગ્રતા અને દીર્ઘકાળને કારણે જ, તેમની આધ્યાત્મિક રિક્તતાની વાત આવે ત્યારે ઘણા મધરના માર્મિક વ્યક્તિત્વનો આદર કરવા લાગ્યા. ફાધર બ્રાયન કે. એ પણ આ અંગે કહ્યું છે, ‘મધર થેરેસામાં ઊંચી કોટિની આધ્યાત્મિકતા હતી તેમ છતાંયે નક્કર-વાસ્તવિક હતાં, વિનમ્ર પણ હતાં.’ ફાધર પોતાની નાની બહેનના આજ સંઘમાં પ્રથમ વ્રત વખતે મધરને મળ્યા હતા, ત્યારે તેમની ઉંમર માંડ વીસ વર્ષની હતી. જોકે એકાદ વર્ષ પછી તે આ પણ આ જ સંઘમાં જોડાયા હતા. મોટાભાગના લોકોનું માનવું હોય છે કે, સંત મહાત્માઓ વાદળો વચ્ચે રહસ્યમયી હોય છે, પણ મધર થેરેસાની બાબતમાં એ સાચું ન હતું, તેઓ આધ્યાત્મિક, સચેત તથા બીજાના જીવનમાં સક્રિય ભૂમિકા ભજવનાર પણ હતાં.

અનુસંધાન પાન નં. ૨૧ ઉપર જુઓ...

तस्मै श्री गुरुवे नमः

डॉ. सुरेन्द्र आस्थावादी

કોરી સ્લેટ જેવાં જણાતાં શિશુ પર સંસ્કાર અને વિદ્યાના અક્ષરો ઘૂંટનારા શિક્ષકોને વંદન કરવા ઘટે છે. વહાલથી શિક્ષણ આપવામાં માતા પછીના ક્રમે શિક્ષકનું સ્થાન છે. તેઓ શિશુની જિંદગીની કાયાપલટ કરવાની મહાન ક્ષમતા ધરાવે છે. એટલે તો ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યના વિક્ષણ ગુરુ અને તત્કાલીન શિક્ષણવિદ્ યાણક્યએ આપેલું સૂત્ર તદન સત્ય છે કે ‘શિક્ષક કદી સાધારણ હોતા નથી.’ જો કે શિક્ષકો આવું વિરલ વ્યક્તિત્વ ધરાવતા હોવા છતાં તેઓ પોતે તેના ગૌરવમાં રાયતા નથી પણ પોતાને સામાન્ય ગણાવવામાં નિખાલસતા દર્શાવતા હોય છે.

પંડિતો, મહાપુરુષો, સાધુજનો, રાજાઓ, વિદ્વાનો અને અન્ય વિભૂતિઓના ઘાટઘડતરમાં પાયાનું કામ શિક્ષકો કરે છે, એટલે તો આવા સુજ્જનો પોતાની મહાનતાનું અર્પણ ગુરુજનોને કરતા હોય છે. પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. અબ્દુલ કલામે પોતાના પાંચમા ધોરણના શિક્ષક શિવા સુબ્રમણ્યમને સન્માનપૂર્વક યાદ કર્યા હતા. તેમણે ઊડતા પંખીની વિંઝાતી પાંખોના અવલોકન દ્વારા કલામ સહિત તમામ વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ આપ્યું હતું. તે જ વખતે કલામ સાહેબના મગજમાં ઉડ્યનના અને પાયલટ બનવાનાં બીજ વવાયાં હતાં. આગળ જતાં તેઓ અંતરિક્ષ વિજ્ઞાની, રોકેટમેન અને રાષ્ટ્રપતિપદની સિદ્ધિ સર કરી શક્યા હતા. તેનું શ્રેય તેમણે તેમના શિક્ષકોને આપ્યું હતું. તેમણે અધ્યાપક તરીકે પણ ફરજ બજાવી હતી. એ પદને મહત્ત્વ આપતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, ‘મને વિજ્ઞાની કે રાષ્ટ્રપતિ તરીકે નહિ પણ શિક્ષક તરીકે યાદ કરાશે તો મારા જીવનની સાર્થકતા માનીશ.’ અન્ય પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન અસલમાં શિક્ષક હતા. રાષ્ટ્રનું સર્વોચ્ચ પદ પ્રાપ્ત કરવા છતાં તેમણે તેમનો જન્મદિન શિક્ષકદિન તરીકે ઉજવવાનો અનુરોધ કર્યો હતો.

શિક્ષકનો વ્યવસાય ઉચ્ચ કોટિનો છે. તેમાં કશું ગુમાવવાનું હોતું નથી, પ્રાપ્ત કરવાનું હોય છે. એક દુહો આ પ્રમાણે છે :

‘વાપરતાં આ વિશ્વમાં, સૌ ધન ખૂટી જાય.
વિદ્યા વાપરતાં વધે એ અચરજ કહેવાય.’

એટલે કે જેમ જેમ શિક્ષકો વિદ્યાનું દાન કરે છે, તેમ તેમ જ્ઞાન વધે છે, એ આ વ્યવસાયની વિશેષતા છે.

આમ હોવા છતાં આપણા દેશની શૈક્ષણિક વહીવટી પ્રથા વિદ્યાર્થીઓ માટે સાનુકૂળ નથી. શિક્ષકો પોતે પણ શિક્ષણ આપવામાં મુશ્કેલી અનુભવે છે. પ્રાથમિક અગર અન્ય શિક્ષણક્ષેત્રે પૂરતા વર્ગખંડોનો અભાવ રહેલો છે. શિક્ષકોની સંખ્યાનું પ્રમાણ જળવાતું નથી. આરોગ્યવિષયક સુવિધાઓ નજીવી હોય છે. વળી પ્રાથમિક શિક્ષણ પૂરું કર્યા અગાઉ શાળા છોડી દેનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૫૦ ટકાથી વધારે

હોય છે. યોગ્ય રીતે શિક્ષકોની કદર કરાતી નથી. વળી તેઓને ચૂંટણી, મતદારયાદી, રસીકરણ, શાળા પ્રવેશ ઝુંબેશ, વિવિધ મેળા જેવી અનેક વિધ બિનશૈક્ષણિક કામગીરીમાં ફરજિયાત રીતે જોડાવું પડે છે. તેથી વર્ગખંડમાં પૂરતી તકેદારી કે એકાગ્રતા તેઓ જાળવી શકતા નથી.

આના સામે ફિનલેન્ડ દેશની શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાઓ આપણે માટે જોવા જેવી અને નમૂના રૂપ છે : ત્યાં શાળાનો સમય નવ વાગ્યાથી બે વાગ્યા સુધીનો છે. વચ્ચેમાં પંચોતેર મિનિટની વિશ્રાંતિ રહે છે. સાત વિદ્યાર્થી દીઠ સરેરાશ એક શિક્ષકનું પ્રમાણ જળવાય છે. પીરિયડ પૂરો થયા પછી બાળકોને પંદર મિનિટ સુધી રમવા દેવાય છે. શિક્ષકો માસ્ટર ડિગ્રી ધરાવે છે. તેઓને શિક્ષણ સિવાય અન્ય કોઈ કામ કરવાનું હોતું નથી. દેશમાં ક્યાંય ખાનગી સ્કૂલો હોતી નથી. ફિનલેન્ડ શિક્ષણમાં નંબર વન ધરાવતો દેશ છે.

વિદેશમાં આપણા શિક્ષક માટેના ગૌરવનો આ પ્રસંગ જાણવાજોગ છે : આપણા દેશના પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ શંકર દયાલ શર્મા ઓમાન રાષ્ટ્રની સત્તાવાર મુલાકાત માટે ઈ.સ. ૧૯૮૪માં ત્યાં ગયા હતાં. ત્યારે ત્યાંના રાજા બુસ-બિન સઈદ-અલ-સઈદ પોતે તેમને આવકારવા માટે એરપોર્ટ પર આવ્યા. ત્યાંથી બહાર આવ્યા પછી રાજાએ ડ્રાઈવર પાસેથી કારની ચાવી લઈ લીધી. શર્મા સાહેબને બેસાડીને પોતે કાર હંકારીને તેમને રાજમહેલમાં લાવ્યા અને વિશેષ આતિથ્યસત્કાર સાથે તેમને ઉતારો આપ્યો.

પ્રોટોકોલ તોડીને એરપોર્ટ પર જવા અંગે રાજાને પત્રકારોએ પ્રશ્ન પૂછ્યો; ‘અન્ય રાષ્ટ્રપતિઓને નહિ પણ કેવળ ભારતના રાષ્ટ્રપતિને આવકારવા જ આપ શા માટે ગયા ?’ જવાબમાં ઓમાનના રાજાએ કહ્યું, ‘હું ભારતના રાષ્ટ્રપતિને નહિ પણ મારા ગુરુને આવકારવા માટે ગયો હતો. હું પૂણેમાં અને યુનિવર્સિટી ઓફ કેમ્બ્રિજમાં અભ્યાસ કરતો હતો ત્યારે શર્માસાહેબ મારા ગુરુ, અધ્યાપક હતા. તેથી ભલે પ્રોટોકોલનો ભંગ થતો હોય તો પણ મારો વિદ્યાર્થીધર્મ અદા કરવા માટે રાષ્ટ્રપતિને નહિ પણ ગુરુજીને આવકારવા હું ગયો હતો.’

શિક્ષક સન્માનની દિશામાં રોમનો એક પ્રસંગ આપણું ખાસ ધ્યાન દોરે એવો છે, તે આ પ્રમાણે છે :

રોમ (ઈટાલી)માં એક ભાઈને ટેક્સ ભરવાનો થયો. તે સમયસર ટેક્સ જમા કરાવી શક્યા નહિ એટલે તેમના પર કેસ થયો. તેમને કોર્ટમાં હાજર રહેવું પડ્યું. ન્યાયાધીશે તેમને ટેક્સ ન ચૂકવવાનું કારણ પૂછ્યું. જવાબમાં તેમણે કહ્યું, ‘હું વ્યવસાયે શિક્ષક છું. મારી શૈક્ષણિક વ્યસ્તતાને કારણે મારાથી ટેક્સ ચૂકવવા જવાયું નહિ. સમય મળ્યો નહિ.’ આ શિક્ષક પોતાનું નિવેદન પૂરું કરે તે પહેલાં ન્યાયાધીશે જાહેર કર્યું કે,

અનુસંધાન પાન નં. ૨૧ ઉપર જુઓ...

દી' ઉજાળે દીકરી

✍ ડૉ. ઈશ્વર વાઘેલા

આજે અવનિ અસ્વસ્થ હતી. તેને તેના શરીરમાં આવતા ફેરફારોથી ચિંતા થતી હતી. કેમ આમ થતું હશે? તેવો પ્રશ્ન તેને મૂંઝવતો હતો. તેણે તેના પતિ અશોકને વાત કરી. અશોક પણ મૂંઝાયો. અશોક તો ભણ્યો અને પછી નોકરીમાં લાગ્યો. બીજી લપ્પન છપ્પનમાં પડેલો જ નહીં. તેની અજ્ઞાનતામાં તેને આ બાબતે કોઈ ખ્યાલ નહોતો. નોકરીમાં રજા ન લેવી પડે એટલે તેણે તેની મમ્મીને કહ્યું, 'મમ્મી, અવનિને ડોક્ટર પાસે લઈ જજે, તેને બેચેની જેવું લાગે છે.'

સુધાબેન અવનિને પોતાના ફેમિલી ડોક્ટર પાસે લઈ ગયાં. ડોક્ટરે અવનિને તપાસીને કહ્યું કે, 'ચિંતા કરવાનું કોઈ કારણ નથી. અવનિને સારા દિવસો છે. તેને સ્ત્રીરોગોના નિષ્ણાત ડોક્ટર પાસે લઈ જાવ.' ડોક્ટરે એક સ્ત્રીરોગોના ડોક્ટર પર ચિકી લખી આપી તેમને ત્યાં મોકલ્યા. સુધાબેન અવનિને સ્ત્રીરોગોના ડોક્ટર પાસે લઈ ગયા. તેઓએ પણ સારા દિવસો સંદર્ભે અનુમોદન આપ્યું. સુધાબેન ડોક્ટરની વાત સાંભળીને ખુશ થતાં બોલ્યાં, 'ડોક્ટર, સારા સમાચાર બદલ આભાર પણ ડોક્ટર બાબો આવશે કે બેબી? હું તો એવું જ ઈચ્છું છું કે બાબો જ આવવો જોઈએ. છોકરો હોય તો વંશવેલો તો ચાલુ રહે.'

'હા, માસી હજુ તો ગર્ભની શરૂઆત જ થઈ છે. છોકરી છે કે છોકરો, તેનો ખ્યાલ તો ચાર મહિના પછી જ ખબર પડે. અને તેય સોનોગ્રાફી કરીએ ત્યારે જ.'

'સારું, ડોક્ટર. આપણે ચાર મહિના પછી સોનોગ્રાફી કરવાની. અત્યારથી જ તમને કહી દીધું. વળી જો દીકરી હોય તો... મારે તો દીકરી નહીં દીકરો હોય તો જ રાખવાનો. દીકરી એટલે સાપનો ભારો. ...પારકી થાપણ. દીકરીને મોટી કરીને પારકા ઘરે આપવાની. મરે ત્યાં સુધી આપ આપ જ કરવાનું!'

સાસુમાની વાતો સાંભળીને અવનિ તો છક્ક થઈ ગઈ. આ જૂનવાણી વિચારોવાળાં બા પાસે શું વાત કરવી? તે વિચારવા લાગી. જો કદાચ દીકરી હશે તો આ તો ચોક્કસ ગર્ભપાત જ કરાવશે. હવે શું કરવું? ઘરે આવીને રસોઈ બનાવી. જમ્યા બાદ રાત્રે સૂતા પહેલાં દવાખાને ડોક્ટર અને સાસુમા વચ્ચે થયેલી વાતો અશોકને જણાવી. પોતાની ચિંતા પણ તેને કહી. અશોકે તેની વાત સાંભળી કહ્યું કે, 'આપણે તો ભગવાન આપે તેને સ્વીકારી જ લેવાનું હોય. દીકરી હોય કે દીકરો. તારે ચિંતા કરવાની કોઈ જરૂર નથી.'

'પણ તમે ક્યાં દવાખાને આવવાના! આવશે તો બા જ ને! અને તે તો અત્યારથી જ કહીને આવ્યા છે કે દીકરી હોય તો'

'અરે, તું કોઈ ચિંતા કરીશ નહીં. બધું થઈ રહેશે.' દિવસો પસાર થતા ગયા. નિયમિત ડોક્ટરની મુલાકાતે પણ સાસુમા લઈ જતાં.

ત્રણેક મહિના થતાં જ સુધાબેને ડોક્ટરને યાદ દેવડાવ્યું કે, 'હવે ક્યારે સોનોગ્રાફી કરો છો?'

'હજી પંદરેક દિવસ પછી તમે પુનઃ તપાસ માટે આવો ત્યારે તારીખ આપીશ.' અવનિની ચિંતા વધવા લાગી. તેણે અશોકને પણ વાત કરી પણ અશોકે ઝાઝી પરવા ન કરી.

એક દિવસે સુધાબેન પર પિયરમાંથી ફોન આવ્યો, 'ભાઈની તબિયત બગડી છે. તાત્કાલિક આવો.' સુધાબેન અને તેમના પતિ બંને તરત જ ઉપડ્યાં. અવનિને તક મળી ગઈ. તે તો ડોક્ટરને મળવા ગઈ. ડોક્ટરને વિશ્વાસમાં લઈને તેણે કહ્યું કે, 'ડોક્ટર, મારે તો દીકરી હોય કે દીકરો, ભગવાન જે આપે તેને સ્વીકારી લેવાનું. મારે ભૂણ હત્યાનું પાપ કરવું નથી. માટે હું વિનંતી કરું છું કે, અમે જ્યારે સોનોગ્રાફી માટે આવીએ ત્યારે કદાચ દીકરી છે તેવો રીપોર્ટ આવે તો પણ તમે દીકરો જ છે તેવી વાત કરજો.'

અવનિની વાતથી ડોક્ટર પ્રભાવિત થયા. તેમણે કહ્યું, 'હું તો દરેકને સમજાવું છું કે, 'દીકરી તો વહાલનો દરિયો. દીકરી વિના જગતમાં કોઈ સગું નથી. દીકરી તો બે ઘરની તારણહાર છે. માટે તમે ચિંતા કરશો નહીં. મને તમારા જેવી સમજદાર સ્ત્રીઓ પ્રત્યે ગર્વ છે.'

સુધાબેન ભાઈની તબિયત સુધરતા પાંચ-છ દિવસે પાછાં આવ્યાં. પંદર દિવસ થતાં તેઓ અવનિને લઈ ડોક્ટર પાસે ગયાં. ડોક્ટરે અવનિને તપાસ્યા બાદ પાંચ દિવસ પછીની તારીખ આપી. તારીખ આવતાં સુધાબેન અવનિને લઈને ડોક્ટર પાસે ગયાં. ડોક્ટરે અવનિની સોનોગ્રાફી કરી. અવનિ દીકરીની મા બનવાની છે તેવો ખ્યાલ આવ્યો છતાં ડોક્ટરે હસતાં મુખે કહ્યું કે, 'સુધા માસી, શુભ સમાચાર છે. તમારે ત્યાં તો તમારો વંશવેલો વધારનારો જ પધારવાનો છે.'

સુધાબેન તો ડોક્ટરની વાત સાંભળીને આનંદિત થઈ ગયાં. તેઓએ ઘરે પણ બધાંને ખુશખબર આપી. તેઓ અવનિની વિશેષ કાળજી લેવા લાગ્યાં. પ્રસૂતિનો કાળ આવ્યો. અવનિને દવાખાને લઈ ગયાં. બે કલાક બાદ સહજતાથી અવનિએ બાળકીને જન્મ આપ્યો. બાળકી આવી તે જાણી સુધાબેન અને ઘરનાં બધાં જ નિરાશ થઈ ગયાં. સુધાબેને તો અવનિ સાથે બોલવાનુંય બંધ કરી દીધું. અવનિની કાળજી પણ લીધી નહિ. ડોક્ટરને ખ્યાલ હતો તેથી તેમણે એક અઠવાડિયા સુધી અવનિને હોસ્પિટલમાં રાખી. આયાબેનોને અવનિની વિશેષ કાળજી લેવા જણાવ્યું. જેથી અવનિને સંપૂર્ણ સારી સગવડ મળી.

સુધાબેને તો ડોક્ટરનો ઉઘડો જ લીધો. 'તમે તો કહેલું કે દીકરો આવશે અને આ દીકરી ક્યાંથી ટપકી પડી?' ડોક્ટરે તે દિવસે ઝાઝી માથાકૂટ ન કરી અને બીજા દર્દીની સારવારમાં ગૂંથાઈ ગયા.

બીજા દિવસના રાઉન્ડમાં ડોક્ટર દર્દીઓને તપાસતાં તપાસતાં અવનિ પાસે આવ્યા. તેમણે પહેલેથી જ સુધાબેનને હાજર રહેવા કહેલું તેથી સુધાબેન હાજર હતાં. સુધાબેન તો ડોક્ટર આવતાં જ બોલવા લાગ્યાં. ડોક્ટરે તેમને શાંત પાડતાં કહ્યું, 'સુધામાસી, ભગવાનના હાથ ડોક્ટરના હાથ કરતાં લાંબા હોય છે. જગતમાં જે થાય છે તે તેની ઈચ્છાથી જ થાય છે. અમે ભગવાન નથી કે, અમારી વાત દરેક વખતે સાચી પડે. આ તો યંત્ર છે. તેમાં જે દેખાય તે અમે કહીએ. બાકી બીજું બધુંય ભગવાનના હાથમાં છે. વળી, આ દીકરી આવી તેમાં શું ગભરાઈ જવાનું. હું પણ મારા માબાપની એકની એક દીકરી છું. છતાં આજેય મારા માબાપ મારા માટે ગર્વ લે છે. અને આપણા સરદાર પટેલને તો ઓળખતાં જ હશે. તેમની દીકરી મણિબેને તેમની ખરે પગે સેવા કરી હતી. આપણા વડાપ્રધાન જવાહરલાલ નહેરુની પુત્રી આપણા દેશની વડાપ્રધાન બનીને કેટલાંક પરાક્રમી કાર્યો કર્યાં હતાં. તે તો તમે જાણો છો ને? માટે ચિંતા છોડો અને આવેલ દીકરીને આવકારો. તમે સારા સંસ્કાર આપજો અને સારી રીતે ભણાવજો-ગણાવજો. એટલે દીકરી દીકરાથીય અદકેરી ન થાય તો મને કહેજો ! આજે તો દીકરી દી'વાળે છે.'

ડોક્ટરની વાત સાંભળી સુધાબેન અને ઘરનાં બધાંનો રંજ દૂર થયો. હોસ્પિટલમાંથી રજા મળ્યા પછી તેઓ ધીમે ધીમે દીકરીને રમાડવા લાગ્યાં. વહાલ કરવા લાગ્યાં. અવનિએ ડોક્ટરનો ખાસ આભાર માન્યો. ●

એસોસિયેટ પ્રોફેસર, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, જિ. આણંદ

અનુસંધાન પાન નં. ૧૮ પરથી ચાલુ...

૧૭ વર્ષની ઉંમરે લોરેટો સાધ્વીસંઘમાં જોડાનાર પ્રથમ નજર-મુલાકાતમાં જ ફાધરને, મધર થેરેસાનાં અનેકવિધ લક્ષણોમાંથી સૌથી વધારે સ્પર્શી ગયેલ લક્ષણ હતું તેમનું માતૃત્વ. લોકો જે પ્રમાણે સંબોધન કરતા હતા. મધર થેરેસા, તે ખરેખાત અર્થમાં મા હતાં. જ્યારે સૌ પ્રથમવાર તેઓ મિશનરીઝ ઓફ ચેરિટીનાં વડા તરીકે ચૂંટાઈ આવ્યાં ત્યારે તેમની પ્રતિક્રિયા હતી : 'હોદ્દાનો અર્થ નથી. પણ હું વાસ્તવમાં મા બનવા માગું છું.' તેઓ પ્રભુની મૂદ્દતા પર ભાર મૂકતાં હતાં. દયા કરતાં પણ મૂદ્દતા શબ્દ-ગુણ તરફ તેમનો વધારે ઝોક હતો. વારંવાર તેઓ પ્રાર્થના કરતાં હતાં : 'મારા હૃદયના ઈસુ, તમારા મૂદ્દ પ્રેમ પર મને ભરોસો છે. હું તમને ચાહું છું.' વળી આ પ્રાર્થના બીજાને પણ શીખવતાં. સંત માથ્થીના શુભસંદેશના ૨૫મા અધ્યાયમાં જે દયાકૃત્યો રજૂ થયાં છે તે તમામ પ્રવૃત્તિઓ આ સંઘનું કાર્યક્ષેત્ર છે. 'અંતિમ ન્યાય'નાં અદનામાં આદમી પ્રત્યેની મૂદ્દતાને મધર થેરેસાએ પોતાના જીવન કાર્યમાં સ્પષ્ટ -

નક્કરપણે રજૂ કરી છે. વળી સંઘના સદસ્ય પણ એ જ દયાકૃત્યો કરે છે. જેને જગત નરી આંખે જોઈ શકે છે, સ્પર્શી શકે છે, અનુભવ કરી શકે છે, પછી તે કોઈપણ ધર્મ કે જાતિના કેમ ન હોય !

'મધર થેરેસા : નિજ શબ્દોમાં' (Mother Teresa : In Her Own Words) પુસ્તકમાં મધરના જીવનના ઘણા પ્રેરક-પ્રસંગ કે ઉક્તિઓનો સંગ્રહ છે. એકવાર એક હિન્દુ ભાઈએ પૂછ્યું : 'ખ્રિસ્તીજન એટલે કોણ ? તેમનો જવાબ હતો.' કોઈક જે આપે છે તે.' મધર પોતાના સહકાર્યકરોને વારંવાર યાદ અપાવતાં : 'કેવી રીતે આપવું, તે આપણે શીખવું જોઈએ. ઉપકારવશ નહીં પણ ઈચ્છાથી આપવું જોઈએ. તમારી પાસે જે બાકી રહ્યું છે તેની મને જરૂર નથી, ગરીબોને તમારી દયાની જરૂર નથી પણ હૂંફ અને પ્રેમની જરૂર છે.' મધર જીવતાં હતાં ત્યારે અને આજે પણ સંઘ પર આરોપ થયા છે, પણ આ બધી પ્રતિકૂળતાઓ વચ્ચે પણ તેમણે, સહકાર્યકરોએ પોતાનાં સેવાકાર્ય જારી રાખ્યાં હતાં, આજે પણ રાખે છે. આજના કેટલાક વિષમ સંજોગોમાં પણ મધર થેરેસાની આધ્યાત્મિકતા-મૂદ્દતા સંઘનાં ભાઈબહેનોને સદૈવ પ્રેરણા આપશે એમાં બેમત નથી. ●

લેખક સેંટ બેસફ હાઈસ્કૂલ રાજપુર-ગોમતીપુર અમદાવાદમાં ૧૯૮૬થી સીનિયર ક્લાર્ક તરીકે ફરજ બજાવે છે

અનુસંધાન પાન નં. ૧૮ પરથી ચાલુ...

'આપણી કોર્ટમાં એક શિક્ષક ઉપસ્થિત છે.' એ સાંભળીને જેઓ કોર્ટમાં ઉપસ્થિત હતા તેઓ ઊભા થઈ ગયા. શિક્ષકને બાઈજજત જવા દેવાયા. તેમનો ટેક્સ માફ કરાયો.

ફાન્સના ન્યાયાલયમાં ઉપસ્થિતોમાંથી માત્ર શિક્ષકોને જ ખુરશી પર બેસવાનો અધિકાર છે અને અમેરિકામાં માત્ર બે જ પ્રકારના લોકોને વી.આઈ.પી. નો દરજ્જો મળે છે. ૧. શિક્ષક, ૨. વિજ્ઞાની.

શૈક્ષણિક કામગીરી એ ઉત્તમ અને નૈતિક વ્યવસાય છે. શિક્ષકોને માટે તે ઈશ્વરી તેડા સમાન છે. ભારતની સુપ્રીમ કોર્ટે શિક્ષકોને પૂર્ણસમયી સેવક તરીકે બિરદાવેલા છે. કોઠારી શિક્ષણપંચે વર્ગમાં શિક્ષણ આપતા શિક્ષકોનું ગૌરવ વધે એવું વિધાન કરેલું છે કે 'ભારતનું ભાવિ એના વર્ગખંડોમાં ઘડાય છે.' મારી શિક્ષણ સેવા દરમિયાન જેમનો સંગ મને સાંપડ્યો, એ તમામ શિક્ષકોને તથા જેઓ શિક્ષણલેવામાં સતત વ્યસ્ત હતા અને અત્યારે શિક્ષણધર્મ બજાવી રહ્યા છે એ સર્વ શિક્ષકોને ગુરુવંદના કરી હું મારો આ લેખ સમાપ્ત કરું છું. ●

ઉપાધ્યક્ષ : ગુજરાતી ક્રિશ્ચિયન પ્રેસ કાઉન્સિલ, અધ્યક્ષ : અસ્મિતા... સાહિત્ય અભિયાન સંસ્થા

✠ મીતા યિઝન ફોટોગ્રાફી ✠

● મેરેજ ફોટોગ્રાફી એન્ડ વિડિયોગ્રાફી ● ઈવેન્ટ ફોટોગ્રાફી એન્ડ ફેશન ફોટોગ્રાફી ● ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફોટોગ્રાફી ● મોડેલીંગ ફોટોગ્રાફી ● મેરેજ પ્રિ. વેડીંગ ફોટો-વિડિયો શુટ ● ઓફસેટ આલ્બમ એન્ડ કરિશ્મા આલ્બમ.

તમારા દરેક શુભપ્રસંગને ફોટો-વીડિયોરૂપે સુશોભિત કરી આપવામાં આવશે.

અમિતા ખત્રા : મો. ૮૧૪૧૧ ૦૨૭૬૬

શ્રુતિપાર્ક સોસાયટી, તુલસી ગરનાળા રોડ, ગામડી, આણંદ

દ્વિતીય જન્મદિન મુબારક

કીએરા કલ્પેશકુમાર ડી'સોઝા

જન્મ તા. : ૨૬-૯-૨૦૧૭

કલ્પેશકુમાર (પિતા) પ્રજ્ઞાબેન (માતા)

કાંતિલાલ (દાદા) પ્રગ્નીલ (ભાઈ)

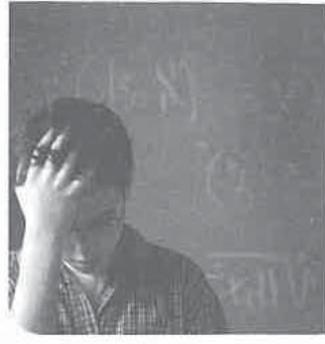
૧૯ નીલગીરી પાર્ક, પાધરિયા, આણંદ, ફોન : ૨૫૬૮૬૯

૧૨, પ્રીતિ બંગલોઝ, આણંદ-ગામડી રોડ, તુલસી ગરનાળા, ગામડી

‘પહેલાં સમજો...પછી ભણાવો’

✍ મૂ.લે. ફાધર અજોય એસ.ડી.બી., અનુવાદ: ફાધર મયંક એસ.ડી.બી.

‘તુરે જમીન પર’ ચલચિત્રમાં અસરકારક પૂરવાર થયું છે કે એક છોકરો તેના સર્વોચ્ચ ઉદ્દેશ અને ઉદ્દમ છતાં શાળા, ઘર કે રમતના મેદાન પર કારગર બનતો નથી. તેના મિત્રો તેની મજાક કરતા અને હુરિયો બોલાવતા, તેના ગુરુજનો તથા માબાપ તેના નિમ્ન સ્તરના પ્રદર્શન માટે ઠપકો આપતાં પણ જ્યારે તેની ભણવાની અસમર્થતાની જાણકારી મળી અને તેની આ પરિસ્થિતિમાં તેને સમજી શકે, શીખવાના તેના પ્રયાસને પ્રોત્સાહન આપે એવા ગુરુજનો ભેટો થયો ત્યારે તેના જીવનમાં એક વળાંક આવ્યો, હવેથી આ છોકરો નવેસરથી જીવન શરૂ કરે છે...

આ ચલચિત્રમાં રજૂ થયેલો છોકરો, આવો એકમાત્ર નથી, હજારોની સંખ્યામાં છે, જેઓ આપણા ઘર-પાડોશ-સમાજ કે શાળામાં જોવા મળશે. જો ખોજ કરીએ તો ૫ થી ૧૦ ટકા બાળકો તેમના રોજિંદા જીવનમાં પોતાની અક્ષમતાને કારણે પ્રતિકૂળતાનો સામનો કરતા હોય છે. જો આપણે તેમની મુસીબતોને ધ્યાનમાં ન લઈએ તો કદાચ તેમને ગુમાવવાનો વખત આવે ખરો ! પણ જો આપણે સ્પષ્ટપણે તેમની અક્ષમતાને પારખીએ, તેમની પરેશાનીનો તાગ મેળવીએ, તેમની કઠિનાઈઓમાં મદદગાર બનીએ, ઉજ્જવળ કારકિર્દીના નિર્માણમાં સહયોગી બનીએ ત્યારે તેમનું અતિમાનુષ દેહધારીમાં રૂપાંતર કરી શકીશું.

સામાન્ય રીતે કેળવણીના ક્ષેત્રમાં બે પ્રકારના પડકારરૂપ વિદ્યાર્થીઓ જોવા મળે છે : ૧. ધીમા ભણનારા અને ૨. ભણવાની અક્ષમતાવાળા. આવા વિદ્યાર્થીઓની પરખ થાય તો, કેટલા સ્તરે તેમને મદદરૂપ બનવું તે અંગે વિચાર વિમર્શ કરી, પોત્સાહન પૂરું પાડી શકીએ.

ધીમા ભણનારા વિદ્યાર્થીઓની લાક્ષણિકતાઓ : જીવનનાં તમામ ક્ષેત્રમાં ધીમા ભણનારા વિદ્યાર્થીઓ ધીમેથી સામેલ થતા હોય છે. શાળેય, ઊર્મિલ અને સામાજિક બાબતોમાં તેમની ગ્રહણશક્તિ ધીમી હોય છે. તેમનો બુદ્ધિ આંક (IQ) ૭૦ અને ૮૫ વચ્ચે હોય છે, જે અન્ય કરતાં સરેરાશ ઓછો હોય છે. બુદ્ધિ, કલ્પના અને સર્જનશક્તિ મર્યાદિત હોવાને કારણે તેમની ધારણા કે યાદશક્તિ પાંગળી હોય છે પરિણામે નવી સંકલ્પનાને ગ્રહણ કરવામાં કે શૈક્ષણિક સ્તર હાંસલ કરવામાં પાછળ પડી જાય છે. સામાજિક અને સાંવેગિક રીતે ધીમા હોવા ઉપરાંત લોકોના શબ્દોનો અર્થ સમજવામાં વિલંબ થતો હોવાને કારણે, તેઓ નિષ્કપટ અને સરળતાથી છેતરી શકાય તેવા ભોળા હોય છે અને એટલે જ કેટલીક વાર તેઓ અસામાજિક તત્વોનો શિકાર બનતા હોય છે.

શિક્ષણમાં તકલીફો : મર્યાદિત બુદ્ધિક્ષમતાને કારણે, ધીમે ભણનારા વિદ્યાર્થીઓ તબક્કાવાર માર્ગદર્શન અનુસરવામાં, નવા કૌશલ્ય હસ્તગત કરવામાં, સંકલ્પનાનો સાર ગ્રહણ કરવામાં, સૂઝસમજ કેળવવામાં કઠિનાઈ અનુભવે છે. પરિણામે તેમની શાળા/ધોરણ/કક્ષા પ્રમાણે તેમને સોંપવામાં આવેલું ઘરકામ કે અન્ય કામ કરવામાં પીછેહઠ કરતા હોય છે.

ભણતરના વાતાવરણને વેગ : ધીમા ભણતરવાળા વિદ્યાર્થીઓની અધ્યયન શૈલીમાં નક્કર બાબતો મહત્વની હોવાથી, સંખ્યાબંધ દાર્શનિક પાઠમાંથી તેઓ વધારે ફાયદો મેળવે છે અને હાથોહાથ શીખવાની તકો ઉજળી બને છે. આવા પ્રકારનાં બાળકો આગળ જટિલ વિભાવના રજૂ કરતાં પહેલાં મૂળભૂત વિભાવનાની સમજણ દઢ કરવી હિતાવહ છે અને તેનું વારંવાર પુનરાવર્તન તેમના અભ્યાસના સ્તરને બહેતર બનાવવા અનિવાર્ય છે. પોતાના સ્થળે અભ્યાસ કરવા અને માત્ર મુદ્દા લખવાની સવલત આપવાથી તેમની શૈક્ષણિક ગુણવત્તામાં સુધારો અવશ્ય જોવા મળશે. તદુપરાંત માબાપ, ગુરુજનો તથા સહાધ્યાયીઓનું ભાવનાશીલ પ્રોત્સાહન તેમના આત્મવિશ્વાસમાં વૃદ્ધિ કરે છે.

હકારાત્મક માર્ગદર્શન : પરંપરાગત શિક્ષણવર્ગ, જ્યાં ધીમે શીખવાની વૃત્તિવાળાં બાળકો શિક્ષણ મેળવે છે, ત્યાં તેમની ગ્રહણશક્તિને અનુરૂપ સતત પુનરાવર્તન કરવામાં આવે તથા કસોટી માટે વધારે સમય ફાળવવામાં આવે તે જરૂરી છે. જેથી તેમને લાભ થાય. પોતાના અભ્યાસમાં પ્રગતિ કેવી રીતે સાધી શકાય તથા ઘરકામ કેવી રીતે કરી શકાય તે અંગે પણ ઉપયોગી બની શકે છે.

હકારાત્મક વાત્સલ્ય : ધીમે ભણવાની વૃત્તિ ધરાવતાં બાળકોની અક્ષમતા અંગે જો માબાપને વાસ્તવિક જાણકારી હોય તો, તેવાં બાળકો વધારે લાભ મેળવી શકે છે. માબાપ, બાળકોની ક્ષમતા ઉપરાંત વધારે અપેક્ષા રાખવાનું બંધ કરશે. સાંવેગિક રીતે સમર્થન આપશે, જરા અમથી પ્રગતિ કરી હશે તો પણ શાબાશી આપશે અને તેમના ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે વાસ્તવિક ધ્યેય નક્કી કરશે અને એ રીતે માબાપનું હકારાત્મક વાત્સલ્ય આવાં બાળકો માટે ઉપયોગી બનશે.

ધીમે શીખનારની પરખમાં રાખવાની સાવધાની : જેઓ શૈક્ષણિક કાર્યસિદ્ધિમાં પાંગળા દેખાતા હોય તે તમામ શીખવામાં ધીમા હોય તે હંમેશા બનવાજોગ નથી. વિદ્યાર્થીઓ જેમને ભાવનાશીલ સમસ્યાઓ હોય, જેઓ હતાશ હોય, જેમને શાળામાં મોડેથી-મોટી ઉંમરે મૂકવામાં આવ્યા હોય, જેમની શૈક્ષણિક યોગ્યતાની પશ્ચાત્ ભૂમિકા નબળી હોય, તે તમામ દેખીતી નજરે વિલંબમાં પ્રગતિ કરનારા લાગે ખરા, એટલે ‘આ વિદ્યાર્થીની ગણના ધીમા ભણનાર’ તરીકે નિશ્ચિત વર્ગમાં મૂકતાં પહેલાં સાવધાની રાખવી જરૂરી છે.

તેમના પરિવેશ-ભૂતકાળની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવી, પ્રમાણિત બુદ્ધિ આંકની કસોટી કરવી, જેથી નિશંકપણે તેઓ ભણવામાં ધીમા છે કે અન્ય કોઈ પરિબળ કાર્યરત છે તેના વિશે સ્પષ્ટતા કેળવી શકીએ. કદાચ તેઓમાં ભણવાની ક્ષમતાની કસર તો નથી ને ! ચોક્કસ નિરાકરણ એક મનોવિજ્ઞાની કે વિશેષ કેળવણીકાર માટે નોંધપાત્ર બની શકે છે.

શીખવાની અક્ષમતા : જેમ ધીમા ભણનાર વિદ્યાર્થીઓમાં નિમ્ન સામાન્ય બુદ્ધિમત્તા હોય છે તેમ શીખવાની અક્ષમતા/અસમર્થતાવાળા વિદ્યાર્થીઓ સરેરાશથી ઘણી ઊંચી બુદ્ધિમત્તા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ક્યાંક હોય છે.

શીખવાની અક્ષમતાના પ્રકાર : ‘શીખવાની અક્ષમતા’ એ મજજાતંતુના વિકાસમાં ઉદ્ભવ પામેલા વિકારની વિભાવના છે, જે વ્યક્તિગત ધોરણે માહિતીની પસંદગી, સ્મરણશક્તિ અને અભિવ્યક્તિ પર સામાન્યપણે અથવા સરેરાશ કરતાં પ્રબળ માત્રામાં અસર કરે છે. વ્યક્તિગત ધોરણે માહિતી પ્રાપ્તિ અને પ્રદાનની પ્રક્રિયા જ્ઞાનેન્દ્રિય, મગજ અને નિયમન તંત્ર વચ્ચે સ્પર્ધાત્મકરૂપે થાય છે, જ્યાં શીખવાની અક્ષમતા વિવિધ સ્વરૂપે છતી થતી હોય છે :

વાંચન સમસ્યા, અર્થગ્રહણ કે લેખન (ડિસ્લેક્ષિયા-dyslexia) સમસ્યા, સંખ્યાઓના વાંચન કે ક્રમ ગોઠવણીમાં કઠિનતા(ડિસ્કેલ્કુલિયા-dyscalculia), સર્વસ્વીકૃતરૂપમાં પ્રતીકો/સંજ્ઞાઓના ચિત્રાંકન/લેખનમાં કઠિનતા (ડિસ્ગ્રાફિયા - dysgraphia), કલ્પના કરવામાં, આયોજન કે અમલ કરવામાં, પેન્સિલ કે કાતર જેવા સાધનોનો ઉપયોગ કરવામાં કે ઘટનાક્રમ ગોઠવણીમાં કઠિનતા(ડીસપ્રાક્ષિયા-dyspraxia), આવેશ પર નિયંત્રણના અભાવમાં અને કાર્યસિદ્ધિ પ્રત્યે એકાગ્રતાની ઉણપને કારણે ઉપરોક્ત સમસ્યાઓ હોય તે કરતાં વિકરાળ લાગે ખરી...! શીખવાની અને સોંપેલી કાર્યરીતિના માર્ગમાં વિશેષ અસમર્થતાના આનુષંગિક સંકુલ સમસ્યાઓ કારણભૂત હોય છે, તેમ છતાંયે બાળકોમાં એક વખતે બે કે ત્રણ સમસ્યાઓની પરખ શક્ય છે, ઉદાહરણ તરીકે એકાગ્રતામાં ઘટ, ડિસ્લેક્ષિયા અને ડિસ્કેલ્કુલિયા.

લાક્ષણિકતાઓ : શીખવાની સમસ્યાવાળાં બાળકો સમગ્ર તથા લાંબા સમય સુધી એકાગ્રતા ટકાવી રાખવામાં નાકામયાબ નીવડે છે. તેઓ અવારનવાર પુસ્તકો તથા લેખનસામગ્રી ખોઈ નાખે છે, સ્વાધ્યાય કાર્ય કરવાનું ભૂલી જાય છે અથવા મોડેથી જમા કરે છે, અથવા અવ્યવસ્થિત રીતે કરે છે, કારણ તેમનાં કામકાજ, સમય અને સાધનસામગ્રીની ગોઠવણીમાં તેઓ કઠણાઈ અનુભવે છે. ક્યારેક તેમની કામગીરીમાં અનિયમિતતા જોવા મળે છે, કેટલીકવાર સારો પ્રતિભાવ તો અન્ય દિવસોમાં નિરુત્સાહ પણ દેખાય છે !

શીખવાની અક્ષમતાનું પ્રમાણ : શીખવાની અક્ષમતાની માત્રા વ્યક્તિ વ્યક્તિએ અલગ હોઈ શકે છે, તેની અસર હળવેથી ગંભીર હોઈ શકે છે.

- બાળકોનો મૌખિક તથા લેખિત કામગીરીમાં ઘટ જોતાં માબાપ કે ગુરુજનો સરળતાથી ગંભીરપણે શીખવાની અક્ષમતાવાળા બાળકોને અલગ તારવી શકે છે. આવાં બાળકો કેટલાક મૂળાક્ષરોનાં વાંચન-લેખનમાં મુંઝવણ અનુભવે છે. દા.ત. ડ અને ટ, ઠ અને ઢ, સ, શ કે ષ. (અંગ્રેજીમાં b અને d, p અને q, આંકડામાં 6 અને 9 આવાં બાળકોની ગણના બુદ્ધિહિન કે મૂર્ખમાં કરવામાં આવે છે !

- સાધારણ કક્ષાની અક્ષમતાના સ્તરવાળાં બાળકો ઘણીવાર સારી કામગીરી કરતાં હોય છે, ક્યારેક અનપેક્ષિત રીતે તેમની અક્ષમતા જાહેર થતી હોય છે, પણ એ સ્વાભાવિક છે. તેઓ એકધારું ઉચિત પ્રદર્શન

કરવામાં નિષ્ફળ રહેતા હોય છે કારણ ક્યારેક તેમનું મગજ સ્પષ્ટ હોય છે તો કેટલાક દિવસ મુંઝવણભર્યું હોય છે. કેટલાક દિવસ તેઓ મંથર ગતિથી કામ કરતા હોય છે અને સોંપેલું કામ નિયત સમયમાં પૂર્ણ કરતા પણ નથી. કેટલાક પ્રસંગોમાં વગર વિચાર્યે કામ ઉતાવળે આટોપી લેવા અધીરા હોય છે, પરિણામે નિર્ધારિત સમયના અડધા ભાગમાં બેપરવાહપણે કામ પૂરું કરતા હોય છે. આ પ્રમાણે વારંવાર તેઓ ગેરસમજનો ભોગ બનતા હોય છે અને ‘આળસુ’ કે ‘વિચિત્ર’ એવું સવિશેષ, વણમાગ્યું નામ મેળવે છે !

- અક્ષમતાની સામાન્ય માત્રાવાળાં બાળકો ઘણીવાર અણ ઓળખાયેલાં જ રહી જાય છે, અપવાદરૂપ માનસિક તણાવ કે દબાણના સંજોગોમાં જ તેમની અક્ષમતા નજરે ચડે છે. આવાં બાળકો પરીક્ષા અને જાહેર પ્રદર્શન પ્રત્યે જાણે દુર્લક્ષ સેવતાં હોય છે.

- આવાં બાળકો હીન બુદ્ધિશાળી, એદી, મંદબુદ્ધિનાં, ત્રાસદાયક કે બેદરકાર હોતાં નથી, તેઓ વાસ્તવિક મુસીબતથી પરેશાન છે. ઈતિહાસે જેની નોંધ લીધી છે તેવા લીઓનાર્દો દા વિન્સી, એડિસન અને આઈન્સ્ટાઈન, જેઓ આમાંની કેટલીક મુસીબતોનો ભોગ બન્યા હતા અને તેમણે દુનિયાને ખાતરી કરાવી કે તેમની નકારાત્મક ટીપ્પણીઓ કેટલી હાસ્યાસ્પદ હતી !

શીખવાની અક્ષમતાવાળાં બાળકોની લાક્ષણિક સમસ્યાઓ : ભણવાની અક્ષમતાવાળાં બાળકો માટે શાળા જાણે કે ભીષણ સ્વપ્ન હોય એમ લાગે છે. વર્ગકાર્ય તેમના માટે ભારે આપદા સમાન હોય છે જ્યારે અન્ય માટે વાતાનુકૂલિત હીડોળો, એ તેમને કેમેય સમજાતું નથી! વિશેષમાં જ્યારે તેમને બેવકૂફ, પ્રમાદી કે ઉપદ્રવી જેવાં ઉપનામ મળે ત્યારે પરિસ્થિતિ હદ બહાર વણસી જાય છે. ચોતરફની નિષ્ફળતાઓ વચ્ચે શાળામાં તેમની હાજરી, સાંવેગિક રીતે ભારે અસર કરનારી હોય છે. તેઓનામાં લઘુતાગ્રંથી જાગૃત થાય છે, તેમને વિષય પ્રત્યે અણગમો પેદા થાય છે. ગુરુજનો, સહાધ્યાયીઓ તથા નાનાં ભાઈ-બહેન જેઓ તેમનાથી સારો દેખાવ કરતાં હોય છે, તેમના અણમાનીતાં બની જાય છે. નિરાશામાં તેમના ચહેરા ઉતરેલા જોવા મળે, ક્યારેક ઓચિંતો ગુસ્સો પ્રગટ કરે, શાળામાં ઊભી થતી વિસંવાદિતા માટે અપરાધભાવ અનુભવે અને તેમની જાતને તહોમતદાર માને અને શાળામાં નબળા પ્રદર્શનના હીનભાવ સાથે ઘરને પણ દુષિત-દુઃખિત બનાવી દે !

બાળકોની પરખ : બાળકોમાં શીખવાની અસમર્થતા છે એવી સમજદારી તેમને મદદરૂપ બનવાનું પ્રથમ પગથિયું છે. જો માબાપ અને ગુરુજનોના ધ્યાનમાં આવે કે તેમનાં બાળકોમાંનાં કેટલાંક, અન્ય બાળકો કરતાં વાંચન, લેખન, ગણિત, સંચાલન કે આયોજનમાં વધારે મુશ્કેલી અનુભવે છે ત્યારે આ બાળકોનો સંપર્ક ઔપચારિક કાર્યપ્રણાલીના સંચાલકને કરાવવો જરૂરી છે. એક વખત નિશંકપણે સ્પષ્ટ રીતે આ બાળકોની અક્ષમતાની પરખ કરવામાં આવે ત્યાર પછી ખાસ કેળવણીકાર કે વ્યવસાયિક ઉપચાર કરનારનો અવારનવાર સંપર્ક અનિવાર્ય બને છે.

મદદ : શીખવાની અક્ષમતાવાળાં બાળકોને મદદરૂપ બનવા વિવિધ વ્યવસાયિકોનો સહકાર આવશ્યક છે.

- મનોવિજ્ઞાનીઓ તથા ખાસ કેળવણીકારો બાળકની અક્ષમતાની પરખ કરી, તેના પ્રમાણ અને માવજત અંગે તેમની કાળજી રાખનાર માબાપ-ગુરુજનોને તેની જાણકારી-સમજ આપે. માવજત કરનાર બાળકોની સમસ્યાને બહેતર રીતે સમજી શકશે. મદદ, સલાહ પરામર્શન કરશે, તેમના ડર અને નિષ્ફળતાઓમાં ખાસ કાળજી રાખશે, તેમના પ્રદર્શન અંગે વાસ્તવિક અપેક્ષા રાખશે અને પ્રાપ્ત કરી શકાય તેવો ધ્યેય નક્કી કરવામાં સમજદારી દાખવશે.

- ઉપચારાત્મક કેળવણીકારો તથા વ્યવસાયિક ઉપચાર કરનારાઓ આવાં બાળકોની સમસ્યાઓ હળવી કરવાના ઉદ્દેશથી શ્રેણીબદ્ધ દરમિયાનગીરી દ્વારા મદદરૂપ બની શકે છે. બાળકોના શરૂઆતના શિક્ષણમાં - ધોરણ ૧, ૨ અને ૩ માં જો આ પ્રકારની સામેલગીરી શક્ય બની હોય તો તેવાં બાળકો મોટી ઉંમરે તેમની કામગીરી યથાથિ રીતે પાર પાડવામાં કાબેલ નીવડે છે, એમ એક અભ્યાસના અંતે તારણ મળ્યું છે, તેમ છતાંયે ધોરણ ૫ કે ૬ દરમિયાન કે તેથી મોડેથી આ સુવિધા મેળવનાર બાળકોની માનસિક ક્ષમતામાં વૃદ્ધિ થયાની સાબિતી સંશોધન આપે છે.

- કેટલાંક શાળા સંચાલક મંડળો, કેટલીક વાર આવાં બાળકોને શાળા પરિસરમાં જ વિશેષ સુવિધા આપતાં હોય છે. તજજ્ઞ માટે બેઠક વ્યવસ્થા, વિશેષ વર્ગખંડ અને અભ્યાસક્રમમાં છૂટછાટ જેવી સવલતથી બાળકોને પ્રોત્સાહન મળે છે. તદુપરાંત શાળાના ગુરુજનોને વિશેષ તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે, જેથી કેળવણીકારોના માર્ગદર્શનમાં આ બાળકોની વિશેષ કાળજી લેવામાં આવે. આ પ્રકારની સંચાલકગણની સામેલગીરીથી બાળકો પ્રોત્સાહન અનુભવે છે, પરિણામે તેઓ ઓછા અસ્વસ્થ રહે છે અને બહેતર પ્રદર્શનનો શુભારંભ કરે છે.

હકારાત્મક વાત્સલ્ય : નિષ્ણાતોની ઉપલબ્ધ સેવાનો લાભ મેળવીને ભારતના શિક્ષણ મંત્રાલય દ્વારા પ્રાપ્ય સવલતોનો ફાયદો ઉઠાવીને, હરકોઈ માબાપ આ પ્રકારનાં બાળકોને શિક્ષણના પડકાર વહન કરવા ભાવનાશીલ સમર્થન પૂરું પાડી શકે છે.

- આવાં બાળકોના પ્રદર્શનને આવકારી, તેમની પરિસ્થિતિનો આદર કરી, તેમના ક્ષતિગ્રસ્ત આત્મવિશ્વાસનું નુકસાન ભરપાઈ કરી, તેમની સ્વઓળખને સન્માન આપી, શાળેય પ્રવૃત્તિની બહાર કઈ શોખની પ્રવૃત્તિમાં તેઓ ઉત્કૃષ્ટ દેખાવ કરે છે; તે માટે કદર કરી માબાપ પૂરા પ્રેમથી તેમને ઊર્મિલ પ્રોત્સાહન પૂરું પાડે છે.

- જ્યારે માબાપ આવાં બાળકોને જાતે ઘરકામ કરી આપવાને બદલે ઘરકામ કરવામાં પૂર્ણ સહયોગ-સમય આપે, વ્યવસ્થિત બનવા મદદ કરે, તેની માનસિક, ભાવનાત્મક અને શૈક્ષણિક ક્ષમતાના નિર્માણમાં પ્રદાન કરે છે ત્યારે તેની અસ્વસ્થતામાં ઘટાડો અવશ્ય થાય છે.

- આ પ્રકારનાં બાળકોનાં માબાપ જ્યારે ઉપચારાત્મક કેળવણીકારો અને વ્યવસાયિક ઉપચાર કરનારાઓની સેવા મેળવે છે અને તેઓ બાળકનાં માબાપ તથા ગુરુજનો સાથે સતત સંપર્કમાં રહી સમસ્યાઓ અને નિરાકરણ અંગે માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત કરે છે, તેમની સલાહ પ્રમાણે કામગીરી કરે છે, વર્ગ-ગૃહકાર્ય માટે સહયોગ આપે છે ત્યારે માબાપ તેમની બેહદપણે મદદ કરે છે, એ નિશંક બાબત છે.

તાજેતરમાં સમગ્ર ભારતવર્ષના શિક્ષણ મંત્રાલય તરફથી આ પ્રકારનાં અક્ષમતાવાળાં બાળકો માટે વિશેષ માર્ગદર્શનમાં રાજ્ય સરકાર પણ આ પ્રકારની કામગીરી કરે છે. જ્યારે માબાપ સરકારી અધિકારી પાસેથી બાળકની અક્ષમતાની માત્રાનું પ્રમાણપત્ર મેળવે છે ત્યારે આ અભ્યાસક્રમ-જાહેર પરીક્ષા માટે માર્ગ મોકળો બને છે. કેન્દ્ર પરથી જરૂરી માર્ગદર્શન મેળવી, કાર્યવાહી પૂર્ણ કરી, કારકિર્દીનો રસ્તો ગ્રહણ કરે છે.

આ પ્રકારની સામેલગીરી વિદ્યાર્થીઓમાં આત્મવિશ્વાસ, સ્વ ઓળખ અને પોતાની વિશેષ જરૂરિયાતોની પરિપૂર્તિની દિશામાં આગેકદમ ભરે છે. સહુના સહિયારા પુરુષાર્થથી ભણતરમાં બહેતર પ્રદર્શન કરી જીવનના પડકારનો સામનો કરવા બાળક સક્ષમ બને છે.

ઉપસંહાર : બાળકો જેઓ પોતાની શૈક્ષણિક યોગ્યતા સંપાદન કરવામાં સંઘર્ષ કરી રહ્યાં છે તેઓ વિશાળ રીતે એક અથવા બે મર્યાદાઓ પીડિત હોય છે. પાંગળી બુદ્ધિમત્તાવાળાં, તેઓ ધીમે ધીમે શીખનારા અથવા મજાતંતુના મંદવિકાસનો ભોગ બનેલાં ભણવાની અક્ષમતાવાળાં હોય છે. બંને કક્ષાનાં બાળકોના અધ્યયન-અધ્યાપન માટે અલગ અલગ પ્રકારની પદ્ધતિઓ છે. મનોચિકિત્સક અથવા કેળવણીકાર દ્વારા આ બંનેમાંથી કોઈ એક પ્રકારની ક્ષતિવાળા બાળકની પરખ થાય, પછી ગુરુજનો, ઉપચારાત્મક કેળવણીકારો અથવા વ્યવસાયિક ઉપચાર કરનારાઓ સાથે મળી બાળકની શિક્ષણ પદ્ધતિ અંગે નિતકર્ષ પર પહોંચે છે. નિષ્ણાંત અને શિક્ષકગણ વચ્ચે સેતુ રચી માબાપ આવાં પ્રકારનાં બાળકોના શિક્ષણમાં મહત્ત્વની ભૂમિકા અદા કરે છે. સમગ્ર શિક્ષણ પ્રક્રિયા દરમિયાન માબાપની સૂઝ, સમજણ, ધીરજ, બાળકો પ્રત્યેનો અનહદ પ્યાર, બાળકની ક્ષમતા વૃદ્ધિમાં જીવંત ભાગ ભજવે છે, છેવટે ધીમે ભણવાની વૃત્તિવાળાં કે અક્ષમતાવાળાં બાળકોનું રૂપાંતર થાય છે, તેઓ શિક્ષણ આકાશમાં ઝબૂકતા તારલા જેવો પ્રકાશે પાથરે છે.

‘પહેલા સમજો... પછી ભણાવો.’ લેખ એ ગુજરાત ખાતે ડૉ. ફાધર અજોય ફર્નાડીસ એસ.ડી.બી. દ્વારા ડૉન બોસ્કો શાળામાં યોજાયેલ એક દિવસીય કાર્યશાળાનો ફલઃશ્રુતિરૂપ છે. ડૉન બોસ્કો શાળાઓની આ કાર્યશાળાઓની સફળતા બાદ આ કાર્યશાળા સેંટ એલોસિયસ ઈંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલ, ગોમતીપુર અમદાવાદ, સેંટ મેરી હાઈસ્કૂલ, નડિયાદ, સેંટ આન્ના હાઈસ્કૂલ, નડિયાદ અને આર.સી. મિશન શાળા બોચાસણમાં શિક્ષકો માટે યોજવામાં આવી. શિક્ષકોના પ્રતિભાવો સાંભળતા ધ્યાનમાં આવ્યું કે દરેક વર્ગમાં આવા પ્રકારનાં બાળકો હોય છે. જો આવાં બાળકોની યોગ્ય સમયે ઓળખ અને મદદ કરવામાં આવે તો જીવનમાં નક્કર ધ્યેય સાથે આગેકૂચ કરી શકે છે.

આપના તાબામાં, પરિસરમાં અને શાળામાં ઓછામાં ઓછા ૧૫ વાલીમિત્રો અને શિક્ષકમિત્રો થાય તો મારો સંપર્ક કરી આ વિષય પર ઊંડાણપૂર્વક સમજ કેળવીએ અને સરવાળે આપણા બાળકોનું ભવિષ્ય ઉજાગર કરીએ. ●

સંપર્ક : ફાધર મયંક પરમાર એસ.ડી.બી. ફોન નં. ૯૪૨૮૧ ૪૭૧૮૩, ઈમેઈલ : parmarm3@gmail.com

શ્યામ

સિસ્ટર મનીષા મેકવાન Sch SA

લઘુકથા

‘તું હી રામ હૈ, તૂં રહીમ હૈ, તૂં કરીમ, કૃષ્ણ, ખુદા...’ પ્રાર્થનાગીત શરૂ થયું અને શ્યામના નાનકડા હાથની થાપ પેલા ઘેરા બ્રાઉન રંગના ઢોલક પર પડવા માંડી. શ્યામ આઠમા ધોરણમાં ભણતો બાર વર્ષનો છોકરો. માથાના વાળ કોપરેલથી લથપથ. આંખો મોટી, પાપણો લાંબી, કાળી. જેમાં બાળપણની નિર્દોષતા આરપાર દેખાતી.

હંમેશા ઉઘમી, કઠ્ઠાગરા એ બાળકને ઢોલક પર થાપ વગાડતાં જોઈને શાળાનાં આચાર્યને આશ્ચર્ય થયું કે આ એ જ શ્યામ છે જે જૂન-જુલાઈ માસની શરૂઆતમાં નિશાળેથી ભાગી જતો હતો, તેને ભણવાનું ગમતું નહોતું. ઘરેથી સાઈકલ લઈને નીકળે, તેને મેદાનમાં સ્ટેન્ડ પર ગોઠવે અને તે બેગ લઈને નીકળી પડે અમદાવાદ જવા. આવું લગભગ ચાર વાર બન્યું.

શ્યામની મા અગિયાર દિવસે ચિંતાતુર હૈયે સ્કૂલનાં આચાર્યને મળવા આવી, હાથ જોડતાં જ ઓફિસમાં પ્રવેશ્યાં અને બોલ્યાં ‘જય શ્રી ક્રિશ્ન બેન.’ આચાર્યએ પણ સામે જવાબ વાળ્યો. શ્યામની મા એ પોતે શ્યામની મા છે તેની ઓળખાણ આપી પોતાની આપવીતી કહી સંભળાવી. પછી વર્ગશિક્ષકને બોલાવવામાં આવ્યા. શ્યામના નિર્દોષ અને સ્વાભાવિક પણ અસ્વાભાવિક વર્તન-બનાવોની ચર્ચા થઈ. વર્ગ શિક્ષકનું કહેવું હતું કે ‘શ્યામ ખૂબ બેધ્યાન રહે છે.’ શ્યામની મા બીજા દિવસે તેને સાથે લઈને આવી.

શ્યામને પૂછવામાં આવ્યું, ‘તું કેમ આમ કરે છે ? સ્કૂલેથી કેમ નાસી જાય છે ?’ શ્યામ કાચના ટેબલ પર નીચે માથું મૂકીને એકીટશે નીચે જોઈ રહ્યો કશું જ બોલ્યા વગર. તેની માએ પૂછ્યું, ‘બેટા, તારે ભણવું છે કે નહિ ?’ એટલે શ્યામે ગુસ્સામાં તેની સામે જોઈને જવાબ આપ્યો, ‘ના, મારે ભણવું નથી. મને ઘરે લઈ જા.’ બોલી તે રડી પડ્યો. તેની માની આંખમાં પણ આંસુ આવી ગયાં. આચાર્યએ કહ્યું ‘આજે ઘરે લઈ જાઓ કાલે તેને સમજાવીને મારી પાસે લાવજો.’

શ્યામ શરૂઆતમાં એક વેનમાં અવર-જવર કરતો હતો. તેની બાજુમાં એક અપંગ છોકરો રહેતો. બંને સાથે આવતા જતા. તેનું નામ ધ્રુવ. તેને શ્યામ વર્ગમાં લાવવા લઈ જવામાં મદદ કરતો. ધ્રુવ પાસે મોબાઈલ રહેતો. મોબાઈલ જોઈને શ્યામનું મન લોભાયું અને એક દિવસ રીસેસ દરમ્યાન તેણે તેનો મોબાઈલ ચોરી લીધેલો. પછી શાળાની બહાર ભાગી ગયેલો. ડરીને તેણે મોબાઈલ ક્યાંક ફેંકી દીધેલો. બીજા દિવસથી તે સાઈકલ પર આવવાજવા લાગ્યો. ત્યારથી તેની ભાગવાની પ્રવૃત્તિ ચાલુ થઈ. એની મા ફરી એકવાર આજીજી કરતી શાળાના આચાર્યની ઓફિસે આવી અને કહેવા લાગી; ‘બેન ગમે તે કરો મારા છોકરાનું જીવન બચાવો અમે ઘણું સમજાવ્યો પણ ભણવાની ના પાડે છે. એવું તો થોડું ચાલે ભણ્યા વગર ! મહેરબાની કરીને તેનું

કંઈક કરો.’ આચાર્યએ પ્રેમથી બાળકને તેમની પાસે બેસાડ્યો. મા ને થોડીવાર બહાર રાહ જોવાનું કહી પછી તેને પ્રેમથી સમજાવ્યો. તેની તકલીફ વિશે પૂછ્યું. નાની-નાની, બાળકને ગમે તેવી લાલચ આપી તેનો ઉત્સાહ વધારવા પોતાના ડ્રોવરમાંથી એક ચોકલેટ ખોલીને તેના મોંમા મૂકીને માથા પર હાથ મૂકીને કહ્યું, ‘શ્યામ તો ડાહ્યો છોકરો છે. હવે તે શાળાએ નિયમિત આવશે અને કંઈ ભાગી નહિ જાય. ચોકલેટનો મીઠો સ્વાદ મોઢામાં પ્રસરતાં તે થોડો હકારાત્મક બન્યો અને આચાર્યની સામે જોઈને પરાણે સ્મિત આપ્યું, તેની મમ્મીને અંદર બોલાવવામાં આવી અને જણાવ્યું, ‘તમે પોતે જ તેને કલાસમાં બેસાડી આવો.’

બીજા દિવસે તેની મા હસતે મુખે શાળાના આચાર્યની સામે ઊભી રહી. શબ્દ ઉચ્ચાર્યા વગર બે હાથ જોડી માત્ર આભારની લાગણી દર્શાવી. શ્યામ સ્કૂલના મિત્રો સાથે રમતો થઈ ગયો હતો. આવું પરિવર્તન જોઈ આચાર્ય પણ મુશ થયાં. તેમણે શ્યામની મા ને થોડી વાર પોતાની પાસે બેસાડી નામ પૂછ્યું. તેમણે કહ્યું, ‘મારું નામ પ્રફુલ્લાબેન.’ ઘરની પરિસ્થિતિ ખૂબ સારી નહિ પણ બીજાનાં ઘરનાં કામ કરીને ઘરનું પૂરું કરવા પ્રયત્ન કરતાં. શ્યામ તેમનો પોતાનો દીકરો નહીં પણ તેને દત્તક લીધેલો. આમ આચાર્ય પર વિશ્વાસ મૂકીને તેમણે પોતાને વિશે થોડીવાત કરી. બેન સરળ સ્વભાવનાં નિખાલસ હતાં.

બીજા બાજુ શ્યામ ઘણા સમય પછી સ્કૂલે નિયમિત થયો હતો. અભ્યાસમાં આમ પણ ઘણો પાછળ તેથી ઘણું કામ બાકી હતું. કલાસમાં તેને એકાંતનો અનુભવ ફરી પાછો ચિંતાતુર કરી જતો. વર્ગશિક્ષક પણ ભલા અને સમજુ હોવાથી એકાંતમાં શ્યામને મળીને તેને આત્મવિશ્વાસ પૂરો પાડતા તેને પ્રેમથી સમજાવવા લાગ્યાં. કલાસના તમામ બાળકોને કહ્યું, ‘આજથી આપણે શ્યામના મિત્રો બનીએ અને શ્યામનું જેટલું પણ ઘરકામ બાકી છે તે તમામ કરવામાં આપણે મદદ કરીશું.’ અમુક વિદ્યાર્થીએ તો પોતાના ખર્ચે ફોટોકોપી કઢાવીને વર્ગશિક્ષકના હાથે જ શ્યામને અપાવી. સર્વના સહકાર પ્રેમથી શ્યામમાં હુંફ અને નવી હિંમત આવી. તેનામાં ઉત્સાહ વધ્યો તથા પ્રથમ પરીક્ષામાં જ શ્યામ પચાસ ટકાએ પાસ થયો. તેની મા નો આનંદનો પાર ના રહ્યો. ●

આચાર્ય, સંત આત્મા સ્કૂલ, સાપુતારા, દક્ષિણ ગુજરાત.

ROMANIA CALLING
IF OPPORTUNITY DOESNT KNOCK BUILD A DOOR TO CREATE YOUR FUTURE
Age : 20 to 40, Salary : 500 to 600 Usd approx + OT + Bonus Free : Accomodation + Food + Transportation + Insurance Processing Time : 45 to 75 Days, Basic English Required in this field Both for ECR & ECNR Passport can apply.
REQUIRED HOUSEMAID & NANNY WORK VISA %
MOB. : 98182 58112, 95605 41112

શિક્ષણમાં વિરોધાભાસ

મૂળ લેખક : ફાધર વર્ગીસ, અનુવાદ : તંત્રીશ્રી

દેશભરની સંસ્થાઓના પરિભ્રમણને કારણે કેથલિક શિક્ષણ સંસ્થાઓની અસરકારકતા તથા ગુણવત્તાનું સ્પષ્ટ ચિત્ર મને જોવા મળ્યું છે. સંસ્થાના વાતાવરણનું અવલોકન અને શિક્ષકગણ-વિદ્યાર્થી સમુદાય સાથેની આપલે ને કારણે ઘણીવાર સંસ્થાની છાપ તથા ત્યાંના અધ્યયન-અધ્યાપનની સચોટ માહિતી અનાયાસે મળે છે. છેલ્લાં ત્રણ દાયકાથી ભારતની સેંકડો કેથલિક સંસ્થાઓમાં યુ.એસ.એમ. (Universal Solidarity Movement)ના અભિમુખતા કાર્યક્રમ માટે વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા શિક્ષકગણના સીધા સંપર્કમાં મારે આવવાનું થયું છે. શાળાની પશ્ચાત ભૂમિકા-સ્થાનિક લોકો, સંસ્કૃતિ, પ્રદેશ અને ધર્મના સંદર્ભમાં જે તારણ જાણવા મળ્યું તે મોટાભાગની સંસ્થાઓમાં લગભગ સમાન છે.

‘ભાવિ પેઢીના ચારિત્ર્યઘડતરના પવિત્ર કાર્યમાં અમારી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ રાતદિવસ એક કરી રહી છે’ એવી જાહેરાત તથા દાવો મોટાભાગની સંસ્થાઓ કરે છે પણ વાસ્તવિકતા વિપરીત છે. હા, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના સંચાલનના ઘણા અવરોધ છે, એ બાબતમાં આચાર્ય તથા કર્મચારીઓનો એક જ સૂર છે. વિદ્યાર્થીઓ ઉપરાંત સમાજના તમામ વર્ગ તરફથી રોજબરોજ પડકારોનો તેઓ મુકાબલો કરે છે. કેથલિક સંસ્થાને વિગતવાર સમજવા તેમને ચાર ભાગમાં વહેંચી શકીએ.

૧. ભૂતકાળની લોકપ્રિયતાની ગરિમામાં રાયતી પ્રતિષ્ઠિત શાળાઓ : આ શાળાઓને ૫૦ કે ૧૦૦ વર્ષનો ઇતિહાસ છે. કેટલાક ખ્યાતનામ મહાનુભાવો આ શાળાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી હોવાનું ગૌરવ છે. વર્ષોની ઉજ્જવળ પરંપરાને કારણે પ્રવેશ માટે ધસારો હોય છે. તેઓ પાસે વિશાળ સાધનસામગ્રી અને અનુભવી શિક્ષકગણ છે. વિદ્યાર્થીઓની વિપુલ સંખ્યા અને ઊંચા ફી ધોરણને કારણે આવી શાળાઓને નાણાકીય ભીડ નડતી નથી. શિક્ષકગણને ઉચ્ચતર પગાર ધોરણ ચૂકવવામાં આવે છે. ત્યાં કીડાંગણ, રમતગમત અને સહઅભ્યાસની સારી સુવિધા હોય છે. શાળાના આચાર્ય બિનઅનુભવી કે ગેરપ્રતિભાશાળી હોવા છતાં હંમેશની પરંપરા અને અનુભવી શિક્ષકગણને કારણે શાળા બરાબર કાર્યરત રહે છે. શાળાની નામના અને પ્રતિષ્ઠાને કારણે માબાપ પણ શાળાના સંચાલકગણ પ્રત્યે આદરભાવ રાખે છે.

આવી ઉપકારક પરિસ્થિતિમાં પણ આ શાળાઓ ‘કોચિંગ સેન્ટર’થી વધારે કારગર નથી, જેઓ શાળાના ૧૦૦ ટકા પરિણામ માટે ગર્વ અનુભવે છે. સિદ્ધિપ્રેરણા કે કુશળતાના અભાવમાં શિક્ષકગણ માર્ગદર્શકની ભૂમિકા અદા કરી શકતા નથી. તેમનાં પગાર ધોરણ અને મળતા અન્ય લાભની તુલનામાં તેમની નિષ્ઠા વામણી લાગે છે. આ શાળાના આચાર્યોમાં વ્યવસાયિક વિશેષતાઓ, પરિપક્વતા અને સમગ્રતા દૂરંદર્શિતાનો અભાવ ઘણીવાર જોવા મળ્યાં છે. વિદ્યાર્થીગણમાં

પોતાના જીવન અંગે વિશાળ, કાયમી અને વ્યાપક દૃષ્ટિકોણની ખીલવણી કરવામાં આ શાળાઓ નિષ્ફળ ગઈ છે. સમાજ પ્રત્યેનો ઋણભાવ તેઓ વિદ્યાર્થીઓમાં સંક્રમણ કરી શક્યા નથી. સ્વસચ્ચાઈ અને આત્મસંતોષનો ખ્યાલ શાળાઓને અદ્યતન બનતાં અટકાવે છે.

૨) અદ્યતન સુવિધાઓ અને સાધનસામગ્રીવાળી શાળાઓ: મોટાભાગની અદ્યતન સુવિધાઓ અને સાધનસામગ્રી સાથે આ શાળાઓનો શુભારંભ તાજેતરમાં થયો છે. તેમાંની કેટલીક શાળાઓ ‘પબ્લિક સ્કૂલ’ કે ‘ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ’ તરીકે જાણીતી છે, જ્યાં લગભગ તમામ પ્રકારનાં ખેલકૂદ માટે રમતનાં મેદાન, સભાગૃહ, વાતાનુકૂલિત (AC) વર્ગખંડો, વિદ્યાર્થીઓ માટે આધુનિક સુખસગવડ સાથેનાં વિદ્યાર્થીગૃહ, વાહનવ્યવહારની સવલત, રુચિપૂર્ણ ગણવેશ, લાયક શિક્ષકગણ અને સુસજ્જ દૃશ્યશ્રાવ્ય (AV) ખંડ જેવી સગવડ હોય છે. મોટાભાગે ધનાઢ્ય પરિવારનાં સંતાનો આ શાળામાં પ્રવેશ મેળવતાં હોય છે. એટલે ક્યારેય ફંડની અછત પડતી નથી. ઊંચી ફીની આવકને કારણે શાળાઓ કાબેલિયત ગુરુજનોની ભરતી કરે છે. ભવ્ય મકાન-સુવિધા, વિશાળ દરવાજા-બગીચા અને જાહેરાતને કારણે આવી શાળાઓ નવી હોવા છતાં પ્રતિષ્ઠિત બને છે. તે શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે દેશ-પરદેશ પ્રવાસનું આયોજન કરે છે. ધનિકવર્ગ પોતાનાં બાળકોના પ્રવેશ માટે આ શાળામાં ધસારો કરે છે. તેઓ પરીક્ષામાં સારો દેખાવ કરે છે, તેમ છતાંયે ગરીબ અને ગરીબી રેખા નીચે જીવતા વર્ગ પ્રત્યે તેઓ સંવેદનશૂન્ય હોય છે. આવી શાળાઓ વ્યવહારુ વ્યક્તિઓ તૈયાર કરે છે, જેઓ ભારતમાં કે બહાર ઉચ્ચ સ્તરીય કારકિર્દીનું સ્વપ્ન સેવે છે પણ ચારિત્ર્ય ઘડતર, મજબૂત નિર્ણય શક્તિ કે સામાજિક-રાજકીય મુદ્દાઓ પર આલોચનાત્મક વિચાર કરવામાં, સામાન્ય ગામડાની શાળા કરતાં ક્યાંય પાછળ હોય છે. સામાજિક નિસ્બતનો છાંટો માત્ર તેમનામાં હોતો નથી અને રાષ્ટ્રને પરત કરવાની કોઈ જવાબદારીમાં માનતા નથી.

૩) પ્રગતિ માટે સંઘર્ષરત શાળાઓ : થોડાં વર્ષ પહેલાં નાનાં નગર અને શહેરોમાં મોટી સંખ્યામાં નવી શાળાઓ શરૂ થઈ હતી. આરંભમાં ઘણી મુશ્કેલીઓ પડી તેમ છતાંયે કેટલીક શાળાઓએ પોતાની પ્રતિષ્ઠા ઊભી કરી, બજાર સર કર્યું છે. આમાંની ઘણી શાળાઓ સંન્યસ્ત સંઘ દ્વારા, કમાણીના સાધનરૂપ, સંઘને આર્થિક સહયોગ મેળવવા શરૂ કરી હતી. કોઈપણ રીતે મોટી રકમ એકત્ર કરી જમીન ખરીદી પણ શાળાનું સારું મકાન બાંધવા તેમની પાસે હવે નાણાં નથી ! ઘણાંની પાસે રહેઠાણના બાંધકામ માટે પર્યાપ્ત ફંડ નથી એટલે શાળાના એકાદ ઓરડામાં ટાંચી સુવિધાઓ સાથે રહેવાનું પસંદ કરે છે. કેટલેક ઠેકાણે નવી શાળા હોવાને કારણે વિદ્યાર્થીઓની પણ અછત હોય છે. આરંભનાં કેટલાંક વર્ષમાં આ મથામણ માથે પડવાની જ. સારી ‘સાઉન્ડ સિસ્ટમ’, ઉચિત રાય-રચીલું, રમતગમતનું મેદાન અને અન્ય સુવિધાના અભાવમાં તેઓ જીવે છે.

સૌથી અધમ વાત તો એ છે કે સંઘના ઉપરીઓ દ્વારા કાર્યકર્તાઓની છાશવારે બદલી કરવામાં આવે છે. આવ-જા કરતાં સંચાલકો પર સમાજનો ભરોસો ઊઠી જાય છે એ બાબત ઉપરીઓના ધ્યાન બહાર જાય છે. પહેલ કરનારાઓ, સૌ પ્રથમ વખત સ્થાનિક લોકો સાથે સંપર્ક કરે છે, આ ઘરોબો સઘન બને, શાળા પ્રગતિશીલ બને ત્યાં સુધી પાયાના માણસોનું એક જ જગ્યાએ કાર્યરત રહેવું જરૂરી છે. સ્થાનિક લોકો સાથે સંબંધસેતુ સ્થાપિત કરનાર વ્યક્તિની અન્યત્ર બદલી થતાં શાળાની છબી-નામનાને નુકસાન થાય છે, સંબંધ તરડાય છે. ઘણી શાળાઓ દક્ષતાપૂર્વક ચલાવવા માટે, જરૂરી સાધનો કે સગવડ તેમની પાસે હોતાં નથી. માળખાગત સુવિધાના વિકાસ માટે નવી શરૂ કરેલી શાળા પાસેથી નાણાંની અપેક્ષા રાખ્યા વિના સંચાલકોએ શાળામાં જરૂરી સાધનસામગ્રી માટે અન્યત્રથી ફંડફાળો મેળવવાની તજવીજ કરવી જોઈએ. માત્રને માત્ર ત્યારે જ શાળા જાહેર જનતાનો ભરોસો અને સમર્થન પ્રાપ્ત કરશે.

આવી શાળાઓમાં કર્મચારીઓના પગાર ઘણા ઓછા હોય છે, તે ખરાબ અને દુઃખદ બાબત છે. વિદ્યાર્થીઓની ઓછી સંખ્યાને કારણે શિક્ષકગણને પૂરતો પગાર ચૂકવવા તેમની પાસે નાણાં હોતાં નથી. સંતોષકારક પગાર ન મળવાને કારણે હોંશિયાર શિક્ષકો મળતા નથી. લાયકાત વિનાના શિક્ષકગણ પાસેથી ગુણવત્તાવાળા શિક્ષણની અપેક્ષા અશક્ય છે. ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ, અનુભવી તથા નિષ્ઠાવાન ગુરુજનવાળી શાળાની વાલીગણ હંમેશા શોધ કરતા હોય છે.

અવારનવાર સંઘના ઉપરીઓ નવી શાળાના સંચાલન માટે અનુભવી તથા કુશળ વ્યક્તિની નિમણૂક કરતા નથી, કારણ નવી શાળા માટે કુશળ કે અનુભવી વ્યક્તિની જરૂર નથી એવા ભૂલભરેલા ખ્યાલમાં તેઓ રાચતા હોય છે. પરિણામે આવા આચાર્ય, શિક્ષકગણને તાલીમ આપવામાં કે પ્રેરણાપૂરી પાડવામાં તેઓ નિષ્ફળ થાય છે. વાસ્તવમાં નવી શાળામાં અડગ પાયો નાખનાર, અનુભવી અને કુશળ વ્યક્તિની અનિવાર્યતા છે. જેઓ લાંબા સમય સુધી રહી નવી શાળાને પ્રગતિશીલ બનાવી શકે. આચાર્ય અને શાળાના અન્ય કર્મચારીઓની વારંવાર થતી બદલીને કારણે, આમ જનતા સાથેનો શાળાનો સંબંધ તૂટી જાય છે અને ઘ્યેના દઢીકરણની પ્રક્રિયા નબળી પડે છે.

૪) ગ્રામ્ય વિસ્તારની શાળાઓ : ગરીબ અને નબળા વર્ગનાં બાળકોને શિક્ષણ આપવા ભૂતકાળમાં મિશનરીઓએ શાળાઓ શરૂ કરી હતી. શરૂઆતમાં આ શાળાઓ સરકાર તરફથી અનુદાન મેળવતી હતી. સરકારનાં સારા પગારધોરણને કારણે ચારિત્ર્યવાન અને હોંશિયાર શિક્ષકોની નિમણૂક આ શાળાઓમાં થતી હતી. તે કાળે અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ ઓછી હતી પરિણામે આસપાસનાં ગામડાનાં હોંશિયાર બાળકો પણ આ શાળામાં પ્રવેશ મેળવતાં. આવી શાળાઓએ રાષ્ટ્ર માટે મૂલ્યવાન તથા જવાબદાર નાગરિકો તૈયાર કર્યાં.

સરકાર અને સરકારી નીતિમાં બદલાવ સાથે આ સરકારી અનુદાન મેળવતી શાળાઓ ધીમે ધીમે બંધ થઈ. શાળાને પોતાની આવક તો હતી જ નહીં. હવે ધર્મસભાએ પણ ‘કમાઉ દીકરા’ સમાન નવી અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ પર સંપૂર્ણ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું અને ગામડાંની માતૃભાષા માધ્યમની શાળાઓની ભારે ઉપેક્ષા થઈ. પરિણામે શિક્ષકોની

ગુણવત્તા અને નિષ્ઠામાં પણ ઘટાડો થયો. ઘણા સંઘો, જેમણે માતૃભાષા માધ્યમની શાળાઓ શરૂ કરી હતી, તેમણે હવે પાળી પદ્ધતિમાં અંગ્રેજી માધ્યમની શાળા શરૂ કરી અને તેમાં રોકાણ કરવા લાગ્યા. પરિણામ સ્વરૂપે માતૃભાષા માધ્યમની ગ્રામીણ શાળાઓ હવે દયામણી સ્થિતિમાં આવી ગઈ અને મરવાના વાંકે જીવી રહી છે !

મને કેટલાક વિરોધાભાસ નીચે પ્રમાણે જોવા મળ્યા છે :

(૧) ‘શિક્ષણ પ્રૌષ્ઠિક કાર્ય’ અંગે ધર્મસભા મોટી વાત કરે છે પણ વાસ્તવમાં આ એક વ્યવસાય બની ગયું છે, કેવી રીતે નવાં વેપાર કેન્દ્ર શરૂ કરવાં તેની તે વેતરણમાં હોય છે.

(૨) ભૂતકાળની લોકપ્રિયતા-ગરિમામાં રાચતી પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓ, જાહેર જનતાની સદ્ભાવના અને ઉત્તેજન છતાં પોતાના વિદ્યાર્થીઓને વિશાળ દૃષ્ટિકોણ યુક્ત શિક્ષણ આપવામાં ઠાગાઠેયા કરે છે. આવી પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓમાંથી બહાર પડતા વિદ્યાર્થીઓ કાં તો કટ્ટરવાદી તત્વોના હાથા બની જાય છે અથવા તો પોતાની કારકિર્દી અંગે જ માત્ર વિચારધીન હોય છે. મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓમાં સમાજ પ્રત્યેની નિષ્ઠા કે જવાબદારીનો લેશમાત્ર અંશ જોવા મળતો નથી.

(૩) ઘણી સંસ્થાઓ પાસે સર્વોત્તમ સાધન સામગ્રી અને અન્ય સુવિધાઓ હોય છે ત્યારે સંચાલક પાસે દૃષ્ટિનો અભાવ હોય છે. વ્યવસાયિકોના વિશિષ્ટ ગુણો અને જાહેર સંબંધની ઉણપ તેમનામાં વર્તાય છે.

(૪) કેટલીક મોટી સંસ્થાઓના વડાઓની નેતાગીરી, શિક્ષકો - કર્મચારીગણમાં સંયોજક-પ્રેરક તરીકે સમૂહભાવના જાગૃત કરવામાં પાંગળી પૂરવાર થાય છે. શિક્ષણના મૂળભૂત ઉદ્દેશથી જ તેઓ અજાણ હોય છે. વ્યક્તિગત અભ્યાસ અને જ્ઞાનના સ્ત્રોત થકી પોતાની જાતને કાબેલ કરવા તેઓ રજમાત્ર પ્રયાસ કરતા નથી !

(૫) ઘણીવાર શાળાના વડાઓ જનતા સાથેના સંબંધ કૌશલ્યથી અજાણ હોય છે, એટલું જ નહિ પણ સ્થાનિક પ્રજા, સંસ્કૃતિ અને સામાજિક-રાજકીય પરિસ્થિતિ અંગેની માહિતી અંગે પણ બેપરવાહ હોય છે.

(૬) વિદ્યાર્થીઓના માનસ પર દીર્ઘકાલીન અસર કરનાર કાર્યક્રમની પસંદગી અને અગ્રિમતા અંગે આચાર્ય તથા મેનેજર લગભગ બેધ્યાન હોય છે. દેશની સાંપ્રત સામાજિક - રાજકીય સ્થિતિ અંગે વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર કરવા માટે તસ્દી ન લેનારા વડાઓ મોંઘા પ્રવાસ-પર્યટનની સફર કરીને સમય તથા નાણાં ઉડાડે છે. કમનસીબે મોટાભાગની સંસ્થાઓના વડાઓની અગ્રિમતાનો ક્રમ ઊંધા પાટે જતો હોય છે.

(૭) દેશભરમાં ૩૦,૦૦૦ જેટલી શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં સેંકડો હજારો જેટલા વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરે છે, એવો ધર્મસભા દાવો કરે છે પણ આ કેથલિક સંસ્થાઓની સમાજ, વિદ્યાર્થીઓ અને તેમનાં પરિવાર પર થયેલી અસર અંગેનો પ્રયત્ન ભાગ્યે જ થયો છે. આપણી સંસ્થાઓમાંથી બહાર પડેલા વિદ્યાર્થીઓનો મોટો સમુદાય, પ્રતિબંધક અને મૂળતત્વવાદ વિચારસરણીના પ્રોત્સાહકો કેવી રીતે બને છે ? આમાંના ઘણા વિદ્યાર્થીઓ આપણા વિરોધીઓ કેવી રીતે બને છે ?

અનુસંધાન પાન નં. ૨૮ ઉપર જુઓ...

‘હા, થશે’

✍ મથુર વસાવા

એ ક્યાર મારા વતન જતાં, મારી આગળ જતી મહાકાય ટ્રક પાછળ લખેલા શબ્દો ‘હા થશે’ એ લગભગ વતન પહોંચ્યા સુધી મારો કેડો છોડ્યો નહીં. આ બે શબ્દથી હું ખૂબ પ્રભાવિત થયો. સાંપ્રત દુનિયામાં અસંખ્ય લોકો માટે પ્રેરણાસ્ત્રોત આ શબ્દો જડીબુટ્ટી સમાન મને તો લાગ્યા. ઓછા શબ્દો, વાક્ય ટૂંકું ટ્ય છતાં તેનો સુબોધ વિરાટ. નિષ્ફળતાના નર્કગારમાં ધકેલાઈ ગયેલાને કેટલું મોટું આશ્વાસન અને જીવનની ગાડીમાં ઈંધણ પૂરું પાડી શકે એમ છે. વિદ્યાર્થીને, વ્યક્તિને એક પછી એક નિષ્ફળતા મળી હોય તેવા હતાશાના કપરા કાળમાં આ શબ્દો નવો ઉત્સાહ પ્રગટાવી શકે છે. ‘હવે બહું થયું, બધું પડતું મૂક’ એમ કહેવાને બદલે ‘આઠે પહોરે અને બત્રીસે ઘડીએ તારો પ્રયત્ન ચાલું રાખ,’ કહેવું કેટલું ઉત્સાહપ્રેરક છે ! એકાદવાર નહીં પણ વારંવારના આ શબ્દો સફળતાનાં શિખર સર કરવા, મનવાંછિત ફળ પ્રાપ્ત કરવા તેને હિંમત આપશે.

અસફળતા મળી હોય તેવી વ્યક્તિને ઘણીવાર અસહ્ય કડવાં વેણ સાંભળવા પડતાં હોય છે, નિંદા-કૂથલીનો મારો પણ થતો હોય છે. આ સંજોગોમાં બીલ ગેટ્સનું એક વિધાન આપણામાં પુનઃ ઉર્જા પ્રદાન કરે એવું છે : ‘આપણી નિંદા બરાબર કાન દઈને સાંભળીએ, કોણ જાણે એમાં આત્મનિરીક્ષણની અમૂલ્ય તક છુપાયેલી હોય !’

નિષ્ફળતાના કડવા ઘૂંટડાએ જ સફળતાનો અમૃત ઓડકાર આવ્યો હોય એમાં અતિશયોક્તિ ન હોય ! જીવનમાર્ગ પર અનેક અવરોધ આવતા હોય છે, ‘રોટી, કપડાં અને મકાન’ના અભાવ સાથે શારીરિક,

અનુસંધાન પાન નં. ૨૭ પરથી ચાલુ...

ઘણા વર્ષ સુધી આપણી સંસ્થાઓમાં અભ્યાસ કર્યા પછી પણ ભારતના બંધારણના પ્રતિષ્ઠિત વૈશ્વિક મૂલ્યોની તેમનાં જીવન પર એકધારી અસર કેમ આપણે ઊભી કરી શકતા નથી ?

(૮) કેથલિક ધર્મસભા સંચાલિત સંસ્થાઓ આ અંગે આત્મનિરીક્ષણ કરી, નૈતિક સિદ્ધાંતો અને મૂલ્યો સિદ્ધહસ્ત કરેલ તથા દીર્ઘદષ્ટિવાળા નેતાઓ - તૈયાર કરવા એક નવી જ વ્યૂહરચના અને કાર્યસૂચિ ઘડી કાઢવામાં, વર્તમાન ધર્મસભા શા માટે પીછેહઠ કરી રહી છે તે એક વિકટ પ્રશ્ન છે. ●

લેખક ‘યુનિવર્સલ સોલાદરિટી મૂવમેન્ટ ઓફ વેલ્યુ એજ્યુકેશન ફોરપીસ’ ઈન્દોરના આઘપ્રણેતા અને રાષ્ટ્રીય સંયોજક છે. છેલ્લાં ૨૭ વર્ષથી ‘શાંતિની સંસ્કૃતિ’ના પ્રચાર-પ્રસાર માટે ભારતભરમાં ભ્રમણ કરે છે અને વિદ્યાર્થીગણ-શિક્ષક સમુદાય, આચાર્ય-સંચાલક મંડળને તાલીમ આપે છે. ગુજરાતની કેટલીક સંસ્થાઓ આ ચળવળ સાથે જોતરાયેલી છે. વધારે જાણકારી માટે સંપર્ક ઈ-મેલ: usmindore93@gmail.com

માનસિક, સાંવેગિક આપદાઓ તો ઉપરા છાપરી આવતી જ રહેવાની, પણ આ બધા વચ્ચે ‘હા થશે’નો હકારાત્મક અભિગમ કેળવીએ તો સફળતા મળવાની અને મળવાની જ.

થોડા દિવસ પહેલાં ‘સરદાર સરોવર’ના પ્રવાસે જતાં સ્થળ પર એક આમજનને અચાનક મળવાનું થયું, જોકે આ પ્રથમ મુલાકાત હતી છતાં અવિસ્મરણીય બની ગઈ. એ છવ્વીસ વર્ષીય યુવાને પોતાની સફળગાથા રજૂ કરતાં બહુધા આપવીતી જણાવી : ‘એમ.એસ.સી.’નો અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ સરકારી નોકરી મેળવવાની ધૂન લાગી. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની તૈયારી પૂરજોશમાં કરવા માંડી. કેડે કાંકરો મૂકી એક ક્ષણ પણ બગાડ્યા વિના વાંચન કરવા લાગ્યો. રોજના દસથી બાર કલાકના વાંચનને અંતે હું પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટરની પરીક્ષામાં પાસ થયો અને આજે અહીં છું. આ તો માગ્યા મેહ વરસ્યા !’ આવાં તો ઘણાં ઉદાહરણ મળી આવે જ્યાં સંકલ્પ બળે સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી હોય. ડાંગના કરાંડીઆંબા ગામની ‘ગોલ્ડન ગર્લ’ નામે જાણીતી સરિતા ગાયકવાડની પ્રેરણા તો તરોતાજી છે. એટલે જ પેલા સુભાષિતકારે કહ્યું છે : ‘કદમ અસ્થિર હો, એને કદી રસ્તો નથી જડતો, અડગ મનના મુસાફરને હિમાલય પણ નડતો નથી.’ ‘આ તારાથી ન થાય !’ એવી અન્યની પાયા વિહોણી સલાહની આપણે અવગણના કરીએ. આપણી જાતે જ જાતને પ્રોત્સાહન, પ્રતિપોષણ આપીએ.’ ‘આ મારાથી કેમ ના થાય. હા, થશે જ.’ એવો હકારાત્મક અભિગમ સફળતાનાં દ્વાર ખોલી નાખશે. આપણા અને અન્યના લકવાગ્રસ્ત માનસનો ઈલાજ ‘હા થશે’ થી જરૂર કરીએ. ●

મ. શિ., સેન્ટ બેસિક હાઈસ્કૂલ, ઉના - ગીર-સોમનાથ.

MIHIKA BRIDALS

Making Brides MORE Beautiful...

ANAND - AHMEDABAD

રેડીમેઈડ વેડીંગ ગાઉન્સનું
વિશાળ કલેક્શન

બોલ ગાઉન, મરમેઈડ ગાઉન
તથા અન્ય નવી પેટર્ન તમારા બજેટમાં...

ઓર્ડર પ્રમાણે વેડીંગ ગાઉન્સ તેમજ
કમ્યુનીયન ફોક બનાવી આપવામાં આવશે.

Sephali Samuelson

અગાઉ થી એપોઈન્ટમેન્ટ લેવા વિનંતી. 99 98 56 76 24

Facebook : <https://www.facebook.com/mihikabridals>

ઈસુ મારા ગુરુ

ફિલોમીના પરમાર (યુ.એસ.એ.)

મે-જૂનમાં નવા સત્રના આરંભે રાજ્ય કે રાષ્ટ્રની સ્થાનિક અને આંતરરાષ્ટ્રીય શાળા-મહાશાળાઓ ગામ કે નગરમાં મોટાં હોડિંગ, વર્તમાનપત્ર અને ટીવી પર જોરશોરથી વિદ્યાર્થીઓને આકર્ષવા રીતસરની જાહેરાત-સ્પર્ધા કરતાં હોય છે. કેટલીક સ્વનિર્ભર શાળાઓ વર્ષ દહાડે વિદ્યાર્થી વિકાસના નામે તોતિંગ ફી ઉઘરાવે છે છતાં મોટાભાગના વાલીઓ પોતાનાં સંતાન/પાલ્યને સારામાં સારી સંસ્થામાં પ્રવેશ અપાવવા જે કરી શકાય તે બધું જ કરી છૂટે છે. છેલ્લા દાયકાથી કેટલીક માતૃભાષામાં શિક્ષણ આપતી શાળાઓએ હવે અંગ્રેજી માધ્યમથી શાળાઓ શરૂ કરી છે અને વાલીગણ હોંશે હોંશે પ્રવેશ મેળવે છે.

શિક્ષણ ઉપરાંત સમાજ જીવનનાં દુઃખતાપ હરનારા ગુરુઓ કે લગભગ દરેક ધર્મમાં ધર્મગુરુઓ પાસે અનૌપચારિક શિક્ષણ મેળવનારાં સ્ત્રીપુરુષ આબાલવૃદ્ધનો આંકડો પણ ઘણો મોટો હોઈ શકે. મોટાભાગે શિક્ષણ કે ધર્મમાં સાચા ગુરુ કે ધર્મગુરુની ખોજમાં ક્યારેક જન્મારો પૂરો થઈ જાય પણ સાંપડે નહીં અને જેને મળ્યા હોય તેનો બેડો પાર થઈ જાય. વિશ્વમાં પ્રવર્તમાન ધર્મના સ્થાપકોએ ધર્મગુરુ તરીકે માનવજાતને સીધો સંદેશ આપ્યો છે. જો આપણે દરેક ધર્મનો કે ધર્મગુરુનો તલસ્પર્શી અભ્યાસ કરીએ તો મોટાભાગનાં જીવનમૂલ્યો સમાન જોવા મળે, પણ ક્યારેક ધર્મના અનુયાયીઓ ધર્મ કે ગુરુને લાંછન લગાડતા હોય છે.

વિશ્વની મોટાભાગની પ્રજાએ ઈસુ ખ્રિસ્તને પ્રભુ તરીકે સ્વીકાર્યા છે, એ જ મારા અને અનેકના સર્વશ્રેષ્ઠ ગુરુ છે, એમ કહેવામાં અતિશયોક્તિ નથી. બાર વર્ષની ઉંમરે ઈસુ યરુશાલેમ મંદિરમાં ધર્મગુરુઓ વચ્ચે બેઠા બેઠા તેમનો ઉપદેશ સાંભળતા હતા અને તેમને પ્રશ્ન પૂછતા હતા. એમની વાત સાંભળનાર સૌ કોઈ એમની બુદ્ધિથી અને એમના જવાબોથી ચકિત થઈ જતા હતા. (લૂક ૨:૪૧-૫૨) આ હતી પ્રથમ પ્રતીતિ. ઈસુના વિશ્વગુરુ તરીકેની જાહેરજીવનની શરૂઆતમાં તેઓ વિશ્રામવારના દિવસે નાઝરેથના સભાગૃહમાં ગયા, જ્યાં પચગંબર યશાયાના ઓળિયામાંથી વાંચન(લૂક ૪:૧૮) કર્યું.

‘મારામાં પ્રભુનો આત્મા ઊતરી આવ્યો છે,
કારણ, તેણે મારો અભિષેક કર્યો છે.
તેણે મને એટલા માટે મોકલ્યો છે કે હું
દીનજનોને શુભસંદેશ સંભળાવું,
બંદીવાનોને મુક્તિદાન,
અને અંધજનોને દષ્ટિદાન જાહેર કરું,
દલિતોને મુક્ત કરું...’

જેમાં ઈસુના જીવનનો ઉદ્દેશ સ્પષ્ટ થાય છે. પ્રભુના મુખેથી આવી પ્રાસાદિક વાણી સાંભળી સૌ અચંબો પામ્યા હતાં.

ઈસુ ગામેગામ ફર્યા અને એક ગુરુ તરીકે શિષ્યો પણ તૈયાર કર્યા. ‘મારી પાછળ પાછળ આવ’ વચનો સાંભળી પીતર અને ઘણા સાથીદારોએ પોતાનાં ઘરબાર, ધંધો વગેરે છોડી તાબડતોબ ઈસુગુરુ પાછળ નીકળી પડ્યા હતા. ઈસુ યહુદિયાનાં સભાગૃહમાં ઉપદેશ આપતા, ઈશ્વરના રાજ્યના શુભ સમાચાર ફેલાવતા અને લોકોની બધી જાતની માંદગી અને રોગ મટાડતા હતા. લોકોનાં ટોળાં જોઈ ઈસુએ ડુંગર પર ઉપદેશ આપ્યો હતો...

‘અંતરના દીન પરમસુખી છે, ઈશ્વરનું રાજ્ય તેમનું છે.

શોકમાં ડૂબેલાઓ પરમસુખી છે, તેમને સાંત્વન મળશે.

નમ્ર પરમસુખી છે, તેઓ ધરતીના ઘણી થશે.

ધર્મની જેમને ભૂખતરસ છે તેઓ પરમસુખી છે,

તેઓ તૃપ્તિ પામશે.

દયાળુ પરમસુખી છે, તેઓ દયા પામશે.

ચોખ્ખા દિલના પરમસુખી છે, તેમને ઈશ્વરનાં દર્શન થશે.

શાન્તિના સ્થાપકો પરમસુખી છે, તેઓ ઈશ્વરનાં સંતાન કહેવાશે.

ધર્મને ખાતર જુલમ વેઠનારા પરમસુખી છે,

ઈશ્વરનું રાજ્ય તેમનું છે.’ (માથ્થી પ: ૩-૧૦)

‘પરમસુખનો માર્ગ’ સામાન્ય પ્રજાજનોમાં ગિરિપ્રવચન તરીકે ખૂબ જાણીતો છે જેણે મહાત્મા ગાંધીજીના જીવનને ખૂબ પ્રભાવિત કર્યું હતું. ઈસુએ રૂપકો અને દૃષ્ટાંતોમાં લોકોને ઉપદેશ આપ્યો હતો પણ જ્યારે શિષ્યોએ ‘જેવી જમીન તેવો પાક’ (માર્ક ૪:૧-૨૦) દૃષ્ટાંતનો અર્થ જણાવવા વિનંતી કરી ત્યારે બેશક એક ગુરુ તરીકે પોતાના અંતેવાસીઓને તે દૃષ્ટાંતનો અર્થ સમજાવ્યો પણ ખરો. એટલું જ નહિ શિષ્યોની ઈચ્છા જાણી તેમને ‘પ્રભુ પ્રાર્થના’ પણ શીખવાડી.

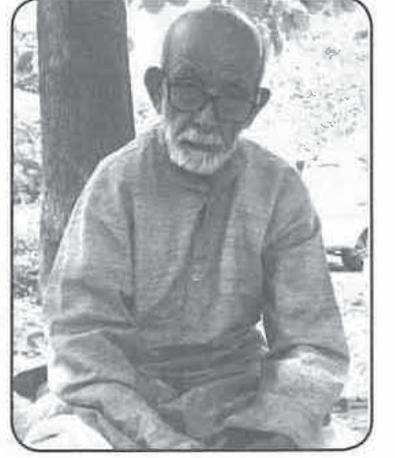
ઈસુએ ઉપદેશ આપીને લોકોને કે શિષ્યોને રવાના કર્યા નહતા, તેમણે એ સંદેશને પોતાના જીવનમાં નમૂનારૂપ આચરણમાં પણ મૂક્યો હતો. પરમપિતાને પ્રાર્થના કરવાની શીખ આપતા ઈસુ અવારનવાર એકાંતમાં પ્રાર્થના કરવા ચાલ્યા જતા હતા. ‘તમારા પરમપિતા જેવા પૂર્ણ છે તેવા જ પૂર્ણ બનવાનું છે.’ (માથ્થી પ: ૪૮) એવો આદેશ આપનાર ઈસુગુરુના જીવનમાં સમગ્રપણે તેનું પાલન જોવા મળે છે. પિતાનો લૌકિક ચહેરો ઈસુના દયાકૃત્યોમાં પ્રગટ થાય છે અને તેમ છતાંયે એક કઠોર ગુરુની જેમ જરૂર પડી ત્યાં શિષ્ય હોય કે ફરોશીઓ, તમામને તેમના દુર્વ્યવહાર માટે ઠપકો આપ્યો છે. પોતાના જીવનના અંતિમ દિવસોમાં ‘નમ્રતાનો પદાર્થ પાઠ’ (યોહાન ૧૩:૧-૨૦) પોતાના થકી શિષ્યગણને શીખવે છે. ‘પ્રભુ અને ગુરુદેવ હોવા છતાં મેં તમારા પગ ધોયા તો તમારે પણ એકબીજાના પગ ધોવા જોઈએ.’ આવા પદાર્થપાઠનો જોટો ક્યાંય જોવા મળે ખરો !

અનુસંધાન પાન નં. ૩૧ ઉપર જુઓ...

જાણવા જેવો જન

જાનિસ ડાયર્સા

જન્મ અને મરણના બે અંતિમો વચ્ચેના સમયકાળને આપણે પૃથ્વીવાસીઓ 'જીવન' નામે ઓળખીએ છીએ. જન્મ અને મૃત્યુ આપણા હાથની વાત નથી પણ તે વચ્ચેનો સમયગાળો એટલે કે જીવનને ઘાટ-આકાર આપવો વ્યક્તિના પોતાના હાથની વાત છે. હા ! એમાંય પરમેશ્વરનો સંકેત કે કૃપા તો ખરી જ ખરી. આવું કૃપામય જીવન સન્માનનીય બની રહે તેમાં શંકા શી ? ભારતીય જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ વિજેતા કવિશ્રી રાજેન્દ્ર શાહે લખ્યું છે : 'આપણા ઘડવૈયા બાંધવ આપણે.' આવું જ સ્વનું અને સ્વ સહિત સમાજનું ઘડતર કરનાર એક વીરલો (જુવાન ડોસલો) ૮૦ વર્ષનું પરિશ્રમી આયુષ્ય ધારણ કરી આજેય અડીખમ થસી રહ્યો છે. આ શબ્દો એ વ્યક્તિત્વના ચરણવંદને સમર્પિત છે.

નામ એમનું બ્રધર સેમ્યુઅલ. સ્થાનિક માતા ધર્મસભામાં રાવળાપુરા ગામની એક ઓળખ કાયમ બની ગઈ, કારણ રાવળાપુરા એટલે બ્રધર સેમ્યુઅલ એવો સમાન અર્થ(પર્યાય) બની ગયો છે. આણંદ નજીકના રાવળાપુરામાં મુઠ્ઠી જેટલી જાગીર વસાવી એકમાત્ર પરમશિષ્ય બ્રધર અશોક સાથે રહેતા બ્રધર સેમ્યુઅલ જુલાઈ માસમાં બરાબર ૮૦ વર્ષના થયા. આ ઉંમરે પણ પોતાનું કામ તેઓ પોતાની જાતે જ કરે છે. કપડાં ધૂએ છે, ઘરની સફાઈ પણ કરે છે. કોઈ આગંતુક આંગણે આવી ચડે તો આવો, બેસો, લો પાણી નો આદર-સત્કાર હજી કરી શકે છે. છેલ્લા એક વર્ષથી સવારની પ્રાર્થનામાં ક્યારેક પહોંચી શકતા નથી, એ પણ એમની થોડે અંશે કમજોર થયેલી યાદશક્તિને કારણે, બાકી દરરોજ હું અને બ્રધર સવારના ૫:૩૦ થી ૬:૩૦ કલાક સુધી નિયમિત પ્રાર્થના કરીને જ દિવસનો આરંભ કરીએ છીએ એમ સાથી બ્રધર અશોક જણાવે છે.

આ વાતચીત વેળા ઘરની બહારના ચોકમાં આંબા નીચે ઢાળેલા પાટલામાં બેઠેલા બ્રધર સેમ્યુઅલ તરત જ બોલી ઊઠ્યા : 'હું કામ કરું છું, માટે તંદુરસ્ત છું.' વર્તમાન સમયમાં ચોક્કસ નવાઈની વાત છે કે આજે સામાન્ય બની ગયેલી ડાયાબિટીસ કે લોહીના ઊંચા-નીચા દબાણ જેવી કોઈ સમસ્યા બ્રધરને નથી. ન તો ઘૂંટણ-ગોઠણનો દુઃખાવો છે. નામનીચે ગોળી તેઓ લેતા નથી. સવારનો નાસ્તો કે બપોર-રાતનું જમવાનું મહદ્ અંશે બ્રધર અશોક જ બનાવે છે. પણ ક્યારેક તેઓ કામસર બહાર હોય તો 'હું બનાવી લઉં છું' એવું હળવા પણ ખુમારીવાળા સ્મિત સાથે બ્રધર સેમ્યુઅલ કહે છે. વયમાં વધ્યા છે, પણ ખંત-ખુમારી તેમના ચહેરા પર આજેય વાંચી શકાય છે.

બ્રધર સેમ્યુઅલ એ નામ જૂની પેઢી માટે અજાણ્યું નથી. અહીં સુધીનો તેમનો વર્તમાન જેઓ તેમને ઓળખે છે, પણ સંપર્ક વિહોણા રહ્યાં હોય તેવા જિજ્ઞાસુઓ માટે હતો. નવી પેઢી આ નામથી બેખબર હોય તે સમયોચિત સ્વાભાવિક લેખાશે. ઘેર-ઘેર બુલેટવાળા લ્યુનાના જમાનાથી અજાણ હોય એમાં શંકા શી ? માટે જ આદરણીય આયુએ

પહોંચેલા બ્રધરનો પરિચય નવી પેઢીના જિજ્ઞાસુઓને કરાવવો જરૂરી લેખાશે. મૂળ ગામ વડતાલ ધર્મવિભાગનું નરસંડા પણ મોસાળ ગામ અજરપુરામાં ૨૬ જુલાઈ ૧૯૨૮ના રોજ તેમનો જન્મ થયો હતો. પિતા એડવર્ડ અને માતા કાથિના દ્વારા સંચિત ધર્મભીરૂતા સાથે વતન નરસંડામાં ધોરણ ૧ થી ૪ નો અભ્યાસ 'પુત્રનાં લક્ષણ પારણામાં' કહેવતને સાચી ઠેરવતાં પૂર્ણ કર્યો. પછી તો આણંદ, વિદ્યાનગરથી માંડી રાજસ્થાન યુનિવર્સિટી સુધી અભ્યાસ ખેડાણ કરી અનુસ્નાતક કક્ષા સુધીનું જ્ઞાનભાથું બાંધ્યું.

ભણતર બાદ નોકરી કરી ગૃહસ્થ બની રહેવાનો કદી વિચાર ન સેવેલા બ્રધરે ત્યારબાદ ઈસુસંઘમાં પ્રભુ સેવાર્થે પગમંડાણ કર્યાં. ધર્મ સાથે સમાજની સેવાનો ભેખ મનમાં સંગ્રહાયેલો હતો. આ માર્ગે ઈચ્છીત એવી સ્થાનિક સમાજ સેવા નહીં થઈ શકે તેવું લાગતાં બ્રધરે આજીવન સેવાવ્રત ધરી લીધું. સંઘ છોડ્યા છતાં સંસારી ન રહીને સેવાનો ભેખ ધર્યો. થોડો સમય શિક્ષક તરીકે નડિયાદ, આણંદ, અમદાવાદમાં નોકરી પણ કરી. પરંતુ માંઘલો જાણે સમાજ સેવાને પોકારતો રહ્યો અને એને પ્રત્યુત્તર આપતા હોય તેમ કરમસદમાં એક ભાડાના મકાનમાં રહી બાળકો અને મહિલાઓને ધર્મશિક્ષણ આપવાનું શરૂ કર્યું. તદુપરાંત ફાંગણી અને મરિયામપુરા (પેટલાદ ધર્મવિભાગ)માં પણ કેન્દ્ર શરૂ કરી, યથાશક્તિ સમાજ-ધર્મસભાની સેવાની પહેલ તો કરી જ હતી.

સમય જતાં મૂળ વડોદ ગામના બ્રધર અશોક સાથે પરિચય થયો. તેઓ પણ ફાનિસસકન બ્રધર્સમાંથી આવેલા હતા. જાણે ગુરુ-શિષ્ય ભેગા મળ્યા. 'એક સે ભલે દો' થઈ રાવળાપુરામાં સેવાશ્રમ શરૂ કર્યો. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે બ્રધર અશોક છેલ્લાં ત્રીસ વર્ષથી બ્રધર સેમ્યુઅલ સાથે કાર્યરત છે. તેઓ પણ હવે ૬૨ વર્ષે પહોંચ્યા છે. જો કે ખંત-ખુમારીમાં પોતાના ગુરુની જ છબી તેમનામાં જોઈ શકાય છે. પ્રારંભમાં પાંચ ભેંસ અને પચાસેક મરઘાં રાખી ઘર ચલાવવા માંડ્યું. બ્રધર અશોક ભેંસોને દોહતાં અને બ્રધર સેમ્યુઅલ દૂધ ભરવા જતા. આ રીતે આરંભાયેલું સેવાજીવન એક એવા વળાંકે પહોંચ્યું જ્યાં સમાજને પ્રથમ પહેલી અંગ્રેજી માધ્યમની શાળા મળી. ત્યારબાદ સ્થાનિક ગુજરાતી સમાજના નવીન સૂર્યોદયની પળ આવી.

૨૮ ડિસેમ્બર ૧૯૮૦ ના રોજ આણંદ ખાતે ગુજરાતી કેથોલિક સંમેલન યોજાયું. બ્રધરે પોતે ગામે-ગામ ફરી સૌને જાગ્રત કર્યાં. અંદાજિત પાંચ હજારની માનવ મેદની મધ્યે સમાજના નવા બંધારણને વધાવવામાં આવ્યું. સમાજની પ્રગતિમાં અવરોધરૂપ શુભ-અશુભ પ્રસંગના ખોટા

અને ખર્ચાળ રિવાજોને તિલાંજલી આપતું નવીન બંધારણ ઘડાયું. ખ્રિસ્તને અપનાવ્યા પછી પણ કેટલીક રૂઢિઓથી ગ્રસ્ત સમાજને નવી રાહ ચીંધી, 'ગુજરાતી કેથોલિક સમાજ'ની રચના કરી, તેના પ્રથમ પ્રમુખનો કાંટાળો તાજ બ્રધરે ધારણ કર્યો. પછી તો 'ખેડા કેથોલિક મહિલા સમાજ'ની પણ રચના કરી. આ બંને સંગઠનો હાલ પ્રવૃત્ત છે.

સમાજ સેવાની તેઓએ ધખાવેલી ધૂણીનો પરિચય સને ૧૯૬૫ના સુરતના પૂરમાં, સને ૧૯૭૫માં કરમસદની ઘટનામાં, સને ૧૯૭૮માં મચ્છુ ડેમ તૂટવાની આફતમાં, સને ૧૯૮૧માં ઉત્તરસંડાના અનામત આંદોલન કે સને ૧૯૮૩ના પોરબંદર રેલ રોકો આંદોલનમાંથી મળતો જ રહ્યો છે. બહુજન હિતાર્થે ધરેલા માનવજીવનને યથોચિત રીતે જ પ્રસંગાનુરૂપ વધાવવામાં પણ આવ્યું છે.

ગુજરાતી કેથોલિક સમાજે ષષ્ટિપૂર્તિ પ્રસંગે અને અમૃત મહોત્સવ ટાણે સન્માનપત્રના માધ્યમથી સન્માનનીય ઓવારણાં લીધાં છે. 'દ્વિતારક' તો સ્પષ્ટ લખે છે : 'આમ તો અમારે એમની શતાબ્દી સુધી રાહ જોવી હતી. બ્રધર સદી પૂરી કરશે એવી શ્રદ્ધા અમને બેસે છે. પણ અમને અમારો ભરોસો નથી એટલે ઉતાવળ કરી છે.' આમ, સમયોચિત બ્રધરની સેવા પોંખાતી રહી છે. ૯૦ વર્ષની સફળતમ સફર કાજે સમગ્ર સમાજ અને ધર્મસભા સાથે 'દૂત' પરિવાર પણ બ્રધરને શુભેચ્છા પાઠવે છે. જીવેમ શરદ: શતમ ॥ ●

મ.શિ. સંત આજ્ઞા હાઈસ્કૂલ, નડિયાદ, તંત્રી 'ધર્મસેતુ', સહતંત્રી 'વિદ્યાર્થી સંપંદન', તંત્રીમંડળ સભ્ય 'દૂત'

અનુસંધાન પાન નં. ૨૯ પરથી ચાલુ...

એટલું જ નહિ કૂસારોહણ વખતે 'હે પિતા, આ લોકોને મારફ કર, પોતે શું કરે છે એનું એમને ભાન નથી.' આદેશ આપી પોતાના અનુયાયીઓને ક્ષમાધર્મ શીખવ્યો છે. પુનરુત્થાન પામ્યા પછી ઈસુએ ઘણાંને દર્શન આપ્યાં હતાં. તેમાંની એક મરિયમ પણ હતી. ૨૩તી મરિયમને ઈસુ નામ દઈ સંબોધન કરે છે અને હપવિશમાં તેના મુખેથી ઉદ્ગાર નીકળ્યો હતો 'રબુનિ !' અર્થાત્ ગુરુજી. સમગ્ર માનવજાતની પ્રતિનિધિરૂપ મરિયમ સજીવન થયેલા ઈસુને ગુરુજી તરીકે સ્વીકારે છે, એ જ પરંપરા પ્રેષિતો મારફતે વડાધર્મગુરુ સાથે આપણને પણ મળી છે. ઈસુગુરુ સમગ્ર માનવજાતને આજે પણ ધર્મસભા દ્વારા શુભસંદેશ આપે છે.

પોતાના મૃત્યુથી અંતેવાસીઓની શ્રદ્ધા વિચલિત ન થાય તે માટે 'દિવ્યરૂપ દર્શન' દ્વારા મહિમા પ્રગટ કરે છે. વિશેષમાં 'હું તમને અટૂલા નહિ મૂકું' આશ્વાસન આપીને પરમેશ્વર પિતા, પવિત્ર આત્મા મોકલી આપશે જે શિષ્યગણને-આપણને બધું સમજાવશે એવું વચન આપે છે. (યોહાન ૧૪:૧૫-૩૧) સ્વર્ગારોહણ પહેલાં ઈસુએ શિષ્યગણને દુનિયાના ખૂણે ખૂણે શુભસંદેશની ઘોષણા કરવા અંતિમ આદેશ (માથ્થી ૨૮:૧૬-૨૦) આપ્યો હતો અને 'દુનિયાના અંત સુધી તમારી સાથે છું' એવી હૈયાધારણ આપી હતી. માનવજીવનનાં તમામ પાસાં-ક્ષેત્ર અંગે ઈસુ ગુરુએ પોતાના શિષ્યોને શીખ આપી છે અને આજે પણ ઈસુ ગુરુ શ્રદ્ધાળુઓને માર્ગદર્શન આપી રહ્યા છે. ●

વલસાડમાં મકાન વેચવાનું છે

ત્રણ રૂમ કિચન (2 BHK) ફૂલ ફર્નિચર સાથે,
૨૪ કલાક પાણીની સગવડ, સેન્ટ જોસેફ સ્કૂલની પાસે
તથા મેસ્ટ્રો સ્કૂટર (૨૦૧૩)નું વેચવાનું છે.

મો. ૭૩૮૩૩ ૨૬૭૨૧

વેલાંકની માતાના દર્શન...પોટા રિટ્રીટ પ્રવાસ- કેરાલા... (ટ્રેન-લક્ઝરી બસ દ્વારા પ્રવાસ)

પ્રવાસ ફી : ૧૦,૦૦૦/- રૂ., સિનિયર સિટિંગલ : ૯૫૦૦/- રૂ.

પ્રવાસ તા. : ૦૭-૦૨-૨૦૨૦ થી ૨૩-૦૨-૨૦૨૦, દિવસ : ૧૬

આજે જ એડવાન્સ ફી : ૫૦૦૦/- રૂ.

ઓળખપત્ર આપી રીઝર્વેશન કરાવો. તા. ૦૯-૧૦-૨૦૧૯ સુધીમાં

એવાલાયક સ્થળો : ચેન્નાઈ-પોંડીચેરી-વેલાંકણી-૨ દિવસ-ઓરીયુર-મદુરાઈ-વાડીપટ્ટી-કન્યાકુમારી-સંત દેવસહાયમ, કેરાલા દર્શન : કોટ્ટયમ-સંત કુરીયાકુસ-વલ્લારપડમ-કોરેટ્ટી-હોલીલેન્ડ-માલ્યાતુર-કોડલગુર-પાલ્લયુર-ત્રિસૂર-પોટા આશ્રમ-પોટા રિટ્રીટ-પ દિવસ-ત્રિસૂર માર્કેટ.

કેરસ્ટ્રોટીક ગંધુ : હેમંતભાઈ માધવભાઈ મેડવાન,

પ્રવેશ ફી તથા ભોજન

વોટ્સએપ નં. : ૬૩૫૧૭ ૫૩૦૩૭, મો. ૯૪૨૭૬ ૩૫૮૯૫

વ્યવસ્થા પોતાના શીરે રહેશે

મકાન વેચવાનું છે

નડિયાદ મિશન રોડ વિસ્તારમાં 3 BHK સંપૂર્ણ હવા ઉજાસવાળું,
ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર હોલ, કિચન, બેડરૂમ એટેચ બાથરૂમ તથા ઉપરના
માળે બે બેડરૂમ એટેચ બાથરૂમ, સોસાયટીમાં RCC રોડ તથા
વરંડા સાથે POP વર્કવાળું મકાન.

સંપર્ક : ૯૯૧૩૩ ૫૩૩૭૦, ૮૧૨૮૬ ૯૯૫૪૨

એના ટ્રાવેલ્સ - આણંદ. દિવાળી વેકેશન પ્રવાસ

પ્રવાસ : ૧ તા. ૨૭-૧૦-૨૦૧૯ બપોરે ૧-૦૦ જયપુર, આગ્રા, દિલ્હી, મથુરા,
વૃંદાવન, હરિદ્વાર, ઋષિકેશ, મસુરી, લક્ષમણગુલા, રામગુલા, પુષ્કર.

ટિકિટ દર : રૂ. ૯૦૦૦/- પ્રવાસ દિવસ ૨ રહેવા-૧૧મ્યા સાથે હોટલ બુકીંગ

પ્રવાસ : ૨ તા. ૯-૧૧-૨૦૧૯ સાંજે ૮-૦૦ દિવ, જુનાગઢ, સાસણાગીર, સોમનાથ.

ટિકિટ દર : રૂ. ૧૮૦૦/- પ્રવાસ દિવસ ૨ રહેવા-૧૧મ્યા સાથે હોટલ બુકીંગ

રમણલાલ (દાવડાવાળા) 9925750395, 9913661787, 9727132397

MARRIAGE CERTIFICATE

ખાસ રોમન કેથલિક સમાજ માટે છે.

આણંદ, વડોદરા, નડિયાદ, અમદાવાદ

(૧) તમારું લગ્ન પ્રમાણપત્ર રજીસ્ટર કરાવો ગુજરાત સરકારમાં અને
મેળવો નોંધાયેલ સરકારી લગ્નપ્રમાણપત્ર.

(૨) મેળવો હવે પાસપોર્ટ (તમામ ફી સહિત) રૂ. ૧૮૦૦/-

JACOB CHRISTIAN : 73593 19101, 91570 49102

મકાન વેચવાનું છે

3 BHK, નવરંગ ટાઉનશીપ,
ગ્રીનલેન્ડ પાર્ક સોસાયટી પાસે,
મિશન રોડ, નડિયાદ

સંપર્ક : મો. ૯૪૨૭૧ ૦૯૮૯૮

શ્રદ્ધા સાથે સત્કર્મો

જોન ફિલિપ મેક્વાન (વડતાલ)

વર્ષો પહેલાં એક ગુરુએ પોતાના શિષ્યને પ્રશ્ન કર્યો, ‘અંધકાર ઓળંગી ગયો છે અને અજવાળું આવી પહોંચ્યું છે, એવું તમે ક્યારે કહી શકશો?’ એકે જવાબ આપ્યો ‘દૂરથી પણ આપણે પ્રાણીઓને ઓળખી શકીએ કે આ કૂતરો છે, પેલી બિલાડી છે ત્યારે.’ બીજાએ કહ્યું ‘ઝડપાન ઓળખી બતાવીએ કે ત્યાં આંબો છે, અહીં લીમડો છે ત્યારે.’ શિષ્યગણ એક પછી એક જવાબ આપતા ગયા, પણ ગુરુજી મૌન રહ્યા. આખરે જવાબ આપી સૌ થાકી ગયા. કોઈનો પણ જવાબ સાચો નથી એવી અકળામણે બધાને મૂઝવણમાં નાખી દીધા. આખરે એક શિષ્યએ હિંમત કરી ગુરુજીને સાચો જવાબ આપવા વિનંતી કરી. ગુરુજીએ મૌન તોડ્યું, ‘જ્યારે તમે કોઈ જરૂરિયાતમંદને ઓળખી શકો અને તેનું દુઃખ હળવું કરવા પ્રયાસ આદરો ત્યારે અંધકાર શમી જશે, અજવાળું પથરાશે.’ ગુરુજીનો જવાબ સાંભળી શિષ્યગણના ચહેરા વિસ્મય અને આનંદથી પ્રકાશી રહ્યા.

આ તો એક કાલ્પનિક વાર્તા હોઈ શકે. પણ કહેવાનો મતલબ કોઈપણ શિક્ષણ કે કેળવણીનો ફલિતાર્થ, શ્રદ્ધાને સહારે જરૂરિયાતમંદમાં પ્રભુને ઓળખવાની વાત છે. કેવળ પ્રભુશ્રદ્ધા જ આપણા કલ્યાણ માટે પર્યાપ્ત નથી. માનવજાતના ઈતિહાસમાં ઘણાં ઉદાહરણ મળી આવશે. જ્યાં પ્રભુ પરની આસ્થાને બળે જ માનવસેવા કરી હોય, એટલે જ આપણી ભાષામાં ‘જનસેવા એ જ પ્રભુસેવા’ એવું સરળ પણ ગૂઢ રહસ્ય વ્યક્ત થયું છે.

ઈસુએ પોતાના જાહેર જીવન દરમ્યાન જનસમુદાયને શ્રદ્ધા અને સન્માર્ગ-સત્કર્મનું શિક્ષણ આપ્યું હતું. ધર્મસંઘે આરંભથી આજદિન સુધી, શ્રદ્ધાળુઓનું સતત શ્રદ્ધા-ઘડતર કર્યું છે અને શ્રદ્ધાને કાર્યાન્વિત કરવા પ્રેરણા પણ આપી જ છે, તેમ છતાંયે સરળતા તરફ આકર્ષિત થવાની માનવ સહજ વૃત્તિને કારણે મોટાભાગનો વર્ગ કેવળ શ્રદ્ધાને બળે જ મુક્તિની આકાંક્ષા રાખે છે, શ્રદ્ધા બીજ છે, પણ તે અંકુરિત થતાં સત્કર્મનાં ફળ લચી પડે એટલું જ જરૂરી છે.

પરંતુ શું આત્માની મુક્તિ માટે માત્ર ‘શ્રદ્ધા’ એકલી જ પર્યાપ્ત છે? સત્કર્મો કરવાની કોઈ જરૂર નથી? હા, આવું કેટલાંકનું માનવું હતું. કેટલાક ખ્રિસ્તીઓ પણ આવું જ માને છે! યાકોબ પોતાના પત્ર (૨:૨૪) માં લખે છે, ‘એટલે તમે જુઓ છો કે, માણસ કાર્યોથી પુણ્યશાળી ઠરે છે, કેવળ શ્રદ્ધાથી નહીં.’ સંત યાકોબ શ્રદ્ધાને સાંકડા અર્થમાં પ્રયોજે છે, જેનો ભાવાર્થ થાય છે, પ્રગટ થયેલા સત્યનો બૌદ્ધિક સ્વીકાર અને એટલે જ તેમને લાગ્યું કે ‘શ્રદ્ધા’ સાથે કાર્યો ઉમેરવાં જોઈએ, માન્યતાને ફળીભૂત બનાવવા માટે કાર્યની આવશ્યકતા અનિવાર્ય ગણે છે. સંત પાઉલ પણ પરોક્ષ રીતે સંત યાકોબની આ વાતને સમર્થન આપે છે. ‘તે દિવસે ઈશ્વરનો અદલ ઈન્સાફ જાહેર થશે અને તે દરેકને તેનાં

કાર્યો અનુસાર બદલો આપશે.’ (રોમ ૧:૬) અહીં તેઓ શ્રદ્ધાને વિશાળ અર્થમાં પ્રયોજે છે. તેમના માટે શ્રદ્ધા એટલે મનથી તથા ઈચ્છાથી સંપૂર્ણપણે ઈશ્વરને શરણે થવું, જેમાં માન્યતા અને સત્કર્મો સમાવિષ્ટ થતાં હોય તો ઈશ્વરની કૃપાથી અને પ્રભુઈસુના પુણ્યોથી થયેલા ઉદ્ધાર માટે તે પર્યાપ્ત છે. સંત પાઉલ વધુમાં કહે છે કે આબ્રાહામને તો તેમની ઈશ્વર પ્રત્યેની અડગ શ્રદ્ધાને લીધે જ મહાન ત્યાગ આપવા માટે તેમજ સારાં કર્મો કરવા માટે પ્રેરણા સાંપડી હતી. ‘કોઈ માણસ શ્રદ્ધા છે એમ કહેતો હોય, પણ તેને અનુરૂપ કાર્યો ન કરતો હોય, તો એથી શો લાભ?’ એમ સંત યાકોબ(૨:૧૪) સ્પષ્ટપણે જણાવે છે.

દા.ત. જૂઓ (માથ્થી ૭:૨૧-૨૩નો સારાંશ) કોઈ વ્યક્તિ ચોવીસે કલાક પ્રભુ-પ્રભુ કરતો હોય અને દેખાડો કરવા તથા પોતાનો અહંમ પોષવા માટે પ્રત્યેક ધાર્મિક વિધિમાં અચૂક હાજરી આપતો હોય, વળી હું જ બીજા કરતા વધુ ધાર્મિક છું, તેવું બતાવતો હોય પણ સાથે સાથે તે પાડોશી સાથે દુરાચાર આચરતો હોય, રંજાડતો હોય, જાહેરમાં લોકો સમક્ષ દાન ધર્માદા કરતો હોય, તો આવી દાંભિક વૃત્તિ ધરાવનારા વ્યક્તિની શ્રદ્ધાથી એનું કેટલું ભલું થશે? તેનો કેટલો ઉદ્ધાર થશે? ટૂંકમાં પ્રેમભાવ અને શ્રદ્ધામય સત્કર્મો વિનાની શ્રદ્ધા માત્ર દંભ અને ભપકોજ બની રહે છે.

આપણી ધાર્મિક માન્યતા અને નિયમાનુસાર ખોટાં કર્મો કરવાં તે પાપ ગણાય છે અને તેના માટે પ્રાયશ્ચિત કરવું અતિ આવશ્યક બને છે. આ સંજોગોમાં સત્કર્મોની આવશ્યકતા વધી જાય છે. બલકે અનિવાર્ય છે. તેથી જ પરમેશ્વરની દસ આજ્ઞાઓ અને ધર્મસભાની પાંચ આજ્ઞાઓ આપણને શ્રદ્ધા સાથે સત્કર્મોનો આદેશ કરે છે. શ્રદ્ધામય કાર્યો એટલે પ્રેમ, આશા અને ઈશ્વરની આજ્ઞાઓનું પાલન. આ કાર્યો શ્રદ્ધાપૂર્વક પ્રભુ પ્રેમથી જ થવાં જોઈએ તેમજ આપણા પાડોશીના કલ્યાણ અર્થે થવાં જોઈએ, કારણ કે શ્રદ્ધા અને સત્કર્મો એકબીજા સાથે જોડાયેલાં છે.

અને ખાસ તો ‘પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્તે જ આપણને બધા જ પ્રકારના અધર્મથી મુક્ત કરવા અને આપણને શુદ્ધ કરી સત્કર્મોમાં ઉત્સાહી એવી એની પ્રજા બનાવવા માટે આપણી ખાતર પોતાની જાતને સમર્પિત કરી દીધી હતી.’ (તિતસ ૨:૧૪) માટે જ સારાં કાર્યો કરતાં આપણે થાકવું જોઈએ નહીં. કોઈ પણ વ્યક્તિ મુશ્કેલીમાં હોય તેને મદદરૂપ થવું જોઈએ અને છેલ્લે સંત પાઉલે (૧ તિમોથી ૬:૧૮) ભારપૂર્વક લોકોને ઉપદેશ આપવા જણાવ્યું હતું કે, ‘એ લોકોને કહેજે કે પરોપકારનાં કામો કરે, સત્કર્મોમાં સમૃદ્ધ થાય, આમ કરવાથી તેઓ ભવિષ્ય માટે સારી પૂંજી એકઠી કરી શકશે અને તે વડે તેઓ નવજીવનને પ્રાપ્ત કરી શકશે, જે સાચે સાચ જીવન છે.’ એ જ વાત આપણા માટે પણ યથાર્થ છે. ●

કિશોરમિત્ર સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૯

વહાલા કિશોરમિત્રો,

૫ સપ્ટેમ્બર એટલે શિક્ષકદિન. આપણું ઘડતર કરનાર ગુરુને યાદ કરવાનો દિવસ. **સપ્ટેમ્બરની પાંચમી તારીખે સમગ્ર દેશ 'શિક્ષક દિન' ઉજવે છે. 'કિશોરમિત્ર'નો આ અંક આપણા જીવન ઘડતરમાં માર્ગદર્શક બનેલ સહુ શિક્ષકોને આદરપૂર્વક સમર્પિત કરીએ છીએ.**

આપણા માટે પ્રભુ ઈસુથી મોટા કોઈ ગુરુ કે શિક્ષક હોય શકે નહિ. પ્રભુ ઈસુ પણ એક મહાન ગુરુજી હતા. તેઓ હંમેશાં તેમના શિષ્યો તથા બીજા સામાન્ય લોકોને આદર્શ જીવન જીવવાનું ભાથું પૂરું પાડતા. એક શિક્ષક-ગુરુ-માં હોવા જોઈતા બધા જ ગુણો પ્રભુ ઈસુમાં જોવા મળે છે. આદર્શ ગુરુનાં લક્ષણો વિશે વાત કરીએ.

ઈસુ એક અનોખા ગુરુ હતા. તેઓ હંમેશાં, સામાન્ય લોકો સમજી શકે એવી સાદી ભાષામાં ઉપદેશ આપતા. તેમનો ઉપદેશ ઘણી દૃષ્ટાંત કથાઓથી ભરપૂર રહેતો. એકદમ સરળ ઉદાહરણો આપી તેઓ લોકોને સમજાવતા.

ઈસુ આધિપત્ય સાથે પોતાનો ઉપદેશ આપતા. તેઓ ઈશ્વર પુત્ર છે અને તેથી જ તેમને આ અધિકાર મળેલ હતો. અધિકારપૂર્વક તેઓ આધિપત્ય સાથે પોતાની વાત રજૂ કરતા હતા.

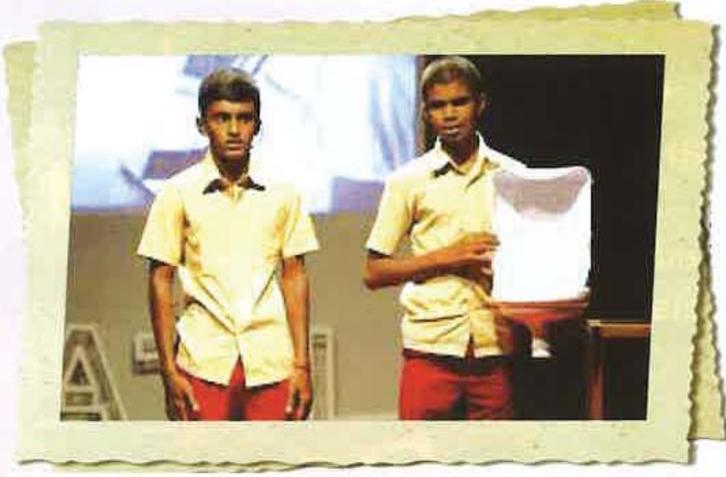
ઈસુ સમગ્ર માનવજાતના કલ્યાણ માટે આવ્યા હતા, તેથી કોઈ એક સમુદાય કે પછી સમાજના કોઈ એક જ વર્ગને શિક્ષિત કરવા કરતાં સમગ્ર માનવજાતના કલ્યાણની વાત કરતા. ઈઝરાયેલી પ્રજા સિવાય બીજા લોકોને પણ તેઓ યાદતા અને તેમને પણ બોધ આપતા. પોતાના શિષ્યોને પણ-બધી દિશામાં જઈ સહુ લોકોને શુભસંદેશ પહોંચાડવા તેમણે આદેશ આપ્યો હતો.

એક આદર્શ શિક્ષક હંમેશાં પોતાના શિષ્યોનું ભલું ઈચ્છે. જો વિદ્યાર્થી ખોટું કરે તો સાચા ગુરુ શિક્ષા પણ આપે. જેમ એક વખત જ્યારે મંદિરમાં લોકો વેપાર કરવા મંજૂર હતા તો ઈસુને ખૂબ ગુસ્સો આવ્યો. રસ્સાની ચાબુક બનાવી તેમણે બધા વેપારીઓને પ્રભુ મંદિરમાંથી બહાર કાઢી મૂક્યા હતા અને તેમના ગલ્લા ઉથલાવી પાડ્યા હતા.

આદર્શ ગુરુ હંમેશાં બીજાના પ્રત્યે કરુણા અને દયાભાવ રાખે. ઈસુ પણ જ્યારે જ્યારે કોઈ બીમાર, અપંગ, અંધ, બધિર કે વળગાડવાળી વ્યક્તિને જોતા તો તેમનું હૃદય અનુકંપાથી ભરાઈ આવતું. આવી વ્યક્તિની મુશ્કેલીઓ તેઓ સારી રીતે સમજતા અને તેમની મુશ્કેલીઓ દૂર કરતા.

ઈસુ એક મહાન ગુરુ

> વિદ્યાર્થીઓની અનોખી પહેલ

શાળા જીવન એટલે ગુરુ-શિષ્ય, શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી વચ્ચેનો અનોખો સંબંધ. વિદ્યાર્થી અને શિક્ષક જો સમાન રીતે વિચારે તો અનોખું પરિવર્તન લાવી શકે. તેજ તરવરાટ અને નવી વિચારસરણીથી વિચારતી યુવાપેઢીને તેની નવી પહેલને પ્રોત્સાહન આપનાર શિક્ષક મળી રહે તો સમાજમાં ચોક્કસ બદલાવ આવે. આવા જ એક પરિવર્તનશીલ પ્રયોગની વાત માંડીએ...

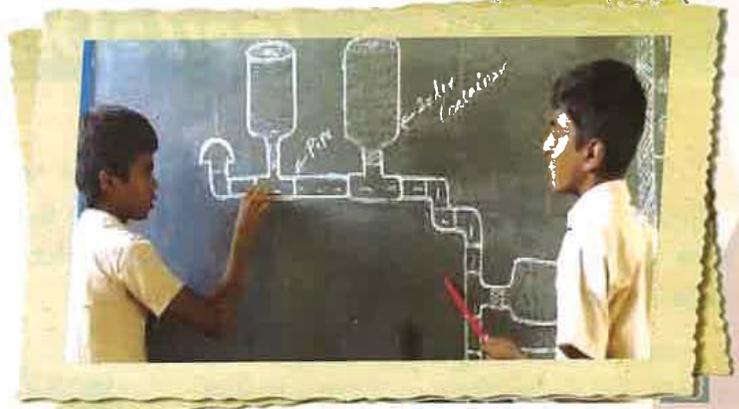
દક્ષિણ ભારતના તામિલનાડુ રાજ્યનું એક ગામ. ગામનું નામ કુરુમ્બપટ્ટી. ચેન્નાઈથી લગભગ સાડા ત્રણસો કિલોમીટર દૂર તિરુચિરાપલ્લી જિલ્લાનું આંતરિયાળ વિસ્તારનું છેવાડાનું ગામ. ગામમાં એક સરકારી શાળા. સગવડો નામે ખાસ કંઈ ના મળે. આ શાળામાં વિદ્યાર્થીઓને પેશાબ-પાણીની ઘણી તકલીફ પડતી હતી. શાળામાં મુતરડીની કોઈ સગવડ હતી નહિ. આથી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ શાળાની દીવાલ પાસે પેશાબ કરતા. આને લીધે ગંદકી પણ ફેલાતી. રોગચાળાનો સતત ભય પણ રહેતો. વધારામાં આ ગંદકીને લીધે વર્ગખંડમાં પુષ્કળ ગંધ ફેલાતી. ગંદકીથી ફેલાતી માંદગીને કારણે વિદ્યાર્થીઓ માંદા પડતા. આથી શાળામાં નિયમિત હાજરી પણ આપી શકતા નહિ. આને લીધે શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો, બધાં પરેશાન હતા.

મુતરડીની અગવડનો કોઈ હલ શોધી કાઢવા આ શાળાના પાંચ વિદ્યાર્થીઓએ કમર કસી. પાંચે પાંચ વિદ્યાર્થીઓ કિશોર અવસ્થાની ઉંમરના. બધાની ઉંમર લગભગ તેર વર્ષની.

મુતરડીની સમસ્યાનો ઉકેલ કુરુમ્બપટ્ટી શાળાના વિદ્યાર્થીઓને એક સ્પર્ધા દ્વારા પ્રાપ્ત થયો. વિશ્વ કક્ષાએ એક અનોખી સ્પર્ધાનું આયોજન થાય છે. સ્પર્ધાનું નામ - **'Design for change (DFC)'** પરિવર્તન માટેની પહેલ. આ સ્પર્ધામાં શાળાના બાળકો કોઈક નવો અનોખો વિચાર રજૂ કરે જે દ્વારા સમાજમાં કોઈક બદલાવ આવે. ૨૦૧૬ની આ સ્પર્ધામાં ભાગ લેવા સારું કુરુમ્બપટ્ટી શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ તેમની શાળાની મુતરડીની સમસ્યાનો હલ કાઢવા એક નવો જ આઈડિયા રજૂ કર્યો. આ સ્પર્ધામાં લગભગ ત્રીસ હજાર શાળાઓએ ભાગ લીધો હતો. કુરુમ્બપટ્ટી શાળાના તેર વર્ષના પાંચ વિદ્યાર્થીઓ-સુપિક પાંડિયન, સંતોષ, દયાનિધિ, રાહુલ અને પ્રભાકરન નામના આ પાંચેય વિદ્યાર્થીઓએ તેમની શાળામાં સ્વચ્છ સ્વાસ્થ્યપ્રદ પેશાબઘરનો વિચાર રજૂ કર્યો.

ગામડાની ગરીબ વિસ્તારની શાળામાં મોંઘાભાવના પેશાબઘરની તો કલ્પના પણ થઈ શકે તેમ નહતું. એકદમ ઓછા ખર્ચમાં કેવી રીતે

પેશાબખાનું બનાવી શકાય એ માટે પેલા પાંચે વિદ્યાર્થીઓએ મગજ દોડાવાનું શરૂ કર્યું. છોકરાઓના પેશાબઘરમાં હોય છે એવા કમોડની જગ્યાએ તેમણે પાણીના વીસ લિટરના પ્લાસ્ટિકના કેરબાનો ઉપયોગ કરવા વિચાર્યું. પાણીના આવા કેરબા સસ્તા ભાવે મળી રહે છે. સુપિક પાંડિયન નામના કિશોરના દિમાગમાં કેરબાનો ઉપયોગ પેશાબઘરમાં કરવાનો વિચાર આવ્યો. આ આઈડિયાને શાળાના વિજ્ઞાનના શિક્ષક કેશવન સરનો સહકાર અને પ્રોત્સાહન મળ્યું.

પ્લાસ્ટિકના પાણીના કેરબા ખરીદવામાં આવ્યા. તેને કાપીને કમોડ જેવા બનાવવામાં આવ્યા. સફેદ ઓઈલ પેઈન્ટથી રંગવામાં આવ્યા. તેને દીવાલ પર ખીલા વડે ફીટ કરી દેવામાં આવ્યા. નીચે પાઈપ બનાવી તેનો છેડો સીધો ગટરમાં આપવામાં આવ્યો. જેથી કેરબાનો પેશાબ સીધો ગટરમાં વહી જાય. કેરબા પણ અલગ અલગ ઊંચાઈ પ્રમાણે દીવાલ પર ફીટ કરવામાં આવ્યા જેથી જુદી જુદી ઊંચાઈના વર્ગ પ્રમાણેના વિદ્યાર્થીઓ આસાનીથી ઉપયોગ કરી શકે. પેશાબ ઘર તો તૈયાર થઈ ગયું. પરંતુ હજુ દુર્ગંધનો ઉકેલ બાકી હતો.

પેલા પાંચ વિદ્યાર્થીઓએ ખેતરમાં ટપક સિંચાઈ પદ્ધતિમાં કામ લાગતી પ્લાસ્ટિકની પાતળી પાઈપો આ કમોડની ઉપર લગાવી દીધી. ટપક પદ્ધતિ પ્રમાણે શાળાના સમય દરમિયાન ટપક ટપક પાણી પડતું રહે જેથી દુર્ગંધ પણ ના રહે !!! જે પેશાબઘર બનાવવા હજારો રૂપિયા ખર્ચવા પડે તેની સામે આ શાળાનું પેશાબઘર ફક્ત રૂપિયા છસોમાં તૈયાર થઈ ગયું.

કુરુમ્બપટ્ટી સરકારી શાળાનો આ પ્રોજેક્ટ બીજી શાળાઓએ પણ અપનાવ્યો. પેલા પાંચ વિદ્યાર્થીઓ બીજી શાળામાં જઈ તેમના પ્રોજેક્ટની માહિતી આપવા લાગ્યા. 'Design for change (DFC) પરિવર્તન માટેની પહેલ સ્પર્ધામાં આ પ્રોજેક્ટને રૂપિયા પચાસ હજારનું ઈનામ એનાયત કરવામાં આવ્યું !!!

વિચારશીલ વિદ્યાર્થીઓના એક નાનકડા આઈડિયાને તેમના શિક્ષકોએ પૂરાં પાડેલ પ્રોત્સાહને કેવું સુંદર પરિવર્તન આણ્યું કહેવાય.

નુસ્ખા - સુખી થવાના

- રીતભાત સુધારો અને અચૂક તરક્કીનો આસ્વાદ માણો.
- તમે જ્યારે કોઈ ધાર્મિક, સામાજિક કે રાજકીય અધિકારીને મળો ત્યારે અવશ્ય ઊભા થાવ અને યોગ્ય સંબોધનથી માન આપો. તેમની હાજરીમાં બેસી ન જાવ, સિવાય કે તમને કહેવામાં આવે. તેઓ જે કહે તે ધ્યાનથી સાંભળો અને તમને કંઈ પૂછે ત્યારે વિવેકપૂર્ણ ધીમા સ્વરે ઉત્તર આપો.
- જાહેર પ્રસંગ કે ઉજવણી વેળા સુઘડ અને પ્રસંગ યોગ્ય કપડાં પહેરવાં.
- નાટક કે નૃત્ય પ્રસંગે ખુશી ઉપજાવનાર તાળી દ્વારા અભિવાદન કરવું. વધારે પડતી તાળીઓ કે ચીસો યોગ્ય ન ગણાય.
- હોલમાં ચાલુ કાર્યક્રમ વખતે બહાર જવાનું થાય તો બીજાને અડચણરૂપ થયા વિના, ધીમેથી બહાર જાવ.
- સ્ટેજ પરથી વક્તવ્ય અપાતું હોય ત્યારે, તમારા મિત્રો સાથે વાતો કરવી, વક્તવ્ય વિશે જોશથી અભિપ્રાય આપવો, મોબાઈલ પર વાતો કરવી અયોગ્ય ગણાય. આનાથી બીજાનું સ્વમાન ઘવાય છે.
- જમણવારમાં ભાગ લો ત્યારે બધાંની સાથે લાઈનબંધ ભોજન લો. જરૂર પૂરતું જ પ્લેટમાં લો. અણનો બગાડ ન કરો. સંયમથી ધીમેથી જમો. ચાલુ જમણવારમાં વિક્ષેપ પડે એવી ચર્ચા, વાદવિવાદ કે વાટાઘાટ ન કરો. અકરાંતિયા બની અતિશય ખાતા નહિ, તેનાથી તબિયત બગડે છે.
- મુસાફરી દરમિયાન સહપ્રવાસીઓને અગવડ પડે તેવું કશું ન કરો. જગ્યા માટે ઝઘડો ન કરો. સ્વાર્થી બની વધુ જગ્યા ન રોકો. અજાણી વ્યક્તિ ખાવા-પીવા આપે તો ન લેવું. પ્રવાસમાંના સાથી લોકો પ્રત્યે આદરપૂર્વકનું સંયમિત વર્તન દાખવો. પોતાના ઘરમાં બેઠા હો તે રીતે ગાવું, ગીતો વગાડવાં કે બોલવા પર અંકુશ રાખો.
- જાહેરમાં બીજા લોકોના સિવાજે, ધર્મ કે માન્યતાઓની ટીકા-ટીપ્પણી ન કરો. બીજાઓની જમવાની, બોલવાની, વર્તવાની ટેવો અને તેમના પહેરવેશને સમભાવપૂર્વક સ્વીકારી લો.
- આપણે સૌ ભાઈ-ભાઈ છીએ એ સ્વીકારી અન્યોને મદદરૂપ બનવા સદા તૈયાર રહો. બીજાની મુશ્કેલી પ્રત્યે સહાનુભૂતિ રાખો. સહિષ્ણુ બનશો તો જરૂર સુખી થશો.

સૌજન્ય : 'નુસ્ખા-સુખી થવાના' - શ્રી જયંત ડાભી (નિવૃત્ત શિક્ષક)

શિક્ષકને કદી નમાલો ગણતા નહીં...

હું એક શિક્ષક છું,
શિક્ષકને કદી નમાલો ગણતા નહિ...

હું સમાજનું હૃદય ધબકતું, સ્થાનને મારા હણતા નહિ
મેં કલાકો ગળાં ઢઈડીને વર્ગખંડમાં કાઢ્યા છે.
મેં કળીઓને ફૂલ બનાવી બાગ બાગ મહેકાવ્યા છે
મેં વાવી છે શિસ્ત-સભ્યતા, હવે આ મોસમ લણતા નહિ
હું એક શિક્ષક છું, શિક્ષકને કદી નમાલો ગણતા નહિ...

આદર્શોના ઈંધણ નાંખી મેં સંસ્કારો રાંધ્યા છે,
ડોક્ટર, વકીલ કે ઈન્સ્પેક્ટર, મેં પાયેથી બાંધ્યા છે,
હું પાયાનો પથ્થર, કોઈ જૂઠ ઈમારત ચણતા નહિ
હું એક શિક્ષક છું, શિક્ષકને કદી નમાલો ગણતા નહિ...

ખાણમાં નાંખી હાથ અને મેં કંઈક હીરાઓ ઝળકાવ્યા,
ને શબ્દનો સેવક થઈ સાક્ષારતાના નેજા ફરકાવ્યા,
અને 'તમે શું આપ્યું?' પૂછો મા, જખમને ખણતા નહિ
હું એક શિક્ષક છું, શિક્ષકને નમાલો ગણતા નહિ...

હા, હું હક્કથી-વટથી કહું છું, સમજ મારો ઋણી છે
અને વેતન લઈને વતન સાચવ્યું, તો એ વાત પણ સૂણી છે
આદર ન આપો તો માફી, બાકી આરોપો પણ ઘડતા નહિ
હું એક શિક્ષક છું, શિક્ષકને કદી નમાલો ગણતા નહિ...

સૌજન્ય : હાસ્ય કલાકાર અને પ્રસિદ્ધ કવિ શ્રી સાંઈરામ દવે

સંપાદક : રાજેશ ક્રિશ્ચિયન

(M) 94265 84028

Email : rajesh.christian@yahoo.co.in

બાળકની ઉદારતા

'હમણાં જ એક પત્ર અને એક બક્ષિસ, એક ઈટાલિયન છોકરા તરફથી મને મળ્યાં, જેણે તાજેતરમાં જ પ્રથમ ખ્રિસ્તપ્રસાદ અંગીકાર કર્યો હતો. આ પત્રમાં તેણે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે, 'પ્રથમ ખ્રિસ્તપ્રસાદ અંગીકાર પહેલાં જ તેણે પોતાનાં માબાપ આગળ નવું સૂટ ન ખરીદવા કે વિશેષ ઉજવણી ન કરવા વિનંતી કરી હતી. વિશેષમાં પોતાનાં સગાંવહાલાંને પણ કોઈપણ ભેટ, પોતાને ન આપવા આગ્રહ કર્યો હતો. પણ આ પ્રસંગે બચત અને મળેલાં નાણાં મધર થેરેસાને ભેટ આપવા નિર્ણય કર્યો હતો.'

એક બાળકની ઉદારતાનું આથી વિશેષ બીજું કોઈ ઉદાહરણ હોય ખરું ! છોકરાએ માબાપ વગરનાં બાળકોનો વિચાર કરીને જ આ નિર્ણય કર્યો હશે.

સૌજન્ય : 'મધર થેરેસા : નિજ શબ્દોમાં'

(Mother Teresa In Her Own Words)

ચિંતન પુષ્પ

'પ્રથમ શિક્ષક અને સ્કૂલને
ક્યારેય ન ભૂલશો.'

- વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ

ડોબું

ઈન્દુ રાવ

દેહી વાત

આ શાએ રાત્રે સૂતી વખતે મનોમન નક્કી કરી રાખ્યું તું કે કાલે સવારે ઘરકામથી પરવારીને એની બાળપણની સખી વર્ષાને મળવા જવું અને એની પાસે ત્રણ-ચાર કલાક બેસીને બાળપણની વાતો સંભારી-સંભારીને, બધી સખીઓને જ્યાં હોય ત્યાંથી નિમંત્રણ આપીને એક દિવસ પોતાના ઘેર ભેગી કરવી. જીવનમાં ફરીથી બધાંને વર્ષા સાથે મળાયું કે ન મળાયું ! પરંતુ મોડી રાતથી શરૂ થયેલ વરસાદ એકધારો વરસી રહ્યો હતો, જે અટકવાનું નામ જ લેતો નહોતો. આશાએ મન મનાવ્યે રાખ્યું કે કાંઈ નહીં, વર્ષા હજુ ચાર અઠવાડિયાં રોકાવાની છે ને, એટલે એને જ હવે મારે ઘેર જમવાનું આમંત્રણ આપી દઈશ, પછીની વાત પછી. ઉદાસીન મને આશા ઘરકામ કરતી રહી. ઘરકામથી પરવાર્યા પછી વર્ષાને ફોન કરવા જતી ત્યાં પુત્રવધૂ હિમાનીએ ટકોર કરી, ‘મમ્મી, શું નવરાં પડી ગયાં ? હવે કોની જોડે ગામ-ગપાટા કરશો ?’ ગમ મારીને આશાએ જવાબ વાળ્યો, ‘દીકરા, મેં તને કહ્યું નહોતું કે, મારી બાળપણની બહેનપણી વર્ષા દસ વર્ષ પછી યુ.એસ.એ.થી થોડા સમય માટે આવી છે, તે એને આપણે ઘેર આવવાનું આમંત્રણ તો આપું ને ?!’

‘હા...હા... આપોને ! જેને બોલાવવાં હોય એ બધાંને અહીં એકઠાં કરો. આમેય આ ઘરને તમે ઘરમશાળા જ બનાવી રાખ્યું છે ને !’ આશાને વળતો જવાબ આપવાનું જશ્યું નહીં. ચૂપચાપ કબાટમાંથી જૂનું આલબમ કાઢી, ચશ્માં ચઢાવીને જૂનાં સંસ્મરણો તાજાં કરવા બેઠી. વર્ષા સાથેનો ફોટો જોઈ એની આંખોમાં આંસુ આવી ગયાં. સાચે જ વર્ષા એને પોતાની સગી બહેનો કરતાંય અત્યંત વહાલી હતી. માને પેટ ચાર દીકરીઓ, એમાં એ સૌથી મોટી ! સ્કૂલે જતાં પહેલાં માને ઘરકામમાં મદદ કરવાની, એટલે જ્યારે વર્ષા બહારથી બૂમ પાડે ત્યારે એણે બિચારીને કામ પડતું મૂકીને સ્કૂલે જવા દોડવું પડે. ત્યાં તો ઘરમાંથી દાદીની બૂમ સંભળાય, ‘એય આસલી ! તું, છ ડોબા જેવી ! તે નહારે જઈને શાં ધોળકાં ધોળસો ? આંચ ઘરમાં રહી તારી માને મદદ કર. ન એ નવરી પડીન પથરીઓ જણ્યા કરે. તમારી ઉપાધિઓ વહોરવા અમ મા-દીયરો બેઠાં છીએન !’

વર્ષા એને કહેતી ‘આશી, તારી દાદી બહુ જબરાં છે પણ તું એમનું જરાય સાંભળતી નહીં. તું એમને ખૂબ ભણીને દેખાડી દેજે એક દિવસ.’

આજે ઉગેલી ઉદાસીન સવારે ફરીથી આશાના મનને ગમગીન બનાવી દીધું. દાદીના કવેણોમાંનું એક કવેણ એના માથામાં સણકા નાંખી રહ્યું તું : ‘છ સાવ ડોબી જેવી ! કાંચ ગતાગમ પડ નહીં ન નેહારમાં ભટકવા જવું છ !’ દાદીના મોઢામાંથી નીકળતો ‘ડોબી’ શબ્દ એના મનમાં આજસુધી ઘર કરી ગયો તો.

આલબમમાં માનો ફોટો જોઈને આશાને વધારે રડવું આવી ગયું. ‘બિચારી મારી મા !’ બે-બે વર્ષને અંતરે જન્મેલી અમે ચાર બહેનો ! દાદીની બોલીમાં ‘ચાર પથરા’ ! અમને ઉછેરવામાં પડેલી અતિ મુશ્કેલીઓ. મા ફરિયાદ પણ કોને કરે ? પિયરમાં કોઈ બચ્યું નહોતું જેને એ પોતાના મનનું દુઃખ સંભળાવી શકે. બિચારી મનમાં ને મનમાં હિજરાતી રહેતી. બાપુ હતા પૂરા માવડિયા ! સદા દાદીના પડપે ઊભા રહે. મા એમનાથી ફફડી-ફફડીને જીવે. જાણે એની કૂંખે ચાર છોકરીઓ જન્મી એ માટે એ પોતે મોટી ગુનેગાર હોય તેમ ! એમાંય બાપુ જ્યારે-જ્યારે દારૂ પીને લથડિયાં ખાતાં આવે ત્યારે મા સાથે અમારુંય આવી બને. બાપુ અને દાદીના મોઢામાંથી નીકળતી ગંદી ગંદી ગાળોનો વરસાદ અને બાપુની મા પર થતી મારપીટ. આ બધું જોઈને અમે ચારેય બહેનો ઘરના એક ખૂણામાં ભરાઈ જતી. અમે રડી પણ નહોતી શકતી. એમાંય મારી નાનકડી બહેન જોરથી રડી ઊઠે તો તો ખલાસ ! મારે બાપુનો માર ખાવા તૈયાર રહેવાનું ! કેટલી બધી બાપુની ધાક, બાપ રે ! આશાએ બે હાથે માથું દબાવી દીધું. એણે માના ફોટા પર હાથ ફેરવી, ફોટાને ચુંબન કર્યું. આજે ભૂતકાળ જીવંત થઈ ઊઠ્યો હતો.

બાપુ ઘરમાં ના હોય તો કેવું સારું એવું મારી માની સમેત અમે ચારે બહેનો ઝંખતા હતાં. તો ય બાપુની ગેરહાજરીમાં અમારી મા અમને શાંતિથી સમજાવતી રહેતી. તે ભણેલી નહોતી. અભણ હતી પરંતુ એ ભણતરની કીમત સમજતી હતી. એના મોઢે ગાંધી બાપુ અને કસ્તૂરબાનું નામ વારંવાર આવતું હતું. એ વારંવાર કહેતી ‘આપણા ગાંધીબાપુ આખું જીવન સ્વરાજની સાથે સાક્ષરતા લઈ આવવા મથતા રહ્યા, તો ય મારા જેવી સ્ત્રીઓનાં કરમ ફૂટેલાં કે અમે ગમાર જેવાં અભણ જ રહ્યાં પણ તમે ચારેય ખૂબ ભણી ગણીને તમારા બાપુનું નામ રોશન કરજો. તમારા બાપુ ભલે ગુસ્સો કરે પણ એમના હૃદયમાં તમારા માટે ખૂબ પ્રેમ છે.’ ત્યારે મને મારી મા પર ખૂબ ગુસ્સો આવતો તો. મારી માની લાચારી હું સમજતી હતી.

આલબમનાં પાનાં ફરતાં જતાં હતાં તેમ આશાના સ્મૃતિપટનાં પાનાં ઊઘડતાં ઉકલતાં જતાં હતાં. અમે મોટાં થતાં ગયાં. ભણતાં ગયાં અને ઘરનું કંકાસિયું વાતાવરણ કોઠે પડી ગયું હતું. દાદી જીવ્યાં ત્યાં સુધી વહુએ દીકરો ન જણ્યો એનો અફસોસ કરી માને કોસતાં રહ્યાં. બાપુને મા-દીકરીઓ વિરુદ્ધ ચડાવતાં રહ્યાં. એમ બાપુ રોજેરોજ દારૂ પીને ધમાલ કરતા, એ ય શરીરે ઘસાતા રહ્યા. જીવનની બાજી પલટાઈ. દાદી પૌત્રની ઝંખનામાં અવસાન પામ્યાં ને ત્યાં હજી એમના મૃત્યુને વર્ષેય પૂરું ન થયું ને માએ ભાઈને જન્મ આપ્યો. બાપુએ એ જ દિવસે દારૂ ન પીવાનું (વચન) લીધું પરંતુ મારી માને પ્રભુએ જાણે કપરી કસોટીમાંથી પાર ઊતારવા જ જીવન આપ્યું હોય તેમ ભાઈ દોઢ વર્ષનો હતો ને

અનુસંધાન પાન નં. ૩૯ ઉપર જુઓ...

શિક્ષણ : એક વિચાર સેતુ

ફેમીદાબેન

‘આપણે તો આકાશ ખેડવું છે, આ તારાઓ સરખા નથી વવાયા.’

‘શિક્ષણ એટલે પોતીકો પ્રકાશ પામવાની પ્રયોગશાળા !’ શિક્ષણ-શિક્ષણ શીખવાની પ્રક્રિયા. જે. કૃષ્ણમૂર્તિના મતે, ‘એક શિક્ષણથી બીજી શિક્ષણ સુધી જાગૃત સફર એટલે શિક્ષણ.’ ગાંધીજી કહે છે કે, ‘વિદ્યાર્થીનું ખરું પાઠ્યપુસ્તક તેનો શિક્ષક છે. શિક્ષણ એ શિક્ષકનો ધર્મ ગણાવો જોઈએ. તમામ અઘરી બાબતોને સહેલી બનાવે તે શિક્ષક.’

શિક્ષણ એ વ્યાપક સમાજ વ્યવસ્થાનો ભાગ છે. તેને માત્ર વર્ગખંડની અને શિક્ષણની પ્રક્રિયાના સાંકડા પરિપ્રેક્ષ્યમાં જોવાને બદલે વ્યાપક સમાજ કેવો છે, તેના સંદર્ભમાં જોવું જોઈએ. ગુજરાત, ઔદ્યોગિક વિકાસ અને મૂડી રોકાણમાં ભારતનાં પ્રથમ ત્રણ રાજ્યોમાં રહ્યું છે; જ્યારે શિક્ષણમાં દેશનાં અન્ય રાજ્યોમાં તે દસમા ક્રમાંકે અને બાલિકાશિક્ષણમાં ઓગણીસમાં ક્રમે રહ્યું છે; જ્યારે કેરળ સમગ્ર દેશમાં શિક્ષણક્ષેત્રે પ્રથમ ક્રમે છે.

નોંધનીય છે કે, ગુજરાતમાં શાળાકીય શિક્ષણમાં માળખાકીય સવલતો અન્ય રાજ્યો કરતાં ઘણી સારી છે અને છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં ઘણો સુધારો જોવા મળ્યો છે. ૯૯.૪ ટકા શાળામાં વીજળી અને ૭૦.૭ ટકા શાળાઓમાં કોમ્પ્યુટર લેબ છે. ગુજરાત સરકારે ૨૦૦૯થી શાળાકીય શિક્ષણની ગુણવત્તાની સમીક્ષા કરવા ગુણોત્સવની શરૂઆત કરી અને શાળાઓને એ, બી, સી અને ડી ગ્રેડમાં વહેંચી યોગ્ય પગલાં લેવાની યોજના પણ અમલમાં મૂકી. જાન્યુઆરી ૨૦૧૭માં ગુજરાત સરકારે જાહેર કર્યું કે, રાજ્યમાં હવે કોઈ ‘ડી’ ગ્રેડની સ્કૂલ નથી. એટલે કે, રાજ્યની બધી જ શાળામાં શિક્ષણની ગુણવત્તાનું પ્રમાણ સુધર્યું છે પરંતુ ‘અસર’ (Annual Status of Education Report-ASER)નો ૨૦૧૮નો અહેવાલ જુદું ચિત્ર રજૂ કરે છે.

આ અહેવાલ પ્રમાણે સરકારી શાળામાં પાયામાં ધોરણમાં ભણતાં ૪૬.૩ ટકા અને આઠમા ધોરણના ૨૬.૭ ટકા વિદ્યાર્થીઓ બીજા ધોરણનું ગુજરાતીનું પાઠ્યપુસ્તક વાંચી શકતા નથી ! પાયામાં ધોરણના ૭૯.૯ ટકા અને આઠમાં ધોરણના ૬૪.૪ ટકા વિદ્યાર્થીઓ સાદા ભાગાકાર કરી શકતા નથી ! ભારતનાં ૨૭ રાજ્યોમાં ગુજરાતનું સ્થાન ૨૪મું અને ૧૯મું છે. અત્રે નોંધવું રહ્યું કે, ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં પ્રાથમિક શાળામાં વર્ષ ૨૦૧૮માં સરેરાશ ૧૫ ટકા વિદ્યાર્થીઓએ જ ખાનગી શાળામાં પ્રવેશ લીધો હતો. એટલે કે આ આંકડા રાજ્યનાં ગ્રામ્ય વિસ્તારનાં ૮૫ ટકા વિદ્યાર્થીઓનું ચિત્ર રજૂ કરે છે. કેન્દ્ર સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલયના ૨૦૧૭ના અહેવાલ પ્રમાણે ગણિત અને અંગ્રેજીમાં વિદ્યાર્થીઓના દેખાવમાં ગુજરાતનો ક્રમાંક અનુક્રમે ૨૧ અને ૨૭ મો હતો.

આટલા પ્રાસ્તાવિક પછી મારે ધ્યાન દોરવું છે, ધોરણ દસની બોર્ડની પરીક્ષામાં નિષ્ફળ થઈ અભ્યાસ છોડી દેનારા વિદ્યાર્થીઓની! તેમના અંધકારમય ભવિષ્યની, તેમના ક્યડાતા જીવનની, છીનવાઈ જતાં કૌવતની ! આ સંદર્ભમાં કવિનો શબ્દ સૂર સાચો જ છે.

‘ઘબકી રહેલ માણસો અમને ગમ્યાં નથી.

પથ્થર બનાવી પૂતળાંઓ ખોડીએ છીએ.’

સરકાર હોય, શિક્ષણબોર્ડ હોય, શિક્ષણશાસ્ત્રી હોય, સમાજ હોય, જ્ઞાતિની સંસ્થાઓ હોય કે ધાર્મિક સંસ્થાઓ હોય, આ તમામની નજર સફળ વિદ્યાર્થીઓ ઉપર જ રહેતી હોય છે. શિક્ષણ સંસ્થાઓ કે આપણે શિક્ષકો સફળ વિદ્યાર્થીઓનું ગૌરવ કરતાં થાકતા નથી. તેવા વિદ્યાર્થીઓના સન્માન સમારંભો આપણી શોભામાં વધારો કરે છે. સમાચારપત્રો પણ સોનામાં સુગંધરૂપ કાર્ય કરે છે પરંતુ ધોરણ દસ કે બારમાં નાપાસ થયેલા અને નાપાસ થયા બાદ અભ્યાસ છોડી દેનારા વિદ્યાર્થીઓનું કોઈ ઘણીધોરી હોતું નથી. તેઓને તરછોડી દેવામાં આવ્યા હોય તેવું લાગી રહ્યું છે. દર વર્ષે સરેરાશ ચાર થી પાંચ લાખ વિદ્યાર્થીઓ તેઓનો અભ્યાસ અધવચ્ચે છોડી જાય છે. તેઓની કારકિર્દી સાથે શું થયું ? શું તેઓ અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં મજૂરી કરવા માટે જોડાયા ? શું તેઓમાંના કેટલાક અસામાજિક પ્રવૃત્તિઓમાં જોડાયા ? આ તમામ પ્રશ્નો આજ સુધી અનુત્તર રહ્યાં છે, જેનો જવાબ આપણી પાસે પણ કંગાળિયતભર્યો છે.

છેલ્લાં પાંચ વર્ષનું વિશ્લેષણ કરીએ તો ધોરણ દસમાં ૨૧,૮૦,૦૬૫, ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ ૧,૦૫,૭૦૭ અને ધો. ૧૨ સામાન્ય પ્રવાહમાં ૭,૯૩,૬૩૦ એટલે કે કુલ ૩૦,૭૯,૪૦૨ વિદ્યાર્થીઓ છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં નાપાસ થયા અને આગળનો અભ્યાસ છોડી દીધો છે ! તાજેતરના ૨૦૧૯ના ધોરણ દસના પરિણામમાં ૮,૨૮,૯૪૪ પૈકી ૨,૭૭,૯૨૧ વિદ્યાર્થીઓ નાપાસ થયા છે. આ તમામ આંકડાકીય માહિતી એવું સૂચવે છે કે, છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી પ્રત્યેક વર્ષે ધોરણ ૧૦, ૧૨ના લગભગ છ લાખ વિદ્યાર્થીઓ પોતાનો આગળનો અભ્યાસ છોડી રહ્યા છે. ગુજરાતના શાળાકીય શિક્ષણ માટે આ બહુ ચિંતાનો વિષય છે.

ખરેખર નાપાસ થનાર વિદ્યાર્થીઓની પરિણામની ગુણવત્તા પરિણામ પુસ્તિકાના પાનાઓમાં બંધ કરી રાખવામાં આવે છે. આપણે શિક્ષક તરીકે તેમનો વિચાર નહિવત્ કરીએ છીએ. શું આપણે આ ઉપેક્ષિત બંધ પાનાઓને સહેજ ખોલીને જોવાનું ઔદાર્ય દાખવવું જોઈએ ? શિક્ષક તરીકેના દીર્ઘ અનુભવે મને પ્રશ્ન થાય છે. સરકારી નીતિ-રીતિ, આપણી સ્થિતિ, વિદ્યાર્થી શિક્ષણ વચ્ચેના અંતરાયોથી હું સજાગ છું ! છતાં પ્રત્યેક શિક્ષકના મન:પ્રદેશમાં ક્યાંક નાનો ભીનો વિચાર છે જ !

ચિંતા છે, ચર્ચા છે. ધો. ૧ થી ૮ માં 'નો ડિટેન્શનની' નીતિથી વાલી નિષ્ક્રિય બની તેમનાં બાળકોના અભ્યાસમાં ગંભીરતા દર્શાવતાં નથી. વાલીઓ જાણતા જ હોય છે કે તેમનું સંતાન ધોરણ આઠ સુધી તો આરામથી નીકળી જશે, જેની અસર તેમના ધો. ૯-૧૦ ના અભ્યાસ પર થાય છે અને વિદ્યાર્થી ફેંકાઈ જાય છે. ધો. ૯, ૧૦ ના વિદ્યાર્થીઓમાં પણ આપઘાતનું પ્રમાણ વધ્યું છે ! વાલીજગૃતિ એક મોટો પ્રશ્ન છે જ. શાળામાં પૂરતા શિક્ષકોનો અભાવ, ગ્રામ્ય વિસ્તારના વિદ્યાર્થીઓની તકલીફો. વિવિધ સરકારી-શાળાકીય-સંસ્થાકીય કાર્યક્રમોની ઊત્તરડ, સતત પરીક્ષા અને પરિણામલક્ષી વાતાવરણ, શિક્ષકના જોમ અને જુસ્સાને નિરાશા ભણી ધકેલે છે છતાંય અહીં હું ગૌરવાન્વિત વિચારોનો સેતુ વધુ મજબૂત કરવા ધારું છું - કવિ રાજેન્દ્ર શાહની પંક્તિ સાથે

‘આપણી કને હોય તે બધું હોડમાં મૂકી દઈ,
હાર કે જીત વધાવીએ આપણ એકબીજાનાં થઈ.’

‘નિષ્ફળતા જ સફળતાની સીડી છે,’ જેવા વિચારોને હૃદયસ્થ કરી આ નિષ્ફળ વિદ્યાર્થીઓના પારસગુરુ જેવા ઘણા નિવૃત્ત અને પ્રવૃત્ત શિક્ષકો અને શિક્ષક દંપતીઓને તેમના ઔદાર્યપૂર્ણ, નિઃસ્વાર્થ શિક્ષકકર્મને બિરદાવતા મન-હૃદય ભાવવિભોર બની જાય છે, વંદે છે. દૂર કચ્છના રણમાં અગરિયાનાં બાળકોને નિઃશુલ્ક ભણાવતાં શિક્ષક દંપતી, ક્યાંક સ્લમવિસ્તારમાં ધો. ૧૦ ના નિષ્ફળ વિદ્યાર્થીઓને રાત્રે ભણાવતા અમદાવાદના યુવાન શિક્ષકમિત્રો, ધો. ૧૦-૧૨ના વિદ્યાર્થીઓ માટે વિનામૂલ્યે વર્ગ ચલાવતા અંતરિયાળ પંચમહાલના નિવૃત્ત શિક્ષક, દાહોદના આદિવાસી વિદ્યાર્થીઓને પ્રાથમિક શિક્ષણ આપી ઉચ્ચશિક્ષણગામી વધારતા શાળાના શિક્ષકો, વધારાનો સમય તેમના માટે નિઃશુલ્ક ફાળવે છે. આવા અસંખ્ય શિક્ષકો પોતાના શિક્ષણ કાર્ય સાથે અથવા નિવૃત્તિ પછી પણ પોતાનું સર્વસ્વ અર્પી, પંડને નીચોવીને, આ કર્મને પોતાનું જીવનધ્યેય બનાવી, પ્રત્યેક આગિયાને પોતીકા પ્રકાશથી શણગારવાનું ઉમદા ગુરુકર્મ હાલ કરી જ રહ્યા છે. સરકાર તેની નોંધ લેવામાં અસમર્થ નીવડી છે. હા કોઈકવાર શિક્ષકદિને સમાચારપત્રના કોઈક ખૂણે તેમનું કર્મ ચમકી રહે છે. તેમનું જીવનસૂત્ર નીચેની પંક્તિ સાર્થક કરે છે. તેઓ કોઈ માન કે એવોર્ડના મોહતાજ નથી.

‘કોઈ ક્યાં સુધી તમારા ઘરને અજવાળે,
દરેકનો પોતીકો પ્રકાશ હોવો જોઈએ.’

પોતાનું સર્વસ્વ, પોતાની કુનેહ, શિક્ષક તરીકેની પોતાની ગરિમાના ઉત્તરદાયિત્વથી આવા નિષ્ફળ-અસહાય વિદ્યાર્થીઓના મસીહા - સફળદાતા શિક્ષકોને શિક્ષકદિને હૃદયના શત્ શત્ વંદન !

અંતે એક ચિનગારી... ચીન દેશના તત્વચિંતક કન્ફ્યુશ્યસના આશ્રમમાં અનેક છાત્રો અભ્યાસ કરવા આવતા. આશ્રમ છોડીને જતી વખતે તેઓ ગુરુને એક અંતિમ પ્રશ્ન પૂછતા, જેનું યથોચિત સમાધાન ગુરુ કરી આપે; એવી ત્યાંની પરંપરા હતી. એક વિદ્યાર્થી ખૂબ હોંશિયાર અને ચપળ હતો. તેણે ગુરુને ગૂંચવવાનું નક્કી કર્યું. અંતિમ પ્રશ્ન પૂછવા જતી વખતે તેણે એક પક્ષીને પોતાના બે હાથની વચ્ચે પકડ્યું, તેનો પ્રશ્ન હતો, ‘મારા હાથમાંનું પક્ષી જીવતું છે કે મરેલું છે ?’

સંભવિત બન્ને જવાબો ખોટા પડવાની શક્યતા એણે પોતાના હાથમાં રાખી. ગુરુ સમજી ગયા કે, જો હું પક્ષીને જીવતું કહીશ તો એ દબાવીને મારી નાખશે અને જો મરેલું કહીશ તો હાથ ખુલ્લા કરીને ઉડાડી મૂકશે.

ગુરુ પણ આખરે ગુરુ જ હતા. એમણે બહુ માર્મિક જવાબ આપ્યો. તેમણે કહ્યું કે, તારા પ્રશ્નનો જવાબ તારા હાથમાં છે. (અર્થાત્ તું ધારીશ તો પક્ષી જીવતું રહેશે, તું ધારીશ તો મરી જશે.) ઉપરોક્ત કથા ખૂબ જ માર્મિક તેમજ સૂચક છે. કન્ફ્યુશ્યસે આપેલો જવાબ સાર્વત્રિક તેમજ સનાતન છે. આપણને મૂંઝવતા બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપણા હાથમાં જ છે...●

મ. શિક્ષિકા, સેન્ટ ગ્રેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ, ગામડી-આણંદ.

સંદર્ભ : ‘ગુજરાત શાળાકીય શિક્ષણનો એક્ષર’ - જયેશ શાહ, લેન્સી લોબો

અનુસંધાન પાન નં. ૩૩ પરથી ચાલુ...

બાપુ અમને સૌને નોંધારા છોડીને પરલોક પહોંચી ગયા. આલબમમાં ભાઈના લગ્ન વખતનો આખા કુટુંબનો ફોટો જોઈ આશાના હાથ થંભી ગયા. સુખી પરિવાર સાથેનો માનો આ છેલ્લો ફોટો હતો. બાપુના અવસાન બાદ માની સાથે પોતે પણ કેટલી બધી મહેનત કરી હતી તે બધું આશાને યાદ આવી ગયું. ફરી એને વહાલી વર્ષા યાદ આવી ગઈ. જેણે એમના દુઃખના સમયમાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો હતો. એ વર્ષાનું ઋણ ચૂકવવા એ તત્પર બની હતી. આ એ વર્ષા જેણે એના મોટા ઘરની ઓસરીમાં નાનાં નાનાં બાળકો એકઠાં કરી મને ભણાવવાનું કામ સોંપ્યું હતું. જેમાંથી હું થોડી આવક ઊભી કરી માને મદદ કરી શકતી હતી. વળી એના પપ્પાના આર્થિક ટેકાથી હું કોલેજ પૂરી કરી શકી અને એમની ઓળખાણથી નોકરીએ લાગી શકી હતી.

મારી માએ બાપુનું દરજી કામ ચાલુ રાખ્યું. આસપાસના લોકોનાં કપડાં સીવીને ઘર ચલાવતી અને અમને ભણવા માટે પ્રોત્સાહન આપતી રહેતી હતી. એ હંમેશા કહેતી, ‘સારું ભણીને પગભર થશો તો કોઈની આગળ ક્યારેય હાથ લાંબો નહીં કરવો પડે.’ એ એનું સ્વપ્ન અમે ચારેય બહેનો અને ભાઈએ પૂરું પાડ્યું. ખેર ! મારી મા અમારા સહુના સુખમાં ભાગીદાર થવા વધુ ન જીવી શકી. આશાએ પોતાનું ડૂસકું મનમાં સમાવી રાખ્યું. હિમાનીની વાતનો ડંખ હજુ પીડા આપી રહ્યો હતો. આજકાલની આવેલીને મારી સખીની કિંમત શેં સમજાય ? દીકરા હિતેશને મેં બધી વાત કહી છે પણ એનું વહુ આગળ શું વળે ?

ત્યાં હિમાનીના ઊંચા સ્વરે આશા વાસ્તવિકતાની ધરતી પર આવી પડી. હિમાની એના દીકરા હંમેશને જે હજી કે.જી.માં ભણતો હતો, એને એબીસીડી શિખવાડવા ધમપછાડા કરતી બોલી રહી હતી, ‘ડોબા, તું ય તારી દાદી જેવો ડોબો જ છે. કશી ગતાગમ પડતી નથી.’

નાનકડા હંમેશે નિર્દોષપણે સવાલ કર્યો, ‘મમા, ડોબો એટલે શું ?’ હિમાની ગુસ્સામાં બોલી ‘જા, જઈને તારી દાદીને પૂછ !’ આ સાંભળી આશાથી દબાવીને રાખેલું ધીમું ડૂસકું નંખાઈ ગયું. પરંતુ હંમેશના જવાબથી આશા અવાચક રહી ગઈ.

‘મમા, દાદી તારી જેવી એંગરી નથી રહેતી. She loves me.’●

‘દૂત’તંત્રીમંડળ સભ્ય, લેખિકા અને નિવૃત્ત આચાર્યા, અમદાવાદ

પરીક્ષણ

રાજેશ ચૌહાણ-આણંદ

ટૂંકી વાર્તા

પોતાને અતિપ્રિય એવી પત્તાલાલ પટેલની નવલકથા ‘મળેલા જીવ’નું ‘પ્રથમ સંગ્રાથ’ પ્રકરણ અશેષે વાંચવાનું પૂરું કર્યું. આંખોમાં ઊંઘ ઘેરાતાં બુકમાર્ક મૂકી પુસ્તક બંધ કર્યું. આદતવશ સ્માર્ટફોનમાં તેણે વોટ્સએપ જોવાનું શરૂ કર્યું. એ જ ‘ગુડ નાઈટ’, ‘હેવ અ સ્વીટ ડ્રીમ’, ‘જય ઈસુ’ જેવા મેસેજોને કંટાળાથી ડિલીટ કર્યાં, જેના વિશે જાણવાની ઈન્તેજારી હતી તે લીઝાનું એકાઉન્ટ ખોલ્યું પણ નવો કોઈ મેસેજ જોવા ન મળતાં નિરાશા અનુભવી. લીઝાનું ‘સ્ટેટસ’ ચેક કર્યું. તેમાં ‘I love my India, finally, for the first time, I have come to my lovely motherland’ વાંચવા મળતાં અશેષને આનંદ થયો. તેણે પણ પોતાનું ‘ડીપી’ ચેન્જ કર્યું, ‘Tomorrow will be the best day of my life.’

સ્માર્ટફોન બંધ કરી ટૂંકી પ્રાર્થના કરી તે પથારીમાં પડ્યો. ‘મળેલા જીવ’નાં પ્રેમી પાત્રો કાનજી અને જીવીના પ્રથમ સંગ્રાથની માફક તેનો અને લીઝાનો પ્રથમ પરિચય તેની નજર સામે ખડો થયો. જી ના, તેમનો આ પ્રથમ સંગ્રાથ રૂબરૂમાં ન’તો થયો, પણ ફેસબુક દ્વારા થયો હતો. ફેસબુકમાં ચાલતા ‘ગ્લોબલ પાધરિયા’ ગૃપનો અશેષ સક્રિય સભ્ય હતો. અવારનવાર તે આ ગૃપમાં પોતાના વિચારો વ્યક્ત કરતો. એકવાર તેણે ‘વતનનો સાદ’ એ શીર્ષકથી ‘પોસ્ટ’ મૂકી હતી, જેમાં પોતાના વતનથી દૂર વિદેશમાં વસતા લોકોની વતન માટેની ઝંખનાનું અદ્ભુત નિરૂપણ તેણે કરેલ હતું. આ ‘પોસ્ટ’ ને મળેલ અસંખ્ય ‘લાઈક્સ’ અને ઢગલાબંધ ‘કોમેન્ટ્સ’ની વચ્ચે એક ‘કોમેન્ટ્સ’થી તેનું ધ્યાન આકર્ષિત થયેલ, જે કેનેડામાં રહેતી લીઝા નામની કોઈ યુવતીની હતી. જેમાં લખવામાં આવ્યું હતું, ‘કાશ, મને મારા વહાલા વતનમાં કાયમ માટે રહેવા મળે તો!’ આ ‘કોમેન્ટ’ના ‘રીપ્લાય’ પછી ‘પ્રતિરીપ્લાય’ થતાં-થતાં તેનો અને લીઝાનો ‘ફેસબુક’ પર સંપર્ક વધવા માંડ્યો. ફોન નંબરની આપ લે થતાં ‘વોટ્સએપ’ પર બંનેની મુલાકાત થવા લાગી અને તે અને લીઝા બંને ક્યારે એકબીજાની નજીક ખેંચાયાં તેની ખબરે ય ના પડી.

કેનેડાના વડાપ્રધાન જસ્ટીન ટ્રુડોની સપરિવાર ભારતની મુલાકાતના કલરફૂલ સ્વીટ શાઈનીંગ ઈન્ડિયન ડ્રેસમાં સ્માઈલ મઢ્યા વિવિધ ફોટાઓ જોઈને લીઝાની ભારતમાં જ લગ્ન કરી સ્થાયી થઈ જવાની ઈચ્છાને વેગ મળ્યો. લગ્નના દુલ્હા-દુલ્હનના પરિધાન એવી ઝાકમઝોળ શેરવાની-સાડીમાં સજ્જ ટૂંકો દંપતીને જોઈ તેણે આ પરિવેશમાં પોતાને અને અશેષને કલ્પી પણ જોયાં. અને આમ, ‘ફેસબુક’થી થયેલ મૈત્રી સંબંધ હવે લગ્નના પવિત્ર બંધનમાં બંધાવા જઈ રહ્યો હતો.

લીઝાનાં મમ્મીપપ્પા મૂળ તો આણંદનાં પણ વર્ષો પહેલાં લીઝા નાની હતી ત્યારથી જ તેને લઈને કેનેડામાં સેટલ થઈ ગયાં હતાં. પરદેશમાં રહીને પણ તેમણે વતનની મહેંક જાળવી રાખી હતી.

લીઝાને માતૃભાષા શીખવી હતી, એટલે જ તો તેમણે અશેષ-લીઝાના આ સંબંધને સહર્ષ સ્વીકારી લીધો હતો. તેને આગળ ધપાવવા માટે તેઓ લીઝાને લઈ સ્વદેશ આવી ગયા હતાં. અને આ રવિવારે ‘ફેસબુક’ના જે ‘ગ્લોબલ પાધરિયા’ગૃપ થકી અશેષ-લીઝાના પ્રેમની શરૂઆત થઈ હતી તે ગૃપના એડમિન કમલભાઈના ઘરે મુલાકાત ગોઠવાઈ હતી.

વિચારોમાં ખોવાયેલાં અશેષને ક્યારે ઊંઘ આવી ગઈ તેની ખબરે ય ના પડી. બીજા દિવસે તે વહેલો ઊઠી ગયો. પ્રાતઃકર્મ પરવારી તૈયાર થઈ મમ્મી-પપ્પાના આશીર્વાદ લઈ તેના જીજાજી સાથે તે કમલભાઈના ઘરે આવ્યો. દીવાનખંડમાં કમલભાઈની સાથે લીઝાનાં મમ્મી-પપ્પા બેઠાં હતાં.

ઔપચારિક વાતચીતમાં જ લીઝાના પપ્પાએ સવાલ કર્યો, ‘અશેષ, મારી લીઝાને તમે કેટલું ચાહો છો ? તેનું બરાબર ધ્યાન રાખશોને ? જીવનની કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં તેને છોડી તો નહીં દો ને ?’

અશેષે તરત જ ઉત્તર વાળ્યો, ‘લીઝાને હું મારા જીવ કરતાંયે વધુ ચાહું છું પછી છોડી દેવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો નહિ થાય.’

ત્યાં સુધીમાં કમલભાઈનાં પત્ની સંગીતાબેન ચા-નાસ્તો મૂકી ગયાં. સામાન્ય રીતે તો કન્યા જ આ કામ કરતી હોય છે પણ આજે લીઝાને બદલે સંગીતાબેને આ કામ કર્યું તેથી અને લીઝાના પપ્પાએ પૂછેલા સવાલોથી અશેષ અને તેના જીજાજીની કુતુહલતા વધવા લાગી. ચા-નાસ્તાને પૂર્ણ કર્યા બાદ અશેષના જીજાજી બોલ્યા, ‘અમારા અશેષને તો જોઈ લીધો. હવે તમારી લીઝાના દર્શન તો કરાવો.’

લીઝાનાં મમ્મીએ લીઝાના નામની બૂમ પાડી. અશેષના અંતરમાં આનંદની હેલી ઉમડવા લાગી. ‘હાશ ! જેને જોવા માટે મારી આંખો તરસતી હતી તેને હવે મનભરીને જોવાશે.’ તેની નજર બેડરૂમના બારણા તરફ ગઈ. તે દશ્ય જોઈ તેણે ઊંડો આઘાત અનુભવ્યો. આંખો મીંચાઈ ગઈ. ‘ઓ ભગવાન, આ છોકરી સાથે હું લગ્ન કરવા તૈયાર થઈ ગયો છું !!!’ તે રૂમમાંથી સંગીતાબેન એક વ્હીલચેર ધકેલી આવી રહ્યાં હતાં. પગ ઢંકાઈ જાય ત્યાં સુધીનો ગાઉન પહેરી એક અત્યંત સ્વરૂપવાન યુવતી વ્હીલચેરમાં બિરાજી હતી.

‘આ અમારી લીઝા.’ લીઝાનાં મમ્મીએ તે યુવતીની ઓળખ આપતાં જણાવ્યું.

અશેષથી નિરાશ વદને તેના જીજાજી તરફ જોવાઈ ગયું.

‘અમારી લીઝાને બાળપણમાં પેરાલીસીસનો એટેક આવ્યો હતો અને તેમાં તેણે બંને પગ ગુમાવ્યા છે. તે ચાલી શકતી નથી. ખરેખર આ વાત લીઝાએ તમને પહેલાં જ જણાવી દેવી જોઈતી હતી.’ લીઝાના પપ્પાએ ઘટસ્ફોટ કરતાં કહ્યું.

ત્યાં જ રૂપાની ઘંટડી રણકતી હોય તેવો મંજૂલ સ્વર જે અશેષે ઘણીવાર ફોન પર સાંભળ્યો હતો તે સંભળાયો. ‘અશેષ, હું તમારી સામે બેઠી છું. ફોન પરથી તમારી પ્રેમસભર વાતો સાંભળી ને મને થતું હતું કે ભગવાને તમને જ મારાં માટે બનાવ્યા છે. હું તમને ગુમાવવા માંગતી ન હતી. એટલે જ મારી આ લક્ષ્મણસ્ત પગની વાત મેં તમને જણાવી ન હતી. મને વિશ્વાસ છે કે કોઈપણ હાલતમાં તમે મને સ્વીકારશો જ. એટલે મોટી આશા સાથે હું આવી છું. પણ મારી આ હાલત જોઈ કોઈપણ નિર્ણય લેવા તમે સ્વતંત્ર છો. તમે જે કોઈ નિર્ણય કરશો એ મને મંજૂર રહેશે. હું વધારે કંઈ કહીને તમને ઈમોશનલ બ્લેકમેલ કરવા નથી માંગતી. ભલે આપણે લગ્નના પવિત્ર બંધનમાં બંધાઈ ના શકીએ પણ એક સાચા મિત્ર તરીકે આપણો સંબંધ ચાલુ રાખશો તો એ પણ મારા માટે ઘણું છે.’

લીજાને વ્હીલચેરમાં જોઈને જ અશેષની આંખો આગળ અંધારું છવાઈ ગયું. લીજાના લક્ષ્મણસ્ત પગની વાત સાંભળીને અશેષની જાણે જીભ જ લકવાઈ ગઈ. તેનાં મોઢામાંથી શબ્દો જ આથમી ગયા. કેટકેટલાં અરમાનો તેણે જોયા હતાં ! લગ્ન બાદ હનીમૂન માટે ફલાણી જગ્યાએ જઈશું ને ઢીંકણી જગ્યાએ ફરીશું. લીજાના આવવાથી મારી માનું ઘરકામ છૂટી જશે. આખા ઘરના કામનો ભાર લીજા ઊઠાવી લેશે. પણ આ તો જિંદગીભર તેનો બોજો અમારે ઢસેડવાનો ! તેનું ધ્યાન અમારે રાખવાનું ! લક્ષ્મણસ્ત લીજા સાથે લગ્ન એટલે જીવનભરની મુશ્કેલી.

અશેષે વિચારવા માટે થોડો સમય માંગ્યો. લથડતા પગે ઊભો થઈ તે બીજા રૂમમાં આવ્યો. કમલભાઈને તેની પાછળ પાછળ આવેલા જોઈ તેણે લગભગ ચીસ પાડીને તેમને રોક્યા, ‘ના, કમલભાઈ, આ મારા આખા જીવનનો સવાલ છે. મારે કોઈ સલાહની જરૂર નથી. મને એકાંતમાં થોડો સમય ગાળવા દો.’

કમલભાઈના ગયા પછી તેણે આંખો બંધ કરી. લીજા અને તેની ઓળખાણ થયા બાદના સોશ્યલ મીડિયા પર અને સેલફોન પરની વાતચીતના તમામ પ્રસંગો તેની નજર સામે દેખાવા લાગ્યા. લીજા વીડિયો કોલિંગ કરવાનું શા માટે ટાળતી હતી તેનું સાચું કારણ તેને સમજાઈ ગયું. એકવાર તેણે ‘ફેસબુક’ પર એક પોસ્ટમાં કેટલીક પંક્તિઓ મૂકી હતી તે તેને યાદ આવી,

‘માથાની તુંબડીમાં લાખ-લાખ મોતી,
લ્યા, પણ હૈયાની કોટડી ખાલી,
અભાગિયા, હૈયાની ચૈંથરી ઠાલી.’

અને આ અંગે લીજાએ પૂછતાં તેણે સમજાવ્યું હતું કે, ‘માણસ મોટાભાગે બુદ્ધિથી, મગજથી નિર્ણય લે છે પણ જો તે હૈયાથી, દિલનો અવાજ સાંભળી નિર્ણય કરે તો શ્રેષ્ઠ નિર્ણય કહેવાય.’ આ પંક્તિઓ તેણે ‘મળેલા જીવ’ નવલકથામાંથી ટાંકી હતી. તેના કહેવાથી લીજાએ પણ આ નવલકથા મેળવી વાંચી હતી. ‘મળેલા જીવ’નો કાનજી જીવીને અઢળક ચાહતો હતો પણ સંજોગોવશાત તેઓ લગ્ન કરી શક્યાં ન હતાં. બીજા સાથે લગ્ન કરી દુઃખોના ડુંગરમાં ડૂબી ગયેલી જીવી વિધવા થયા બાદ ગાંડી બની જાય છે. જેનું એક સમયનું જાજરમાન

રૂપ કુરૂપ થઈ જાય છે. ત્યારે કાનજી એક સાચા પ્રેમીનો પરિચય આપી માંચકાંગલી, હાડપિંજર જેવી થઈ ગયેલી, પાગલ જીવીને અપનાવી લે છે. તે યાદ કરી લીજાએ અશેષને પૂછ્યું હતું કે, ‘અશેષ, ધારો કે, આપણા લગ્ન બાદ મને કંઈ થઈ જાય, હું અપંગ બની જાઉં તો મને છોડી તો નહિ દોને?’ ત્યારે તેણે લીજાને વચન આપ્યું હતું કે, ‘લીજા, મારો પ્રેમ સાચો છે, જીવનભરનો છે, તકલાદી નથી, ક્ષણિક નથી. જીવનના કોઈપણ તબક્કે, કોઈપણ સંજોગોમાં કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં હું તને નહિ ત્યજું.’

અને અહીં તો લગ્ન પહેલાં જ આ પરિસ્થિતિ ઊભી થયેલ નિહાળી તે ગડમથલમાં પડી ગયો. સંસાર સાગરની શરૂઆતમાં જ તેની જીવનનૈયા ડોલવા લાગી હતી. તેનું મગજ બહેર મારી ગયું. કોઈ નિર્ણય પર તે આવી ના શક્યો. જીવનમાં જ્યારે જ્યારે આવા સંજોગો ઊભા થાય ત્યારે તે પ્રાર્થનાનો સહારો લેતો હતો. પ્રભુની યોજના જાણવાનો તે પ્રયત્ન કરતો. ત્યારબાદ કોઈ નિર્ણય પર આવતો. આજે પણ તેણે પ્રાર્થનાનો સહારો લેવાનું નક્કી કર્યું. તેણે રૂમમાં આવેલ વેદી આગળ મૂકેલ બાઈબલ હાથમાં લીધું. કોઈપણ પાન ઉઘાડી તે પાન પરના વચનો વાંચવાની તેની હંમેશની ટેવ પ્રમાણે બાઈબલ ખોલ્યું. કરિંથના ધર્મસંઘ પરના સંત પાઉલના પહેલાં પત્રના તેરમા અધ્યાયની પંક્તિઓ તેની નજરે ચઢી. તેણે વાંચવાનું શરૂ કર્યું.

‘પ્રેમ સહિષ્ણુ હોય છે. મૃદુ હોય છે. પ્રેમ સ્વાર્થ શોધતો નથી કે ચિડાતો નથી. પ્રેમ સૌને સહી લે છે. સૌમાં વિશ્વાસ રાખે છે. સૌને વિશે આશા સેવે છે. કદી ધીરજ હારતો નથી. પ્રેમનો કદી અંત આવતો નથી. શ્રદ્ધા, આશા અને પ્રેમ એ ત્રણેય અમર છે પણ એ બધામાં પ્રેમ સૌથી શ્રેષ્ઠ છે.’

બાઈબલ બંધ કરી આંખો બંધ કરી આ વચનો પર તે વિચારવા લાગ્યો. આ વચનો જાણે તેને કશું કહી રહ્યાં હોય તેવો અહેસાસ થયો. ‘ના, મેં લીજાને સાચો પ્રેમ કર્યો છે. મારા પર કેટકેટલી આશાઓ રાખી તે ભારત આવી છે. ભગવાન જે કાંઈ કરે છે તે સારા માટે જ કરે છે. ભગવાનની પણ આ જ મરજી હશે. કદાચ લીજાએ લગ્ન બાદ અકસ્માતમાં પગ ગુમાવ્યા હોત તો હું તેને છોડી શકત ખરો ? તે લક્ષ્મણસ્ત હોય તો શું થઈ ગયું ? પ્રભુએ મારી પાંસળીમાંથી જ તેનું સર્જન મારા માટે કર્યું છે. હું તેને અપનાવીશ.’

મક્કમ નિર્ણય કરી, હાથ-મોં ધોઈ સ્વસ્થ થઈ પ્રકુલિત ચહેરે તે ડ્રોઈંગ રૂમમાં આવ્યો. બધાની નજર તેના તરફ મંડાયેલી હતી. તેનાં જીજીજીએ તેને કહ્યું પણ ખરું, ‘અશેષ, તારાથી કોઈ નિર્ણય ના લેવાતો હોય તો વાંધો નહિ, આપણે ઘેર જઈને પછી જણાવીશું.’

‘ના, મેં નિર્ણય કરી લીધો છે.’ અશેષ બોલવા લાગ્યો. ‘હું લીજાને ખરા દિલથી ચાહું છું. સુખમાં કે દુઃખમાં ક્યારેય હું તેને નહિ તરછોડું. જીવનભર તેને સાથ આપીશ. હું તેના પગ બનીશ. હું આ લગ્ન કરવા રાજી છું.’

...અને એકદમ લીજા વ્હીલચેરમાંથી ઊભી થઈને દોટ મૂકી અશેષને બાઝી પડી. તેના પ્રેમભર્યા આલિંગનથી અશેષ હરખાઈ ઊઠ્યો. ●

સેવામાં અવરોધ અને ઉપાય

✍ ફાધર સીરિલ ડાયસ

‘આ મારા ભાઈઓમાંના અદનામાં અદના માટે જે કંઈ કર્યું છે, તે મારે માટે જ કર્યું છે.’ (માથ્થી ૨૫:૪૦) ઈસુનાં આ વચનને જીવનમાં સૂત્રવિધાન તરીકે સ્વીકારી ઘણા ખ્રિસ્તીઓ વ્યક્તિગત કે મંડળી બનાવી સામાન્ય પ્રજાજનની સેવામાં જીવન ગાળે છે, તે અભિનંદનને પાત્ર છે. મારા મતે તેઓ નિરાશ થયેલા લોકોના જીવનમાં આશાનો દીપ પ્રગટાવી રહ્યા છે. તેઓ પ્રભુએ સોંપેલું કાર્ય કરી રહ્યા છે, બીજા અર્થમાં તેઓ પ્રભુના મુખે સાંભળવા માગે છે : ‘આવો મારા પિતાના આશીર્વાદ તમારા પર ઉતર્યા છે ! સૃષ્ટિના પ્રારંભથી તમારે માટે તૈયાર કરેલું રાજ્ય ભોગવો !’ (માથ્થી ૨૫:૩૪). તેઓ પોતાના માટે શાશ્વત જીવન માટે જગ્યા તૈયાર કરી રહ્યા છે. પોતાના ધર્મપરાયણ જીવન દ્વારા તે બીજા કેટલાકના જીવનમાં આત્મમંથન માટે અવકાશ ઊભો કરે છે.

પ્રભુએ જીવન આપ્યું છે તે કેવળ આપણા માટે જ નહીં પણ બીજા ખાતર જીવવામાં જીવન સફળ અને સાર્થક છે તેવો દાખલો બેસાડી બીજાની ઊંઘ હરામ કરી રહ્યા છે ! બહારના લોકો ઉપરાંત પોતાનાં પરિવારજનોને પણ જીવનનું ઉત્કૃષ્ટ મૂલ્ય શબ્દો વિના તેઓ સમજાવી જાય છે.

‘બોંતેર શિષ્યોની રવાનગી’(લૂક ૧૦:૧-૧૨) વેળાએ ઈસુ તેમને ઈશ્વરના રાજ્યની ઘોષણા માટે આદેશ કરે છે. એ જ આજ્ઞા સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા લેનાર પ્રત્યેક શ્રદ્ધાળુ માટે પણ છે જ. એટલે ઈશ્વરની ઈચ્છાનુસાર શુભસંદેશની ઘોષણા કરવાની સૌની ફરજ બને છે. આજ્ઞાપાલનમાં-સેવામાં સમર્પણ મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. સમર્પણ એટલે કોઈપણ ધ્યેય કે હેતુ પૂરો કરવા માટે પોતાનો સમય, શક્તિ, નાણાં, સુખ અને જાતનો ત્યાગ કરવો. આ હેતુ પૂરો પાડવા આડે આવતી મુશ્કેલીઓ એટલે અવરોધ. કોઈપણ કાર્ય સિદ્ધ કરવા માટે સમર્પણ અનિવાર્ય છે. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા પાસ કરવી, ઊંચા હોદ્દાવાળી કે પ્રતિષ્ઠિત નોકરી મેળવવા કે ઉજ્જવળ કારકિર્દી બનાવવા, નવી શોધ કરવા કે ઉમદા હેતુસર સાહસ કરવા-બધે જ સમર્પણ આવશ્યક છે. તેની સમાંતર અવરોધ પણ એટલા જ રહેવાના અને તેમને સમર્પણ થકી જ ઓગાળી શકાય એમ છે.

માનવજાતની સાથી કે યર્થાથ સેવા કરવી એ પણ એક સાહસ છે, જે સંપૂર્ણ સમર્પણ માગે છે. જેમ અન્ય સાહસમાં અવરોધ છે તેમ સેવાકાર્યમાં પણ અવરોધ હોઈ શકે છે. અને આ અવરોધ હોવા જ જોઈએ, નહીં તો સાહસ શાનું ? જો આ સાહસ ના હોત તો બધા જ સેવાકાર્યમાં જોતરાયેલા હોત ! સંપૂર્ણ સમર્પિત વ્યક્તિને સેવાકાર્યની આડે આવતા અવરોધ તો ખરેખર પડકારો છે અને પડકારો તો ઝીલવા જ પડે ! પડકાર છે એટલે જ સમર્પણની અનિવાર્યતા છે. ઉદાહરણ તરીકે બાબા આમ્ટે, મધર થેરેસા, મિશનરીઓ અને ઘણા બધા જેમણે પડકારો સામે સમર્પણની ઢાલ ધરી, જીવનધ્યેય સાકાર કર્યો હતો.

‘હિંદ છોડો ચળવળ’ના સેનાની બાબા આમ્ટે (૧૮૧૪-૨૦૦૮) એ ગાંધીવિચાર તો અપનાવ્યો હતો. તદુપરાંત તત્કાલીન જમાનામાં રક્તપિત્તના દર્દીઓની દુર્દશાથી તેમનું દિલ દ્રવી ઊઠ્યું. ‘રક્તપિત્ત ખૂબ જ ચેપી રોગી છે’ એવી માન્યતાનું ખંડન કરતાં તેમણે રક્તપિત્તિયા, અશક્ત અને ગરીબી રેખા નીચે જીવતા વંચિતવર્ગ માટે ત્રણ આશ્રમ શરૂ કર્યા, જ્યાં તેમની નિ:શુલ્ક સારવાર કરવામાં આવતી અને તેમના પુન: વસવાટની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવતી. ૧૫ ઓગસ્ટ ૧૯૪૮ માં તેમણે એક ઝાડ નીચે ‘આનંદ વન’ હોસ્પિટલનો આરંભ કર્યો હતો અને ત્યારબાદ એક પછી એક સેવાકાર્યમાં વધારો કરતા ગયા.

લગ્ન પછી તેમનાં પત્ની-સાધનાતાઈ, દીકરાઓ-વિકાસ અને પ્રકાશ, પુત્રવધૂઓ ભારતી અને મંદાકિની અને હવે તેમનાં પૌત્રો પણ આ સેવાયજ્ઞમાં જોડાયા છે. તેઓ શાળા, દવાખાનું, અનાથાશ્રમ, અંધ-બધિર વિદ્યાર્થીઓ માટે શાળા વગેરેનું સારું સંચાલન કરે છે. આ બધાના મૂળમાં બાબા આમ્ટે અને તેમનાં પરિવારજનોની સમર્પણભાવના જ પડેલી છે, જેમાં ઘણા વિધ્નો પછી પણ ઓટ આવી નથી.

અવરોધને કારણે જો સેવાકાર્યમાં ઉણપ આવે, મંદ પડે, અટકી જાય તો એનો અર્થ એટલો જ થાય છે કે સમર્પણનો અભાવ છે; અથવા સમર્પણ સંપૂર્ણ નથી. સેવાકાર્યમાં ઝંપલાવ્યું હોય તેમણે પોતાની જાતને પ્રશ્ન કરવો જોઈએ, ‘શું મારું સમર્પણ સંપૂર્ણ છે ? આંશિક છે ? દેખાડો છે ? સેવા સંગઠનમાં મારું જોડાવું ‘ટાઈમ પાસ’ છે ?’ કોઈપણ મંડળમાં જોડાયેલાનું સમર્પણ મોટાભાગે ‘પાર્ટ ટાઈમ’-આંશિક હોય છે. સેવાર્થે, સમર્પણને હું કયો અગ્રિમતાક્રમ આપું છું, તે ગંભીરપણે ચકાસવું. મારું સમર્પણ ૧. પોતા માટે, ૨. પોતાની પત્ની અને બાળકો માટે, ૩. નોકરી કે વ્યવસાય માટે, ૪. મિત્રો માટે, ૫. સમય પસાર કરવા માટે, ૬. જરૂરિયાતમંદ લોકો માટે. જેવી આપણી પ્રાથમિકતા-અગ્રિમતા તેવું સેવા પ્રત્યેનું આપણું વલણ અને સમજણ.

સમર્પણ સંપૂર્ણ હોય ત્યાં સેવા કરવી એક તક છે. પડકારોનો સામનો તો સહજ આપોઆપ થાય કારણ જ્યારે સમર્પણ સંપૂર્ણ હોય ત્યારે અઢળક સમય, શક્તિ, નાણાં, ચિંતન અને સમજણ સ્વયંભૂ ઉદ્ભવે છે, વિકસે છે. સહનશીલતા પણ સાથ આપે છે. અવરોધ કરનારા પરિબળોથી આપણે પરિચિત થઈએ છીએ.

સેવાકાર્યમાં આવનારા અવરોધ કંઈ સામે પક્ષે જ હોય એ હંમેશા સાચું નથી. અવરોધ બાહ્ય અને આંતરિક પણ હોય, તેની ખોજ કરવી, માહિતી મેળવવી, ચર્ચા કરવી અને યોગ્ય નિષ્કર્ષ પર પહોંચવું જરૂરી છે. દરેક સેવાકાર્ય, સેવાસંગઠન, સભ્ય અને પરિસ્થિતિ ભિન્ન હોય છે, એટલે પ્રત્યેક અવરોધની અલગ ચર્ચા-સમજણ પ્રોત્સાહક બની શકે

છે. બહારનાં પરિબળો વિશે જ કાગરોળ મચાવી, અંદરના અવરોધ સામે આંખ આડા કાન કરવાથી સંજોગો બદલી શકવાના નથી ! સેવા મેળવનાર - જરૂરિયાતમંદ કે લાભાર્થીની ચર્ચા વિચારણા જરૂરી છે, પણ એ જ સર્વેસર્વા ન હોય શકે. સેવાર્થે, લાભાર્થીએ સેવા મંડળને બોલાવ્યા નથી. સેવા કરવા માટે હું - અમે સ્વેચ્છાથી આગળ આવ્યાં છીએ, એ સત્ય ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ. મારા-અમારા પોતાના જીવનના મુદ્દા લેખને ફળીભૂત કરવા આનંદથી સેવા કાર્યમાં જોડાયો છું / છીએ. એ વાતનું સ્મરણ અડધા અવરોધને નામશેષ કરી દેશે.

લાભાર્થી - જરૂરિયાતમંદ વ્યક્તિ પ્રત્યે મારી માનવતા ખીલવવા પ્રભુએ જે આપ્યું છે તેને વહેંચીને સુખી થવા મને તક ઊભી કરી આપે છે, એટલે જો સેવાકાર્યમાં અવરોધ નડતા હોય તો મારે મારી જાતને પૂછવાનું કે સમર્પણમાં ક્યાં પાસાં અયોગ્ય છે ! સેવા લેનાર - લાભાર્થીઓ પ્રત્યે મારું વલણ કેવું છે ? શું તેમનામાં મને પ્રભુના ચહેરાનાં દર્શન થાય છે ખરાં ? હું તેમને એક નબળાં માણસ, દીન-લાચાર-મજબૂર કે આશ્રિત તરીકે નિહાળું છું ? મારું સેવાકાર્ય કેવા પ્રકારનું છે ? રાહત આપનારું કે ઈશ્વરનો અનુભવ કરાવનારું ? સેવા કાર્યથી સહિષ્ણુતા પ્રગટે છે કે અહમ્માં વધારો થાય છે ? લાભાર્થીઓનું નામ નોંધપોથીમાં છે કે તેમનું સ્થાન હેયામાં છે ? મધર થેરેસાનું આ વિધાન સદૈવ યાદ રાખીએ : 'જો આપણે વિનમ્ર છીએ તો કોઈ અવરોધ આવશે નહીં. જો કોઈ આપણી ટીકા કરે તો આપણે હતાશ બનીશું નહીં અને પ્રશંસા કરે તો આકાશમાં ઊડીશું નહીં.' ●

ડીન-ઉમરેઠ ડીનરી, સભાપુત્રોહિત - સચ્ચિદાનંદ આશ્રમ, ઠાસરા

પ્રભુ ઈસુની પુણ્યભૂમિની ૨૨મી યાત્રા

	દેશો	સમય	દિવસ	અંદાજિત ખર્ચ
૧.	ઈજીપ્ત, ઈઝરાયેલ, પેલેસ્ટાઈન બોર્ડન, દુબઈ	ઓક્ટોબર ૨૦૧૯	૧૪	રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦
૨.	સીંગાપોર, મલેશિયા, થાઈલેન્ડ	નવેમ્બર ૨૦૧૯	૧૦	રૂ. ૧,૦૫,૦૦૦
૩.	યુરોપ	એપ્રિલ ૨૦૨૦	૧૫	રૂ. ૨,૧૫,૦૦૦

: સંપર્ક :

કોકિલાબેન આલ્ફોન્સ પરમાર

મો. ૯૪૨૯૬ ૬૩૩૫૪

શિલાબેન સંદિપકુમાર મેકવાન રેવ. ફાધર વિક્ટર દેવમણી

મો. ૯૪૦૯૧ ૫૪૨૬૨

એસ.જે.

મો. ૯૪૨૭૬ ૪૨૧૬૨

મો. ૯૪૦૮૬ ૬૭૧૭૮

અભિનંદન - જન્મદિવસી શુભેચ્છાઓ

બાબુભાઈ કેશવભાઈ પરમાર

જન્મ તારીખ : ૩૦-૦૮-૧૯૪૫

અમારા વ્હાલા પિતાશ્રી બાબુભાઈ કેશવભાઈ પરમાર ૩૦મી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ જીવનનાં ૭૪ વર્ષ પૂર્ણ કરે છે. તંદુરસ્તી તથા આખ્યાત્મિકતા સભર આપેલા આટલા વર્ષો માટે સમગ્ર પરિવાર પરમેશ્વર પિતાનો આભાર માને છે.

એક આદર્શ શિક્ષક તરીકે સેવા આપી તેમજ જીવનનાં સંઘર્ષ કરી આપે અમોને શિક્ષણ તથા સંસ્કારોનું સિંચન કર્યું તે માટે તમારા સંતાનો હોવાનું તમને ગર્વ છે અને તમારા ખૂબ ખૂબ આભારી છે.

સેવાભાવી, સંભાળ રાખનાર, સંરક્ષક એવા તમને તમારા બાળકો અવિરત પ્રેમ કરીએ છીએ અને કરતાં રહીશું તથા તમારા દીર્ઘ આયુષ્ય તથા તંદુરસ્તી માટે પ્રાર્થના કરતાં રહીશું. આપની ૭૪મી વર્ષગાંઠ ઉજવી રહ્યા છીએ ત્યારે અમારું હૃદય પ્રેમ લાગણી તથા આનંદથી છલકાઈ રહ્યા છે.

આપના ૭૪માં જન્મદિને ઈશ્વરપિતા તમને શારીરિક તંદુરસ્તી અને પિતા પરમેશ્વર પ્રત્યેની તમારી નિષ્ઠા અને શ્રદ્ધામાં વધારો કરાવે તેમજ તમારું જીવન આનંદમય બને તેવી અમારી હાર્દિક અભ્યર્થના.

લિ. આપની પત્ની, આપના બાળકો, આપનો પરિવાર

એફ/૯૮ જેકે પાર્ક, પવનચક્કી રોડ, નડિયાદ

PK Enterprise

પુણ્યભૂમિની યાત્રા સાકાર કરો... Nov - 2019

બોર્ડન, ઈસ્રાયેલ, પેલેસ્ટાઈન, ઈજીપ્ત

૧૦ દિવસ, રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/-

pk
ENTERPRISE

Fr. Ashok Vaghela S.J.

Gurjarvani, Ahmedabad

Mo. 94273 12342

Contact No. :

+91 98251 46833

+91 97277 03403

+91 75749 25929

E-Mail: pkenterprise06@yahoo.com

S-7, 2nd Floor, Triveni Arcade, Anand-Vidhya Nagar
Road, Anand-388001, Gujarat

પાવનપિતા પોપનાં દર્શન...!

રમણ મેકવાન

ના મદાર પોપ સાહેબનાં દર્શનનું સ્વપ્ન તો ખૂબ વર્ષો જૂનું હતું. ૧૯૫૭ કે ૧૯૫૮માં પોપ પિયૂસ બારમાનું નિધન થયેલું અને એ સમયે આપણે અહીં શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂની સરકાર હતી, સદગત્ પોપના માનમાં ભારત સરકારે અડધી કાઠીએ રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવી એક દિવસનો શોક જાહેર કર્યો હતો, આપણી શાળા-કોલેજોમાં પણ પોપ સાહેબને વિવિધ કાર્યક્રમોથી શોકાંજલિ અર્પવામાં આવી હતી. એ દિવસથી મહાશ્રી પોપ સાહેબની મહાનતા દિલને સ્પર્શી ગઈ અને પોપ સાહેબનાં દર્શનનાં સ્વપ્ન સજાવતો થયો. મને લાગતું હતું આ જૂઠું સ્વપ્ન હતું, કદી સાકાર થવાનું નથી. વર્ષો પસાર થયાં, પેલું પોપ સાહેબનાં દર્શનનું સ્વપ્ન પણ વિસરાઈ ગયું.

લાં...બાં વરસો પછી યુરોપના પ્રવાસની જાહેરાત જોઈ, પૂછીને ખાતરી કરી, ‘પોપ સાહેબનાં દર્શન થશે.’ અને સુષુપ્ત સ્વપ્ન આળસ મરડીને બેઠું થયું, પોપ સાહેબને મળવાના મનોરથના ઘોડા થનગનતા થયા અને એ દિવસ પણ આવી ગયો, પૂરી તૈયારી, અને છલકાતા ઉત્સાહ સાથે યુરોપના પ્રવાસની તૈયારી કરી. વિમાન માર્ગે, અમદાવાદથી દુબઈ અને દુબઈથી સીધા પોર્ટુગલ પહોંચી ગયાં.

પોર્ટુગલમાં ફાતિમાનાં માતા મારિયાનાં ભાવથી દર્શન કર્યાં. માતા મારિયાએ અહીં ત્રણ બાળકોને દર્શન આપ્યાં હતાં. એ ત્રણ બાળકોનાં ઘર પણ હતાં એ જ હાલતમાં આજે છે, ફાન્સિસકો, જાસિન્ટા અને લુસિયા, એમાં ફાન્સિસકો અને જાસિન્ટા સગાં ભાઈબેન હતાં, ફાન્સિસકો મોટો હતો. એમાંથી લુસિયા સિસ્ટરમાં જોડાઈ હતી અને ૧૩ ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૫માં એનું મરણ થયું. એના ઘરે ગયાં, ત્યારે એનાં બેનનાં વયોવૃદ્ધ દીકરી સિસ્ટરના કાળા લેબાસમાં ઘરની પરસાળમાં હાથમાં ગુલાબમાળા સાથે બેઠાં હતાં. મેં એમના ખભે હાથ મૂક્યો, આંસુ ભરેલું આંખે એમણે મારી સામે જોયું. હું ગદ્ગદ થઈ ગયો, મેં એમનો હાથ ચૂમ્યો, મારા માથે હાથ મૂકી એમણે મને આશિષ આપી, ધન્ય થઈ ગયો.

પોર્ટુગલથી અમે સ્પેનના આવિલા ગયાં. આમ તો, આવિલા એક ગામડું જ છે, પણ અચ્છા શહેરનેય ટપી જાય, એવી સુઘડતા અને વાતાવરણ હતું. આખું ગામ એક કિલ્લામાં વસેલું છે, જેના નામ પરથી ગામ વસેલું છે, એ સંત આવિલા સ્ત્રી હતાં, અને એમની મોટા કદની પ્રતિમા મોટા ચોકમાં મૂકી છે. ગાઈડ ગામનું મ્યુઝિયમ બતાવ્યું. ગામનો ભૂતકાળ સમૃદ્ધ હતો, એની મ્યુઝિયમ જોતાં ખાતરી થતી હતી.

સ્પેનથી બીજા દિવસે અમે ફાન્સ જવા નીકળ્યાં. ફાન્સના લુર્ડસમાં પણ માતા મારિયાએ બાળકોને દર્શન આપ્યાં હતાં. કહેવાય છે કે, ઘેટાં ચારતાં બાળકોને તરસ લાગી અને માએ દર્શન આપી, ડુંગરમાં પાણીનું ઝરણું પ્રગટાવ્યું, અને બાળકોની તરસ છીપાવી હતી. આજે પણ એ ઝરણાનું પાણી વહે છે. જોકે, હવે નકામા વહી જતા પાણીને પાઈપ વાટે

નાથું છે, અને શ્રદ્ધાળુઓ એનો યોગ્ય ઉપયોગ કરે છે. માએ બાળકોને રોજ ગુલાબમાળા સાથે રાખી જપ કરવા કહેલું. ત્યારે મે મહિનો હતો, પવિત્ર ગુલાબમાળાનો મહિનો. લુર્ડસમાં ખાસ રીતે રોઝરીની આરાધના થાય છે, રાતે મીણબત્તી સળગાવી સરઘસ આકારે ચર્ચના કંપાઉન્ડમાં ફરતાં રોઝરી બોલવામાં આવે છે. પણ એ રાતે વરસાદનું વિષ્ણુ આવ્યું અને કેન્ડલ લાઈટ રોઝરીમાં ભાગ લઈ ના શક્યા. બીજા દિવસે ‘હોલી બાથ’નો ખાસ કાર્યક્રમ હતો, જોકે ત્યારે પણ એ રાતે વરસાદ હતો, છતાં ગયા. અગાઉથી માહિતી મળેલી કે ‘બદન પર માત્ર અંગૂઠો વીંટાળી પાણીથી છલોછલ કૂંડમાં ડૂબકી મરાવશે અને આત્મા-દેહ શુદ્ધિ માટે સેવકો પ્રાર્થના કરશે.’ સાંભળી ક્ષોભ અને ભીતિ ઘેરી વળ્યાં. ક્ષોભ એટલા માટે કે, પૂરેપૂરા નગન થવાનું હતું અને કાયા નબળી હતી, વાતાવરણમાં ઠંડીનું પ્રમાણ વિશેષ હતું, ટાઢા પાણીના કૂંડમાં ડૂબકી મારવાની હતી, શરીરમાં ઠંડી પેસી જશે અને બીજી કશી બીમારીનો ભોગ બનવાની બીક પેસી ગઈ હતી. પણ એવું કશું બન્યું નહીં, ઊલટાનું ડૂબકી માર્યા પછી તનબદનમાં નવી સ્ફૂર્તિનો અહેસાસ થયો, મારા માટે આ ચમત્કાર હતો. બદનની ઠંડી પણ ગાયબ હતી.

લુર્ડસથી પેરીસ ગયાં, પૃથ્વી પરના સ્વર્ગ તરીકે જેની ગણના થાય છે, એ રળિયામણા પેરીસને જોઈ, ખરેખર એ સ્વર્ગ જેવું લાગ્યું. પેરિસ ફાન્સની રાજધાની છે. એની મધ્યમાંથી વહેતી સેન નદી, પેરિસને બે ભાગમાં વહેંચી નાખે છે, બંને ભાગ ખૂબ રળિયામણા- સુંદર છે. સેન નદીમાં ફરતી સુંદર વોટરટેક્ષી, નદીના બંને કિનારે નદીના જળ સાથે હિલોળે ચઢેલું યોવન પેરિસનું આકર્ષણ વધારતું હતું. પેરિસની એક વિશેષ અજાયબી, વિશ્વની આઠ અજાયબીઓમાં જેની ગણના થાય છે, એ એફિલ ટાવર. ઈતિહાસમાં એફિલ ટાવર વિશે શીખ્યા હતા, પણ આજે એને નજરે નિહાળી અભિભૂત થઈ જવાયું. અમારા ગાઈડના કહેવા પ્રમાણે એફિલ ટાવર ઈ.સ. ૧૮૮૮માં બનાવ્યો હતો. જમીનથી ૮૮૦ ફૂટ(૩૦૦ મીટર)ની એની ઊંચાઈ છે, ગગનને ચૂમતી એની ટોચને જોવા પ્રયત્ન કર્યો, આંખમાં પાણી ધસી આવ્યું. કેબલકાર વડે ટાવરના ત્રીજા માળે જવાનું ભાગ્ય સાંપડ્યું, જીવ ધન્ય થઈ ગયો.

પેરિસથી જર્મનીના સ્ટુટગાર્ડ ગયાં. ત્યાંનાં જાણીતાં કૂક ઘડિયાળની કરામત જોઈ. રહાઈન ધોધ જોયો. યુરોપના સૌથી મોટા આ ધોધનાં ઊંચેથી પડતાં પાણીની એકદમ નજીક એના પ્રવાહમાં અમારી બોટ લઈ ગયા અને જીવ તાળવે ચોંટી ગયો, પણ ફરી બીજી વખત એ જ પ્રમાણે કર્યું, પછી તો, બધાંએ આનંદની ચિચિયારી પાડી મજા માણી. બીજા દિવસે સ્વીઝરલેન્ડના જાણીતા ‘ટીટલીસ’ પર્વતની વિઝિટ કરી. જમીનથી ૧૦,૦૦૦ ફૂટ ઊંચે, કેબલ કારથી પહોંચ્યા. આખો પર્વત બરફથી ઢંકાયેલો હતો. નજર પડે ત્યાં બરફ જ બરફ હતો, ઝીણો-ઝીણો બરફ. બરફના ગોળા એકબીજા પર ફેંકી મઝા માણી. ત્યાંથી ઈટાલીના

તુરિન અને મિલાન શહેરની મુલાકાત લઈ વેનિસ ગયાં. વેનિસ મોહક નગરી છે, ત્યાંના રસ્તા ડામરની સડકોના બદલે પાણીના છે, મોટા ભાગે અવરજવરમાં 'વોટર ટેક્ની'નો ઉપયોગ થાય છે. પગપાળા માટે ૪૦૦ ફૂટબ્રીજ બાંધવામાં આવ્યા છે. અમે પણ વોટર ટેક્નીની મજા માણી. બીજા દિવસે પીઝાની મુલાકાત લીધી. ભણવામાં આવ્યું હતું તે 'પીઝાનો ઢળતો મીનારો' નજરે જોયો. એના વિશે ગાઈડે, મિનારા પાસેનું મોટું ચર્ચ બતાવતાં કહ્યું, 'આ મિનારો આ ચર્ચનો ઘંટ મૂકવા બાંધ્યો હતો, પણ તૈયાર થતાં જ મિનારો ઢળવા લાગ્યો, આથી એની પર ઘંટ મૂકવાનું માંડી વાળ્યું. મિનારો ઢળ્યો આથી ડરનો માર્યો એનો આર્કિટેક્ટ ભાગી ગયો અને આ ઢળતો મિનારો વિશ્વની અજાયબી બની ગયો.'

પીઝાની મુલાકાત કરી, ઢળતો મિનારો જોયા પછી આસીસીની મુલાકાત કરી. આસીસીના સંત ફ્રાન્સિસનું મોટું દેવળ અને સંતની કબર જોઈ, એ પછી રોમમાં રાત્રી રોકાણ કર્યું. 'રોમ ભડકે બળતું હતું અને નીરો ફીડલ વગાડતો હતો,' રોમના પતનના ઇતિહાસમાં આ ઉક્તિ આજેય યાદ કરવામાં આવે છે. રોમન શહેનશાહ નીરો, પણ રોમની પડતીનું એક પાત્ર હતું, એની જાહોજલાલીની યાદ આપતી હાડપીંજરસમી એના મહેલની ઊંચી દીવાલો જોઈ. ગાઈડે આપેલી માહિતી પ્રમાણે હાલ રોમનું શાસન અસ્થિર છે, ક્યારે શહેરનો મેયર બદલાઈ જાય એ નક્કી નથી. આથી શહેરનો વહીવટ ખાડે ગયો હતો, એની ખાતરી જ્યાં ત્યાં કચરાના ઢગ જોઈ થતી હતી.

રોમના વેટિકનમાં પ્રવેશ કર્યો. વેટિકન વિશ્વનો સૌથી નાનો દેશ છે, ઈટાલીથી માત્ર બે માઈલની સરહદે આવેલો છે અને એનો વિસ્તાર ૧૦૦ એકર છે. એની વસ્તી માત્ર એક હજારની છે. એનો રાષ્ટ્રધ્વજ અને રાષ્ટ્રગીત અને એનું સૈન્ય પણ પોતાનું આગવું છે. એનું ચલણ યુરો છે. એની જાહેર અને આંતરિક સુરક્ષા બેજોડ છે. વેટિકનના વડા પોપ છે, એમનું સત્તાવાર નિવાસસ્થાન સેંટ પીટર બેસિલિકા છે. આખા દેશની કુલ સત્તા એમના હાથમાં છે. ત્યાંના નાગરિકને કશો વેરો ભરવો પડતો નથી. વિશ્વમાંથી લાખોની સંખ્યામાં આવતા પ્રવાસી પાસેથી વસુલાતી ફીમાંથી ત્યાંનું અર્થતંત્ર ચાલે છે, છતાં ત્યાંનું અર્થતંત્ર મજબૂત છે, એટલું મજબૂત કે વિશ્વના ગરીબ, રોગી, અનાથોને છૂટે હાથે મદદ કરે છે. ૧.૩ બિલિયન રોમન કેથોલિકોની આખા વિશ્વમાં વસ્તી છે અને એના વડા મહાશ્રી પોપ છે, આથી વિશ્વમાં સૌથી નાના આ દેશનું મહત્વ છે.

યોગ્ય ટિકિટ ખરીદી સિક્યુરીટીની કડક ચકાસણી પછી, પોપ સાહેબનાં દર્શન માટે સંત પીટર સ્કવેરમાં ગયા. સંત પીટર સ્કવેરને જોઈ આભો થઈ ગયો. કેટલો વિશાળ ! અને લાખો દર્શકોની સંખ્યા છતાં દરેકને આરામથી બેસવાની ખુરશીઓ હતી. વિશાળ ચોકની ચોકેર મોટામોટા ગોળાકાર પીલર અને વિવિધ કોતરણીવાળી કમાનો હતી. ૩૨૦ ફૂટ લાંબો અને ૨૪૦ ફૂટ પહોળા આ ચોકને ઈ.સ. ૧૬૬૭માં પોપ એલેક્ઝાન્ડર બારમાના હસ્તે ખુલ્લો મૂકવામાં આવ્યો હતો. એક સાથે ત્રણ લાખ દર્શનાર્થી આરામથી બેસી શકે, એવો વિશાળ સેંટ પીટર સ્કવેર છે. એની જોડાજોડ સેંટ પીટર બેસિલિકા-સેંટ પીટર ચર્ચ છે. કહેવાય છે કે સંત પીટરની કબર પર આ ચર્ચ બાંધવામાં આવ્યું છે. ૧૮ એપ્રિલ ૧૫૦૬થી એનું બાંધકામ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને ઈ.સ.

૧૬૨૬ના નવે.ની ૧૮મીએ પૂરું થયું હતું. સંત પીટર બેસિલિકાની સાથે બાઈબલના ઉત્પત્તિથી પ્રભુ ઈસુના સ્વર્ગારોહણ સુધીના બધા પ્રસંગો, રોમન ઇતિહાસ, વેટિકન સાથે જોડાયેલી ઘટનાની રજેરજની માહિતીનું મ્યુઝિયમ છે. મ્યુઝિયમના ૧૦૨૦ વિશાળ ઓરડામાં વિખ્યાત ચિત્રકાર માઈકલ એન્જેલોએ ઓરડાની અંદરના ભાગે, દીવાલો પર અને એના ઊંચા ગુંબજોમાં વિવિધ રંગોથી ચિત્રણ કરી પોતાની કલાનો પરચો બતાવ્યો છે. અમે તો માત્ર પાંચ જ ઓરડાની મુલાકાત કરી. ગાઈડે કહેતો હતો, બધા ૧૦૨૦ ઓરડાની વિઝિટ માટે પૂરા ત્રણ મહિના જોઈએ અને એ સાંજે અમારે વતન પાછા ફરવાનું હતું.

લગભગ સાઈઠ વરસ જૂનું નામદાર પોપ સાહેબને નજરે નિહાળવાનું સ્વપ્ન હતું અને હવે એ, સાકાર થવાની બસ ચંદ મિનિટો હતી. દર્શનાર્થીઓના ઈંતજાર, સુમધુર ભક્તિ સંગીત વચ્ચે મોટા સ્કીનમાં પોપ સાહેબની ગતિવિધિ જોઈ, દર્શનાર્થી આનંદની ચિચિયારી પાડતા હતાં. અને બરાબર નવ અને સાત મિનિટે ખુલ્લી જીપકારમાં નામદાર પોપ ફ્રાન્સિસ આવ્યા. ડ્રાઈવર અને માત્ર એક સેવક સાથે પોપ સાહેબ જીપકારમાં ઊભા ઊભા બધાંને અભિવાદન, આશીર્વાદ આપતા પસાર થયા. એમની નજીક કેટલીય સ્ત્રીઓ એમનાં નાનાં બાળકો સાથે ઊભી હતી. પોપ સાહેબે બાળકોને છાતી સરસાં ચાંપી, પપ્પી આપી અને આખા પીટર સ્કવેરમાં લાખોની મેદનીને દર્શન આપી, જે રસ્તેથી આવ્યા, એ જ રસ્તે પાછા ફર્યા. મેં ખૂબ નજીકથી એમને જોયા, વિશાળ કેથોલિક ધર્મના વડાધર્મગુરુનાં દર્શન કર્યા, સ્વપ્ન સાકાર થયું. ●

લેખક, આણંદ, મો. ૯૪૨૭૧ ૭૮૭૫૨

† ઈસુ ગોવાળ છે મારો †	
આશીર્વાદ ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ	
૩X૨ લક્ઝરી બસ દ્વારા પ્રવાસ	
પ્રવાસ નં. ૧ : રોયલ રાજસ્થાન-જેસલમેર-જોધપુર-માઉન્ટ આબુ-અચલગઢ પ્રયાણ તા. ૨૬-૧૦-૨૦૧૯ શનિવાર પરત તા. ૩૧-૧૦-૨૦૧૯ ગુરુવાર દિવસ : ૫	રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે રાત્રે ૧૨:૦૦ કલાકે ટિકિટનો દર : રૂ. ૫૫૦૦/-
પ્રવાસ નં. ૨ : સાપુતારા-દમણ પ્રયાણ તા. ૨૭-૦૯-૨૦૧૯ શુક્રવાર પરત તા. ૩૦-૦૯-૨૦૧૯ સોમવાર દિવસ : ૨	રાત્રે ૧૧:૦૦ કલાકે સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે ટિકિટનો દર : રૂ. ૨૦૦૦/-
પ્રવાસ નં. ૩ : ગોવા-મહાબળેશ્વર-પંચગીની-લોનાવાલા-ખંડાલા બસ નં. ૧ : પ્રયાણ તા. ૨૪-૧૦-૨૦૧૯ પરત તા. ૩૦-૧૦-૨૦૧૯ સવારે બસ નં. ૨ : પ્રયાણ તા. ૨-૧૧-૨૦૧૯ પરત તા. ૮-૧૧-૨૦૧૯ સવારે, દિવસ : ૬	બપોરે ૧૨:૦૦ વાગે બપોરે ૧૨:૦૦ વાગે ટિકિટનો દર : રૂ. ૫૬૦૦/-
<ul style="list-style-type: none"> ● દરેક પ્રવાસ અમદાવાદ-નડિયાદ-આણંદ-વડોદરાથી પીકઅપ અને ડ્રોપ કરવામાં આવશે. ● પ્રવાસમાં સવારમાં ચા-નાસ્તો તથા બે ટાઈમ ભોજન આપવામાં આવશે. ● રહેવાની વ્યવસ્થા હોટલમાં કરવામાં આવશે. ● ૪ વ્યક્તિ વચ્ચે ૧ રૂમ આપવામાં આવશે. ● રૂ. ૧૦૦૦/- આપી આપની સીટ બુક કરાવો. 	
બસ ઉપડવાનું સ્થળ : (૧) ટી.પી. ૧૩, છાણી જકાતનાકા, વડોદરા, (૨) ખોખરા સર્કલ, મણીનગર, અમદાવાદ	
સંપર્ક કરો સંજયભાઈ : મો. ૯૭૨૩૮ ૨૨૩૧૧ આશીર્વાદભાઈ : મો. ૭૩૮૩૫ ૧૪૨૩૮	

સ્વ. સિસ્ટર હેલેના

રાજકોટ ધર્મપ્રાંતમાં સેવારત મિશનરીઝ ઓફ ચેરિટીનાં સિસ્ટર એમ. હેલેના ૧૩ જાન્યુ. ૨૦૧૮ના રોજ સ્વર્ગે સિધાવ્યાં હતાં. તેમનો જન્મ ૧૫ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૫ના રોજ અતિરમપુળા-કેરલમાં થયો હતો. તેમનાં માબાપ શ્રીમાન વર્કી અને શ્રીમતી અલયમ્માને નવ સંતાનો હતાં જેમાંથી હેલેના બીજા ક્રમે હતાં. તેઓએ કોન્વેન્ટ સ્કૂલમાં અભ્યાસ કર્યો હતો જ્યાં

તેઓ પ્રાર્થના અને નાના-મોટા ત્યાગ કરતાં શીખ્યાં હતાં, જેના પરિણામે તેમનામાં મિશનરી બનવાની ભાવના પ્રબળ જાગી હતી. એક દિવસ એક સામયિકમાં તેમણે મધર થેરેસાનો ફોટો જોયો અને તેમનાં કોલકત્તાનાં સેવાકાર્ય અંગે જાણકારી મેળવી, જેણે હેલેનાને મધરના સાધ્વીસંઘમાં જોડાવા પ્રેરણા આપી. છેવટે ૧૪ જૂન, ૧૯૬૬માં તેઓ સંઘમાં જોડાયાં.

સિસ્ટર હેલેનાએ પ્રથમ વ્રત ૧૩ જુલાઈ ૧૯૬૮માં મધર હાઉસ કોલકત્તા ખાતે અને આજીવન વ્રત ૨૩ મે ૧૯૭૫માં રોમ ખાતે પ્રહણ કર્યાં. પ્રથમ વ્રત પછી સેવાકાર્યનો આરંભ રાંચી રીજિયનથી કર્યો ત્યાર બાદ તેઓ જોર્ડન ગયાં. આજીવન વ્રત બાદ રોમમાં ત્રણેક મહિના ગાળી, સન્ના-યમનમાં નવું ઘર ખોલવા મધર સાથે ગયાં. ૧૯૮૨માં ભારત પાછા ફર્યા અને ૧૯૮૬માં સ્કોટલેન્ડ-ઈંગ્લેન્ડ અને પોર્ટુગલ પ્રસ્થાન કર્યાં સુધી ભારતમાં જ રહ્યાં. નાદુરસ્ત તબિયતને કારણે ૧૯૮૮માં ભારત પાછાં ફર્યા અને દિલ્હી, તમિલનાડુ, મુંબઈ અને ભોપાલમાં સેવારત રહ્યાં. સેવાકાળ દરમિયાન ઠેકઠેકાણે તેમણે ઉપરી તરીકે ફરજ નિભાવી હતી. ૧૯૯૩માં તેઓ ગુજરાત આવ્યાં અને ૨૦૧૧થી રાજકોટમાં સેવાયજ્ઞ આગળ ધપાવ્યો.

ઈસુ પ્રત્યે તેમના દિલમાં અનહદ પ્રેમ હતો. તેઓ પ્રેમાળ અને નિષ્ઠાવાન હતાં, પોતાની હાકલને તેઓ સંપૂર્ણ વફાદાર તરીકે જીવ્યાં હતાં. તેમનો મિલનસાર સ્વભાવ અને આતિથ્યભાવના પ્રત્યેકને સ્પર્શી જતાં. સમગ્ર સંઘમાં રમૂજીવૃત્તિ માટે તેઓ જાણીતાં હતાં. લોકોનાં દુઃખદર્દ સહૃદયતાથી સાંભળતાં, તેમને સાંત્વના પાઠવતાં, તેમની સાથે અને બાદમાં તેમના માટે અચૂક પ્રાર્થના કરતાં. તેઓ જે પણ કરતાં પૂરા હૃદયથી કરતાં, તેમનું કોઈપણ કામ સુઘડ અને સ્વચ્છ હતું. બાળસહજ સાદગી અને સંત એન્ટોની પ્રત્યે ઉત્કટ ભક્તિ, ઊડીને આંખે વળગે તેવાં લક્ષણો હતાં. સિસ્ટર હેલેનાને બ્લડ પ્રેશર અને ડાયાબિટીશની દવા નિયમિત લેવી પડતી હતી. ઓક્ટોબર-૨૦૧૮માં નાદુરસ્ત તબિયતને કારણે હોસ્પિટલમાં દાખલ કર્યાં હતાં. ત્યારે નિદાન થયું કે તેમની બન્ને કિડની ખરાબ થઈ ગઈ હતી, જેનો ઈલાજ પણ શરૂ કર્યો. ૬ જાન્યુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ ધર્મવિભાગમાં આયોજિત સિનિયર સિટિઝન સ્નેહસંમેલનમાં ભારે ઉત્સાહથી તેમણે ભાગ લીધો હતો, ઈનામ પણ જીત્યાં હતાં વળી તેમની હાજરીએ ઘણાંને આનંદવિભોર કર્યાં હતાં.

૭મી જાન્યુઆરીના રોજ સવારે હાઈબ્લડ સુગરને કારણે પથારીમાંથી ઊઠવા જતાં જ પડી ગયાં હતાં. ૧૩મીની સવાર ભારે બેચેનીની હતી. અત્યાભંગસંસ્કાર આપી તેમને હોસ્પિટલમાં લઈ

જવામાં આવતાં રસ્તામાં જ હૃદયરોગના હુમલાથી તેમનું પ્રાણ પંખેરું ઊડી ગયું, ત્યારે સવારના ૬:૪૫ વાગ્યા હતા. રાજકોટ ધર્મપ્રાંતના વિકર જનરલ સ્વર્ગસ્થના માનમાં ખ્રિસ્તયજ્ઞ અર્પણ કર્યો અને ત્યારબાદ તેમના પાર્થિવ દેહને રીજિયોનલ હાઉસ-વડોદરા લઈ જવામાં આવ્યો, જ્યાં સુપીરિયર્સ રીટ્રીટમાં હતાં. સ્થાનિક સાધ્વીબેનો સાથે તેમણે રાત્રિ જાગરણમાં સિસ્ટર હેલેના માટે પ્રભુનો આભાર માન્યો. બીજા દિવસે ૧૪ જાન્યુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ તેમનાં પરિવારજનોની ઉપસ્થિતિમાં તેમને અંતિમ વિદાય આપવામાં આવી. ગુજરાતને કર્મભૂમિ માનનાર સિસ્ટરનો પાર્થિવ દેહ ડોન બોસ્કો કબ્રસ્તાનમાં સદાને માટે પોઢી ગયો.

- અનુવાદ રવિ ભાટિયા - સૌજન્ય : રાજકોટ બુલેટિન - એપ્રિલ ૨૦૧૯

રજતજયંતી વિજેતાની વિદાય

૨૭ જુલાઈ ૨૦૧૯ શનિવારે લગભગ ૧૦:૩૦ ના અરસામાં, ફાધર રમણની ઓચિંતી વિદાયથી વડોદરા ધર્મપ્રાંતે જાણે ધ્રુજારી અનુભવી. એક કરુણ અકસ્માતે પુરોહિતદીક્ષાના રજતજયંતી વિજેતા અને હિંગોરિયાના મુખ્ય સભાપુરોહિત ફાધર રમણ વસાવાને આ દુનિયામાંથી ઉપાડી લીધા. કોઈએ ક્યારે કલ્પના પણ ન કરી હોય કે ધાર્યું પણ ન હોય કે ફાધર ઓચિંતા જ આપણી મધ્યેથી વિદાય લેશે.

ફાધરનો જન્મ છઠ્ઠી મે, ૧૯૬૧ના રોજ ઝઘડિયા ધર્મવિભાગના બોરજાઈ ગામે થયો હતો. બોડાભાઈ અને કાશીબેન વસાવાના પરિવારમાં ચોથા ક્રમે તેઓ હતા. તેઓ એક સામાન્ય ખેડૂત પરિવારમાંથી આગળ આવ્યા હતા. પાંચ ભાઈઓ અને બે બહેનોના બહોળા પરિવારમાં તેમનો ઉછેર થયો હતો. સારું અને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મળે તે માટે માબાપે બનતી તમામ કોશિશ કરી હતી. તેમણે પ્રાથમિક શિક્ષણ આદિવાસી સેવાલયા-ઝઘડિયામાં મેળવ્યું હતું. રેવ. ફાધર લરુએ દોમિન્ગો એસ.જે. તેમના પ્રણેતા હતા. ઉચ્ચતર માધ્યમિક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ કરી ૧૯૭૯માં તેઓ 'ગુડ શેફર્ડ સેમિનરી - બરોડા'માં ધર્મપ્રાંતીય પુરોહિત બનવા જોડાયા.

માબાપે ખૂબ જ ખુશીથી પોતાના દીકરાને સેમિનરીમાં જોડાવા પરવાનગી આપી હતી. બી.કોમ(૧૯૮૪)નો અભ્યાસ તેમજ પ્રારંભિક તાલીમ બાદ નવી જ શરૂ થયેલી દીવાલયા સ્કૂલ-ધરમપુરમાં તેઓ શિક્ષક તરીકે જોડાયા. એક વર્ષ પછી સેન્ટ પીયુષ કોલેજ - ગોરેગાંવ-મુંબઈમાં તત્વજ્ઞાનનો અભ્યાસ માટે ગયા. રેલવા ખાતે એક વર્ષની રીજન્સી બાદ તેઓ ફરી દેવવિદ્યાના અભ્યાસ (૧૯૮૯) માટે મુંબઈ ગયા. છેવટે ૧૯૯૩માં ઝરોલી ધર્મવિભાગમાં તેમની ડિકન દીક્ષા થઈ. ૩૭ મે ૧૯૯૪માં આદરણીય ધર્મધ્યક્ષશ્રી લીઓ ફ્રાન્સિસ બ્રાગાન્ઝા એસ. જે.ના પાવન હસ્તે વડોદરા ધર્મપ્રાંત માટે તેમને પુરોહિત દીક્ષા મળી. હવે તેઓ ખ્રિસ્તના નામે વિશાળ પરિવારની સેવામાં આગળ વધ્યા. પુરોહિત દીક્ષા પછી ૧૯૯૪માં ત્રણ વર્ષ માટે ઉનાઈ ધર્મવિભાગમાં મદદનીશ

સભાપુરોહિત તરીકે તેમની નિમણૂક થઈ. ત્યાંથી ૧૯૯૭માં ઉમરપાડા, ૨૦૦૦માં ડેડિયાપાડા સેવા આખ્યા બાદ ૨૦૦૨માં પૂણે (NVSC) ખાતે એક વર્ષના 'કાઉન્સિલિંગ કોર્સ' માટે તેમને મોકલવામાં આવ્યા. કોર્સ પૂર્ણ કર્યા બાદ ૨૦૦૩માં નાનપુરા - સુરત ખાતે, ૨૦૦૫માં ઉમરવાડા સેવાર્થે મોકલવામાં આવ્યા. અહીં ગામડાનાં મુલાકાત, આધ્યાત્મિક સાધનામાં ઉપદેશ દ્વારા શ્રદ્ધાળુઓને ખ્રિસ્તમય જીવન માટે દોરતા રહ્યા. ૨૦૦૯માં ફાતિમા ચર્ચ-ગોઠડા, ત્યાંથી ૨૦૧૦માં સાગબારા, ૨૦૧૩માં ફરી એકવાર ગોઠડા અને ત્યાંથી ત્રીજીવાર ઉમરપાડા ગયા. ત્યાંથી ૨૦૧૮માં હિંગોરિયા ધર્મવિભાગના મુખ્ય સભાપુરોહિત તરીકે તેમની નિમણૂક થઈ હતી. તાજેતરમાં જ ૩૭ મે ૨૦૧૯ના રોજ તેમણે પુરોહિત દીક્ષાની રજતજયંતીની ઉજવણી કરી હતી, કદાચ જ તેમના જીવનનો છેલ્લો યાદગાર પ્રસંગ હતો.

૨૭મી સવારે મૃત્યુએ તેમનાં દ્વાર ખખડાવ્યાં. જ્યારે તેઓ ઉનાઈથી હિંગોરિયા પાછા જઈ રહ્યા હતા ત્યારે ઝંખવાવ નજીક માલ્દા ફાટક આગળ એક સામાનથી લદાયેલી ટ્રક સાથે અથડાયા. કોઈ પરગજુએ ૧૦૮ એમ્બ્યુલન્સ મંગાવી અને તેમને બારડોલી હોસ્પિટલમાં દાખલ કર્યાં. ઝંખવાવના પુરોહિતગણ બારડોલી પહોંચ્યા પણ બહુવિધ જખમને કારણે ઝાઝુ જીવ્યા નહીં. ફાધરની વિદાયના સમાચારે દરેકને દિગ્મૂઢ કરી દીધા. વડોદરા ધર્મપ્રાંત અને ફાધરના પરિવારજનો માટે આઘાતજનક આ પ્રસંગ હતો. માત્ર બે દિવસ પહેલાં જ ફાધરે પોતાનો ભત્રીજો આશિષ, મોટાભાઈનો એકનો એક દીકરો, જ્યાં તે કામ કરતો હતો તે કંપની આગળ જ અકસ્માતમાં ગુમાવ્યો હતો.

હોસ્પિટલમાંથી તેમના પાર્થિવ દેહને તેમના મૂળવતન બોરજાઈમાં લઈ જવામાં આવ્યો, જ્યાં ફાધરનાં કુટુંબીજનોએ તેમને આંસુભરી શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી હતી, ત્યાર પછી હિંગોરિયા, જ્યાં ધર્મવિભાગનાં શ્રદ્ધાળુઓએ ફાધરને હાર્દિક વિદાય આપી હતી અને વળતે દિવસે મૂળ ધર્મવિભાગ-ઝઘડિયા ખાતે સન્માન સાથે દફનવિધિ સંપન્ન થઈ હતી. વિશાળ સંખ્યામાં શ્રદ્ધાળુઓએ ચોધાર આંસુથી પ્યારા ફાધરને છેલ્લી વિદાય આપી હતી. પ્રભુ તેમના આત્માને શાશ્વત જીવન અર્પે એ જ પ્રાર્થના.

- ફાધર જોન રાજુ, ગુડ શેફર્ડ સેમિનરી, વડોદરા

પ્રભુના મહિમાર્થે...

ત્રણેક દિવસની માંદગી અને વૃદ્ધાવસ્થાને કારણે અશક્ત હાલતમાં સિસ્ટર ક્લેરાને હોસ્પિટલમાં દાખલ કર્યાં. સ્વજનો અને સાથી સાધ્વીબહેનોની ટૂંકી સેવા-સારવાર સાથે તેઓશ્રી ૮૦ વર્ષનું લાંબુ આયુષ્ય ભોગવી ૩૭ ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ સ્વર્ગે સિધાવ્યાં. છેલ્લાં ત્રણેક વર્ષથી સમાજકેન્દ્ર પાધરિયા-આણંદમાં સિસ્ટર નિવૃત્ત જીવન ગાળતાં હતાં પણ નિવૃત્તજીવન કહેતાં મને કંઈ છે કારણ તેઓ સદા પ્રવૃત્ત રહેતાં હતાં. વહેલી સવારે સેંટ ફ્રાન્સિસ ઝેવિયર્સ-દેવળ ગામડીમાં ખ્રિસ્તયજ્ઞમાં હાજરી આપવી ત્યાંથી રોજનો નિત્યક્રમ શરૂ થાય. રસ્તામાં આવતાં-જતાં મળે તેમનું 'ઈસુની જય' કહી અભિવાદન કરતાં અને ખબરઅંતર પૂછતાં હતાં. સમાજ કેન્દ્રની આજુબાજુની કોલોનીઓમાં નિયમિતપણે મુલાકાતે જતાં હતાં. વિશેષમાં બીમાર કે પથારીવશને ખ્રિસ્તપ્રસાદ

અંગીકાર કરાવવો એ પણ તેમનું મહત્વનું કામ હતું. કુટુંબમાં પ્રત્યેક વ્યક્તિની જાણકારી મેળવે, અભ્યાસ કે સામાજિક બાબતે માર્ગદર્શન આપે, સારા-માઠા પ્રસંગોએ અભિનંદન-આશ્વાસન આપે, એમ સૌનાં વ્હાલા બન્યાં. સમાજ કેન્દ્રનું નાનું મોટું કામ સ્વેચ્છાએ ઉપાડી લેતાં. હોસ્ટેલની વિદ્યાર્થીનીઓ સાથે ઘરોબો કેળવી સલાહ-સૂચન આપતાં અને અભ્યાસમાં મદદરૂપ બનતાં. કેન્દ્રમાં કામ કરવા આવતાં બહેનો પ્રત્યે પણ એટલાં જ માયાળુ હતાં. સંઘ અને સમાજને જીવનભર સાથે રાખનાર સિસ્ટરનો જોટો જડવો મુશ્કેલ છે. સિસ્ટરના આત્માને દિવ્યશાંતિ અને સ્વજનો-સંઘનાં સાધ્વીબહેનોને સાંત્વના મળે એ જ પ્રાર્થના.

- પીયૂષ પી. પરમાર - આણંદ

સંત-મહાત્મા કે વિભૂતિની વાત આવે એટલે આપણે દાયકાઓ પહેલાંના ઈતિહાસને ખંખોળીએ છીએ પણ આપણી મધ્યે જ આવું વિરલ જીવન જીવનારને ભાગ્યે જ ઓળખી શકીએ છીએ. એમના ગયા પછી ઈતિહાસ રૂપે યાદ કરીએ છીએ. સર્વકાંઈ સમુસૂતરું હોય અને કોઈ હરણફાળ ભરે તો એ સ્વાભાવિક લાગે, ડોક્ટરનો છોકરો ડોક્ટર બને એ સહજ છે પણ કોઈ ખેડૂત કે સફાઈ કામદારનો દીકરો કે દીકરી ઉચ્ચ અભ્યાસક્રમમાં ઝળકી ઊઠે ત્યારે અસાધારણ ગણીએ.

ગત વર્ષોમાં વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ લ્યુથેરન પંથના વડાને મળ્યા, સાથે પ્રાર્થના કરી, સમાચાર જાહેર થયા પણ ગુજરાત-ચરોતરમાં કોઈ બિનકેથલિક ખ્રિસ્તીને મળવાનું થાય તો ઘણીવાર એકમેકનાં નાકનાં ટેરવાં ચડી જાય ! પણ આજથી ૬૧ વર્ષ પહેલાં એક પ્રોટેસ્ટન્ટ કન્યાએ કેથોલિક શ્રદ્ધા પ્રમાણે સ્નાનસંસ્કાર ગ્રહણ કર્યો એટલું જ નહીં સ્થાનિક સાધ્વી સંઘ(મોટાભાગનાં માબાપ દીકરીનું ઉજ્જવળ ભાવિ જોવા અન્ય સંઘમાં જોડાવા તરફેણ કરતાં હોય છે ત્યારે) માં જોડાવા હિંમત કરે તેને શું કહેવું !

આ કોઈ કલ્પનાની વાત નથી, વાસ્તવિક ઘટના છે. મુંબઈ (મૂળ વડોદ)નાં આશીબેન તથા જેકબભાઈ મેકવાનના પરિવારમાં ૮ માર્ચ, ૧૯૩૯ના રોજ દીકરીનો જન્મ થયો. જોકે તેમના જન્મના ત્રણ વર્ષ પહેલાં જ તેમના સમર્પિત જીવન માટે સંત ફ્રાન્સિસ ઝાવિયેરની નાની દીકરીના સાધ્વી સંઘનો ઉદય થયો હતો અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલાદિનની ઉજવણી તેમણે જન્મદિવસ સાથે જ કરી હશે. દીકરીનું બાપ્તિસ્માનું નામ 'સારા' પણ ઘરમાં 'શેરુ' નામથી બોલાવતાં, કાળના પ્રવાહમાં આજ સારાનો ૩૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૫માં ૧૬ વર્ષની ઉંમરે સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા થકી કેથોલિક ધર્મસભામાં પ્રવેશ થયો અને ૧ જૂન, ૧૯૫૮માં 'સાધ્વી' બનવાના દૃઢ નિર્ધાર સાથે સંઘમાં જોડાયાં. સંઘના નીતિ-નિયમો, લાક્ષણિકતાઓ, આધ્યાત્મિક તથા બાઈબલ જ્ઞાન-અનુભવ મેળવી, સંઘમાં આજ્ઞાધીનતા, પવિત્રતા તથા ગરીબાઈનાં આજીવન વ્રત ૮ ડિસેમ્બર, ૧૯૬૬ના રોજ ધારણ કર્યાં, અને સિ. ક્લેરા નામ ધારણ કર્યું. શુભસંદેશની ઘોષણા ઉપરાંત મહિલા અને બાળકોના ઉત્થાન માટે સંઘ પ્રેરિત ત્રૈષિતિક કાર્યમાં તેઓ સદાય અગ્રેસર રહ્યાં.

સંઘના નિર્વાહ માટે તેમણે ૧૯૬૮-૧૯૮૭ સુધી મિશન શાળાઓમાં અધ્યાપનકાર્ય કર્યું પણ મૂળમાં તો સાધ્વીજીવ એટલે પાઠ્યપુસ્તકના જ્ઞાન સાથે જીવનશિક્ષણના ઉમદા પાઠ પણ વિદ્યાર્થીઓને અચૂક શીખવ્યા. વયનિવૃત્તિ પછી ૧૪ વર્ષ સુધી 'પુષ્પવિહાર' સંચાલિત બાલમંદિરમાં સેવા આપી જ્યાં શિક્ષિકા અને દાદીમાનો સમન્વય થતાં બાળકો પર ભરપૂર લાલ વરસાવ્યું.

એક સાધ્વી તરીકે તેમનું જીવન સંઘના નીતિ-નિયમોને આધીન હતું, ત્યાં કોઈ છૂટછાટ કે સમાધાન નહીં. નિયમનાં આગ્રહી, સાદગીભર્યું જીવન અને સંઘજીવનમાં સુમેળભર્યા સહિયારી ભાવનાનો સ્વભાવ, સદાયે યાદ રહેશે. પ્રત્યેક ક્ષણનો પૂરેપૂરો હિસાબ રાખનારાં સિસ્ટર કલાકો સુધી પ્રીતસંસ્કાર આગળ ભક્તિ-આરાધનામાં ગાળતાં. આત્માના ઉદ્ધાર માટે શિક્ષણસેવા દરમ્યાન ગામડીથી જીસસનગર પગપાળા જવામાં દૈહિક તપનો ખ્યાલ રાખતાં હતાં. પવિત્ર ગુલાબમાળાની ભક્તિ, માતા મારિયાના માનાર્થે વિવિધ ભક્તિઓ અને ઉપવાસ, કૂસના માર્ગની ભક્તિ જાણે તેમનાં અભિન્ન અંગ બની ગયા હતાં.

૨૦૧૪માં ત્રણેક મહિનાની લાંબી બીમારીમાંથી પાછા ફર્યા બાદ શેષ જીવનમાં બમણા ઉત્સાહથી સેવાકાર્યમાં જોતરાયાં હતાં. પરમેશ્વરની યોજના અનુસાર પ્રોટેસ્ટન્ટ પરિવારની દીકરીએ સવાયાં સાધ્વી બની સૌને રાહ ચીંધો છે. કેથોલિક ધર્મસભાને ઘેર ઘેર પહોંચાડવાનું ત્રૈષિતિક કાર્ય, પ્રાર્થના-તપ-ઉપવાસ દ્વારા ઈસુના અંતેવાસી બન્યાની જીવંત સાક્ષી સમાજ-સંઘ-ધર્મસભાને મૂલ્યવાન ભેટ છે. આ સઘળું વારંવાર પોકારે છે - પ્રભુના મહિમા અર્થે.

સ્વર્ગસ્થ સિસ્ટર, તેમણે કંડારેલી જીવનકેડી પર ચાલવા, સંઘપ્રવેશ માટે યુવતીઓને પ્રેરણા આપે એ જ આ ક્ષણની પ્રાર્થના.

- સિસ્ટર મેરી ડાબી LDFX, સુપીરિયર જનરલ, લીટલ ડોટર્સ ઓફ સેન્ટ ફાન્સિસ ઝેવિયર, આણંદ

ઝંખવાવ મિશનના શિલ્પી

ઝંખવાવ મિશનના એક હિંમતવાન, વિરલ શ્રદ્ધાવાન સ્વ. અમીર માસ્તરનો એક યુગ આશ્રમી ગયો ! ૧૨ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ની ઢળતી સાંજે માસ્તરનો જીવનદીપ બુઝાયો. કુદરતે પણ ઝરમર વરસાદથી લાગણી વ્યક્ત કરી હતી !

જ્યારે (૧૯૫૯) ફાધર ચાર્લ્સ ગોમ્સ ઈસુસંઘ ગુજરાતના પ્રાન્તાધ્યક્ષ ત્યારબાદ હતા ત્યારે દક્ષિણ ગુજરાતમાં મિશનકાર્ય આરંભ કરવા ઈસુસંઘીઓને આહ્વાન કર્યું હતું. ભરુચ અને સુરત જિલ્લાના વિસ્તારની જવાબદારી ફાધર સમદા અને ફાધર જુબેલ્દાને સોંપવામાં આવી. વ્યારા, સોનગઢ, માંડલ, ઊનાઈ વગેરે વિસ્તારની મુલાકાત પછી ફાધર ગાલ્દોસે ભરૂચમાં રહી વાલિયા તાલુકાના કવચિયાની અવારનવાર મુલાકાત કરી, ત્રૈષિતિક કાર્યનો શુભારંભ કરવા જગ્યાની તલાશમાં હતા અને ત્યાં જ અમીર જંજિરીયાભાઈ વસાવા સાથે તેમની મુલાકાત થઈ. તેઓ કવચિયાથી

ફાધરને મળવા આવ્યા હતા, અને ગામડાંની મુલાકાત માટે આમંત્રણ આપ્યું હતું. ફાધર ગાલ્દોસે જ અમીર માસ્તર અંગે નોંધ કરી છે : 'મારી દીક્ષા બાદ ૨૪ માર્ચ ૧૯૬૨ ના રોજ મેં ભરુચની મુલાકાત લીધી અને ૧૯૬૩માં ત્યાંથી કવચિયા અને રાજવાડી ગામોની પણ સમયાંતરે મુલાકાત કરી. એ અરસામાં શ્રી અમીર વસાવા મને મળવા આવ્યા અને રાજવાડી ગામમાં પ્રાથમિક શાળા ખોલવા તથા પોતાના કુટુંબીજનોને કેથોલિક ધર્મ મંડળીમાં પ્રવેશ આપવા વિનંતી કરી.' બસ આ તો દોડતું હતું અને ઢાળ મળી ગયો. ત્યાર પછી તો અમીર માસ્તર અને ફાધર ગાલ્દોસની જુગલજોડી, શ્રદ્ધાના જોરે દોસ્તીમાં પરિણમી અને ત્યાર પછી તો એક પછી એક વિકાસનાં નવાં દ્વાર ખૂલતાં જ ગયાં !'

છઠ્ઠી જૂન ૧૯૬૩માં પ્રાથમિક શાળા રાજવાડીની શરૂઆત થઈ અને અમીર માસ્તર શાળાના મુખ્ય શિક્ષક બન્યા પણ તે સાથે ધર્મશિક્ષકની જવાબદારી પણ તેમણે હોંશથી નિભાવી લોકોના વિકાસ માટે શિક્ષણ અને ઉત્થાન માટે ધર્મ, આ બન્નેની તાતી જરૂરિયાત છે તે વાત તે કાળે અમીર માસ્તર સમજ્યા હતા અને પૂરી લગનથી જીવન ખર્ચ્યું હતું. સમય આવતાં તેમણે શિક્ષક તરીકેની નોકરી છોડી કેવળ ધર્મશિક્ષક તરીકેની સો ટકા કામગીરી સ્વીકારી.

શરૂઆતનાં વર્ષોમાં અમીર માસ્તરે ઈસુસંઘી ફાધર આરાના, કારિકાસ, મોરેટા અને સમદા સાથે ભરુચથી શરૂ કરી અંકલેશ્વર, ઝઘડિયા, ઝંખવાવ અને ડેડિયાપાડા સુધીની ખેપ કરી હતી અને પુરોહિગણના વફાદાર સાથી તથા સેવક બન્યા હતા. પોતાના કુટુંબે સ્નાનસંસ્કાર(બાપ્તિસ્મા) સ્વીકારી, શ્રદ્ધાનું ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું એટલે તો ૧૯૬૪ પછીનાં વર્ષમાં પ્રતિ વર્ષે ઘણાં આદિવાસી ભાઈબહેનોએ સ્નાનસંસ્કાર અંગીકાર કર્યો. ધોમખખતો તાપ હોય કે વરસાદની ઝડી હોય કે પછી હાડ ગાળી નાખતી ઠંડી હોય, રાત અને દિવસ એક કરી તેમણે પોતાના લોકો, પુરોહિતગણ-ધર્મસભાની સેવા કરી. એ દિવસોમાં ગાડી કે અન્ય વાહનવ્યવહારનાં સાધનો એટલાં સુલભ ન હતાં એટલે મોટાભાગે પગપાળા જવાનું હોય ! પોતાના સામાન સાથે પરમપૂજાની પેટી પણ હોય તેમ છતાંયે પાણી-ખોરાક વગર ઘણીવાર અડવાણે પગે તેઓ ચાલ્યા હતા.

એ જમાનામાં કેથોલિક ધર્મસભામાં પ્રવેશઈચ્છુકનાં વાણી-વર્તન-વ્યવહારની પરખ કરી, ગુરુકંઠી પહેરાવવામાં આવે અને તે દિવસથી ધર્મશિક્ષણ શરૂ થાય, એકાદ વર્ષના અંતે તેમને વ્યક્તિગત પણ બહુધા સામૂહિક સ્નાનસંસ્કાર કરાવવામાં આવતો. અમીર માસ્તર આ બધાના સાક્ષી હતા. વિશેષમાં આ લ્હાણી પરિવારથી શરૂ કરી સગાંવડાલાં અને ત્યાંથી આદિવાસી સમગ્ર સમાજને મળી હતી. જેમાં ઝંખવાવથી શરૂ થયેલ આ ધર્મયાત્રા કવચિયા, રાજવાડી, ફોફડી, નાની ફોફડી, ઉમર, આંબા, જામુની, મોંઝા, ઉમરખાડી, કેવડી, ઉમરપાડા, ઉમરાણ, ગોવલાવાડી, ગોપાલિયા, કદવાલી વગેરે ગામ-પ્રદેશમાં વિસ્તરી હતી.

હાલમાં ઝંખવાવ મિશન જ્યાં ઊભું છે તે જમીન શાંતિલાલ શેઠ - દાનવીરની છે. શેઠ સાથે ફાધરની મુલાકાત, વાટાઘાટો વગેરેમાં અમીર માસ્તરની કુનેહશક્તિનાં દર્શન થાય છે. અમીર માસ્તર આજ્ઞાપાલનમાં જ શ્રદ્ધામાં સબળ બન્યા હોય એવો એક પ્રસંગ તેમના જ શબ્દોમાં -

‘૧૯૬૫માં અમે ઝંખવાવ છાત્રાલય ચાલું કર્યું. ચોમાસું બેઠું. ૧૯૬૭માં એક ગૃહપતિ લાવ્યા. એને અમે આશ્રમ સોંપ્યો. અમે બીજે ગામ જવા નીકળ્યા. અમે ઉમરપાડા સુધી ગાડીમાં ને ત્યાંથી ચોખવાડા જવાના હતા. તે વખતે ઉમરપાડામાં આશ્રમ નહીં, કોઈ ઓળખાણ પિછાણ ન હતી. પણ આ ગામમાં લોકો મને ઓળખે. ગાડીમાં બેઠા ત્યારથી જ પલળાયા. અમે ઉમરપાડા ગાડીમાંથી ઉતર્યા બાદ નદી પર ગયા. હમણાં સુપડી બાંધી છે ત્યાં. તે વખતે ઉમરપાડામાં એટલી દુકાનો નહીં, હોટેલો નહીં, કોઈ વાહન ન મળે એટલે નદી પાર કરી જવું પડે. ખાડીમાં પુષ્કળ પાણી. લાકડાં, ઝાંખરા, કાંટા એ બધું જ ખેંચાઈ આવે. અમે ત્યાં ઊભા રહીને થાકી ગયા. ચોખવાડા જવાનું છે. થોડી વાર પછી ફાધરે કહ્યું, ‘પાણીમાં ઉતરીએ’, મેં કહ્યું, ‘પાણીમાં ન ઉતરાય.’ ફાધરે મારી વાત માની.

થોડીવાર રાહ જોઈ ફાધરે ફરી પૂછ્યું, મેં કહ્યું કે, ‘પાણી ઊંચું આવી ગયું છે. લાકડાં પણ ખેંચાઈ જાય છે.’ છતાં ફાધર કહે કે ‘પાણીમાં ઉતરીએ.’ મેં કહ્યું ‘પાણીમાં કોઈ ઊતરતું નથી. બધા એમ જ ઊભા છે અને આપણે તો પાછા અજાણ્યા.’ પણ ફાધરે કહ્યું ‘આપણે ઊતરીએ તો ખરા, ચાલો આગળ.’ મને તો હુકમ કર્યો એટલે ચાલ્યો આગળ. અમે પાણીમાં ઊતર્યા, ધીમે ધીમે પાણી વધવા લાગ્યું. કેડે આવે, ખભે આવે પછી મેં ફાધરને કહ્યું, ‘ફાધર આ પાણી આપણને ફેરવી નાખે છે. હવે તો આગળ ના જવાય,’ પણ ફાધરે કહ્યું કે ‘જવાશે.’ હવે તો ફાધર પણ પાણીમાં ફરી વળતા. બન્નેએ એક બીજાને પકડી રાખ્યા.

છેવટે પાણી મોં સુધી આવી ગયું એટલે મારાથી ન રહેવાયું. કારણ મારા પગ જમીન પર પહોંચતા ન હતા. મેં ફાધરને જણાવ્યું કે, ‘હવે ન બને. હવે તો પાણી મોઢામાં આવે છે.’ હું ગભરાઈ ગયેલો. ‘જેમ બને તેમ આગળ વધો’ એમ ફાધરે કહ્યું, ત્યારે મને બાઈબલનાં વચનો યાદ આવી ગયાં. ‘હળ પર હાથ મૂક્યા પછી પાછળ નહીં જોવાનું. હિંમત રાખો, જગતને જીતી જશો.’ નીકળી ગયા. બે-ત્રણ ડગલાં ભરતાં તો પાણી ખભે આવી ગયું ને પછી કિનારો આવી ગયો. ફાધરે હિંમત આપેલી અને ત્યારથી મને પ્રભુમાં શ્રદ્ધા ઊડી થઈ. આજે પણ જ્યારે ઉમરપાડા જાઉં ત્યારે એ સુપડી જોઉં છું અને મને યાદ આવે છે કે આમાં અમે ખેંચાઈ જતા હતા.

આવા પરગજુ, પરોપકારી અમીર માસ્તરને ઉત્તરાવસ્થામાં દક્ષિણ ગુજરાતમાં આદિવાસી સમાજનો વિકાસ અને ધાર્મિકતા જાણી તેમને અનહદ સંતોષ હતો. ૧૯-૨૦ની ઉમરે પોતે લંગોટીભેર હતા તેમને ઈસુસંઘીઓએ માણસની હરોળમાં ઊભા રાખ્યા. તેમને પ્રતાપે સૌને બળદ, બિયારણ મળ્યાં. ધોવાણ અટકાવવા પાળા બાંધ્યા, કૂવા થયા, પંપસેટ ગોઠવાયા અને સૌ સુખી થયા, પરિણામે ચોરી-લૂંટફાટ અટક્યાં. શિક્ષણને કારણે ઘણા તલાટી, પોલિસ, સૈનિક બન્યા, કેટલાક ફાધર બન્યા, ફાધર કાન્તિ, ફાધર સુંદર વગેરે. હવે પ્રાર્થના પણ જાતે રચે છે, કરે છે, ભજનો ગાય છે, ભક્તિ-ખ્રિસ્તયજ્ઞમાં સક્રિય ભાગ લેતા થયા, ધર્મ અને આદિવાસી સંસ્કૃતિનો સમન્વય થતાં જાણે તેમનું વર્ષોનું સ્વપ્ન પૂરું થયું.

એક જ કુટુંબની પહેલને આગળ ધરી આજે આદિવાસી પ્રજા સામાજિક, શૈક્ષણિક, આર્થિક અને ધાર્મિક ક્ષેત્રે અવિરત પ્રગતિ કરી રહ્યો છે, તેના પાયામાં મિશનરીઓ સાથે અમીર માસ્તર જેવા ધર્મ પ્રચારકોનાં ત્યાગ અને બલિદાન છે. પ્રભુ માસ્તરના આત્માને શાશ્વત શાંતિ આપે, પરિવારજનોને સાંત્વના પાઠવે અને સમાજમાંથી અનેક ધર્મપ્રચારકો જાગે એ જ પ્રાર્થના.

શૈલેષ કિસ્ટી, સહતંત્રી ‘દૂત’

સંદર્ભ : ૧. ઈસુનાથ મંદિર સુવર્ણજયંતી (૧૯૬૩-૨૦૧૩) સ્મૃતિગ્રંથ,
૨. ધ કેથોલિક ચર્ચ ઈન ગુજરાત - ફાધર હેડવિગ લુઈસ એસ.જે.

મકાન વેચવાનું છે

વૈભવ સોસાયટી મકાન નં. ૧૧, બે માળનું,

લાકી પાછળ પાધરિયા - આણંદ

મો. : ૯૯૭૮૦ ૬૨૮૯૪

CANADA STUDENT VISA

• SDS, NON - SDS All Colleges

CANADA VISITOR VISA

• With Invitation Letter

CANADA PR

• PNP/Express Entry

USA VISITOR VISA

Internship Residence Permit

Mauritius • NO IELTS

Word Overseas

F8, FK Orchid, Opp.

Elim Church, Mission

Road, Nadiad

Mo : +91 99242 11299

સરજીલભાઈ

મો. ૯૫૭૪૯ ૫૪૭૮૬

૯૯૦૯૪ ૧૫૧૮૦

MAA સ્ટીલ ફર્નિચર

દરેક પ્રકારનાં દીવાલગોખલાનાં ડ્રેસિંગ કબાટ,
અભરાઈ કબાટ, કીચન કબાટ સંતોષકારક બનાવનાર.

વડોદરા, પેટલાદ, આણંદ, નડીઆદ બહારગામના ઓર્ડર લેવામાં આવે છે.

જોઈએ છે / અમૂલ્ય તક

Domestic Worker Cum Care giver

વર્કવીઝા / પગાર યુરોમાં રહેવા, જમવા સાથે / ઈઝરાયેલથી
પરત આવેલા માટે અમૂલ્ય તક / વય મર્યાદાનો બાધ નથી.

સંપર્ક : ૯૯૭૮૮ ૨૨૮૮૫, ૯૯૭૪૩ ૨૩૨૯૫

ROMANIA CALLING

IF OPPORTUNITY DOESNT KNOCK BUILD
A DOOR TO CREATE YOUR FUTURE

Age : 20 to 40, Salary : 500 to 600 Usd approx + OT + Bonus

Free : Accomodation + Food + Transportation + Insurance

Processing Time : 45 to 75 Days, Basic English Required in this field
Both for ECR & ECNR Passport can apply.

REQUIRED HOUSEMAID & NANNY
WORK VISA %

MOB. : 98182 58112, 95605 41112

WORK IN ABROAD

Israel.....

ઈઝરાયેલ.....

Israel.....

● Work in Israel as a caretaker.

ઈઝરાયેલ જવા ઉત્સુક ભાઈઓ બહેનો માટે ખુશ ખબર. ખૂબ જ સરળ અને ઝડપી વીઝા પ્રોસેસ. નર્સિંગ ના કરેલા કેન્ડિડેટસ માટે સુવર્ણ તક. અમારી ટ્રેઈનિંગ સાથે ૧૦૦ ટકા ગેરંટેડ વર્ક. ૧૦ પાસ જરૂરી. English is must. **Note :** નર્સિંગ કરેલ કેન્ડિડેટસની પ્રથમ પસંદગી.

● CANADA WORK PERMIT to (LMIA/ITA) program ની વિગતવાર માહિતી તથા માર્ગદર્શન. (follow us on facebook for the latest requirements)

GERMANY..... જર્મની..... GERMANY.....

‘Study + work + settle in Germany, PR in 5 years,
only 12th science pass student, easy visa process.’

**Urgently requires ANM/GNM/Bsc/MSc nurses for Israel, Canada, Germany, Cyprus,
Japan, Czech Republic, Dubai, Bahrain, Oman.**

Dubai/Bahrain, Singapore, Cyprus માં ઘરકામ માટે બહેનોની જરૂર છે.

NEELRAJ INTERNATIONAL

10/1ST Floor, fk orchid, opp elim Methodist church, Ram talavadi, nadiad –387002

CONTACT:- AMIT – 8849386292, RENUKA – 7016291837, OFFICE – 6355400904

For general workers - Submit your Cv/photo/passport copy at our Office to apply for the job.
No application charge. Call for the more details.

મહેશ ટુરિઝ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

<p>પ્રવાસ ૧ : મુંબઈ-એલિફન્ટા પ્રવાસ તા. ૧૩/૦૯/૧૯, રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૧૬/૦૯/૧૯ સવારે ટિકિટ દર રૂ. ૨૫૦૦ (AC Bus)</p>	<p>પ્રવાસ ૨ : માઉન્ટ આબુ પ્રવાસ તા. ૨૦/૦૯/૧૯, રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૨૩/૦૯/૧૯ સવારે ટિકિટ દર રૂ. ૧૭૦૦ (AC Bus)</p>	<p>પ્રવાસ ૩ : ગોવા-મહાબળેશ્વર-પંચગીતી-લોનાવલા- ખંડાલા-મુંબઈ (બસ-૧) પ્રવાસ તા. ૨૫/૧૦/૧૯, બપોરે ૧૨:૦૦ કલાકે પરત તા. ૦૨/૧૧/૧૯ સવારે (બસ-૨) પ્રવાસ તા. ૦૩/૧૧/૧૯, રાત્રે ૧૨:૦૦ કલાકે પરત તા. ૧૧/૧૧/૧૯ સવારે (બસ-૩) પ્રવાસ તા. ૨૨/૧૨/૧૯, રાત્રે ૧૨:૦૦ કલાકે પરત તા. ૩૦/૧૨/૧૯ સવારે ટિકિટ દર રૂ. ૬૯૦૦ (AC Bus)</p>
<p>પ્રવાસ ૬ : ઉદેચપુર-હલીદાટી-ચિત્તોડગઢ પ્રવાસ તા. ૧૨/૧૧/૧૯, રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૧૬/૧૧/૧૯ સવારે ટિકિટ દર રૂ. ૨૫૦૦ (AC Bus)</p>	<p>પ્રવાસ ૫ : સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટિ (સરદાર સરોવર)- પોઈચા (બસ-૧) પ્રવાસ તા. ૦૨/૧૦/૧૯ સવારે ૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત (બસ-૨) પ્રવાસ તા. ૦૮/૧૦/૧૯ સવારે ૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત ટિકિટ દર રૂ. ૮૦૦ (AC Bus)</p>	<p>પ્રવાસ ૪ : સાપુતારા-દમણ પ્રવાસ તા. ૧૧/૧૦/૧૯, રાત્રે ૦૮:૦૦ કલાકે પરત તા. ૧૪/૧૦/૧૯ સવારે ટિકિટ દર રૂ. ૨૦૦૦ (AC Bus)</p>
<p>બસ ઉપડવાનું સ્થળ : ૧. સીટીએમ અમદાવાદ ૨. ઘાણી જકાતનાકા, વઝેદરા</p>	<p>● દરેક પ્રવાસમાં એક ટાઈમ ચા-નાસ્તો, બે ટાઈમ જમવાનું તથા હોટલમાં રહેવા સાથે. ● દરેક પ્રવાસની બસ અમદાવાદ-નડિયાદ-આણંદ-વઝેદરા થઈને જશે, તેમજ દરેક સીટીમાં સીટ બુક પણ થશે. ● રૂ.૧૦૦૦ આપીને સીટ બુક કરાવો.</p>	<p>નોંધ : ફક્ત દમણ માટે તા. ૨૯/૦૯/૧૯ના રોજ બસ જશે.</p>
<p>સંપર્ક : મહેશ એચ. વાઘેલા (કિશ્ચિયન) મો. ૯૮૨૫૫ ૬૮૨૮૧ મો. ૯૩૨૦૧ ૫૦૭૩૮</p>		

Singapore

NURSES & PHYSIOTHERAPIST

• GNM • PCBSC

Even Fresher can apply

ATTRACTIVE SALARY & BENEFITS

NO IELTS

Student visa

Czech Republic, Latvia,
Malta, Spain

NO IELTS

Low fee structure

EMail: edulearnnurses@gmail.com

Mo. 94261 17605

બ્રાઈડ એન્ડ બ્રાઈડલ્સ

- આકર્ષક ઇમ્પોર્ટેડ વેડિંગ ગાઉન મળશે.
- ડિઝાઈનર વેડિંગ ગાઉન, ફલાવર ગર્લ્સ ડિઝાઈનર-ફોક, ફલર ગાઉન, ફર્ટ કમ્યુનિયન અને બેપ્ટિસમ-ડિઝાઈનર ફોક, ગાઉન બનાવનાર.

Parul Macwan ચંદ્રનિલ સૂર્યનગર સોસાયટી, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ.
☎ 79906 81566, 98798 57797, 97277 04125

લગ્નવિષયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવક જન્મ ડિસેમ્બર ૧૯૮૮ ઊંચાઈ ૫' ૮", અભ્યાસ Msc-BIOTECHNOLOGY INDIA. MBA-HEALTH CHARE IN RISK AND MANAGMENT USA માં રહેતા અને હાલ અભ્યાસ અને જોબ કરતા યુવક માટે યુ.એસ.એ./કેનેડામાં સ્થાયી, અભ્યાસ અથવા વિગ્રા ધરાવતી યુવતીઓના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો. મિશન બાધ નથી. જાહેરાતનો હેતુ યોગ્ય પસંદગી માટે જ છે.

મો. ૯૯૨૫૪ ૮૪૧૭૪, ૭૯૯૦૮૭૪૩૮૮

“વેલી” સ ટિલસ”

નવેમ્બર અને ડિસેમ્બરનું બુકિંગ ચાલુ છે. ડિઝાઈનર સ્ટુડિયો બ્રાઈડલ ગાઉન, બ્રાઈડલ મેઈડ ગાઉન, કમ્યુનિયન ફોક, ડિઝાઈનર વેડિંગ ડ્રેસીસ. Geniune and quality customers only સંપર્ક: પ્રિન્સ મેકવાન (ફેશન ડિઝાઈનર) ૮-એ, નવજીવન કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧ મો.: ૮૦૦૦૯ ૫૭૦૮૦ / ૯૭૨૫૨ ૩૯૨૯૨

આવકાર સિલેક્શન

(ગુજરાતનું સૌથી સારું અને મોકળું સ્થળ) અમારે ત્યાં લગ્નની મેક્ષી, બર્થ ડે ફોક કોમ્યુનિયન ફોક, ફલર મેક્ષી, ડિઝાઈનર મેક્ષી, રિસેપ્શન ગાઉન તમારા બજેટમાં બનાવી આપવામાં આવશે. રૂ. ૩૦૦૦/- થી શરૂઆત થાય છે.

કોમલ.એસ.પરમાર / રેખા.આર.ચૌહાણ

૧૭ વર્ષના અનુભવી ફોન કરીને આવવું મો. ૯૯૧૩૫૬૧૨૭૫ / ૯૭૨૭૨૩૨૦૨૨

ઘર નં-૫, આશીર્વાદ કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ પાધરીયા આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

લગ્નવિષયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવક, ઉંમર ૩૫ વર્ષ, ઊંચાઈ ૫' ૧૧", ડિપ્લોમા મિકેનીકલ એન્જિનિયર, હાલમાં વડોદરામાં પ્રતિષ્ઠિત કંપનીમાં મિકેનીકલ એન્જિનિયર તરીકે જોબ કરતા યુવક માટે સારું બાલેલી અને સંસ્કારી યુવતીના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો.

મો. ૯૯૦૪૨ ૫૧૬૭૧, ૭૦૧૬૧ ૨૦૭૨૮

શેરોન વેડિંગ ડ્રેસ ડિઝાઈનર

ક્રિશ્ચિયન લગ્ન માટે પંદર વસ્તુઓનું પેકેજ ફર્ટ કમ્યુનિયન માટે મેક્ષી, નેટ, કાઉન, ગ્લોવ્સ મેક્ષી, ડાયમંડ સેટ, કાઉન અને બૂકે મળશે.

પરવીન એસ.: ફેશન ડિઝાઈનર

મો. ૯૬૨૪૩ ૬૦૬૮૯ / ૯૯૯૮૧ ૧૩૫૦૩

શ્રીકૃષ્ણ ચોક, જૂનો સરખંચનો વાડો, બાકરોલ, તા.જિ. આણંદ

બહારથી આવનારે એપોઈન્ટમેન્ટ લેવી. મેક્ષી હોલસેલ ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે. તદ્દન નવા સ્ટોકમાં, ઉમરજન્મી ઓર્ડર લેવામાં આવશે.

ગ્રેસ વિલા

3BHK રેસીડન્સ સોસાયટીનું તદ્દન નવી સોસાયટીનું આયોજન કરેલ છે.

N.A., Noc, ટાઈટલ ક્લિયર સાથે પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના દ્વારા ૨.૧૫ લાખ સુધી સબસીડીનો લાભ મેળવો.

: સાઈટ એડ્રેસ :

તુલસી ગરનાળા રોડ, કાંસ ઉપર રતિકલા સોસાયટીની પાસે, ગામડી રોડ

-: સંપર્ક :-

મો. ૮૧૪૧૨ ૫૮૪૪૩

મો. ૯૩૨૭૭ ૬૪૦૫૨

મો. ૯૭૨૫૩ ૭૧૮૫૭

ધર્મવસુધા

‘સાર્વત્રિક પ્રાર્થના હેતુ’ પ્રસાર માળખું

વેટિકન: પ્રભુને અને તેમના મિશનરીઓને અનુસરવામાં સામાન્ય ધર્મજનોને મદદરૂપ બનવા ઈગ્નેશિયન આધ્યાત્મિકતા હંમેશા અગ્રેસર રહી છે. ૧૮૪૪માં ‘જેસુઈટ સ્કોલાસ્ટિક’-ફાન્સમાં ‘એપોસ્તલેશિપ ઓફ પ્રેયર’ની નવી શરૂઆત થઈ. આરંભથી તત્કાલીન વડાધર્મગુરુઓએ ધર્મસભામાં તેના પ્રયંડ પ્રભાવની નોંધ લીધી હતી અને તેને પ્રોત્સાહન આપ્યું. ૨૦૧૬માં વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસે તેને પુનઃ નામ આપ્યું ‘પોપ્સ વર્લ્ડવાઈડ પ્રેયર નેટવર્ક’ (Pope’s Worldwide Prayer Network) - ‘વડાધર્મગુરુનું સાર્વત્રિક પ્રાર્થના પ્રસાર માળખું’ અને ૨૦૧૮માં પૌપ્ય સંગઠન તરીકે વેટિકનમાં કાર્યાલય પણ શરૂ કર્યું.

તેની ૧૭૫મી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે ભવ્ય ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. ઉજવણીનો આરંભ ૨૮ જૂન ૨૦૧૮ના રોજ પોપ પોલ છઠ્ઠા પ્રેક્ષકગૃહમાં થયો. ઈસુના પૂજ્ય હૃદયના પર્વ ટાણે આ ઉજવણીમાં ભાગ લેવા ૫૦૦૦ જેટલા લોકો, ઈસુસંઘના સુપીરિયર જનરલ ફાધર આરતુરો સોસા તેમજ બાવન પ્રતિનિધિઓ સાથે વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તદુપરાંત દક્ષિણ એશિયાના કેટલાક પ્રતિનિધિઓ-શ્રીલંકાના રાષ્ટ્રીય નિયામક ફાધર સંજીવ ફરનાડો, ભારત-મદુરાઈના રાષ્ટ્રીય પૂર્વ નિયામક ફાધર સેલ્વામાનિકમ્, ઈન્ચાર્જ ઓફ યુકેસ્ટિક યુથ મુવમેન્ટના શ્રી જિબી જોસેફ અને ભારતના રાષ્ટ્રીય નિયામક(PWPN) ફાધર જગદીશ પરમાર એસ.જે. પણ હાજર રહ્યા હતા. ‘ધર્મસભાના પ્રૌથિક કાર્યનું હૃદય પ્રાર્થના છે’ એમ આગ્રહપૂર્વક જણાવી વડાધર્મગુરુએ ઉપસ્થિત સમુદાયને મૌન પ્રાર્થનામાં થોડો સમય ગાળવા અનુરોધ કર્યો હતો. વડાધર્મગુરુ દરેક ખંડના નિયામકશ્રીઓ તથા દક્ષિણ એશિયાના પ્રતિનિધિઓને વ્યક્તિગતરૂપે મળ્યા હતા અને તેમણે વડાધર્મગુરુને નેપાલી પરંપરાગત સ્કોફ અને ભારતમાં આ મુવમેન્ટની માહિતી આપતી પુસ્તિકા અર્પણ કરી હતી.

ઉજવણીના ભાગરૂપ, વડાધર્મગુરુના અંગત મહાદેવાલય, સેંટ જોન લાતેરનમાં ફાધર સોસાએ આ ટાણે ભવ્ય ખ્રિસ્તયજ્ઞ અર્પણ કર્યો હતો અને બાકીના તેમની સાથે જોડાયા હતા જેમાં આંતરરાષ્ટ્રીય નિયામક ફાધર ફેડરિક ફોનોસએ સંદેશ આપ્યો હતો. ત્યારબાદ તમામ રાષ્ટ્રીય નિયામકશ્રીઓ તથા યુથ મુવમેન્ટના પ્રતિનિધિઓ જેસુઈટ કુરિયાના કોન્ગ્રિગેશન હોલમાં, ફાધર આરતુરો સાથે મળ્યા હતા. સાંજે ઈટાલીના યુથ મુવમેન્ટના યુવાનોએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજૂ કર્યો હતો.

— ફાધર જગદીશ પરમાર

ઈસુસંઘ સ્થાપનાની પ્રાસંગિકતા

વેટિકન: ફાધર ફેડરિક લોજબાર્દી (ભૂતપૂર્વ પ્રવક્તા વેટિકન)એ ‘ઈસુસંઘના સ્થાપક લોયોલાના સંત ઈગ્નાસના આદર્શોનું મહત્વ આજની દુનિયામાં જરૂરી છે’ તેમ જણાવ્યું છે. વેટિકન ન્યૂઝને આપેલ મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે, ઈસુસંઘ સંત ઈગ્નાસના આદર્શો અને ઈસુના જીવનનું અનુકરણ કરતાં સેવામય જીવન જીવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. ઈસુસંઘ દ્વારા ચીન, ભારત તથા લેટિન અમેરિકામાં ઘણી વિદ્યાલય અને વિશ્વવિદ્યાલયની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

સંત ઈગ્નાસની પ્રાસંગિકતાના સંદર્ભમાં તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, ‘પ્રાસંગિકતાના બે આયામ છે. પ્રથમ પોતાની મદદ, પ્રેરણા, જે વ્યક્તિગત આધ્યાત્મિકતાની શોધ છે. બીજું દુનિયાનાં કોઈપણ ખૂણે જ્યાં જરૂર છે ત્યાં સેવા માટે આનાકાની વગર જવું.’ ઈસુસંઘ દ્વારા, તેની સ્થાપનાની પ્રથમ સદીમાં યુરોપમાં મોટાભાગનાં શહેરોમાં શાળા તથા વિશ્વવિદ્યાલયની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી જ્યારે વર્તમાન સમયમાં ઈસુસંઘ દ્વારા શ્રદ્ધા અને ન્યાયની સ્થાપના માટે કાર્ય કરવામાં આવે છે.

વર્તમાન વડાધર્મગુરુશ્રી ફાન્સિસ ઈસુસંઘી સમાજના સભ્ય હતા જેમણે ધર્મસભામાં નૂતન પ્રેરણા ફૂંકી છે. તેઓ સમજાવે છે કે ઈશ્વર આપણને માનવજાતની સેવા કરવા માટે બોલાવે છે. તેમજ દરેક ઈસુસંઘી, વડાધર્મગુરુશ્રી ઈસુસંઘી હતા તેથી કોઈ વિશેષ અધિકાર ઈચ્છતા નથી પરંતુ વડાધર્મગુરુશ્રીની આજ્ઞા મુજબ પોતાની સેવાઓ આપવા તત્પર

રહે તેમજ તેમના નેતૃત્વમાં વિશ્વને શ્રેષ્ઠ અને ઉમદા સેવાઓ અર્પે એ જ તેઓશ્રીની અપેક્ષા છે.

— વેટિકન ન્યૂઝ

ધર્મભારતી

ઝેવિયર્સ લૉ સ્કૂલ

કોલકત્તા: ‘ધ બાર કાઉન્સિલર ઓફ ઈન્ડિયા’એ, ઝેવિયર્સ યુનિ. કોલકત્તાને નવા શૈક્ષણિક સત્ર ૨૦૧૮-૨૦થી ‘લૉ સ્કૂલ’ શરૂ કરવા મંજૂરી આપી છે, જેમાં વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશપરીક્ષા પાસ કરી પ્રવેશ મેળવી શકશે. યુનિ.ના વાઈસ ચાન્સેલર ફાધર ફેલીક્ષ રાજે જણાવ્યું હતું: ‘આ લૉ સ્કૂલમાં અભ્યાસક્રમની પસંદગી વિઝન-૨૦૨૫ના કાર્યક્રમને આધારે કરવામાં આવશે.’

ઈસુસંઘીઓ દ્વારા સંચાલિત ‘લૉ સ્કૂલ’માં કાયદાના શિક્ષણ દ્વારા માત્ર કાયદાશાસ્ત્રીઓ જ તૈયાર કરવાના નથી પણ જીવનમૂલ્યોનું સંક્રમણ પણ કરવામાં આવશે; જેની ભારતની સમગ્ર કાયદાકીય વ્યવસ્થામાં અનિવાર્યતા છે. ભારતના કાનૂન ક્ષેત્રમાં ઝેવિયર્સ યુનિ.નું આ નોંધપાત્ર પ્રદાન રહેશે. સ્કૂલમાં સમૃદ્ધ પુસ્તકાલય અને ન્યાયસભા તથા લીગલ એઈડ કલિનિક પણ ઊભાં કર્યાં છે.

કાયદાનો અભ્યાસ કરનાર આ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસક્રમના ભાગરૂપે રાજ્યની કોર્ટમાં તેમજ હાઈકોર્ટ તથા સુપ્રીમ કોર્ટમાં ઉચ્ચત્તર લાયકાતવાળા અનુભવી કાયદાશાસ્ત્રીઓના માર્ગદર્શનમાં લઈ જવામાં આવશે. આ સ્કૂલ દ્વારા ભવિષ્યમાં અનુસ્નાતક તથા સંશોધન અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવામાં આવશે. વધારે માહિતી વેબસાઈટ www.sxuk.edu.in પરથી મળી રહેશે.

— ઈન્ડિયન કરન્ટ

ઈસુસંઘીઓનો પ્રતિકાર

પટના(બિહાર): સામાજિક કાર્યમાં રત ઈસુસંઘીઓએ વાર્ષિક સંમેલનમાં પાંચ દિવસ વિચારવિમર્શ કર્યા બાદ, ફાધર સતન સ્વામીના પડખે રહેવાનો સામૂહિક ઠરાવ કર્યા છે. ફાધર સ્વામીએ આજીવન આદિવાસીઓના ઉત્થાન માટે કાર્ય કર્યું છે. જેમના પર ઓચિંતો હુમલો કરી, જાતભાતની પજવણી કરવામાં આવી છે.

વિશેષમાં સામાજિક પિરામિડના છેક તળિયે, કચડાયેલી બિહારની સૌથી વધારે આબાદી ધરાવતી ત્રીજી આદિવાસી જાતિ-મુશહર માનજહીના ઉત્કર્ષ માટેની સેવા કરવાનું ચાલું રાખશે એવી ઉગ્ર લાગણી વ્યક્ત કરી હતી.

પોતાની સતામણી અંગે પ્રતિભાવ આપતાં ઈસુસંઘીઓએ જણાવ્યું હતું કે, ‘સામાજિક સેવાકાર્યમાં જોતરાયેલા અમે પટના પ્રાંતના ઈસુસંઘી ફાધર સ્વામી પર કરેલા ઓચિંતા હુમલાને વખોડીએ છીએ. આદિવાસી અને અન્ય પ્રજાના ઉત્થાન માટે ફાધરની સેવાનિષ્ઠાનો અમને પૂરેપૂરો ભરોસો છે. અત્રે કાર્યરત અમે સાથી ઈસુસંઘીઓ પણ આજ સેવાયજ્ઞમાં સમર્પિત છીએ અને ફાધર સ્વામીના પ્રયત્નમાં અમારો સંપૂર્ણ ટેકો છે. આ દેશના ગરીબ અને વંચિત વર્ગના ઉત્કર્ષ માટે સેવાર્થે આગળ વધવા સદ્ભાવનાવાળાં તમામ સ્ત્રી પુરુષોને અમે આવકારીએ છીએ અને ફાધર સ્વામીની જેમ માનવ અધિકારના રક્ષણ માટે આગળ આવીએ એવી અપીલ.’

વિશેષમાં મુશહર જાતિનાં બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ આપી સમગ્ર જાતિનું સશક્તિકરણ કરવા પટના પ્રાંતના ઈસુસંઘીઓ કૃતનિશ્ચયી છે, તેવું પણ તેમણે જાહેર કર્યું હતું. નામશેષ થતી આ આદિસંસ્કૃતિને સુરક્ષિત કરવા મુશહર મંજી સાંસ્કૃતિક સંગ્રહાલય ઊભું કરવાનો પણ ઠરાવ કર્યો છે. જેથી ભાવિ પ્રજાને તેમાંથી પ્રેરણા મળે, કારણ તેમના સમૃદ્ધ વારસાની જાળવણી પણ જરૂરી છે. ‘સંસ્કૃતિના ઘડવૈયા અને પ્રાચીન દંતકથાઓ ખરેખાત, આ સમુદાયના સશક્તિકરણ માટે મહત્વનું માધ્યમ બની શકે છે.’ એવો પ્રતિભાવ ફાધર એડવિને આપ્યો હતો, જેમણે દાયકાઓથી સાંસ્કૃતિક કથાઓ, ગીતો અને પરંપરાઓનો અભ્યાસ અને સંગ્રહ કર્યો છે. આ સમાજના ઘડવૈયા દીના ભદ્રીના નામે શરૂ કરેલ મોર્યાના નેતાઓને પણ ઈસુસંઘીઓ મળ્યા હતા અને સમુદાયના વિકાસમાં સાથ-સહકાર આપવા બાંહેધરી આપી હતી. આ ટાણે ઈસુસંઘીઓએ ત્રણેક દાયકા જૂની સેવાઓને યાદ કરી હતી, જેનો આરંભ ફાધર ફિલિપ મન્થારાએ કર્યો હતો, જેઓ બિહાર માનવ અધિકાર જતનના પુરસ્કર્તા અને PUCL ના પૂર્વ પ્રમુખ પણ હતા. આ પ્રસંગે ઈસુસંઘીઓએ

ફાધર ટી. નિશાંતને તેમના પુસ્તક ‘મુશહાર્સ : અ નોબલ પીપલ-રીસિલિન્ટ કલ્ચર (મુશહાર : ઉમદા પ્રજા-લવચીક સંસ્કૃતિ)ના પ્રકાશક માટે અભિનંદન પાઠવ્યાં હતાં.

— સૌજન્ય : ‘જીવન’

જળસંચય - નોઝલ

ચેન્નાઈ (તમિલનાડુ): સામાન્ય રીતે એક વખત હાથ ધોવામાં ૬૦૦ મિલિ પાણીનો વપરાશ થાય છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના અહેવાલ પ્રમાણે ૩૫૦ મિલિ પાણીનો વ્યય થાય છે. ચેન્નાઈના એન્જિનિયર્સ અરૂણ સુબ્રમનિયમ અને રોશન કાર્તિકે એક એવું સામાન્ય નોઝલ તૈયાર કર્યું છે જે પાણીનો વપરાશ ઘટાડીને એક વખત હાથ ધોવામાં માત્ર ૧૫-૨૦ મિલિ. જેટલો જ કરે છે.

રાજ્યના વેલ્લોર જિલ્લાના જોલાર પેટિરથી ચેન્નાઈ પ્રસ્થાન કરતી ગાડી લગભગ ૨.૫ લાખ લિટર પાણીનો વપરાશ કરે છે. ચેન્નાઈમાં પાણીનાં તળ ઊંડા ગયાં છે અને અછત છે ત્યારે આ જળસંકટ દિવસે દિવસે ઘેરુ બનતું જાય છે ! મદ્રાસ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી(MIT)ના બી.ઈ. વિદ્યાર્થીઓના એક જૂથે બે પ્રકારનાં નોઝલ વિકસાવ્યાં છે. સ્વયંસંચાલિત ટેકનોલોજીની મદદથી આ નોઝલ નળ આગળ લગાડવાથી ધુમ્મસ જેવો સ્પે છોડે છે, જે પાણીનો વ્યય સરેરાશ ૯૫ ટકા ઘટાડે છે. નોઝલની કેપ આગળ-પાછળ વધારવાથી ધુમ્મસનું પ્રમાણ વધારી-ઘટાડી શકાય છે. નળની અંદર ફીટ કરેલ નોઝલ ભાગ્યે જ પરત કાઢી શકાય છે પણ તેનાથી ૯૫ ટકા વપરાશ ઘટાડી શકાય છે.

— સૌજન્ય : ‘જીવન’

‘ભારત છોડો’...છોડ્યો !

બેરહામપુર: પાંચ દાયકા જેટલાં વર્ષ, ગરીબોની સેવામાં ગાળ્યા પછી, ૮૬ વર્ષીય ‘ડોટર્સ ઓફ ધ ચેરિટી’ સાધ્વી સંઘનાં વયોવૃદ્ધ સ્પેનિશ સાધ્વી સિસ્ટર એન્ડ્રિનાને ૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ના રોજ ભારત સરકારે વિઝા રીન્યુ કરવાનો ઈન્કાર કરી, દસ દિવસમાં દેશ છોડવા આદેશ કર્યો હતો અને ૨૦ ઓગસ્ટના રોજ તેઓ સ્પેન પરત ફર્યા છે. ‘ધ ડોટર્સ ઓફ ધ ચેરિટી’ સાધ્વી સંઘ ૧૬૩૩માં ફ્રાન્સમાં ‘સર્વ સેવાકાર્યોના

રક્ષક સંત,’ સંત વિન્સેન્ટ ટે પોલ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. તેઓ દવાખાનાં, અનાથાલય, ઘરડાઘર અને શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં સેવારત છે. વિશેષમાં ધર્મવિભાગની પાળકીય પ્રવૃત્તિઓમાં પણ તેઓ સહભાગી બને છે. આ સંઘનાં સાધ્વી બહેનો ૬૦ પ્રાંતમાં, ૧૦ દેશોમાં, ૧૬,૧૭૯ સભ્યસંખ્યા સાથે સેવા કરે છે. ભારતમાં તેમનું આગમન આઝાદી પહેલાં ૧૯૪૦માં થયું હતું. ઉત્તર ભારતનાં ૧૦ રાજ્યમાં, ૧૪ ધર્મપ્રાંતમાં, ૪૨ કોન્વેન્ટમાં ૨૩૨ સભ્ય સંખ્યા સાથે તેઓ કાર્યરત છે.

૧૯૫૯માં મેડરિદ કેપિટલ મેડિકલ કોલેજમાંથી સિસ્ટરે મેડિસિન અને સર્જરીની બેચરલ ડિગ્રી મેળવી ૧૯૬૦ના અરસામાં જ ભારત આવ્યાં હતાં અને ૧૯૬૫થી બેરહામપુરમાં વસવાટ કર્યો હતો, જ્યાં તેમણે એક દવાખાનું શરૂ કર્યું હતું અને સ્થાનિક પ્રજાજનો, વિશેષમાં આદિવાસી અને દલિત લોકોની આરોગ્ય સંભાળ રાખી હતી. થોડાં વર્ષ પછી ગજાપતિ જિલ્લાના મોહાના ગામમાં તેઓ ગયાં હતાં અને ત્યાં શિક્ષણ ક્ષેત્રે મહત્વની કામગીરી કરી હતી. ‘આ વિસ્તારના લોકો તેમનો મા જેટલો આદર કરતા હતા’ એમ ઉત્તરપૂર્વ ભારત પ્રાંતના વડાં સિસ્ટર માર્થા પ્રધાને જણાવ્યું હતું. ‘હવે તેઓ સ્પેઈનમાં સંઘના કોઈપણ ઘરમાં બાકીનું જીવન ગાળશે.’ એમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. ‘એક સુપાત્ર અને અનુભવી સાધ્વીબહેનને આ પ્રમાણે ભારત છોડવો પડે એ દુઃખદ બાબત છે. આપણા માટે મોટું નુકસાન છે. તાલીમી અને અંતરિયાળ પ્રદેશમાં સેવા કરનાર તબીબી ડિગ્રીવાળાં સાધ્વી બહેનની અછત છે !’ એવો પ્રતિભાવ બેરહામપુરના ધર્માધ્યક્ષ શરતચંદ્ર નાયકે વ્યક્ત કર્યો હતો.

‘જનવિકાસ’ ટ્રસ્ટ કટક-ભુવનેશ્વર મહાધર્મપ્રાંતના સમાજ સેવા કેન્દ્રના નિયામક ફાધર મદન સાઉલ સિંહે જણાવ્યું હતું કે, ‘હું શાળામાં ભણતો હતો ત્યારથી સિસ્ટરને ઓળખું છું. ગરીબો માટે તેમની નિષ્ઠા આદરપાત્ર હતી. જ્યાં સુવિધાઓ મર્યાદિત હતી એવા વિસ્તારમાં પણ આનાકાની કર્યા વિના જીવના જોખમે પણ તેઓ સારવાર માટે પહોંચી જતાં હતાં. તેઓ સ્થાનિક ભાષા શીખ્યાં હતાં અને લોકો સાથે સારો ઘરોબો પણ

બાંધ્યો હતો.’ વિઝા અંગે માહિતી આપતાં સિસ્ટર પ્રધાને કહ્યું હતું કે, ‘બહેરામપુર આવ્યા પછી સિસ્ટર હંમેશા નિયત સમયમાં વિઝા રીન્યુ કરતાં હતાં. આ વખતે પણ ઓગસ્ટના પ્રથમ અઠવાડિયામાં તેમણે ઓનલાઈન અરજી કરી હતી. ફી પણ ભરી હતી અને તમામ જરૂરિયાતો પૂરી પાડી હતી. પણ વિઝા રીન્યુ કરવાને બદલે... ક્યા કારણથી વિઝા ઈન્કાર કર્યા છે તે પણ અમને જાણ કરી નથી.’ એમ સિસ્ટરે યુકેન ન્યૂઝ સંવાદદાતાને જણાવ્યું હતું. આ સંદર્ભમાં મંત્રાલયના અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે, ‘અરજદારે જણાવ્યા પ્રમાણે જો મુલાકાતનો હેતુ સ્પષ્ટ ન હોય કે માહિતી અપર્પાઈ હોય ત્યારે સામાન્ય રીતે વિઝા નકારવામાં આવે છે પણ કોઈપણ સરકાર ખાસ કરીને યજમાન દેશે કોને વિઝા આપવો કે ન આપવો તે તેનો અભાષિત અધિકાર બની રહે છે.’ આ સંજોગોમાં શું કરવું તે ગંભીરપણે વિચાર કરવાનો સમય હવે પાકી ગયો છે.

- UCAN NEWS

મૂરલી - એક મિશનરી

ઈડુક્કી(કેરલ): ૨૯ વર્ષીય પી. કે. મૂરલીધરન ૧૯૯૯માં કેરલના ઈડુક્કી જિલ્લાના નેન્મનાલકુડી- આદિવાસી વિસ્તારમાં રાજ્યના ડિસ્ટ્રિક્ટ પ્રાયમરી એજ્યુકેશન પ્રોજેક્ટના નેજા હેઠળ, અંતરિયાળ પ્રદેશમાં એક શિક્ષકવાળા મલ્ટી ગ્રેડ લર્નિંગ સેન્ટર ઊભાં કરવા ફરજના ભાગરૂપે પહોંચ્યા, જ્યાં તેમણે વસવાટ કર્યો જેના કારણે પરિવારે ભારે હાલાકી ભોગવવી પડી ! ૨૦૦૬માં પત્નીના અવસાન બાદ બાળકોને દાદા-દાદી પાસે રાખ્યાં અને મહિને એકાદવાર મુલાકાત કરતા.

વનમાં વિચરતી આ મુથુવંશ આદિ જાતિ હજુ આદિમ અવસ્થામાં જ જીવતી હતી. જેઓ છૂટા છવાયાં ઝૂપડાં બાંધી વસવાટ કરતા હતા. મૂરલીએ અક્ષરજ્ઞાન કરતાં તેમના ચારિત્ર્ય ઘડતરને વધારે મહત્વ આપ્યું. કપડાંની અછતવાળા લોકોને વસ્તીથી દૂર ઝરણામાં નાવા-ધોવા લઈ જતા અને પાછા લાવતા. શાળા શરૂ થતાં ભૂખ્યાં બાળકોનો પ્રશ્ન ઊભો થયો, તેમણે રસોડું ઊભું કર્યું અને સરકાર સાથે લડત આપી બાળક દીઠ રૂ. ૮ ટકા ભોજન ખર્ચ ૨૦૦૫માં

મેળવ્યો. ૨૦૧૭માં મૂરલી અને તેમના જેવી વિચારધારાવાળા ગુરુજનોએ ઈડમાલકુડીમાં પાંચ શાળાઓનું જૂથ બનાવી કેરલ સરકારનો સહયોગ મેળવી આદિવાસી પ્રજામાં નવજાગૃતિ લાવવાના સઘન પ્રયાસ આદર્યા. રાજકીય નેતાઓ અને સરકારી તંત્રની સહાયથી આ પ્રજાને ઈલેકશન અને રેશનકાર્ડ મેળવી આપ્યાં. મુથુવંશ આદિવાસી પ્રજાનો ઈતિહાસ અને જીવન આલેખતાં બે પુસ્તકો પણ તેમણે પ્રકાશિત કર્યાં છે.

— સૌજન્ય : ‘જીવન’-ઓગસ્ટ-૨૦૧૯

સ્વ. સુખ્મા સ્વરાજને શ્રદ્ધાંજલિ

ન્યુ દિલ્હી: ૬ ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ હૃદય હુમલાને કારણે ૬૭ વર્ષીય, ભારતનાં પૂર્વ વિદેશ મંત્રી સુજાશ્રી સુખ્મા સ્વરાજનું અવસાન થતાં ધર્મસભાના ધર્માધિકારીએ દિલસોજી વ્યક્ત કરી હતી અને પોતાના સેવાકાળ દરમિયાન બે અપહત પુરોહિતોની મુક્તિ માટે કરેલ નિષ્ઠાવાન પ્રયાસોને પણ યાદ કર્યા હતા. ‘વિદેશ મંત્રાલયના તમામ નિર્ણયોમાં તેમણે માનવીય અભિગમ અપનાવ્યો હતો. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ભારતનું ગૌરવ વધારવા તેઓ સતત પ્રયત્નશીલ હતાં, તેઓ આપણા સર્વોત્તમ વિદેશ મંત્રી હતાં.’ એવો પ્રતિભાવ કેથોલિક બિશપ કોન્ફરન્સ ઓફ ઈન્ડિયાના પ્રેસિડેન્ટ કાર્ડિનલ ઓસ્વાલ્ડ ગ્રોસિયસે આપ્યો હતો.

૧૯૯૯-૨૦૦૪ના ગાળામાં તેઓ પ્રધાનમંડળમાં આરોગ્ય વિભાગનાં મંત્રી હતાં તથા ૨૦૧૪-૨૦૧૯ના ગાળામાં વિદેશ મંત્રાલય તેમના હવાલે હતું. એક આંતરરાષ્ટ્રીય સામયિકના ૨૦૧૬ના વર્ષના વૈશ્વિક વિચારકોના ૧૦૦ વ્યક્તિઓની યાદીમાં સુખ્માજીનો સમાવેશ થયો હતો. સુખ્માજીને ખ્રિસ્તી સમુદાય પ્રત્યે કૃષ્ણી લાગણી હતી જે ઘણે ઠેકાણે પ્રદર્શિત થઈ હતી. ડાયાબિટિશના ગંભીર હુમલાને કારણે ૨૦૧૬માં તેઓશ્રીની કીડનીનું પ્રત્યારોપણ કરવામાં આવ્યું હતું. આવી નાજુક સ્થિતિમાં પણ તેમની દેશદાઝ ઉચ્ચ કોટિની જોવા મળી છે.

કોઈપણ પ્રશ્નના નિરાકરણમાં તેમનું માતૃત્વ મુખ્ય હતું, જેથી પ્રશ્નની કઠોરતાનું આપોઆપ શમન થઈ જતું હતું. આવા નેતાના

અવસાનથી દેશને તેમની ખોટ સાલશે અને ભારતવાસીઓ તેમને સદાયે યાદ કરશે જ.

- UCAN NEWS

‘સરોગેસી’ અને કેથલિક મંતવ્ય

નવીદિલ્હી: વાણિજ્ય હેતુથી સરોગેસી પર પ્રતિબંધ મૂકતું વિધેયક ભારતીય સંસદના ઉપલાગૃહમાં રજૂ કરવામાં આવેલ છે. આ વિધેયક મુજબ ૨૩ થી ૫૦ વર્ષથી મહિલા, તેમજ ૨૬ થી ૫૫ વર્ષના પુરુષ જે ભારતીય વિવાહિત નિઃસંતાન દંપતી હોય તે દંપતી ‘નૈતિક પરોપકારી સરોગેસી’ લઈ શકે છે.

આ વિધેયક મુજબ ‘સરોગેસી’ - એ દંપતીની સંબંધી હોવી જોઈએ અને સરોગેસી મધર બનવા માટે વૈધકીય સારવાર બાદ કરતાં અન્ય કોઈ નાણાકીય વળતર મેળવી શકશે નહીં. એન.આર.આઈ. તથા ભારતીય મૂળના વ્યક્તિ અથવા પ્રવાસી નાગરિકને આ પ્રાવધાનનો લાભ મળવાપાત્ર થશે નહિ તેમજ એક મહિલા તેના જીવનકાળ દરમિયાન એક વખત જ ‘સરોગેસી’ બની શકે છે એવું જાહેર કર્યું હતું.

સ્વાસ્થ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય મુજબ નવા કાયદાથી મહિલા સાથે થતા દુવ્યવહાર અટકી જશે. તેમજ બાળકોને કાનૂની અધિકાર તથા સુરક્ષા પ્રાપ્ત થશે. આરોગ્ય મંત્રીશ્રી હર્ષવધને જણાવ્યું હતું કે એક અનુમાન મુજબ દેશમાં ૨૦૦૦ થી ૩૦૦૦ જેટલા ‘સરોગેસી’નાં ગેરકાયદેસર કેન્દ્ર ચાલી રહ્યાં છે તેમજ હજારો વિદેશી નાગરિકો આ સવલતનો લાભ લે છે.

માઈકોબાયોલોજીસ્ટ, ટીશ્યુ કલ્ચરનાં સંશોધનકર્તા તથા વેટિકન પોટેફિકલ એકેડેમીના સભ્ય મુંબઈના ડૉ. પાસ્કોલ ક્વોલ્ડોના મત મુજબ ‘સરોગેસી’ નૈતિકરૂપે અસ્વીકાર્ય છે. ડૉ. પાસ્કોલના મત મુજબ કોઈપણ ‘સરોગેસી’ એ એક અપરાધ છે. ‘ગર્ભધારણ માટે અપ્રાકૃતિક સાધનોના ઉપયોગ દ્વારા બાળક મેળવવું તે કેથલિક ધર્મસભા માટે નૈતિકરૂપથી અસ્વીકાર્ય છે. ડૉ. પાસ્કોલના મત મુજબ લોકો એમ વિચારે છે કે ‘સરોગેસી’ને મદદ મળે છે પણ આ એક ભ્રમ છે. સરોગેટ માતાને વસ્તુના રૂપમાં જોવામાં

આવે છે, જેમકે સ્ત્રી એક બાળક જણવા મશીન ભાડે લેવા જેવી બાબત છે. આમ 'સરોગેસી' દરેક રીતે અસ્વીકાર્ય છે.' — મેટર્સ ઈન્ડિયા

વડાધર્મગુરુને આમંત્રણ

નવી દિલ્હી: કોંગ્રેસ પક્ષના એક સંસદ સભ્યશ્રીએ ભારત સરકારને વડાધર્મગુરુશ્રીને ભારતની મુલાકાત માટે આમંત્રણ આપવા જણાવ્યું છે. આ સંદર્ભમાં શ્રી કોરિકુન્નિલ સુરેશ નામના એક સંસદસભ્યએ જણાવ્યું છે કે 'વડાધર્મગુરુશ્રી ફ્રાન્સિસની ભારત યાત્રાથી સાંપ્રદાયિક સહિષ્ણુતા અને અરસપરસ સમજણને વેગ મળશે તેમજ વિશ્વભરમાં ભારતની પ્રતિષ્ઠામાં વધારો થશે' તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, 'ભારતના કેથલિકો જ નહિ પણ ભારતનો એક મોટો વર્ગ વડાધર્મગુરુની ભારતની મુલાકાત લે તેમ ઈચ્છે છે.'

શ્રી સુરેશ સ્વયં હિન્દુ ધર્મ પાળે છે. તેમજ દક્ષિણ ભારતના સંસદ સભ્ય છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, કેથલિક ધાર્મિક નેતાઓ દયા અને દાન ધર્મનાં અનેક કાર્યો કરે છે સાથે સમાજમાં મૂલ્યોની સ્થાપના માટે પ્રોત્સાહન આપે છે. સને ૧૯૯૯ માં વડાધર્મગુરુ સંત જોન પોલ બીજાએ ભારતની મુલાકાત લીધી હતી ત્યારબાદ કોઈપણ વડા ધર્મગુરુએ ભારતની મુલાકાત લીધી નથી ! સને ૨૦૧૩માં વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસની નિમણૂક બાદ તેમણે ઘણી વખત ભારતની મુલાકાત લેવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી છે. છેલ્લા છ વર્ષમાં કેથલિક ધર્મસભા દ્વારા સરકારશ્રીને ઘણીવખત અપીલ કરવામાં આવેલ છે કે તેઓ વડાધર્મગુરુશ્રીને સત્તાવાર નિમંત્રણ આપે.

કાર્ડિનલ ઓસવાડે પ્રધાનમંત્રીશ્રીને એક મુલાકાતમાં વડાપ્રધાનને આ પ્રકારની દરખાસ્ત મૂકી હતી, જેનો હકારાત્મક પ્રતિભાવ મળ્યો હતો. સી.બી.સી.આઈ.એ સંસદ સભ્યશ્રી સુરેશને તેમના પ્રતિભાવ બદલ અભિનંદન આપીને તેમના અભિગમના વખાણ કર્યાં છે.

— મેટર્સ ઈન્ડિયા

ભારતીય શિક્ષણ નીતિ

નવી દિલ્હી: દેશની શિક્ષણપ્રથામાં પરિવર્તન કરવા તથા આધુનિક બનાવવાના હેતુથી ભારતીય જનતા પક્ષની સરકાર દ્વારા 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ - ૨૦૧૯' નામથી

એક મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. આ મુસદ્દાના સંદર્ભમાં ભારતીય કેથલિક ધર્માધ્યક્ષ સંમેલનના શિક્ષણ વિભાગના પ્રતિનિધિ મંડળે માનવ સંસાધન મંત્રી રમેશ પોખરિયાલની મુલાકાત લઈને ૨૮ પાનની એક દરખાસ્ત રજૂ કરી છે. કેથલિક શિક્ષણ વિભાગના સચિવ ફાધર જોસેફ માનીપદમે જણાવ્યું હતું કે, શિક્ષણ નીતિના મુસદ્દામાં આધારભૂત મુદ્દાઓ જેવા કે શિક્ષકોની કમી, બુનિયાદી જરૂરિયાતો જેવી પીવાના પાણીની સગવડ, સ્વચ્છતા, સ્વચ્છ શૌચાલય જેવી બાબતનો સમાવેશ નથી. તેમણે ઉમેર્યું કે, શિક્ષણ નીતિમાં, શાળા છોડી જનાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા રોજબરોજ વધતી જાય છે તેના ઉપર પણ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. ઉપરાંત શિક્ષણનું વ્યાપારીકરણ, મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનામાં ભ્રષ્ટાચાર તથા વિદ્યાર્થીઓ - નિયમિત રીતે શાળામાં હાજરી આપે તે મુદ્દાઓની તપાસ થવી જોઈએ.

ફાધર માનીપદમે ઉમેર્યું હતું કે, ભારતમાં કેથલિક ધર્મસભા દ્વારા ઓછામાં ઓછી ૩૦,૦૦૦, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનું સંચાલન થાય છે જેમાં શાળાઓથી લઈને મહાવિદ્યાલય, વિશ્વવિદ્યાલય તથા મેડિકલ કોલેજનો પણ સમાવેશ થાય છે. આટલું વિશાળ યોગદાન હોવા છતાંય શિક્ષણનીતિ તૈયાર કરવામાં ખ્રિસ્તી સમુદાયના યોગદાનનો ઉલ્લેખ સુદ્ધાં કરવામાં આવ્યો નથી !

વળી શિક્ષણનીતિ તૈયાર કરવામાં વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ નથી, જેના કારણે શિક્ષણનીતિ નહીં પણ પ્રશાસનિક નીતિ બનીને રહી ગઈ છે. વળી, ધાર્મિક અને ભાષાકીય અલ્પ સંખ્યકો દ્વારા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની સ્થાપના એવમ્ તેના સંચાલન કરવાના સંવૈધાનિક અધિકારોની અવગણના કરવામાં આવેલ છે.

— વેટિકન ન્યૂઝ

ધર્મગુર્જરી

સિદ્ધિપ્રેરણા શિબિર

સાપુતારા (દક્ષિણ ગુજરાત): સંત આત્મા ઈંગ્લિશ મીડિયમ સ્કૂલના ધોરણ ૭ થી ૧૦ના વિદ્યાર્થીઓ માટે તારીખ ૫ થી ૭ જુલાઈ ૨૦૧૯ દરમિયાન શાળાના

સંચાલકગણે 'સિદ્ધિ પ્રેરણા અને અભ્યાસની તરકીબો' વિષય પર ત્રિદિવસીય શિબિરનું આયોજન કર્યું હતું, જેનું સંચાલન દક્ષિણ ગુજરાતની આદિવાસી ભાષાઓના ભાષાશાસ્ત્રી ફાધર રેમંડ ચૌહાણે કર્યું હતું. ફાધરે વિદ્યાર્થીઓ આગળ ઉત્તમ કલ્પનાઓ તેમજ વિચારો માર્ગદર્શન-પ્રેરણારૂપે રજૂ કર્યાં હતાં, જેના દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ પોતાના અભ્યાસના વર્ષ તથા ભવિષ્ય માટે ધ્યેય નક્કી કરી શક્યા. — સિસ્ટર મનીષા

ડાંગ ડિનરીની સભા

આહવા: ૧૫ જુલાઈ, ૨૦૧૯ના રોજ જિલ્લાના પુરોહિતગણ, સાધ્વીબેનો સાથે ડિનરીના ડીન ફાધર ઈશ્વર ગામીત એસ. જે.એ. દીપદર્શન સ્કૂલમાં એક સભાનું આયોજન કર્યું હતું જેમાં 'કપ્લસ ફોર કાઈસ્ટ' (ખ્રિસ્ત માટે દંપતીઓ)ના ઈતિહાસ અને ભાવિ અંગે ચર્ચા વિચારણા કરવામાં આવી હતી. વડોદરા ધર્મપ્રાંતના ફેમિલી કમિશનના નિયામક ફાધર પ્રવીણ વિગાસે આ ચળવળ અંગે માહિતી પૂરી પાડી હતી. 'પારિવારિક જીવનનું નવીનીકરણ કરવું અને પરિવારને સુરક્ષિત રાખવું' એ જ આ ચળવળનો મુખ્ય આશય છે. વાપી ધર્મવિભાગના શ્રીમાન એન્થોની અને શ્રીમતી રાની તેમજ આહવા ધર્મવિભાગના શ્રીમાન જોન અને શ્રીમાન સુનિલભાઈએ આ ચળવળ અંગે જાણકારી આપી હતી. ફાધર ઈશ્વરે આ ચળવળને ફળદાયી બનાવવા સૌને અનુરોધ કર્યો હતો.

— સૌજન્ય : બરોડા સ્પોટ લાઈટ

ત્રિવેણી પર્વ

ધંધુકા: ૨૧ જુલાઈ, ૨૦૧૯ના રોજ, ધર્મવિભાગના શ્રદ્ધાળુઓએ ત્રિવેણી પર્વ-ભાલેશ્વરી માતાનો મેળો, ગુરુપૂર્ણિમા તથા સ્વ. ફાધર જોસ લુઈસ ગોરોસકવિતા એસ. જે.ની પુણ્યતિથિ (જે ૩૧ જુલાઈ છે.) - ની ઉજવણી ઉત્સાહભર્યા વાતાવરણમાં કરી. માનનીય ધર્માધ્યક્ષશ્રી રત્નાસ્વામીનું સામૈયું બાદ ખ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણીમાં સત્ગુરુ ઈસુને વફાદાર રહેવા તેઓશ્રીએ શીખ આપી હતી. વિશેષમાં ફાધર ગોરોસકવિતાને આદર્શ ગુરુ તરીકે ઓળખાવ્યા, જેમણે ઈસુગુરુની ઓળખ આપી હતી. ૧૦૧ કુમાર અને

કુમારીઓની મહાઆરતીએ વાતાવરણને ભવ્ય અને ભક્તિભાવથી ભરી દીધું હતું. કલોલ, બાવળા, બનરાલા, ચાયાના, લીમડી અને ખંભાતના ધર્મજનોની હાજરીએ સ્થાનિક શ્રદ્ધાળુઓનો ઉત્સાહ વધાર્યો હતો. ધર્મવિભાગના શ્રદ્ધાળુઓએ એકજૂથ બની સૌને રુચિકર ભોજન પીરસ્યું હતું. સભાપુરોહિત ફાધર જેસુરાજે સર્વનો આભાર માન્યો હતો.’

— સૌજન્ય : ગુજરાત જેસુઈટ સમાચાર

‘વીર, તુઝે સલામ’

વડોદરા: ‘ભારત માતા કી જય’ના બુલંદ નારાથી વડોદરા હવાઈ મથક ગુંજી ઊઠ્યું જ્યારે જમ્મુ કાશ્મીરમાં ફરજ બજાવનાર આરિફ પઠાણ પાકિસ્તાન સૈન્યના ગોળીબારમાં વીરગતિ પામ્યો હતો અને તેના પાર્થિવ દેહને વતન લઈ આવવામાં આવ્યો હતો. મોટી સંખ્યામાં નગરજનો સ્વ. આરિફની અંતિમ વિધિમાં જોડાયા હતા અને પરિવારજનોને સાંત્વના પાઠવી હતી. ગાંધીનગર મહાધર્મ પ્રાંતના પૂર્વ મહાધર્મધ્યક્ષ અને વડોદરા ધર્મપ્રાંતના પ્રૈષિતિક વહીવટદાર પરમપૂજ્ય સ્તાનિસલાઉસ ફર્નાન્ડીઝ એસ. જે. સ્વ. આરિફના પરિવારજનોને રૂબરૂ મળવા ગયા હતા અને કેથોલિક સમુદાય થકી અને દિલસોજી પાઠવી હતી અને આત્મશાંતિ પ્રાર્થના પણ કરી હતી. ‘સ્વ. આરિફ પઠાણ બહાદૂરીપૂર્વક લડ્યો હતો અને વડોદરા-ગુજરાતને ગૌરવ અપાવ્યું છે. તેમણે આપણા દેશ માટે કુરબાની આપી છે. સમગ્ર દેશ એક વીર તરીકે હંમેશા યાદ કરશે.’ એમ હિંમત આપતાં તેમણે જણાવ્યું હતું.

— સૌજન્ય : બરોડા સ્પોટ લાઈટ

દીક્ષાંત સમારોહ

વડોદરા: રોઝરી હાઈસ્કૂલના ‘લીફ’ (LEAF-Leaders in Environmental Action Force) ૨૦૧૮-૧૯ના વિદ્યાર્થીઓનો દીક્ષાંત સમારોહ ૨૭ જુલાઈ, ૨૦૧૯ના રોજ યોજાયો, જેમાં ‘લીફ’ના સભ્યગણ અને તેમનાં પરિવારજનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં. શાળાના આચાર્ય ફાધર લુકાસ રાયપ્પનના નેતૃત્વમાં, શાળાના ગુરુજનો, ગુજરાત જેસુઈટ ઈકોલોજી મિશન(GJEM) અને ગ્રીન ધ બ્લ્યુ ચેરીટેબલ

ટ્રસ્ટ(GBCT) ના સંયુક્ત ઉપક્રમે, પૂરા આઠ દિવસની કાર્યશાળા સફળ રીતે પૂરી થઈ હતી, જેમાં ‘લીફ’ના ૬૫ સભ્યગણે ભાગ લીધો હતો. આ વર્ષે રોઝરી સ્કૂલમાં નિયમિત ‘લીફ’ સભ્યગણના બદલે અનુભવી અને ઉત્સાહી સભ્યોની મદદથી નવા વર્ષ માટેનું આયોજન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું. બાળકો અને યુવાનો આ ધરાનું ભાવિ છે એ ધ્યાનમાં રાખી આ વર્ષે ગુજરાતની સાત શાળાઓમાં-વડોદરા, હિંમતનગર, સેવાસી, કલોલ, ઝંખવાવ, ફૂલવાડી તથા ખંભાત પર્યાવરણલક્ષી કાર્યક્રમ હાથ ધરવામાં આવ્યો છે, જેમાં કુલ ૫૫૦ વિદ્યાર્થીઓ વર્ષ દરમિયાન વિવિધ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપે છે.

— શ્રી જ્યોતિ અને ફાધર રપ્યાઈ એસ. જે.

માજિસ ડે

આંકલાવ: ગુજરાત જેસુઈટ યુથ મિનિસ્ટ્રી(GJYM)એ ‘માજિસ ડે’ની ઉજવણી ૨૮ જુલાઈ, ૨૦૧૯ના રોજ આંકલાવ કાલવારી ખાતે કરી, જેમાં ૧૬૨ યુવાનોએ ભાગ લીધો. ગુજરાતભરના વિવિધ ધર્મવિભાગ તથા મિશનકેન્દ્રમાંથી પ્રોત્સાહકો-ફાધર રોબર્ટ (મંડાલી), ફાધર નિકસન(કલોલ), ફાધર રોબર્ટ(મંડાલી), ફાધર નિકસન(કલોલ), ફાધર મોઈસન(આણંદ), ફાધર માયકલરાજ(રાધનપુર), સ્કોલાસ્ટિક યાકુબ(બરડીપાડા) તેમજ સિ. નીલા(ઉટેશ્વરી), સિ. મયુરિકા(ખંભાત), સિ. શેફિના(મંડાલી) - પોતાનાં યુવાજૂથ સાથે પધાર્યા હતાં.

‘લોયોલાના સંત ઈગ્નાસ-એક યુવાન, ઈસુસંધના સ્થાપક તથા એક સંત’ વિશે ફાધર જિમી ડાભી એસ.જે. એ મુખ્ય-વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. ખ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણી ફાધર અલ્પેશ મેકવાને કરી હતી જેમાં યુવાવર્ગને કારકિર્દી સાથે ચારિત્ર્યને સમાંતર મહત્ત્વ આપવા સંદેશ આપ્યો હતો.

ભોજન પછીની બેઠકમાં કેટલાક યુવાનોએ પોતાના સ્વાનુભવની વાત રજૂ કરી હતી. ઈન્ડિયન કેથોલિક યુથ મુવમેન્ટ (ICYM)ના અમદાવાદ ધર્મપ્રાંતના નિયામક ફાધર વિક્રમ મહિડાએ આઈ.સી.વાય.એમ. દ્વારા ધર્મપ્રાંતીય અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે યોજાનાર મહત્ત્વના પ્રસંગોની જાણકારી યુવાવર્ગને આપી

હતી. ઈસુસંધીઓ પ્રત્યે આભારની લાગણી વ્યક્ત કરતાં ફાધર વિક્રમે દશ વર્ષ પહેલાં આજ ભૂમિ પર ‘ત્રિપૂટી’-ફાધર અલ્પેશ મેકવાન, ફાધર નગીન મેકવાન અને પોતાની દીક્ષા થઈ હતી તેનું સ્મરણ કર્યું હતું. છેલ્લી બેઠકમાં કાર્ય આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જી.જે. વાય.એમ.ના નિયામક ફાધર નગીને યુવાવર્ગ તથા પ્રોત્સાહકોનો આભાર માન્યો હતો. ‘માજિસ ડે’ની ઉજવણીનું ચોક્કસાઈપૂર્વકનું આયોજન અને કુશળતાપૂર્વક સંચાલન માટે આંકલાવ ધર્મવિભાગના યુવાનોએ પ્રસંશનીય કામ કર્યું હતું. સમગ્ર યુવાવર્ગે સભાપુરોહિત ફાધર હિલેરી પરેરા તથા બ્રધર તિમોથી મેકવાન તથા સિ. અનિતા આર.જે.એમ.નો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માન્યો હતો.

— સૌજન્ય : ગુજરાત જેસુઈટ સમાચાર

સંત ઈગ્નાસના પર્વની ઉજવણી

દાહોદ: લોયોલાના સંત ઈગ્નાસના પર્વની ઉજવણીની પૂર્વ તૈયારી રૂપ સંત જોસફ ચર્ચમાં, નવસંધ્યા ભક્તિના અંતે ૩૧ જુલાઈ, ૨૦૧૯ બુધવારના રોજ સંતનો તહેવાર ઉજવવામાં આવ્યો. આ દિવસે ખ્રિસ્તયજ્ઞમાં સેંટ સ્ટિફન હાઈસ્કૂલના આચાર્ય ફાધર પોલરાજ સાથે અન્ય પુરોહિતગણ જોડાયા. તેમણે સંદેશમાં સંતના જીવનની ઝાંખી કરાવી. ખ્રિસ્તયજ્ઞ બાદ ગુજરાતી કેથોલિક સમાજ દ્વારા ઉપસ્થિત પુરોહિતગણ, સાધ્વીબહેનો તથા સમાજના ભૂતપૂર્વ હોદ્દદારો તથા સીનિયર સિટિઝનનું સન્માન કરવામાં આવ્યું. વિશેષમાં કે.જી. ક્લાસથી કોલેજમાં ડીપ્લોમા / ડિગ્રી શિક્ષણમાં વિશેષ સિદ્ધિ મેળવનાર ૨૫ જેટલાં ભાઈબહેનોનું પુરસ્કાર આપી સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. વળી આજ દિવસે કેડિટ સોસાયટીના ૬૯ શેર હોલ્ડરોને, સોસાયટીના ટ્રેઝરર શ્રી જયંતીભાઈ મેકવાન દ્વારા વાર્ષિક ડિવિડન્ડ પણ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું. છેલ્લે સમૂહભોજન બાદ ઉજવણી પૂર્ણ થઈ હતી.

— સેમ્યુલ જોન પરમાર

વાલીદિન-૨૦૧૯ની ઉજવણી

ઉમરગામ: ૧લી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ, ડિવાઈન મર્સી પ્રાયમરી સ્કૂલમાં માબાપ-વાલીઓ પ્રત્યે આદર-આભારની

લાગણી વ્યક્ત કરવા અનોખા વાલીદિનની ઉજવણી કરવામાં આવી. પધારનાર વાલીનું ચંદનના તિલક અને ગુલાબના ફૂલ વડે સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. વાલીસંગ ફાધર રોબર્ટ - મેનેજરશ્રીએ સ્કૂલના નવા મકાનને આશીર્વાદ આપ્યો. મહેમાનોને સ્ટેજ પર સ્થાન આપી ફાધર રવિ-આચાર્યશ્રીએ સૌને આવકાર્યા. શાળાનાં બાલમંદિરનાં બાળકોએ સ્વાગત નૃત્ય તથા અભિનય ગીત રજૂ કર્યાં. બાળકોની સુંદર ભજવણીથી વાલીગણ તથા મહેમાનો પ્રભાવિત થયા હતા અને તેમણે શાળાના સંચાલકગણ તથા શિક્ષકગણને અભિનંદન પાઠવ્યાં હતાં. ફાધર રવિ વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે સતત પ્રયત્નશીલ હોય છે એટલે બાલમંદિરથી ધોરણ ૪ સુધીની શાળામાં પ્રવેશ માટે ધસારો રહે છે. સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ બાદ વાલીઓ માટે કેટલીક રમતોનું આયોજન પણ કર્યું હતું. ઈનામ વિતરણ, અલ્પાહાર અને સ્મૃતિગ્રંથની ભેટ અને રાષ્ટ્રગીતના ગાન સાથે ઉજવણી પૂર્ણ થઈ હતી.

— સૌજન્ય : બરોડા સ્પોર્ટ્સ લાઈટ

વાર્ષિક સભા

નડિયાદ: સોસાયટી ઓફ સેન્ટ વિન્સેન્ટ ડે પોલ, સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ અમદાવાદની વાર્ષિક સભા ૪ ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ પાસ્ટરલ સેન્ટર નડિયાદ ખાતે મળી હતી. આગળની રાત્રે ચોમેર વરસાદ હતો છતાં સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલના નેજા હેઠળ કાર્યરત - અમદાવાદ, આણંદ, ખેડા અને પેટલાદ એરિયા કાઉન્સિલ-કોન્ફરન્સના ૪૦૦ થી વધારે સભ્યગણના પ્રતિનિધિઓ કુલ ૮૫ હાજર રહ્યા હતા, તે ગૌરવની વાત હતી.

સવારે આગમન-રજિસ્ટ્રેશન-ચા પાણી બાદ સભા શરૂ થઈ હતી, જેમાં પ્રારંભે પ્રાર્થના, સ્વાગત બાદ મંડળના સીનિયર પ્રેસિડેન્ટ સુરેશભાઈએ મંડળ વિશે માહિતી પૂરી પાડી હતી. ત્યારબાદ પાસ્ટરલ સેન્ટરના નિયામક ફાધર જોસફ અપ્પાઉએ 'નેતાગીરી અને વફાદારી' અંગે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા સમજ આપી હતી. ભોજન પહેલાં લોચોલા આઈ.ટી.આઈ. નડિયાદના ડિરેક્ટર ફાધર પીયૂષ પરમાર એસ.જે.એ મંડળના હેતુઓ માટે ખ્રિસ્તીય અર્પણ કર્યો હતો. તેઓશ્રીએ

વિન્સેન્શિયન પરિવારની સેવાની નોંધ લઈ, જરૂરિયાતમંદના સર્વાંગી ભલા માટે કાર્યરત બનવા અનુરોધ કર્યો હતો.

ભોજન પછીની બેઠકમાં, અમદાવાદ એરિયા કાઉન્સિલના પ્રમુખ શ્રી રાજેશ જી. સોલંકીની સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલના વધારાના એક્ષટેન્શન ઓફિસર તરીકેની નિમણૂકને સૌએ વધાવી અને તેઓશ્રીએ આ હોદ્દાના શપથગ્રહણ કર્યા હતા.

સભાની આગળની કાર્યવાહીમાં સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ, પ્રોજેક્ટ, એજ્યુકેશન, ટવિનિંગ, એગ્રીગેશન, ટ્રેઝરર, વીમેન કમિશન તથા ઓઝાનામ સેવાશ્રમના રીપોર્ટ રજૂ કરવામાં આવ્યા. ત્યારબાદ દરેક એરિયા કાઉન્સિલે પણ વર્ષ દરમિયાનની પ્રવૃત્તિઓનો રીપોર્ટ રજૂ કર્યા. બપોરે ૩:૦૦ કલાકે સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલના પ્રેસિડેન્ટ બ્રધર ડેનિયેલે મંડળમાં જવાબદારી અને આધ્યાત્મિકતા પર પોતાના વિચાર રજૂ કર્યા હતા. ત્યારબાદ 'બુલ્લો મંચ'માં હાજર સભ્યગણે મંડળના ઉત્કર્ષ માટે પોતાના વિચાર રજૂ કર્યા હતા. જરૂરી સૂચનાઓ બાદ જોઈન્ટ સેક્રેટરી બ્રધર ડૉ. સુકેતુ શાહે આભારવિધિ કરી હતી. આજની સુવિધા તથા ભોજન માટે ફાધર અપ્પાઉનો ખાસ આભાર માન્યો હતો. અંતિમ પ્રાર્થના ચા-પાણી બાદ સૌ આનંદિત વાતાવરણમાં છૂટા પડ્યા હતા.

— બ્રધર સીરિલ મેકવાન, સીસી સેક્રેટરી

પત્રકારત્વ શિબિર

આણંદ: સેન્ટ ઝેવિયર્સ બોર્ડિંગના ૧૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨૪ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ના રોજ 'રિશ્તા' દ્વારા પત્રકારત્વ શિબિર યોજાયો. જેમાં પત્રકારત્વ એટલે શું? પત્રકારત્વનાં મૂલ્યો, મીડિયા અને વિદ્યાર્થી જીવનમાં તેની ઉપયોગિતા, ભારતીય મીડિયાની વ્યાપકતા અને ગુણવત્તા, લોકશાહી મજબૂત કરવામાં અને નાગરિક સશક્તિકરણમાં મીડિયાની ભૂમિકા, અહેવાલ લેખન, સોશયલ મીડિયાના લાભાલાભ વગેરે વિષય પર શિબિરના સંચાલકશ્રી રતિલાલ જાદવ અને શ્રી હસમુખ કિશ્ચિયને પ્રકાશ પાડ્યો હતો. તદ્દુપરાંત વિદ્યાર્થીઓની જ્ઞાનની ક્ષિતિજો વિકસાવવા તથા તર્કશક્તિ ખીલવવા કેટલીક વીડિયો ક્લીપ પણ દર્શાવવામાં આવી હતી. વિશેષમાં ફેક ન્યૂઝ અને અફવાઓને અટકાવવા પણ તેમણે ગંભીરપણે આગ્રહ

કર્યો હતો. બોર્ડિંગના ઈન્ચાર્જ ફાધર અનિલ પરમારના માર્ગદર્શનમાં પત્રકારત્વ શિબિર સફળ રહ્યો હતો. — બ્રધર વિજય એસ. જે.

પ્રશ્નોત્તરી-૨૦૧૯

કપડવંજ: દોન બોસ્કો સોસાયટી સંચાલિત 'અમૃતધારા જીવનપ્રેરણા કેન્દ્ર' એ રજતજયંતી વર્ષની ઉજવણી નિમિત્તે, દર વર્ષની જેમ માતા મારિયાના સંદર્ભમાં આયોજિત આ સ્પર્ધા કેવળ સલેસિયન મિશન કેન્દ્રો પૂરતી જ મર્યાદિત ન રાખતાં અન્ય સંસ્થાઓને પણ ભાગ લેવા આમંત્રણ પાઠવ્યું હતું. 'માતા મારિયા'ના સંદર્ભમાં આ ૧૭મી પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા ૨૪ ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ના રોજ યોજાઈ હતી. જેમાં ૧૬ ટુકડીઓએ ભાગ લીધો હતો. પ્રાર્થના, સંદેશ, માતા મારિયાની પ્રતિમાને પુષ્પમાળા અર્પણ, દીપ પ્રાગટ્ય બાદ દરેક ટુકડીએ પણ દીવો પ્રગટાવ્યો હતો અને એમ સ્પર્ધાનો શુભારંભ થયો હતો. 'અમૃ તધારા'ના નિયામક ફાધર દિનેશ વસાવા, સંસ્થાના એડમિનિસ્ટ્રેટર ફાધર અશ્વિન પરમાર તથા શ્રી પી.જી. પરમારે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા સ્પર્ધાનું સંચાલન કર્યું હતું. સ્પર્ધાકો ખૂબ જ તૈયારી સાથે આવ્યા હતા, જે તેમની રજૂઆતમાં સ્પષ્ટ દેખાતું હતું. ત્રણેક કલાકની રસાક્સીભરી સ્પર્ધા બાદ 'પુષ્પાંજલિ'-ડાકોર પ્રથમ, દોન બોસ્કો-ડાકોર દ્વિતીય અને કેથોલિક ચર્ચ-કઠલાલ તૃ તીય સ્થાને રહ્યાં હતાં. વિજેતાઓને ઈનામ તથા ભાગ લેનાર પ્રત્યેકને પ્રોત્સાહન ઈનામ સંસ્થાના રેક્ટર ફાધર મયંક પરમારના હસ્તે આપવામાં આવ્યાં હતાં. માતા મારિયાના જીવન વિશે વિશેષ જ્ઞાન મેળવવાનો સૌને સંતોષ હતો.

— ફાધર લોરેન્જો ડી'સોઝા એસ. ડી. બી.

ધર્મપ્રાંતીય ધર્મસેવા સમિતિ

નડિયાદ: અમદાવાદ ધર્મપ્રાંતની ધર્મસેવા સમિતિ(Diocesan Patoral Council)ની માનનીયધર્મધ્યક્ષરત્નાસ્વામીનીઉપસ્થિતિમાં, આ બીજી સભા ૨૪ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ના રોજ પાસ્ટરલ સેન્ટર - નડિયાદ ખાતે યોજાઈ હતી. જોકે ઉપરોક્ત સમિતિની પ્રથમ સભા ૧૬ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૯ના રોજ મળી હતી. આ સભામાં માનનીય ધર્મધ્યક્ષશ્રી, ધર્મપ્રાંતના

વિકર જનરલ પૂજ્ય ફાધર પરમાર સાથે ગુજરાત ઈસુસંઘના પ્રાન્તાધ્યક્ષ પૂજ્ય ફાધર ફાન્સિસ પરમાર, સોસાયટી ઓફ સેન્ટ વિન્સેન્ટ ટે પોલ, સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ અમદાવાદના પ્રમુખશ્રી દાનિયેલ ક્રિસ્ટી, ધર્મપ્રાંતની ડીનરી - અમદાવાદ(શહેર), અમદાવાદ(ગ્રામ્ય), આણંદ, નડિયાદ, પેટલાદ અને ઉમરેઠના ડીન, પુરોહિતગણ, સાધ્વીબહેનો તથા ધર્મજનો મળી કુલ ૩૪ સભ્યોએ હાજરી આપી હતી.

પ્રાર્થના, આવકાર બાદ સભાની કાર્યવાહી શરૂ થઈ હતી, જેમાં ફાધર જયરાજે(સભાપુરોહિત-બોયાસણ) 'ધર્મશિક્ષણની આવશ્યકતા', ફાધર કે. ટોની(સભાપુરોહિત-મિશન રોડ, નડિયાદ)એ 'સ્મોલ ક્રિશ્ચિયન કમ્યુનિટી' (SCC) તથા 'લગ્ન એક અતૂટ બંધન' વિશે ફાધર અંતોન અપ્પા(મેરેજ ટ્રીબ્યુનલ-નડિયાદ)એ સભ્યગણને વક્તવ્ય આપ્યાં હતાં. વિશેષમાં ઓક્ટોબર - ૨૦૧૯ની 'અસાધારણ મિશનરી મહિનો' તરીકે ઉજવવા વડાધર્મગુરુ ફાન્સિસની શીખને માનનીય ધર્માધ્યક્ષશ્રીએ જાહેર કરી, કેવા કાર્યક્રમનું આયોજન થઈ શકે તેની ચર્ચા કરી હતી.

આ સભામાં સમિતિના હોદ્દેદારોની ચૂંટણી કરવામાં આવી હતી, જેમાં સમિતિના ઉપપ્રમુખ તરીકે શ્રી રાજેશ ક્રિશ્ચિયન તથા મંત્રી તરીકે શ્રી ફાન્સિસ ડાયસાને હાજર સભ્યોએ ચૂંટી કાઢ્યા હતા. ધર્મકાનૂન પ્રમાણે આ સમિતિના પ્રમુખ તરીકે ધર્માધ્યક્ષ જ મુકરર હોય છે, એટલે તેમની ચૂંટણી કરવામાં આવતી નથી. સભાની સફળતા માટે ફાધર પરમારે ભારે જહેમત ઉઠાવી હતી. આભાર દર્શન, પ્રાર્થના તથા આશીર્વાદ સાથે સભાની પૂર્ણાહૂતિ થઈ હતી. — ફાન્સિસ ડાયસા

આભાર

સેન્ટ મેરીસ સ્કૂલ મરિયમપુરા પેટલાદના તમામ માનનીય ગુરુજનો, કર્મચારીગણ અને આદરણીય આચાર્યશ્રીનો અમે આભાર માનીએ છીએ. અમને શિક્ષણ અને કેળવણી આપીને જીવનમાં આગળ ધપાવવા માટે. આ શિક્ષક દિન નિમિત્તે આપ સહુને યાદ કરીને હર્ષની લાગણી અનુભવીએ છીએ.

*Without you, we would have been lost.
Thank you teacher for guiding us, inspiring us
And making us what we are today.*

Happy Teachers Day

તમારા અમૂલ્ય પ્રદાન બદલ આ ભેટ સ્વીકારો
લિ. ઘોરણ ૧૦ (૧૯૯૬ની બેચ)ના
વિદ્યાર્થી ભાઈ બહેનો તેમજ
તમામ વિદ્યાર્થીગણ

પ્રથમ માસિક શ્રદ્ધાંજલિ

'આફતમાંથી ઉગારવા માટે ધર્મી માણસને ઉઠાવી લેવામાં આવે છે.' (યશયા ૫૭:૧)

બાસિલ અંતોન પરમાર

જન્મ : ૧૫-૮-૧૯૫૩

અવસાન : ૬-૮-૨૦૧૯

પ્રભુમાં અતિશ્રદ્ધાવાન, વિનમ્ર-મિલનસાર,
નિઃસ્વાર્થ સેવાભાવી પ્રભુસેવક, લાગણીશીલ પુત્ર,
વફાદાર પતિ, પ્રેરણારૂપ પિતા,
સંભાળ લેનાર મોટાભાઈ, કુટુંબનાં સ્તંભ એવા
આપની અચાનક વિદાય અમારું કાળજું કંપાવી ગઈ.
આપની ખોટ ક્યારેય નહીં પૂરાય !

પુનરુત્થાનના પ્રભાતે ફરી મળીશું.

લિ. આપનાં માતા-પિતા, પત્ની-વિમળાબેન

બાળકો : નિર્મલ-સ્ટેફી, ઉજ્જવલા-વિરેન્દ્ર

ભાઈ-ભાભી : ચંદ્રકાન્ત-પુષ્પા અને દુઃખીત પરિવાર

આભાર : આ દુઃખદ પ્રસંગે અમારી પડખે ઊભા રહી મદદ કરનાર ગ્રીનલેન્ડ સોસાયટીના સૌ રહીશોના અમે ઋણી છીએ. સર્વ ફાધર્સ - સિસ્ટર્સ, સગાસંબંધી સ્નેહીમિત્રો તથા અન્ય મંડળીના આગેવાનો તેમજ પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે મદદગાર થનાર તથા દિલાસો પાઠવનાર સર્વનો અમે અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

સ્મરણાંજલિ

સ્વ. માર્થા ઈશબ

જન્મ: ૦૬-૦૭-૧૯૫૩
અવસાન: ૧૧-૦૮-૨૦૧૭

સ્વ. મેલ્વીન

જન્મ: ૦૪-૧૨-૨૦૦૪
અવસાન: ૩૦-૦૮-૨૦૧૩

**સ્વ. પુષ્પાવતી મોહનસ
(મણીબહેન)**

જન્મ: ૦૨-૦૮-૧૯૩૩
અવસાન: ૧૭-૧૦-૨૦૧૭

સદ્ય કોઈ રહેવા પામ્યું નથી,
યશ તમે ગયાં તેમ કોઈ જતું નથી,
વિદાય એવી લીધી કે મન માનતું નથી,
આપની અણ્ણાણે વિદાય
કાળજું કંપાવી ગઈ,
તમારે પ્રેમાળ હસમુખો ચહેલે
નજર સામેથી ખસતો નથી,
આ લોક આલ્યાં પ્રભુના દૂત બની,
ઈશ્વરને ધ્યાન બન્યાં,
પ્રભુ તમારૂં દિવ્ય આત્માને
શાંતિ અર્પે એ જ પ્રાર્થના.
'પુનરુત્થાનની પ્રભાતે હૃદયે મળીશું'

પ્રેમાળ સ્મૃતિમાં
લિ. મોહનસ ક્રિશ્ચિયન પરિવાર
ચરિત્રાલ

ઈશબ એ. જેન્સ - કોક્કલા
ચાકેશ - પ્રેમીલા પીટર - સરોજ
દેમંત - મનીષા ઉષા - મિન્કી
ડો. ચેતન - રીયા જેકશન - રોહાલી
રોજલ - ટીન્કી - એન્જલ(૨) - સાગર
સ્વરા - આદ્યા
એ-૬ માન સરોવર, ડુબલ,
મણીનગર(પૂર્વ), અમદાવાદ
ગામ - વણેદ

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. પ્રદિપકુમાર જયાનંદભાઈ કિસ્ટી

જન્મ: ૦૮-૦૨-૧૯૬૨

અવસાન: ૨૨-૦૮-૨૦૧૮

હૂલ છું, ચાલો હવે મુરઝાઈ છું. તે હવા, ખુશ્ણુ તને દઈ જઈ છું.

ક્યારેય કલ્પી ન શકાય તેવી તમારી ઓચિંતી વિદાય અમારું કાળજું કંપાવી ગઈ. તમારી વિદાયને એક વર્ષ વીતી ગયું પણ તમારો પ્રેમાળ ચહેરો અમારી નજરોમાંથી ખસતો નથી. તમારી હયાતીના દિવસો યાદ કરતાં અમારી આંખો અશ્રુઓથી ભિંજાયેલી રહે છે. તમારી મહેનત અને હિંમત, તમારી સહનશક્તિ અને પ્રમાણિકતા, તમારી નિખાલસતા અને શાશ્ણુ અમારા જીવનનો આધાર હતી. પ્રભુ આપના આત્માને શાંતિ આપે. એ જ પ્રાર્થના.

'પરમાત્મા આત્માને શાંતિ આપે.'
પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું

**લિ. રીટાબેન પી. કિસ્ટી
રાજ કિસ્ટી અને નેન્સી કિસ્ટી**

ઈસુકૃપા સોસાયટી, પ્રશાંત સોસાયટી પાછળ, પાણીની ટાંકી, આણંદ

છઠ્ઠી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. માગ્રેટબહેન રેક્સ પરમાર

જન્મ: ૦૮-૦૧-૧૯૪૦

અવસાન: ૩૦-૦૮-૨૦૧૩

વ્હાલી મા, નથી હયાત પણ સાથે છે, એવું હરદમ લાગ્યા કરે છે. હરક્ષણે તારા હોવાનો આભાસ થયા કરે છે. યાદોમાં સતત તારા ચહેરાના દર્શન થયા કરે છે. તારી સ્મૃતિ અમારા અંતઃકરણમાં અનંતકાળ સુધી પ્રજ્વલિત રહે છે. હરઘડી તારી ખોટ વર્તાયા કરે છે.

પ્રભુ તારા આત્માને ચિર શાંતિ આપે એવી પ્રાર્થના

સ્નેહાધીન

પરમાર રેક્સ પીટર, ફાધર ફ્રાન્સિસ રેક્સ તથા સમગ્ર પરિવાર
બી/૧૨ શ્રીનાથજી નગર, ભાઈપુરા, નુતન સ્કૂલની બાજુમાં,
હાટકેશ્વર, મણીનગર, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૮
ફોન નં. ૦૮૪૦૮ ૩૭૨૨૨૮

સાતમી વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ડાહ્યાભાઈ વાલજીભાઈ ચૌહાણ

જન્મ: ૦૪-૦૧-૧૯૪૫

અવસાન: ૧૬-૦૮-૨૦૧૨

પપ્પા ! તમે તો પપ્પા જ...
શબ્દો પણ ખૂટી જાય તમારી અનહદ યાદના સવાર, બપોર અને સાંજ, હરપળે તમારી યાદ આવે.

વ્હાલા પપ્પા, તમે જ અમારો ભૂતકાળ,
તમે જ અમારો વર્તમાન અને તમે જ અમારું ભવિષ્ય,
પ્રેમાળ પરિવારનો ધબકાર પપ્પા તમે હંમેશા....

ક્યાં ગયા તમે ? પપ્પા...

શોધીએ અમે સૌ ઘરના દરેક ખૂણે
જે આજે પણ તમારી યાદ અપાવે છે.
રહેજો સદાય અમારા હૃદયોમાં પપ્પા તમે !
આપની આશીર્વાદ થકી ઘરમાં સુખ અને શાંતિ છે,
આપ સદેહે અમારી વચ્ચે નથી,
પરંતુ આપના શબ્દ દેહ હંમેશા અમારી સાથે રહેશે,
પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું

**લિ. આપની યાદમાં
સવિતાબેન
તથા
પરિવાર**

ઈ-૧૭૫, સત્યનારાયણ
ટાઉન શીપ, ટીપી-૧૩,
વડોદરા

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. જીગ્નેશકુમાર આર. ડાભી

જન્મ: ૧૪-૦૬-૧૯૭૯

અવસાન: ૨૩-૦૯-૨૦૧૮

બહાલા જીગ્નેશ,

‘રડી પડે છે આંખો અમારી, જોઈ તસ્વીર તારી.’

‘નાની ઉંમરે તારી અણધારી વિદાય

અમ સર્વના કાળજા કંપાવી ગઈ.’

પરમ પવિત્ર પરમાત્મા તારા આત્માને શાશ્વત શાંતિ અર્પે.

પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

લિ. તારો દુઃખી ડાભી પરિવાર

રમીલા (બહેન) ચંદ્રિકા (બહેન) સંજય (ભાઈ)

મણીબેન (મમ્મી) રમણલાલ (પપ્પા)

૪૮ હરસિદ્ધ પાર્ક - મહેમદાવાદ

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. મેકવાન જયંતીભાઈ જોનભાઈ

જન્મ: ૨૧-૧૧-૧૯૫૬

અવસાન: ૨૪-૦૯-૨૦૧૮

તમારી અણધારી વસમી વિદાય આટલી જલદી થશે એવું ધાર્યું ન હોતું, હરપળે, હરક્ષણે તમને અશ્રુભીની આંખે યાદ કરીએ છીએ. તમારો અવાજ અમારા કાનમાં હજી પણ ગુંજયા કરે છે. તમારી હયાતી વિના આજે ઘર સૂનું થઈ ગયું છે. દુઃખમાં હિંમત હાર્યા નથી અને સુખમાં છલકાયા નથી. આપ હંમેશા ઈશ્વરનાં રાજ્યમાં આનંદિત રહો એવી અમારી પ્રાર્થના છે. પ્રભુએ આપેલી અમર આશા સાથે પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું. પ્રભુ તમારા આત્માને શાંતિ આપો.

લિ. આપની ધર્મ પત્ની કુસુમ જે. મેકવાન

વિજય - દિવક્લ - જોએલ, બ્લેસી

જોલીફ - રશ્મિકા - જેસન - જેમિન

જેક્સન - સેજલ આપના બાળકો

તેમજ સમગ્ર મેકવાન પરિવાર

બીજી શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. દાનીયેલભાઈ ગોવિંદભાઈ રાહોડ

જન્મ: ૦૫-૦૧-૧૯૩૧ ★ અવસાન: ૩૦-૦૯-૨૦૧૭

ના દિવસ ના રાત, ના ભૂખ ના થાકની ચિંતા વિના જીવન ચલાવ્યે રાખું, ક્યારેય જીવન અટકી ગયું ખબર જ ના પડી.

હંમેશા પ્રભુમાં રહેવાની પ્રેરણા આપનાર બહા બાપુ.

લિ. ટેગીલાબેન તથા રાહોડ પરિવાર, નડિયાદ

તૃતીય માસિક પુણ્યતિથિ

સ્વ. બાસીલભાઈ ઉદાલરીક પરમાર

જન્મ: ૨૨-૦૨-૧૯૫૮ ★ અવસાન: ૧૮-૦૯-૨૦૧૮

બહાલા પપ્પા,

તમારી અણધારી વિદાયને ત્રણ મહિના વીતી ગયા. મન હજુ માનતું નથી કે તમે અમારી મધ્યે નથી.

તમારી યાદ રડાવી દે છે.

લિ. પત્ની સવિતાબેન અને તમારા બાળકો, વટવા

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. પ્રવિણભાઈ પ્રભુદાસ મકવાણા

જન્મ: ૨૫-૦૭-૧૯૭૪ ★ અવસાન: ૦૨-૦૯-૨૦૧૮

એક વર્ષ વીતી ગયું, તમારું સ્મરણ આંખોમાં આંસુ લાવી દે છે. પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

નથી હયાત, પણ સાથે છો તમે, એવું હંમેશા લાગ્યા કરે છે.

હર ક્ષણે તમારી ઉપસ્થિતિનો આભાસ લાગ્યા કરે છે. પરમકૃપાળુ પરમેશ્વર આપના આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ પ્રાર્થના.

લિ. આપનો દુઃખી પરિવાર, સોજન્યપાર્ક, મિશનરોડ, નડિયાદ-૨

બીજી પુણ્યતિથિએ હૃદયભરી શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ઈચ્છાબેન બેન્જામીન પરમાર

જન્મ: ૨૮-૧-૧૯૪૨

અવસાન: ૧૭-૦૯-૨૦૧૭

પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

અમને ખબર ન હતી કે તમારી અણધારી વિદાયથી તમો પ્રભુ પાસે પહોંચી જશો ! આપના જવાથી ના પુરાય તેવી ખોટ પડી છે. આપના સ્મરણની યાદ હવે તો રહી છે. પ્રભુ આપના આત્માને પરમશાંતિ આપે એ જ અમારી દિલથી પ્રાર્થના છે.

લિ. આપનો પરિવાર, બેન્જામીન કે. પરમાર

ઝેવિયરનગર, ખંભાત

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યવિધિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ઘનીબેન બાબુભાઈ પરમાર

જન્મ: ૧૫-૩-૧૯૩૬

અવસાન: ૧૪-૯-૨૦૧૮

મા, તમે જીવનભર પરિશ્રમ કરી પરિવારને સમૃદ્ધ બનાવી સૌને સુખ અને શાંતિ આપતા ગયા. આપની ઉદારતા, દીઘદષ્ટિ, શાણપણ કૌટુંબિક ભાવના, લાગણીભર્યો સ્વભાવ, ઉદારતા વગેરે અમ સૌને વારસામાં આપતા ગયા, સમયને બાંધી શકાતો નથી, જોત જોતામાં એક વર્ષ વીતી ગયું. છતાં હજી પણ આપ અમારી પાસે છો, એવી અનુભૂતિ થયા કરે છે.

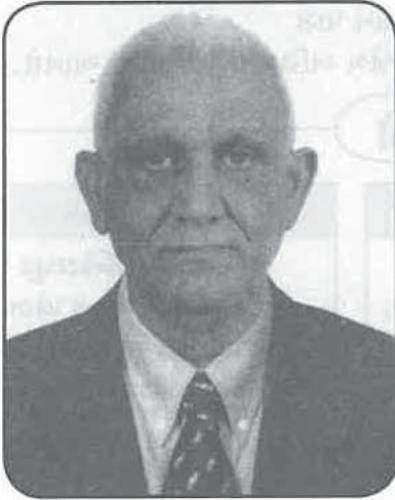
ઈશ્વરપિતા આપના દિવ્ય આત્માને સ્વર્ગમાં સર્વકાલિન શાંતિ અર્પે તેવી અમ સર્વની પ્રાર્થના.

લિ. રજનીકાન્ત બાબુભાઈ પરમાર

તથા સમસ્ત પરિવાર

એ/૧૪ હરિકૃષ્ણપાર્ક સોસાયટી, વટવા, અમદાવાદ

JOURNEY TO THE HEAVENLY ABODE

Mr. Paul J. Parmar

Born on : 01/06/1941

Expired on : 06/09/2018

A year has passed Oh Papa dear, yet the vacuum of your absence still prevails. We miss the love, care, shelter, support and the sacrifices you made; just to make sure your children and wife may never fail. Remembering you on your death anniversary is a great agony which words can't describe. We feel empty and mourn for you; but we're sure, one day we'll all be together in the Lord's Heavenly Abode. Love you Papa. May your Soul rest in Peace Amen.

**Your Wife Elizabeth Paul Parmar,
& Your Children: Francis, Niketa, Ishani &
Aditya, Michael, Minaxi, Kevin & Karen,
Mona, Praful, Shalin, Jayasha, Sharon &
your great granddaughter Aariana.**

નાલંદા એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, આણંદ (E-3003) સંચાલિત

નાલંદા પેરામેડિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ™

(ભારત સેવક સમાજ)

(Guj/5032) Anand

(અખિલ ગુજરાત પેરામેડિકલ કોલેજિયલ) વહેદરા

૧ વર્ષ, ૨ વર્ષ, ૩ વર્ષ, (બેંગલોર) નર્સિંગ કોર્સ

નર્સિંગ એક્રિશન
૨૦૧૯-૨૦

ક્રમ	કોર્સનું નામ	લાયકાત	કોર્સ મુદત
૧	જી.એન.એમ.(બેંગલોર) માર્ગદર્શન	૧૨ પાસ (સાયન્સ, કોમર્સ, આર્ટ્સ)	૩ વર્ષ
૨	પેશન્ટ કેર આસિસ્ટન્ટ (નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૩	પેશન્ટ કેર આસિસ્ટન્ટ (એડવાન્સ નર્સિંગ હોસ્પિટલ પ્રોગ્રામ)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૨ વર્ષ
૪	લેબોરેટરી ટેકનશીયન (DMLT)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૫	ઓ.ટી. આસિસ્ટન્ટ	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૬	ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ હેલ્થ નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ	૧૦ નાપાસ	૧ વર્ષ

પાસ નોંધ :-

(૧) લીમિટેડ સીટ

(૨) દરેક કોર્સમાં બુક્સ ફી મળશે.

(૩) ગામડેથી આવનાર બહેનોને મફત બસ પાસ સુવિધા તથા ભાઈઓને કન્સેસન પાસ

(૪) ખૂબ જ ગરીબ, વિધવા, માબાપ વિનાની બહેનોને ખૂબ જ ઓછી ફી અને જોબ અગ્રિમતા આપવામાં આવશે.

વધુ માહિતી માટે રૂબરૂ મળો

આણંદ (H.O.)

નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

સી-૧, હરીદયા કોમ્પ્લેક્સ,
લક્ષ્મી સિનેમા સામે, જૂના રસ્તા, આણંદ
મો. ૯૯૦૪૮ ૪૬૦૩૬, ૯૮૨૪૧ ૯૫૧૩૬

પેટલાદ

નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

ધનલક્ષ્મી શોપીંગ સેન્ટર, પહેલો માળ,
સ્ટેશન રોડ, પેટલાદ
મો. ૯૩૭૭૩૪૪૧૮૫, ૯૯૦૪૮૪૬૦૩૬

બાલાસિનોર

નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

એફ-૧૭, મીલન પ્લાઝા,
નગરપાલિકા સામે, બાલાસિનોર,
મો. ૯૪૨૭૫૯૭૪૬૨, ૯૮૭૯૮૦૩૨૦૫

ચાવડાપુરા, જુટોડિયા, આણંદ

દિવ્યદયા પેરામેડિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

૩-૪, નિરવપાર્ક સોસાયટી,
સેન્ટ ઝેવિયર્સ સ્કૂલ પાસે, ચાવડાપુરા
તા. જિ. આણંદ, મો. ૯૪૨૭૫૯૭૪૬૨

(ભરૂચ)

નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ

૨૦૩, ગણેશ આર્કેડ,
દહેજ બાયપાસ રોડ, નાંદેલાવ, ભરૂચ
મો. ૭૫૭૫૦ ૦૬૮૩૫

નોંધ : ઉપરોક્ત સિવાય અમારી બીજી કોઈ શાખા નથી

AKASH VATIKA III

આકાશ વાટીકા - III

4 BHK

કાર પાર્કિંગ, DRAINAGE
FACILITY IS AVAIALBE

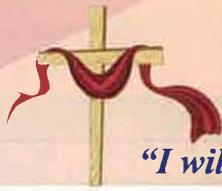
Mo. 99988 35972

Rs.
32,51,000

સુવિધાઓ :

- NA, NOC, ટાઇટલ કલેચર
- લોન પેપર ઉપલબ્ધ
- ૨૪ કલાક પાણી ની સુવિધા
- લેન્ડ સ્કેપિંગ સાથે નો ડેવલપડ ગાર્ડન
- ઈન્ટર્નલ રોડ પેવર બ્લોક / સીસી રોડ

આકાશ વાટીકા III

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

"I will be with you always, to the end of the age." - Matthew 28:20

જોતજોતાંમાં એક વર્ષ પૂર્ણ થઈ ગયું. તમારો પ્રેમાળ રહેરો તસવીરમાં કંડારાઈ ગયો. ન કરાએગ ધર્મ ભૂલ્યા ન કરાએગ વાવહાર ચૂક્યા. આપની મધુર સ્મૃતિઓ, આપની નિર્મળ નિખાલસતા હૃદયમાં ઝંકૂત થઈ, અમારી આંખોમાં અશ્રુધારા વહાવી જાય છે! ઈશ્વરને ગમ્યું તે ખરું.

"Thy will be done on earth as it is in heaven." - Matthew 6:10

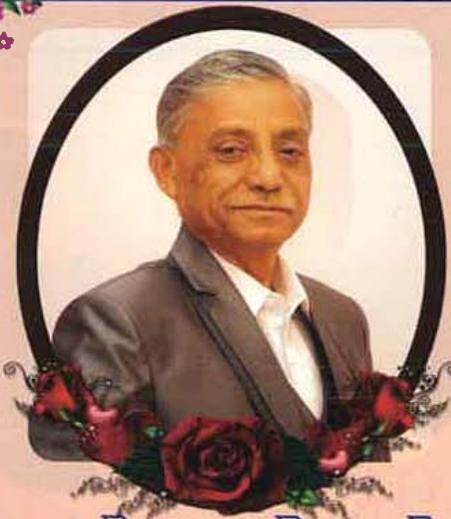
ચંદન શું જીવન જીવીને સુખ સૌને આપી ગયા. ખુદ ઘસાઈ સારા કર્મોની સુવાસ સર્વત્ર ફેલાવી સંભારણાં સૌના દિલમાં મૂકતા ગયા.

'I desire to depart and be with christ...' - Phillipians 1: 23

દેવદૂતો સાથે ઈશ્વરના સાંનિઘ્યમાં જાણે કે તમે કહી રહ્યા હોય.

"Be strong and courageous for the Lord your God, be with you wherever you go." - Joshua 1:9

"Nothing can defeat you because God is with, you." - Isaiah 54:7

Dad

We'll always remember

that special smile,

that caring heart,

that warm embrace,

you always gave us.

You being there

for Mom and us

through good and bad times

no matter what.

we'll always remember

you Dad because

thy'll never be another one

to replace you in our hearts

and the love we will

always have for you !

સ્વ. થોમસ કે. પરેરા

(Retd. Supretendent Central Excise)

જન્મ : ૨૬-૦૬-૧૯૫૨

અવસાન : ૨૩-૦૯-૨૦૧૮

Thank you Dad for being my pillar and for everything you are.

Life would be more beautiful if you were around !

છતાં તેમને અંતિમ સમયમાં ગળેલ Last Sacrament ને જારણે

અમે શ્રદ્ધાપૂર્વક માનીએ છીએ કે તમે પરમપિતાની ગોદમાં બિરાજમાન છો.

પરમકૃપાળુ પરમેશ્વર આપના દિવ્ય આત્માને સનાતન શાંતિ બક્ષે તે જ હૃદયપૂર્વકની પ્રાર્થના.

પુનરુત્થાનના પ્રભાતે ફરી મળવાની આશા સાથે આપનો પરિવાર

વિમળા થોમસ પરેરા

ચિંતન-જેકવેલીન

દાદાની વ્હાલી સેરેન

તથા સમગ્ર પરિવાર, વડોદરા

exclusive 3 bhk dream home....

Divine Mercy

SITE ADDRESS :

DIVINE MERCY,
Beside Giriraj, Near Kansh, Rajodpura - Anand

CONTACT

99740 93640

98798 93245

Congratulations

પરિવાર અને ખ્રિસ્તી સમાજનું ગૌરવ કુ. નીલિ ક્રિશ્ચિયનને અભિનંદન.... શુભેચ્છા...

કુ. નીલિને હાર્દિક શુભેચ્છા...

(ધો.૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં અભ્યાસ અને ક્લાસિકલ સિંગર)

નડિયાદ ખાતે આવેલ મ. શ. પટેલ સિવિલિયન રાયફલ ટ્રેનિંગમાં ગત તા. ૧૧-૦૫-૧૯ થી ૨૧-૦૫-૧૯નાં રોજ યોજાઈ હતી, જેમાં આ વર્ષની બેચમાં કુલ ૨૨ જેટલા નાગરિકોએ રાઈફલ શૂટિંગ તાલીમમાં ભાગ લીધો હતો.

નીલકમલ સોસાયટી, નડિયાદમાં રહેતા શ્રી વિલ્ચમભાઈ ડી. ક્રિશ્ચિયનના સુપુત્ર શ્રી રીતેશભાઈ ક્રિશ્ચિયન અને તેમની પૌત્રી કુમારી નીલી રીતેશ ક્રિશ્ચિયને આ તાલીમમાં ભાગ લીધો હતો. પિતા-પુત્રીએ રાઈફલ શૂટિંગ પાસ કરી અને પુત્રીએ આ વર્ષની બેચમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કરી ખ્રિસ્તી સમાજનું ગૌરવ વધાર્યું છે. ૨૬ જુલાઈ ૨૦૧૯ શુક્રવારના રોજ 'કારગિલ વિજય દિવસ'ની ઉજવણી પ્રસંગે શહીદોનાં કુટુંબીજનોને સન્માનવામાં આવ્યાં હતાં. તે સમયે નેવીમાં પોતાની ફરજ બજાવી નિવૃત્ત થયેલા કમાન્ડરશ્રી એસ. આર. ગુપ્તાના હસ્તે કુમારી નીલી રીતેશ ક્રિશ્ચિયનનું સન્માન કરવામાં આવ્યું તથા મેડલ અને સર્ટિફિકેટ અર્પણ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

સમગ્ર પરિવાર તથા ખ્રિસ્તી સમાજ આ દીકરીને બિરદાવતાં ગૌરવની લાગણી અનુભવે છે તેમજ તેનાં ઉજ્જવળ ભવિષ્ય માટે શુભેચ્છા પાઠવે છે.

શ્રી રીશી ક્રિશ્ચિયન - નાનો ભાઈ (ધો.૧૦ ઇંગ્લિશ ટીચીંગ સ્કૂલ- નડિયાદ)

શ્રીમતી લતાબેન - મમ્મી (મ.શિ., ઇંગ્લિશ ટીચીંગ સ્કૂલ, નડિયાદ) અને

શ્રી રીતેશ ક્રિશ્ચિયન - પપ્પા (મ.શિ., સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ, ઉમરેઠ અને મોટીવેશનલ ટ્રેનર)

૯, નીલકમલ સોસાયટી, પવનચક્કી રોડ, નડિયાદ - ૩૮૭૦૦૨

મો. ૭૪૦૫૨ ૦૦૭૧૯

Pinal Twins

3 BHK Luxurious Bungalows

સરનામું તમારા સ્વપ્નાનું.

સમૃદ્ધ જગ્યા સાથે જીવન જીવવાનો આનંદ એક વાર માણી તો જોવો.

સુવિધાઓ

- ભુકંપ અવરોધક આર.સી.સી. ફેમ સ્ટ્રક્ચર
- આકર્ષક મેઈન ગેટ ૨૪ કલાક સીક્યુરીટી ગાર્ડ સાથે
- આંતરીક આર.સી.સી. રોડ પેલ્ડ ક્રુટપાથ અને સ્ટ્રીટલાઈટ સાથે
- લેન્ડસ્કેપ કેમ્પસ કોમન ગાર્ડન સાથે
- પુરતા વાહનોનું પાર્કિંગ
- બાળકોને રમવા માટેની ખાસ જગ્યા
- બોરવેલ દ્વારા ૨૪ કલાક પાણીનો સપ્લાય

ડેવલોપર્સ

નરેશભાઈ રૂપાભાઈ પ્રજાપતિ
મેહુલભાઈ નરેશભાઈ પ્રજાપતિ

ભુકીંગ કોન્ટેક્ટ

નરેશભાઈ આર. પ્રજાપતિ 98988 40475
મેહુલભાઈ એન. પ્રજાપતિ 97237 20803
કે.ટી.મેકવાન 95585 28466

ઇંગ્લીશ મિડીયમ સ્કુલની બાજુમાં, મરિયમપુરા, રંગાઈપુરા, પેટલાદ.

સ્મરણાંજલિ : પુણ્યતિથિએ

**‘મા તે મા
બીજાં વગડાનાં વા’**

સ્વ. કેથરિનબેન પી. સોલંકી

જન્મ : ૦૨-૦૩-૧૯૩૩

અવસાન : ૦૨-૦૯-૨૦૧૮

**‘બાપુ એટલે
સ્વાર્થ વગરનું સમર્પણનો પર્યાય’**

સ્વ. પાઉલભાઈ એસ. સોલંકી

જન્મ: ૧૨-૦૨-૧૯૩૧

અવસાન : ૦૩-૧૦-૧૯૯૭

**મા મરિયમ
આમારે માટે વિગાંતી કરો**

પૂજ્ય મમ્મી અને પપ્પા,

‘વાદળો તો ઘડીક વરસે પણ આપ જીવ્યાં ત્યાં સુધી અમારા પર હેલ વરસાવતાં રહ્યાં !’

મમ્મી તમારી વસમી વિદાયને એક વર્ષ વીતી ગયું. પપ્પા આપને બાવીસ વર્ષ. ઈશ્વરના સાનિદ્યમાં આપના આત્મા પરમશાંતિ અને દિવ્યતા અનુભવતાં હશે. આપનું ભક્તિમય જીવન, માયાળુ સ્વભાવ, ત્યાગનો ભાવના અને ગુરુદેવીના સગચે દિગ્ગત ગાપવાની ગાગવી દૃષ્ટિ ગાજે પણ ચાલ ગાવે છે. આપ બન્ને ગાગરી પૂળ જ કાળજી રાખતાં... નાની નાની વાતમાં પણ અમારું ધ્યાન આપી અમારામાં પ્રાણ પૂરતાં અને આગળ વધવાની પ્રેરણા આપતાં. મમ્મી, તું તો આદર્શ શિક્ષિકા સાથે આદર્શ ગૃહિણી પણ હતી એ અમો કેવી રીતે ભૂલી શકીએ ! પપ્પા, આપનું સ્વાર્થ વગરનું સમર્પણ, કુટુંબ તેમજ સમાજ માટે આજે યાદ આવે છે. આજે આપની પુણ્યતિથિએ આપને યાદ કરી અમો, સાચા દિલની શ્રદ્ધાંજલિ પાઠવીએ છીએ અને આપના માટે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

આપની યાદમાં દુઃખી થતાં આપનાં બાળકો...

**દીપક સોલંકી
મનોજ સોલંકી (MS)
મીનાક્ષી સોલંકી**

**અશોક સોલંકી
પાયલ સોલંકી
આશલ**

**સ્વ. આનંદી માર્ટિન
સ્વ. કલેમેન્ટ માર્ટિન
નિશા-જેનિસ**

**રેખા ક્રિશ્ચિયન
રશ્મિકાન્ત ક્રિશ્ચિયન
નિશિય-જેનિફર**

પ્લોટ નં. ૩૫૧/૧, સેક્ટર ૨-બી ગાંધીનગર, મો. ૯૮૨૪૩ ૩૫૯૪૨

Publisher's & Printer's Name : Antony Pitchai Vedamuthu, Gujarat Sahitya Prakash, P.B. 70, St. Xavier's Road, Anand - 388001
and Printed by him at Anand Press, P.B. 95, Gamdi-Anand 388001. Editor: Jasvant Macwan